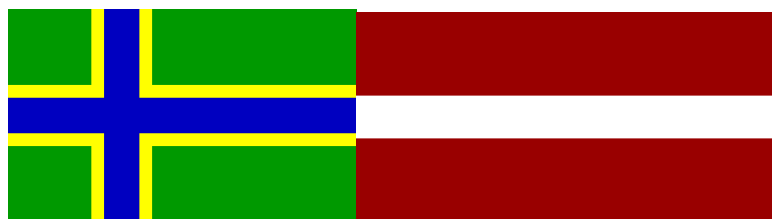

*Archaiskuma dēļ vepsu valodu dēvē par "**somugru sanskritu**"
22 locījumu valoda*

VEPSU–LATVIEŠU VĀRDNĪCA

VEPSÄ–LATVIJALAINE VAJEHNIK

Ap 3500 šķirkļu

Sastādīta uz Igora Brodskā *Vepsu-krievu, krievu-vepsu un vepsu-angļu vārdnīcas* pamata

Redaktors: Aldis Rozentāls

© Šī vārdnīca ir brīvi izplatāma, kopējama, pārpublicējama, taču tās latviešu tekstā noteikti saglabājama Endzelīna pareizrakstība

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö
Pielikums

Rīgā 2008.

Vepsu-latviešu vārdnīca

Vārdnīcas uzbūve

Vārdi ir sakārtoti alfabētiski. Lietvārdiem iekavās ir **vienskaitļa ģenitīvs** (divcelmu vārdiem arī **vienskaitļa partitīvs**) un **daudzskaitļa partitīvs**, piemēram:

azj (azjan, azjoid) – lieta, darīšana
ahavoz (ahavosen, ahavost, ahavosid) – deniņi

Ja vārds lietojams tikai vienskaitlī, ir norādīts tikai vienskaitļa locījums (vai locījumi):

Mechine (Mechižen, Mechišt) mīt. – Mežiņš (meža gars)

Ja vārds lietojams tikai daudzskaitlī (*tikai dsk.* vai *dsk.*), ir norādīts tikai daudzskaitļa partitīvs:

čirikod (čirikoid) *tikai dsk.* – nātre
raudad (raudoid) *dsk.* – šķēres

Ērtības labad vārda nemainīgā daļa ir iezīmēta melnā krāsā, parastas vārdu galotnes ir brūnā krāsā, bet pārējā mainīgā daļa ir zaļganā krāsā. Tadējādi vienskaitļa ģenitīva melnā un zaļganā daļa veido vārda "patskaņa celmu" (celmu, kas beidzas ar patskani).

Darbības vārdiem iekavās ir **tagadnes** un **pagātnes** vienskaitļa **3.personas** formas:

seišta (seižub, seižui) – stāvēt
pōl'gāstuda (pōl'gāstub, pōl'gāstui) – baidīties, nobīties

Salikteņos daļas ir nodalītas ar pārtrauktu svītru, bet iekavās parasti ir norādītas tikai salikteņa pēdējās daļas formas, citas daļas aizstājot ar tildi:

muju|pirdim (~|pirdimen, ~|pirdint, ~|pirdimid) – krāsu zīmulis
pāiv|kodi (~|kodin, ~|koid) – bērnudārzs

Līdzīgas nozīmes ir nodalītas ar kommatu, atšķirīgākas – ar semikōlu. Viena vārda būtiski atšķirīgām nozīmēm ir cipars ar iekavu, piemēram:

avaruz (avaruden, avarust, avaruzid) – 1) plašums; 2) izplatījums, visums

Pārnestā nozīme ir novietota ar atzīmi *pārn.*

Nozīmē līdzīgiem dažādu vārdšķiru vārdiem ir cipari ar punktu, piemēram:

edes 1. *apst.* – priekšā – (apstākļa vārds)
edes 2. (*piev. ar ģen.*) – priekšā – (ar ģenitīvu lietojams aizvārds)

Homonimi (vienādi rakstāmi un vienādi izrunājami vārdi ar atšķirīgu nozīmi) ir katrs savā šķirklī ar romiešu cipariem, piemēram:

org I (orgon, orgoid) – biezoknis
org II (orgon, orgoid) – zemiene

Atsevišķos šķirķļos ir arī darbības vārdi, kuŗiem ir vienāda nenoteiksme, bet dažādi celmi. Tie nav apzīmēti kā homonimi, piemēram:

tobjeta (tobjendab, tobjenzi) – palielināt
tobjeta (tobjeneb, tobjeni) – palielināties

Pēc prievārdiem (prepozīcijām) un pievārdiem (postpozīcijām) slīprakstā ir norādīti locījumi, ar kuŗiem tie ir lietojami, piemēram, pievārds **alpāi** ir lietojams ar ģenitīvu:

alpāi – (*piev. ar ģen.*): zem (*no kurienes*), no apakšas;
sildan alpāi – no patiltes

Dažu vārdu tulkojums ir papildināts ar paskaidrojumu iekavās (slīprakstā), lai precizētu vārda nozīmi vai ierobežotu tā izmantošanu, piemēram:

kajed (kajedan, kajedoid) – auksts (*par vēju*)

Izteicieni, parunas un mīklas ir sniegtas šķirķļa beigās pēc romba, piemēram:

kābu (kābun, kābuid) – čiekurs;
◊ **kābu kuzespāi edahaks ei lankte** (*paruna*) – čiekurs no egles tālu nekāt

Dažos tulkojumos iekavās ir sniegts arī burtisks tulkojums, piemēram:

azj (azjan, azjoid) – lieta, darīšana;
kut azjad oma? – kā iet? (*burt.: kā lietas ir?*);

otta azj ezile – nodot jautājumu apspriešanai (*burt.*: ņemt lietu uz priekšu);

◊ **azjad laihtuba** – nekā neiet (*burt.*: lietas notievē)

Vepsu valodā nav gramatiskās dzimtes, tāpēc īpašības vārdi un vietniekvārdi ir pārtulkoti tikai ar vārdiem vīriešu dzimtē, bet tie lietojami arī sieviešu dzimtē.

Dubultiem mīkstinātiem līdzskaņiem ir norādīta tikai viena mīkstinājuma zīme, piemēram:

vell' (*vellen*, *vellid*) – brālis (izrunā: [veļ], *vellen*, *vellid*)

hutt'a (*hutib*, *huti*) – slēpt (izrunā: [huḷḷa, *hutib*, *huti*])

Šķirkļos, kas sākas ar **A burtu**, ir vairāki internacionāli **aizguvumi**. Pēc to parauga var locīt arī citus līdzīgus vārdus. Piemēram, aizguvumiem, kas beidzas ar līdzskani, vienskaitļa ģenitīvs parasti beidzas ar **-an**, bet daudzskaitļa partitīvs – ar **-oid**.

abrikos (*abrikosan*, *abrikosoid*) – aprikoze

artist (*artistan*, *artistoid*) – mākslinieks, artists

Savukārt aizguvumiem, kas beidzas ar **-ii**, vienskaitļa ģenitīvs parasti beidzas ar **-jan**, bet daudzskaitļa partitīvs – ar **-joid**. Piemēram:

aglomeracii (*aglomeracijan*, *aglomeracijoid*) – aglomerācija

akcii (*akcijan*, *akcijoid*) – akcija

Var pievērst uzmanību arī atvasinājumu veidošanai, piemēram:

akademe (*akademižen*, *akademišt*, *akademižid*) – akadēmisks

antarktine (*antarktižen*, *antarktišt*, *antarktižid*) – antarktisks

Saīsinājumi

abes. – *abesīvs*

abl. – *ablātīvs*

ades. – *adesīvs*

adit. – *aditīvs*

piev. – *pievārds* (*prievārds*, kas liekams pēc patstāvīga vārda) jeb *postpozīcija*

allāt. – *allātīvs*

aprok. – *aprosimātīvs*

apst. – *apstāklenis* jeb *adverbs*

bot. – *botanikā*

burt. – *burtiski*

divd. – *divdabis*

dsk. – *daudzskaitlis*

elāt. – *elātīvs*

ģen. – *ģenitīvs*

id. – *idioma*

illāt. – *illātīvs*

ines. – *inesīvs*

izs. – *izsaukmes vārds*

jaut. – *jautājuma vārds*

kād. – *kādenis* jeb *adjektīvs*

komit. – *komitātīvs* (*kopības locījums*)

ķīm. – *ķīmijā*

lietv. – *lietvārds*

mat. – *matēmatikā*

med. – *medicīnā*

mīt. – *mītoloģijā*

nelok. – *nelokāms*

nenot. – *nenoteiksme*

nōm. – *nōminātīvs*

part. – *partitīvs*

pav. – *pavēles izteiksme*

pārn. – *pārnestā nozīmē*

pers. – *persona*

piem. – *piemēram*

priev. – *prievārds*, kas liekams pirms patstāvīga vārda, jeb *prepozīcija*

sar. – *sarunvalodā*

nor. – *norisenis* jeb *verbs*

vok. – *vokātīvs*

vsk. – *vienskaitlis*

Vepsān kirjamišt – vepsu alfabēts

Aa	Bb	Cc	Čč	Dd	Ee	Ff
Gg	Hh	Ii	Jj	Kk	Ll	Mm
Nn	Oo	Pp	Rr	Ss	Šš	Zz
Žž	Tt	Uu	Vv	Üü	Ää	Öö
' (pehmenduznam – mīkstinājuma zīme)						
b'	c'	d'	f'	g'	h'	k'
l' ll'	m'	n'	p'	r'	s'	z'
t' tt'	v'					

A

A B C Ā Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

a I saiklis – bet (*savukārt*);

a se – citādi;

ala lähte, **a se abittun** – neaizej, citādi apvainošos;

prihaižele om viž vot, **a neičukaine om koumevozne** – zēnam ir pieci gadi, bet meitene ir trīsgadīga

a II partikula – a;

midä sinä sanuid? a? – ko tu teici? a?

abaj (abajon, abajoid) – 1) līcis, aizlīcis; 2) *pārn.* liels trauks; 3) *pārn.* liela būve

abekirj (abekirjan, abekirjoid) – ābece

abid 1. (abidon, abidoid) *lietv.* – aizvainojums;

otta abidoks – apvainoties, ņemt ļaunā;

◊ **avarod abidod** – dziļš aizvainojums;

◊ **minei abid mujub** – es jūtu aizvainojumu

abid 2. (abidon, abidoid) *kād.* – bēdīgs, skumjš;

abidod aigad – bēdīgi laiki

abidoitta (abidoičeb, abidoiči) – aizvainot

abidoittas (abidoičese, abidoičihe) – apvainoties

abidokaz (abidokahan, abidokast, abidokahid) – 1) aizvainojošs; 2) viegli aizvainojams

abidošti *apst.* – aizvainoti, drūmi

abitta (abidib, abidi) – aizvainot

abittuda (abittub, abittui) – apvainoties;

ala lähte, **a se abittun** – neaizej, citādi apvainošos

abiturient (abiturientan, abiturientoid) – abiturients

ablativ (ablativan) – ablatīvs (viens no ārvietas locījumiem)

abonement (abonementan, abonementoid) – abonements

abonent (abonentan, abonentoid) – abonents

abordaž (abordažan, abordažid) – abordāža

aborigen (aborigenan, aborigenoid) – iezemietis, pirmiedzīvotājs, iedzimtais

abort (abortan, abortoid) – aborts

abraziv (abrazivan, abrazivoid) *lietv.* – abrazīvs

abrazivine (abrazivižen, abrazivišt, abrazivižid) *kād.* – abrazīvs

abrikos (abrikosan, abrikosoid) – aprikoze

abscess (abscessan, abscessoid) *med.* – abscess

absciss (abscissan, abscissoid) *mat.* – abscisa

absolūtine (absolūtižen, absolūtišt, absolūtižid) *kād.* – absolūts;

absolūtine enambuz – absolūts vairākums;

absolūtine kulend – absolūta dzirde;

absolūtine likmatomuz – absolūts miers;

absolūtine monarhii – absolūta monarchija;

absolūtine suruz – absolūts lielums

absolūtizm (absolūtizman) – absolūtisms

absolūtižikš – absolūti

abstrakcii (abstrakcijan, abstrakcijoid) – abstrakcija

abstraktine (abstraktižen, abstraktišt, abstraktižid) *kād.* – abstrakts

absurd (absurdan) *lietv.* – bezjēdzība, absurds;

absurdan teatr – absurda teātris

absurdine (absurdižen, absurdišt, absurdižid) *kād.* – bezjēdzīgs, absurds

abzas (abzacan, abzacoid) – rindkopa

abu (abun, abuid) – palīdzība;

kucta abuhu – saukt palīgā;

tulda abuhu – nākt palīgā

abučki – palīdzīgi, izpalīdzīgi, palīdzot viens otram

abu|hebo (~|hebon, ~|heboid) – pajūga zirgs

abumatoi (abumatoman, abumatont, abumatomid) – bezpalīdzīgs

abunik (abunikan, abunikoid) – palīgs;

minai om ājan abunikoid – man ir daudz palīgu

abu|rahad (~|rahoid) – naudas pabalsts, subsidija
abutada (abutab, abuti) – palīdzēt;
 abuta minei – palīdzi man;
 abutada mamale – palīdzēt mātei;
 mil voim, sil abutam – kā varēsīm, tā palīdzēsīm
abutai (abutajan, abutajid) – palīgs;
 māne-ške minei **abutajaks** – nāc man par palīgu
abutoi (abutoman, abutont, abutomid) – bezpalīdzīgs
abu|ān' (~|ānen, ~|ān't, ~|ānid) – piebalss, piebalsotājs
acetilen (acetilenan) *kīm.* – acetilēns
aceton (acetonan) *kīm.* – acetons
ad (adun) – elle
adaptaci (adaptacijan, adaptacijoid) – pielāgošana, adaptēšana, adaptācija
adaptiruīda (adaptiruīn, adaptiruī) – pielāgot, adaptēt
adaptiruīdas (adaptiruīše, adaptiruīhe) – pielāgoties, adaptēties
adekvatine (adekvatižen, adekvatišt, adekvatižid) – adekvāts
adekvatižikš – adekvāti
adessiv (adessivan) – adesīvs (viens no ārvietas locījumiem)
adiv (adivon, adivoid) – 1) viesis, ciemiņš; 2) *pārn.* meitene, draudzene;
 astta adivoihe – iet ciemos;
 ištutada adiv sōmlaudan taga – sēdināt ciemiņu pie galda;
 ištutada adivoid sōmlaudan taga – sēdināt ciemiņus pie galda;
 kucta adivoid longile – ielūgt viesus pusdienās;
 kāvelin ičein adivonke – pastaigājos ar savu meiteni;
 olda adivoiš – būt ciemos;
 takain lāhtta adivoihe – taisos iet ciemos
adivoita (adivoičeb, adivoiči) – cienāt
adivoitas (adivoičese, adivoičihe) – ciemoties;
 vāvu mijal adivoičese – znots pie mums ciemojas
adiv|pert' (~|pertin, ~|pertid) – viesnīca
adivuz (adivusen, adivust, adivusid) – cienasts
adjutant (adjutantān, adjutantoid) – adjutants
administraci (administracijān, administracijoid) – administrācija
administrativine (administrativīžen, administrativīšt, administrativīžid) – administrātīvs
administrator (administratorān, administratoroid) – administrātors
admiral (admiralan, admiraloid) – admirālis
adonis (adonisan, adonisoid) *bot.* – adoniss
adr (adran, adroid) – arkls;
 adrluzik – [arkla] vērstuve;
 adroja – arkla ilkss
adres (adresan, adresoid) – adrese;
 juridine adres – juridiskā adrese
adresat (adresatan, adresatoid) – saņēmējs, adresāts
adresuīda (adresuīb, adresuī) – adresēt
adr|luzik (~|luzikan, ~|luzikoid) – [arkla] vērstuve
adr|oja (~|ojan, ~|ojid) – arkla ilkss
advokat (advokatan, advokatoīd) – advokāts
advokatur (advokaturan) – advokātūra
aero|dinamik (~|dinamikan) – aerodinamika
aero|dinamine (~|dinamižen, ~|dinamišt, ~|dinamižid) – aerodinamisks;
 aerodinamine torv – aerodinamiska caurule
aeroport (aeroportān, aeroportoid) – lidosta
aero|stat (~|statan, ~|statoīd) – aerostats
afer (aferan, aferoid) – blēdība, afēra
aferist (aferistan, aferistoid) – blēdis, afērists
afiš (afišan, afišoid) – afiša
aganod (aganoid) *tikai dsk.* – klijas
aganoikaz (aganoikahan, aganoikast, aganoikahid) *kād.* – kliju-;
 aganoikaz leib – kliju maize
agent (agentān, agentoid) – aģents

agentišt (agentišt**an**, agentišt**oid**) – aģentūra (spiegu tīkls)
agentuz (agentusen, agentust, agentus**id**) – aģentūra (iestāde)
aggregatine (aggregati**žen**, aggregati**št**, aggregati**žid**) *kād.* – agregāta-;
aggregatine olemine – agregātstāvoklis
agj (agj**an**, agj**oid**) – 1) gals; 2) sākums; 3) apgabals, novads; 4) mala, apmale, nomale; 5) *pārn.* gals (nāve);
lauk seižub külān agjas – veikals atrodas ciema nomalē;
materijan palan agj – auduma apmale;
pigai linneb jo minei agj – drīz jau man būs gals klāt;
tošt kam tekst agjaspāi – atkārtosim tekstu no sākuma;
Vologdan agj – Vologdas apgabals;
 ◇ **agjad vedes** – gali ūdenī;
 ◇ **agjaks** – beidzot, galu galā, beigu beigās;
 ◇ **lop agjad** – beidzot, galu galā, beigu beigās;
 ◇ **mail'man agj** – pasaules mala
agjahine (agjahi**žen**, agjah**št**, agjahi**žid**) – gala-, beigu-, pēdējais, beidzamais, malējais, galējs
agjaks – beidzot, galu galā, beigu beigās
agjalaz – pagalam, pavisam, galīgi, neatgriezeniski;
 ◇ **māne agjalaz!** – esi nolādēts! (*burt.:* ej pagalam!)
agjatoi (agjatoman, agjatont, agjatomid) – bezgalīgs;
agjatomad mecad – bezgalīgi meži;
 ◇ **lāhtta agjatomikš** – aiziet pagalam (pavisam vai uz ilgu laiku)
agjatomašti – bezgalīgi
agjembaine (agjembai**žen**, agjembai**št**, agjembai**žid**) – gala-, beigu-, pēdējais, beidzamais, malējais, galējs
agjoiči – pagalam, pavisam, galīgi, neatgriezeniski
aglomeracii (aglomeracij**an**, aglomeracij**oid**) – aglomerācija
agrarine (agrari**žen**, agrari**št**, agrari**žid**) *kād.* – lauksaimniecības-, agrārs;
agrarine ma – agrāra valsts;
agrarine politik – lauksaimniecības politika;
agrarine reform – zemes reforma, agrāra reforma
agressii (agressij**an**, agressij**oid**) – vardarbība, agresija
agressivine (agressivi**žen**, agressivi**št**, agressivi**žid**) – agresīvs
agressivižikš – agresīvi
ah! *izs.* – ak!
ahav (ahavon, ahavoid) – vēsma, viegls vējš;
ahav ajab purehveneht – viegls vējš dzen burinieku
ahavoičetada**** (ahavoičeta**b**, ahavoičeti) – žāvēt, kaltēt
ahavoičetadud**** (ahavoičeta**du**id****) – žāvēts, kaltēts
ahavoičetada**** (ahavoičeta**b**, ahavoičeta**ui**) – žāvēties, kaltēties
ahavoita (ahavoič**eb**, ahavoič**i**) – vēsmot
ahavoz (ahavosen, ahavost, ahavos**id**) – deniņi;
hahkad ahavosed – sirni deniņi
ahjata (ahjab, ahjoi) – plītēt, pātagot
ahkud (ahku**id**) *tikai dsk.* – grības
ahkta (ahkab, ahki) – izbrīnīties, iesaukties "ak!"
ahne|maim (~|maiman, ~|maim**id**) – asaņa mazulis
ahtaz (aht**han**, aht**ast**, aht**id**) – spiedīgs, šaurs, ciešs;
ahtaz hardjoiš – šaurs plecos;
avtobusas om ahtaz – autobusā ir šauri;
 ◇ **ahtaz aig** – grūti laiki
ahtuz (aht**huden**, aht**hut**) – saspīestība, šaurība
ahtištada I (ahtišt**ab**, ahtišt**i**) – spiest, apspiest
ahtištada II (ahtišt**ab**, ahtišt**i**) – aizraut (elpu)
ahtištuda (ahtišt**ub**, ahtišt**ui**) – sarauties, kļūt šauram;
štanad ahtištudas – bikses kļūst šauras
ahthas – cieši
ahthatab (ahthataban, ahthatab**id**) – pašsauris
ahven (ahvenen, ahvent, ahven**id**) – asaris;
ongitada ahvenid – makšķerēt asarus
ahven|hein (~|heinān) – glīvene (*augš*)
ahven|maim (~|maiman, ~|maim**oid**) – asaņa mazulis

aid (aidan, aidoid) – žogs, nožogojums;
ajada naglad aidha – dzīt naglas žogā;
seižutada aid – [uz]sliet žogu

aidoida (aidoib, aidoi) – nožogot

aidveres – pie žoga

aig (aigan, aigoid) – laiks (*arī valodniecībā*);
abidod aigad – bēdīgi laiki;
aig māneb – laiks iet;
aigan mändes – ar laiku, laikam ejot;
amuižiš aigoiš – kopš seniem laikiem;
amuižiš aigospāi (*elāt.*) – no seniem laikiem;
edeližel aigal – agrākajos laikos;
kezaaig – vasaras laiks;
lauk avaitas ūhesa časud aigad – veikalu atvērš pulksten deviņos;
lauk om saubatud longin aigaks – veikals ir slēgts pusdienas pārtraukumā;
minai ei ole aigad – man nav laika;
minei ei ulotu aigad – man trūkst laika;
mānetada aigad – tērēt laiku;
mānnu aig – pagātne (*valodniecībā*);
nor'aig – jaunība, jaunības laiks;
rat'kaig – starpbēdīs;
se aig om lāhtta – laiks braukt prom;
sidaig, sil aigal – šai laikā;
uhtei aig mānetada – veltīgi laiku tērēt;
varastin pordon aigad – pagaidīju laika sprīdi;
volaz aig – grūtie laiki;
voz'aig – gada laiks;
vähä aigad – maz laika;
ājak aigad om? – cik ir pulkstenis?;
ājak om aigad? – cik ir pulkstenis?;
◇ **aigoidme** – pa laikam;
◇ **ala pagiže liigad heiden aigan** – nerunā lieku viņu klātbūtnē;
◇ **kenen-ni aigan** – kā (kāda) laikā;
◇ **se aig om** – ir (pienācis) laiks;
◇ **se aig om pörtas kodihe** – laiks atgriezties mājās

aigaidešti – agri

aigaižel – īstā laikā

aigal – laikus

aigaline (aigaližen, aigališt, aigaližid) – agrs;
aigaline avtobus – agrs autobuss;
aigaline kevāz' – agrs pavasaris;
aigaližed pakaižed – agras salnas

aigan (*piev. ar ģen.*) – (*kā*) laikā;
opendusen aigan – mācību laikā;
pāilongin aigan – pusdienu laikā, pusdienās

aiganke – ar laiku

aigastada (aigastab, aigasti) – kavēties, pakavēties, vilcināties, pagaidīt;
aigasta lāhtta vōl! – pakavējies vēl!; pakavējies, neej prom!

aigašti – agri

aigatoi (aigatoman, aigatont, aigatomid) – nelaikā, priekšlaikus, priekšlaicīgi; ārpus [darba] laika

aigemb – agrāks

aigemba – agrāk;
lāhte aigemba – izej agrāk

aig|kirj (~|kirjan, ~|kirjoid) – **chronika** (*burt.*: laika grāmata)

aig|lehtez (~|lehtesen, ~|lehtest, ~|lehtesid) – žurnāls;
aiglehtesen kor' – žurnāla vāks;
ištta aiglehtez kādes – sēdēt ar žurnālu rokā

aig|lehtez|mez' (~|mehen, ~|mest, ~|mehid) – žurnālists (*žurnālā*)

aig|lugend (~|lugendan, ~|lugendoid) – gadu skaitīšana

aigoidme – pa laikam

aigoin – iespējams, varbūt

aigoiš – agri;
 hān heraštui aigoiš homendesel – viņš pamodās agri no rīta;
 minā harjenin aigoiš libuda – es pieradu agri celties;
 minā nouzen aigoiš homendesel – es ceļos agri no rīta

aig|plan (~|planan, ~|planoid) – saraksts;
 avtobus tuleb aigplanan mödhe – autobuss atnāks pēc saraksta

aig|tablic (~|tablican, ~|tablicoid) – saraksts

aigvodhe – iepriekš

ailastada (ailastab, ailasti) – durt (par sāpēm);
 sūdāikerha ailastab – sirdī dur

ailaz (ailasen, ailast, ailasid) – kolikas, vīveles

ainastada (ainastab, ainasti) – iedurt, iebakstīt, sadurstīt

ainastadas (ainastase, ainastihe) – iedurties, uzdurties, uzgrūsties, saskrieties, uzskriet;
 ainastimoi pimeduses ištmehe – uzskrēju tumsā krēslam

ainastuz (ainastusen, ainastust, ainastusid) – sadursme;
 koumen avton ainastuz – triju spēkratu sadursme

air I (airon, airoid) – airis;
 ištta airoiš – sēdēt pie airiem

air II (airan) – kalme (*augš*)

aižaz (aižhan, aižast, aižhid) – ilkss

ait (aitan, aitoid) – klēts; šķūnis;
 ait om luklos – klēts ir aizslēgta (*burt.:* klēts ir slēdzenē)

aitaine (aitaižen, aitašt, aitaizid) – pieliekamais, kambaris

aivod (aivoid) – [galvas] smadzenes;
 sel'gaivod – muguras smadzenes

aivoižed (aivoižid) – smadzenītes

ajada I (ajab, ajoi) – braukt;
 ajada avtol – braukt ar spēkratu;
 ajada jonusel – braukt ar vilcienu;
 ajada kodihe – braukt mājup;
 ajada koumeks kuks – aizbraukt uz trim mēnešiem;
 ajada raccil – jāt, braukt jāšus;
 ajada regel – braukt ar kamanām;
 ajada vaste lainhile – braukt pret viļņiem;
 ajada venehel alahali sildas – pabraukt ar laivu zem tilta;
 ajada ūliči joges – braukt pāri upei;
 minā ajan radole – es braucu uz darbu;
 ūhtel čomal päivāl (*ades.*) hān ajab lidnha – vienā skaistā dienā viņa brauks uz pilsētu;
 ◇ verhal vāgel ajada – dzīvot uz sveša rēķina (*burt.:* ar svešiem spēkiem braukt)

ajada II (ajab, ajoi) – 1) dzīt, izdzīt; 2) tecināt (*kandžu*); 3) dzīt, iedzīt (*naglu*); 4) notrulināt; 5) plostot, pludināt (*plostus*); 6) velt, rullēt, ripināt, velmēt; 7) būvēt, likt (*ceļu*); 8) skūt;
 ahav ajab purehveneht – viegls vējš dzen burinieku;
 ajada bard – skūt bārdu;
 ajada kan'gad – velt velteņus;
 ajada kanoid pōlvazmalpāi – dzīt vistas no linu lauka;
 ajada lehmīd omaluižhe – dzīt govīs ganībās;
 ajada mec jogedme – pludināt mežu pa upi;
 ajada nagl seinha – dzīt naglu sienā;
 ajada naglad aidha – dzīt naglas žogā;
 ajada puspirtad – tecināt koka spirtu (metilspirtu);
 ajada rel'soid – velmēt slīdes;
 ajada seibaz maha – dzīt mietu zemē;
 ajada tahtast pirgoikš – rullēt mīklu pīrāgiem;
 ajada te – būvēt ceļu;
 ajada tonnel' – būvēt tuneli;
 ala aja kirvest – nenotrulini cirvi;
 ◇ ajada ezinenan (ezinenas) – būt pirmais (*kādā jomā*);
 ◇ ajada čugul – iet četrpāpus;
 ◇ ajada himo – atņemt vēlmi;
 ◇ ajada pilazmoile – sasist [smalkās] druskās; sasist gabalu gabalos;
 ◇ ajada porshal – iet četrpāpus;

- ◇ **matūl ajada** – lamāt (*neķītros vārdos*);
- ◇ **sumeģel ajab** – smidzina
- ajada III** (**ajab**, **ajoi**) – 1) pampst, milzt, tūkt; 2) sapūst, sadzīt (*par puteni*), 3) izsisties, uzmosties (*par pūtēm*),
ajoi čupsuižid kādele – izsitās pūttes uz rokas;
ajoi korktad ūbused – sadzina augstas kupenas;
kāden ajab – roka pampst
- ajadas** (**ajase**, **ajoihe**) – 1) saaugt, sazaļot, sakuplot (*par augiem*); 2) joņot, traukties, drāzties, skraidīt;
babarm ajase paloile – avenes saaugušas izdegās;
lapsed, midā-k ajatoiš – tapatoiš! – bērni, ko skraidāt – sadauzīsities!;
- ◇ **ajadas paginha** – iejaukties sarunā
- ajatada** (**ajatab**, **ajati**) – vest, vadāt;
 ◇ **ajatada pilazmoile** – sasist druskās; sasist gabalu gabalos;
- ajatelda** (**ajateleb**, **ajатели**) – vizināt
- ajatiž** (**ajatišen**, **ajatišt**, **ajatišid**) – 1) augonis, pumpa; 2) *pārn.* nerimša;
ištuhta vāhāižel, ajatiž! – pasēdi mazliet, nerimša!;
tegi ajatiž sel'gāle – izsities augonis uz muguras
- ajatuz** (**ajatusen**, **ajatusst**, **ajatusid**) – tecinājums (tecināšanas produkts), pārtvaicējums, destilējums
- ajelta** (**ajeleb**, **ajeli**) – 1) braukāt; 2) dzenāt; 3) iejāt (*zirgu*);
ajelta varz – iejāt kumeļu;
 ◇ **koirid ajelta** – suņus dzenāt (slaisīties, slinkot)
- ajeltas** (**ajelese**, **ajelihe**) – 1) braukāt; 2) kļūt grūsnam;
ajeltas ekspedicijaha migo vot – braukāt ekspedīcijās ik gadu;
lehm om ajelnus – govus ir kļūvusi grūsna
- ak** (**akan**, **akoid**) – sieva, sieviete; vecene, vecenīte;
akpol' – precēta sieviete;
eliba uk da ak – dzīvoja vecis ar veceni;
lihav ak – tukla sieviete;
tal'vaigal külās elāb vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete;
 ◇ **otta ak** – uzvarēt (spēlējot ķegļus);
 ◇ **tehta ak kelle-ni** – sakaut kādu (spēlējot ķegļus)
- ak jaut. partikulas -ik variants** – vai;
kus-ak? – kur?
- akacii** (**akacijan**, **akacijoid**) *bot.* – akacija
- akademii** (**akademijan**, **akademijoid**) – akadēmija;
čomamahtakademii – mākslas akadēmija;
sodaakademii – kara akadēmija;
tedoakademii – zinātņu akadēmija
- akademik** (**akademikan**, **akademikoid**) – akadēmiķis
- akademine** (**akademizen**, **akademišt**, **akademižid**) – akadēmisks
- akademizm** (**akademizman**) – akadēmisms
- akcent** (**akcentan**, **akcentoid**) – akcents (*dažādās nozīmēs*)
- akcentiruīda** (**akcentiruīb**, **akcentirui**) – akcentēt
- akcii** (**akcijan**, **akcijoid**) – akcija
- ak'pol'** (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – precēta sieviete
- akt** (**aktan**, **aktoid**) – akts (*dažādās nozīmēs*); daļa (*izrādēs*);
agresijan akt – agresijas akts;
koumeaktaine komedii – trīsdaļīga komēdija;
terroristine akt – terrorakts
- aktiv** (**aktivan**) *lietv.* – aktīvs
- aktive** (**aktivižen**, **aktivišt**, **aktivižid**) *kād.* – aktīvs
- aktivižuz** (**aktivižusen**, **aktivižust**, **aktivižusid**) – aktīvītāte;
ozutada aktivižust – izrādīt aktīvītāti
- aktualine** (**aktualižen**, **aktuališt**, **aktualižid**) – aktuāls
- aktualižuz** (**aktualižusen**, **aktualižust**, **aktualižusid**) – aktuālītāte
- akul** (**akulan**, **akuloid**) – haizivs
- al** (*piev. ar ģen.*) – zem, apakšā, lejā;
katusen al – zem jumta;
māģen al – kalna lejā;
pun al – zem koka

ala I – *nolieguma vārds pav. 2.p. vsk.*;
ala kubahta nikuna nakuspāi! – nekusties nekur no šejienes!;
ala seižu naku! – nestāvi šeit!

ala|- II – **apakš-**;
alahambaz – apakšzobs;
alakodi – apakšnams (parlamenta apakšpalāta);
alažir – apakštāvs

alad (**aloid**) *tikai dsk.* – **cimdi**

alah (**alahan**, **alahid**) – apakštāvs, pirmais stāvs;
alahas om laukoid – pirmajā stāvā ir veikali

alahaine (**alahaižen**, **alahašt**, **alahaižid**) – 1) zems; 2) apakšējs;
alahaine sija – apakšēja vieta;
alahaine šoid – apakšējs slānis;
alahaine žir – apakšējs stāvs;
alahaine taho – zema vieta;
alahaižed iknad – zemi logi

alahaks – lejup, uz leju;
pāzda alahaks – iet lejup;
ūlähānpāi alahaks – no augšas lejup

alahakssai – līdz apakšai, līdz lejai

alahali 1. *apst.* – apakšā, lejā, pa leju;
māne alahali, sigā tehut om – ej pa leju, tur taka ir

alahali 2. (*priev. ar ines.*) – apakš, zem;
ajada venehel alahali sildas – pabraukt ar laivu zem tilta

ala|hambaz (**hambhan**, **hambast**, **hambhid**) – apakšzobs

alahan – lejā, apakšā

alahanpāi – no apakšas

ala|hapanduz (~|hapandusen, ~|hapandust, ~|hapandusid) *kīm.* – [zemākās vērtības] skāblis, oksīds

alahašti *apst.* – zemu;
lendim lendi alahašti – lidmašīna lidoja zemu

alahan – apakšā, lejā, zemu;
pāivāine om jo alahan – saule ir jau zemu

alaiči 1. *apst.* – pa leju, pa apakšu

alaiči 2. (*priev. ar ines.*) – zem, apakš;
mānda alaiči sildas – iet zem tilta

alaiči 3. (*priev. ar ģen.*) – apakšā;
mānda sildan alaiči – iet tiltam apakšā

alaine (**alaižen**, **alašt**, **alaižid**) – (*adīts*) cimds, dūrainis;
panda alaižed kādehe – uzvilkt cimds rokās

ala|jagand (~|jagandan, ~|jagandoid) – apakšvienība

ala|kodi (~|kodin) – apakšnams (parlamenta apakšpalāta)

ala|ku (~|kun, ~|kuid) – dīlstošs mēness;
ku tōndui alakuhu – mēness iet mazumā

ala|kāden – pa rokai, tuvumā

ala|maks (~|maksun, ~|maksuid) – nepilnīga samaksa

alanduz (**alandusen**, **alandust**, **alandusid**) – pamatne; paliktis; postaments

alang (**alangan**, **alango**) – zemiene

alangišt (**alangišton**, **alangištoid**) – zemiene

alangoikaz (**alangoikahan**, **alangoikast**, **alangoikahid**) – zems, zemiēnē esošs, zemieses-

alang'sija (~|sijan, ~|sijoid) – zemiene

alang'taho (~|tahon, ~|tahoid) – zemiene

ala|openduz (~|opendusen, ~|opendust, ~|opendusid) – sākumizglītība

ala|pagin (~|paginan, ~|paginoid) – izloksne;
minun külān alapagin – mana ciema izloksne

ala'sija (~|sijan, ~|sijoid) – guļvieta

alasti – 1) pa pliko, kails; 2) līdz kailumam;
rušitāda laps' alasti – izģērbt bērnu līdz kailumam

alastoi (**alastoman**, **alastont**, **alastomid**) – 1) plīks, kails; 2) *pārn.* nabadzīgs

ala|škol (~|školan, ~|školo) – sākumskola

ala|štanad (~|štanoid) *dsk.* – apakšbikses

alaštoitta (alaštoitab, alaštoiti) – dalīties (*ar domām, bēdām, jūtām*);
alaštoitta meletusid kollegoile – dalīties ar domām ar kollēģiem
alaz (*piev. ar part.*) – lejup (*pa upi*);
alaz joged – lejup pa upi;
ujuda alaz jogedme – peldēt lejup pa upi;
jogedme alaz – upei lejup
alažir (~žirun, ~žiruid) – pirmais stāvs; apakšstāvs
alav (alavan, alavoid) – zemes-, zemu esošs, zems
al'bom (al'boman, al'bomoid) – albums
ald (aldon, aldooid) – vilnis
alemba – zemāk
alembaine (alembaižen, alembašt, alembaižid) – apakšējs, zemākais;
alembaine jupk – apakšsvārki, apakšbrunči
alenzoitā (alenzoitab, alenzoitī) – pazemināt
alenzuda (alenzub, alenzui) – pazemināties, kristies
alestuda (alestub, alestui) – 1) pazemināties, kristies; 2) nomākties;
taivaz alestui, vihm linneb – debesis ir apmākušas, līs
aleta I (alendab, alenzi) – pazemināt;
aleta arvod – pazemināt cenas;
aleta arvospāi – pazemināt amatā
aleta II (aleneb, aleni) – pazemināties, kristies, nolaisties, rimt, norimt;
lendim aleni – lidmašīna samazinājusi augstumu;
tullei aleneb – vējš rimst
algebr (algebran) – algebra
algebraline (algebraližen, algebrališt, algebraližid) – algebrisks;
algebraline tazostuz – algebrisks vienādojums
ališ|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – apakšpuse
alkogolik (alkogolikan, alkogolikoid) – alkoholiķis
alkogoline (alkogoližen, alkogolišt, alkogoližid) – alkoholisks
allativ (allativan) – allātīvs (viens no ārvietais locījumiem)
alle – (*piev. ar ģen.*): zem, lejā (*kurp, uz kurienu*); aiz;
māgen alle – no kalna lejā;
panda pölusen alle – nolikt zem spilvena;
panda villpaid pal'ton alle – uzvilkt vilnas jaku zem mēteļa;
putta avton alle – nokļūt zem spēkrata;
pāivāine kadoi pil'ven alle – saule paslēpās aiz mākoņa;
 ◇ **mānda vencan alle** – precēties (*burt.*: iet zem vainaga)
alle|kirjutada (~|kirjutab, ~|kirjuti) – parakstīt
alle|kirjutadas (~|kirjutase, ~|kirjutihe) – parakstīties
alle|kirjutez (~|kirjutesen, ~|kirjutesest, ~|kirjutesid) – parakstīt
allergii (allergijan, allergijoid) – alerģija
allergine (allergižen, allergišt, allergižid) – alerģisks;
allergine reakcii – alerģiska reakcija
aloe (aloen, aloeid) – alveja
al'pine (al'pižen, al'pišt, al'pižid) *kād.* – Alpu-; alpīns;
al'pine kazvišt – Alpu augi; alpīnie augi;
al'pižed nitud – Alpu pļavas; alpīnās pļavas
al'pinist (al'pinistan, al'pinistoid) – alpīnists
alpāi – (*piev. ar ģen.*): zem (*no kurienu*), no apakšas;
sildan alpāi – no patiltes
altar' (altarin, altarid) – altāris;
panda tatanman altarile – likt uz tēvzemes altāra
aluine 1. (aluižen, alušt, aluižid) *lietv.* – 1) lakta; 2) padrēbe, odere;
purupall'an aluine – tvaika veseļa lakta
 ~|**aluine 2.** (~|aluižen, ~|alušt, ~|aluižid) *lietv.* – apakš-, pa- (*salikteņa daļa, kas norāda vietu zem kaut kā*);
lōuganaluiene – pazode
aluine 3. (aluižen, alušt, aluižid) *kād.* – zemes-, zemu esošs, zems;
aluižed nitud – zemas pļavas
alusekaz (alusekahan, alusekast, alusekahid) – pamatots
alusen|panii (~|panijan, ~|panijoid) – pamatlicējs

alusetoi (alusetoman, alusetont, alusetomid) – nepamatots
alusetomuz (alusetomuden, alusetomut, alusetomuzid) – nepamatotība, pamatojuma trūkums
aluz (alusen, alust, alusid) – 1) pamats; 2) lakta; 3) padrēbe, odere;
juridine aluz – juridisks pamats;
luja aluz – stiprs pamats;
panda aluz – likt pamatus, dibināt
aluz|vate (~|vatken, ~|vatet, ~|vatkid) – oderes audums
alūminii (alūminijan) *kīm.* – aluminijs
alūminijasine (alūminijasižen, alūminijasišt, alūminijasižid) *kād.* – aluminiija-
ambuz (ambusen, amblust, ambusid) – šaušana, šaudīšana, šaudīšanās
ambund (ambundan, ambundoid) – šāviens
ampta (ambub, ambui) – šaut, izšaut, nošaut; spērt, iespērt;
samalduz ambui puhu – zibens iespēris kokā
amptas (ambuse, ambuihe) – nošauties
amu – sen;
hān om amu lāhtnu sid'pāi – viņš sen ir aizgājis no šejienes
amuine (amuižen, amuš, amuižid) – sens, senatnīgs;
amuižiš aigoiš – kopš seniem laikiem, no senatnes;
amuižiš aigospāi (*elāt.*) – no seniem laikiem;
nece kāp om lujas amuine – šis kaps (*kurgāns*) ir ļoti sens
amukahašti – pasen;
amukahašti ed oliške mijal – pasen neesi bijis pie mums
amunta (amundab, amunzi) – smelt;
amunta andmusid tedopurtkišpāi – smelt ziņas no zinātniskiem avotiem
amussai – kopš senatnes
amuštada (amuštāb, amušti) – ļaut sabojāties, sastāvēties
amuštoitta (amuštoitāb, amuštoiti) – ļaut sabojāties, sastāvēties
amuštuda (amuštub, amuštui) – sabojāties, sastāvēties; ielaisties (*par slimību*)
analine (analižen, anališt, analižid) – anāls
analiz (analizan, analizoid) – analīze
analitine (analitižen, analitišt, analitižid) – analītisks
analog (analogan, analogoid) *lietv.* – analogs
analogii (analogijan, analogijoid) – analogija
analogine (analogižen, analogišt, analogižid) *kād.* – analogs, analogisks
ananas (ananasan, ananasoid) – ananass
anastada (anastāb, anasti) – atņemt, ņemt nost, ieņemt
andelta (andleb, andli) – pasniegt, padot; servēt (*bumbu*);
andelta māč – servēt bumbu;
meile andeltihe parahimid sōndtavaroid – mums pasniedza labākus ēdienus
andmine (andmižen, andmišt, andmižid) – izsniegšana
andmiž|dat (~|datan, ~|datoid) – izsniegšanas datums;
pasportan andmiždat da andmižsija – pasēs izsniegšanas datums un vieta
andmiž|sija (~|sijan, ~|sijid) – izsniegšanas vieta
anduz (andusen, andust, andusid) – deva, porcija
anekdot (anekdotan, anekdotoid) – anekdots
ani – pavisam;
kaks' mārād jauhoin, a ani vāčkuine tegihe – divus daudzumus samalu, bet pavisam nedaudz sanāca
aniku – it kā
anop' (anopen, anopid) – 1) sievasmāte; 2) vīramāte
ansambļ' (ansamblin, ansamblid) – ansamblis (*dažādās nozīmēs*)
anšpug (anšpugan, anšpugoid) – miets, kārts
antarktine (antarktižen, antarktišt, antarktižid) – antarktisks
antenn (antennan, antennoid) – antenna
anti|biotik (~|biotikan, ~|biotikoid) – antibiotika
anti|ciklon (~|ciklonan, ~|ciklonoid) – anticiklons
anti|hibjuded (~|hibjuzid) *dsk.* – pretvielas, antivielas
antik|aig (~|aigan) *vsķ.* – antīkie laiki
antik|aigaine (~|aigaižen, ~|aigašt, ~|aigaižid) *kād.* – antīks
anti|kundaline (~|kundaližen, ~|kundališt, ~|kundaližid) *kād.* – pretsabiedrīks, antisabiedrīks

anti|sanitarine (~|sanitarižen, ~|sanitarišt, ~|sanitarižid) *kād.* – antisanitārs
anti|tedoline (~|tedoližen, ~|tedolišt, ~|tedoližid) *kād.* – nezinātnisks
antropolog (antropologan, antropologoid) – antropologs
antropologii (antropologijan) – antropologija
antta (andab, andoi) – dot, atdot, sniegt; uzdot;
 antta kodirad – uzdot mājas darbu;
 antta lehtik opendajale – atdot burtnīcu skolotājam;
 antta rahad sizaren kal't – nodot naudu ar māsu (ar māsas palīdzību);
 antta tarbhaine nevond – dot noderīgu padomu;
 antta vastusid kūzundoihe (*illāt.*) – atbildēt (sniegt atbildes) uz jautājumiem;
 antta vastust – atbildēt, sniegt atbildi;
 antta vastust kūzundoile – atbildēt uz jautājumiem
 ◇ **anda Jumal** – dod Dievs;
 ◇ **andoi Jumal sun, andab sōmād-ki** – deva Dievs muti, dos arī ēdienu;
 ◇ **antta čukoid** – skūpstīt, dot buču, dot muti;
 ◇ **antta kāt** – dot roku, sasveicināties ar roku;
 ◇ **antta mehele** – izdot pie vīra;
 ◇ **antta vajeh** – dot vārdu;
 ◇ **antta vald** – dot vaļu, dot brīvību, ļaut;
 ◇ **antta ān'** – ierunāties;
 ◇ **en voi mel't mārāle antta** – nespēju apjēgt
anttas (andase, andoihe) – 1) padoties; 2) izvīrēties;
 nem' andase merele – rags izvīrās jūrā
ap' (apen, apid) – 1) sievastēvs; 2) vīratēvs
apak (apakon) – plātne (*būvniecībā*)
apak|kivi (~|kiven, ~|kivid) – bruģis, plēstais akmens
aparod (aparoid) *tikai dsk.* – 1) gremzdi, izspiedumi; 2) *pārn.* atkritumi, gruži, smelkne
apel'sin (apel'sinan, apel'sinoid) – apelsīns (*auglis*)
apel'sin|pu (~|pun, ~|puid) – apelsīnu koks
aplodad (aplodid) *tikai dsk.* – aplausi
aplodiruida (aplodiruib, aplodirui) – aplaudēt
apolitine (apolitižen, apolitišt, apolitižid) – apolītisks
apparat (apparatān, apparatoid) – aparāts (*dažādās nozīmēs*)
arabine (arabižen, arabišt, arabižid) *kād.* – arabu-, arabisks
arb (arban, arboid) – loze;
 tacta arbad – lozēt (*burt.:* mest lozi);
 ◇ **panda arbad** – lozēt (*burt.:* vilkt lozi)
arbaine (arbaižen, arbašt, arbaižid) – marķējums, birka, zīmols
ar baitada (ar baitab, ar baiti) – marķēt
arboi (arboin, arboid) – zīlnieks
arboida (arboib, arboi) – zīlēt
arboitas (arboičese, arboičihe) – mest kauliņus, vilkt lozi
arbuz (arbuzān, arbuzoid) – arbuzs
areal (arealan, arealoid) – areāls
aren (arenān, arenoid) – arēna
arest (arestān, arestoid) – apcietinājums, arests
arestant (arestantān, arestantoid) – apcietinātais, arestētais
arestuida (arestuib, arestui) – apcietināt, arestēt
arg (argān, argoid) – kautrīgs, bikls;
 arg neičukaine – kautrīga meitene
arg (argēn, argid) *lietv.* – 1) gavēņa laikā aizliegtais; 2) gavēņa laiks; 3) ikdiens, darbdiena;
 tožnarg – otrdiens
arghine (arghižen, arghišt, arghižid) *kād.* – gavēņa laikā aizliegtais
argument (argumentān, argumentoid) – pamatojums, arguments
argumentišt (argumentištōn) – pamatojums, pamatošana, argumentācija
argumentiruida (argumentiruib, argumentirui) – pamatot, argumentēt
arg|voi (~|voin, ~|void) – sviests;
 sulata argvoi – izkausēt sviestu
arhaine (arhaižen, arhaišt, arhaižid) – archaisks
arheolog (arheologān, arheologoid) – archaiologs

arheologii (arheologijan) – arhaioloģija
arheologine (arheologižen, arheologišt, arheologižid) – arhaioloģisks
arhitekotor (arhitekotoran, arhitekotooid) – arhitekots
arhitektur (arhitekturan) – arhitektūra
arhitekturine (arhitekturižen, arhitekturišt, arhitekturižid) *kād.* – arhitektonisks, arhitektūras-
arhiv (arhivan, arhivoid) – arhīvs
arhivine (arhivižen, arhivišt, arhivižid) *kād.* – arhīva-
arhivan|pidai (~|pidajan, ~|pidajoid) – arhīvārs
arii (arijan, arijoid) – ārija
aristokrat (aristokratān, aristokratooid) – labietis, dižciltīgais, aristokrāts
aristokrātij (aristokrātijān) – dižciltīgie, aristokrācija
aristokrātine (aristokrātižen, aristokrātišt, aristokrātižid) – dižciltīgs, aristokrāts
arktine (arktižen, arktišt, arktižid) – arktisks
arktuda (arktub, arktui) – kļūt bailīgam, kļūt par mežoni
armahtada (armahtab, armahtoi) – žēlot;
armahta Jumal! – žēlo, Dievs!
armastada (armastab, armasti) – mīlēt; apmīlot;
minā armastan mamad (*part.*) – es mīlu māti
armastuz (armastusen, armastust, armastusid) – mīla, mīlestība
armaz (armhan, armast, armhid) – mīļš, mīlīgs
armhas – mīji
armhašti – mīji
armii (armijan, armijoid) – kaŗaspēks, armija
armod (armoid) *tikai disk.* – glāsti, maigums;
 ◇ **avarod armod** – karsti glāsti
armotoi (armotoman, armotont, armotomid) – nemīlēts, neapmīlots;
armotoi laps? – bārenis, bārabērns
arni – tiešām, tieši, patiesi;
arni muga kaik nece i oli – tieši tā viss arī bija
aromat (aromatan, aromatooid) – smarža, aromāts
aromatakaz (aromatakahan, aromatakast, aromatakahid) – smaržīgs
aromatine (aromatižen, aromatišt, aromatižid) – aromāts
arsenal (arsenalān, arsenaloid) – arsenāls
arz? (arden, art, arzid) – 1) zārd; 2) lakta (*putniem*)
arterii (arterijan, arterijoid) – artērija
arterialine (arterialižen, arteriališt, arterialižid) – artēriāls;
arterialine painuz – artēriāls spiediens
artezianine (artezianižen, artezianišt, artezianižid) – artēzijs
artillerii (artillerijan, artillerijoid) – artilērija;
lūhūd artillerii – vieglā artilērija;
jūged artillerii – smagā artilērija
artist (artistān, artistoid) – mākslinieks; artists;
heiden poig linneb artistaks – viņu dēls kļūs par mākslinieku
artistine (artistižen, artistišt, artistižid) – māksliniecisks, artistisks
artut? (artutin) – dzīvsudrābs
arv (arvon, arvoid) – cena;
aleta arvod – pazemināt cenas;
aleta arvospāi – pazemināt amatā;
latt'as arvol – norunāt cenu;
poleta arvod – samazināt cenu
arvokaz (arvokahan, arvokast, arvokahid) – 1) vērtīgs; 2) (kaut kā) cienīgs
arvostada (arvostab, arvosti) – vērtēt
arvostai (arvostajan, arvostajoid) – vērtētājs
arvostelda (arvosteleb, arvosteli) – kritizēt
arvostelii (arvostelijān, arvostelijoid) – kritiķis, kritizētājs
arvotoi (arvotoman, arvotont, arvotomid) – 1) nevērtīgs; 2) necienīgs
arv|sana (~|sanān, ~|sanoid) – atzīme
asfal't (asfal'tān, asfal'toid) – asfalts
asfal'tiruida (asfal'tiruib, asfal'tirui) – asfaltēt

aspekt (aspektan, aspektoīd) – aspekts
astii (astjan, astjoid) – 1) trauks; 2) kuģis;
 astjad (astjoid) – trauki
astkel – iešus, kājām
astmine (astmižen, astmišt, astmižid) – iešana, staigāšana
astr (astran, astroīd) *bot.* – astere
astronom (astronoman, astronomoīd) – astronoms
astronomiī (astronomijan) – astronomija
astronomine (astronomižen, astronomišt, astronomižid) – astronomisks
astta (astub, astui) – iet (*arī par pulksteni*), soļot; ritēt, *pārn.* tecēt;
 astta adivoihe – iet ciemos;
 astta edes – iet pa priekšu;
 astta jaugan – iet kājām;
 astta jāl'gmāižen – iet pēdējam, iet pašās beigās;
 astta kolonnan ezinenas – iet kolonnas priekšā;
 astta kāzi kādes – iet roku rokā;
 astta mecan kal't – iet mežam cauri;
 astu minunke kirjištoho – ejam ar mani uz bibliotēku;
 astun ičein azjoidme – eju savās darīšanās;
 čak **astub satatesespāi** – asinis tek no brūces;
 č**asud astuba oikti** – pulkstenis iet pareizi;
 hakkida astta – ātri iet;
 hān hakkib astta – viņš ātri iet;
 hān lellib astta – viņš ātri iet;
 hānele seičemekūnnenz' nellānz' voz' astub – viņam septiņdesmit ceturtais gads rit;
 jatkutada astta – streipuļot;
 joges parded astuba – pa upi iet balķi;
 kut rad astub? – kā iet darbs?;
 lellida astta – ātri iet;
 lumipil'v astub – sniega mākonis iet;
 Maša astub heināntegolpāi (*abl.*) – Maša iet no siena plaujas;
 poigale nellānz' voz' astub – dēlam ceturtais gads iet;
 sur' pil'v astub – liels mākonis iet
astti – iešus, kājām
astund (astundan, astundoīd) – iešana, staigāšana
astutada (astutab, astuti) – palīdzēt iet
astutoitta (astutoitab, astutoiti) – palīdzēt iet
aškud (aškuid) *tikai dsk.* – grības
azeg (azegen, azegid) – 1) ierocis; šautene; 2) (darba) rīks;
 tedo om luja azeg – zināšanas ir spēcīgs ierocis
azegitoi (azegitoman, azegitont, azegitomid) – neapbruņots
azekaz (azekahan, azekast, azekahid) – bruņots, apbruņots
azektuda (azektub, azektui) – bruņoties, apbruņoties
azj (azjan, azjoid) – lieta, darīšana;
 astun ičein azjoidme – eju savās darīšanās;
 ičeze azjoid – savās darīšanās;
 kut azjad oma? – kā iet? (*burt.:* kā lietas ir?);
 miš om azjan lad? – a naku miš – kur ir lietas būtība? – lūk, kur;
 mānda ičeze azjoid – iet savās darīšanās;
 tulin sinunnoks azjad – atnācu pie tevis darīšanās;
 ◇ **azj om pimed kor'b** – [šī] lieta ir tumšs mežs;
 ◇ **azjad laihtuba** – nekā neiet; slikti iet (*burt.:* lietas notievē);
 ◇ **ni tōd, ni azjad sid' sinei ei ole** – nav ko tev te darīt;
 ◇ **otta azj ezile** – nodot jautājumu apspriešanai (*burt.:* ņemt lietu uz priekšu)
azj|~ (*salikteņa pirmā daļa*) – darba-, darbīgs, lietišķīgs
azjakaz (azjakahan, azjakast, azjakahid) – lietišķīgs;
 azjakaz mez' – lietišķīgs cilvēks
aznoita (aznoičeb, aznoiči) – atriebt, atriebties;
 aznoita vihankandajale – atriebties ienaidniekam
azotada (azotab, azoti) – apstādināt
azotadas (azotase, azotihe) – apstāties; iestāties (*par laiku*)

azrag (azragan, azragoid) – žebērklis
ažlak (ažlakon, ažlakoid) – skops;
ažlak verhale – kārs uz svešu (*mantu*)
atak (atakan, atakoid) – trieciens, uzbrukums;
atakha! – triecienā!, uzbrukumā!
ocatak – triecienuzbrukums
atakuida (atakuib, atakui) – doties triecienā, doties uzbrukumā, uzbrukt
ateist (ateistan, ateistoid) – ateists
ateistine (ateistižen, ateistišt, ateistižid) – ateistisks
ateizm (ateizman) – ateisms
atlas I (atlasan, atlasoid) – atlants
atlas II (atlasan, atlasoid) – atlāss
atlet (atletan, atletoid) – atlēts
atletine (atletižen, atletišt, atletižid) – atlētisks
atmosfer (atmosferan) – atmosfaira
atom (atoman, atomoid) – atoms
auditorii (auditorijan, auditorijoid) – auditorija;
konz minā tulen auditorijaha, kaik ūlāopenikad oma jo sigā – kad es ienāku auditorijā, visi studenti jau ir tur
aug (augun, auguid) – sākums
augotada (augotab, augoti) – sākt
augotadas (augotase, augotihe) – sākties
augotiž (augotišen, augotišt, augotižid) – sākums;
sulakun augotišes – aprīļa sākumā
augotiž|arv (∼|arvon, ∼|arvoid) – sākumcena
augotiž|piguz' (∼|piguden, ∼|pigut, ∼|piguzid) – sākumātrums
aukcion (aukcionan, aukcionoid) – izsole
autentine (autentižen, autentišt, autentižid) – autentisks
avadiim (avadimen, avadint, avadimid) – 1) atslēga; 2) uzgriežņu atslēga;
avaita uks' avadimel – atvērt durvis ar atslēgu
avaiduz (avaidusen, avaidust, avaidusid) – 1) atklāšana, atvēršana; 2) atklājums;
uden laukan avaiduz – jauna veikala atklāšana
avaita (avaidab, avaiži) – 1) atvērt, vērt vaļā, atklāt, atslēgt; 2) atpogāt;
avaita kirj – atvērt grāmatu;
lauk avaitas ūhesa časud aigad – veikalu vērs vaļā pulksten deviņos;
tabada kāgās i avaida škapanuks' – paņēms aiz roktuŗa un atver skapja durvis
avaitas (avaidase, avaižihe) – atvērties, verties vaļā;
ikun avaižihe – logs atvērās;
nece lukkol ei avaitē – šī slēdzene neveras vaļā
avangard (avangardan, avangardoid) – priekšpulkis, avangards
avangardine (avangardižen, avangardišt, avangardižid) – priekšpulka-, avangardisks
avar (avaron, avaroid) – plašs, plats;
avar honuz – plaša istaba;
avarod kaceged – plaši uzskati;
avarod voimused – plašas iespējas;
kirjištos om avar lugendzal – bibliotēkā ir plaša lasītava;
◇ **avarod armod** – karsti glāsti;
◇ **avarod abidod** – dziļš aizvainojums
avarii (avarijan, avarijsoid) – avarija
avaruz (avaruden, avarust, avaruzid) – 1) plašums; 2) izplatījums, visums
aviacii (aviacijan) – aviācija
avoin (avoinuden, avoinut, avoinuzid) – atvērts, vaļējs, atklāts, vaļā;
avoin ikun – atvērts logs;
jātta uks' avoin – atstāt durvis vaļā;
uks' om avoin – durvis ir vaļā
avoin|su (∼|sun, ∼|suid) – slaists, tūļa, žāva, lempis
avol'jaine (avol'jaižen, avol'jašt, avol'jaižid) – atvērts, vaļējs, atklāts
avto 1. (avton, avtooid) *lietv.* – spēkrats, automobilis, automašīna;
ajada avtol – braukt ar spēkratu;
avton kezrad – spēkrata riteņi;

koumen avton ainastuz – triju spēkratu sadursme;
putta avton alle – nokļūt zem spēkrata
avto|- 2. *kād.* – **auto-**, spēkratu-
avtobus (avtobusan, avtobusoid) – autobuss;
avtobusan seižutim – autobusa pietura;
avtobus tuleb aigplanan mödhe – autobuss atnāks pēc saraksta;
jāda avtobusaspāi – atpalikt no autobusa;
varastan avtobusan – gaidu autobusu
avtobus|stancii (~|stancijan, ~|stancijoid) – autoosta
avto|mašin (~|mašinan, ~|mašinoīd) – spēkrats, automobilis, automašīna
avtomat (avtomatan, avtomatoid) – automats (*dažādās nozīmēs*)
avtonomii (avtonimijan, avtonimijoid) – autonomija;
rahvahaline avtonimii – nacionālā autonomija
avtor (avtoran, avtoroid) – autors
avtoritarine (avtoritarižen, avtoritarišt, avtoritatižid) – autoritārs
avtoritet (avtoritetan, avtoritetoid) – autoritāte
avtoritetine (avtoritetižen, avtoritetišt, avtoritetižid) – autoritātīvs
avto|te (~|ten, ~|teid) – autoceļš
avto|transport (~|transportan) – autotransports

B

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

bab (baban, baboid) – 1) vecmāte; 2) vecene;
kūzuda babal (*ades.*) – pajautāt vecmātei;
 ◇ **Jāgi-bab mīt.** – Jēgibaba, ragana
babarm (babarmon, babarmoid) – avene;
babarm ajase paloile – avenes saaugušas izdegās;
mānda babarmoho – iet avenēs
babarm|heim (~|heimon, ~|heimoid) – avenāja cers
babarmik (babarmikon, babarmikoid) – avenājs
babarmišt (babarmišton, babarmištoid) – avenājs
babarmkišt (babarmkišton, babarmkištoid) – avenājs
babarm|penzaz (~|penzhan, ~|penzast, ~|penzhid) – aveņu krūms
babarm|pirg (~|pirgan, ~|pirgoid) – aveņu pīrāgs
babarm|žom (~|žoman, ~|žomid) – aveņājs
babdā (babib, babi) – auklēt
babdās (babiše, babihe) – auklēties, ņemties;
midā sinā babitoi hānenke? – ko tu ņemies ar viņu?
babita (babičeb, babiči) – auklēt
baboi (baboin, baboid) *vok.* – veco māt!
bapshaine (bapshaižen, bapshašt, bapshaižid) – lapsene
babu (babun, babuid) – (žāvētu sakņu – rāceņu, kāļu, kartupeļu) šķēlīte
babu|hein (~|heinān, ~|heinid) – balanda (augš)
babuk (babukan, babukoid) – beka, stobriņu sēne (*ar piepi*);
koiran babak – mušmire (*burt.:* suņu beka);
koivištar' om babak – bērzu beka ir stobriņu sēne
babu|keitoz (~|keitosen, ~|keitost, ~|keitosid) – žāvēto dārzenu zupa
babuk|vihm (~|vihman, ~|vihmoid) – beku lietus
baffal (baffalan, baffaloid) – lielībnieks
baffal'dā (baffalib, baffali) – lielīties
baffalind (baffalindan) – lielīšanās
bagāž (bagāžan) – bagāža;
kāzibagažan kaičendhonuz – rokas bagāžas glabāšanas kamera
bajar' (bajarin, bajart, bajarid) – bajārs
bajar'|ak (~|akan, ~|akoid) – bajāre
bajarin|naine (~|naižen, ~|našt, ~|naižid) – bajāre
baju (bajun, bajuid) – šūpulis
bajutada (bajutab, bajuti) – aijāt, žūžot, šūpot

bakalavr (bakalavran, bakalavroid) – bakalaurs
bakbatai (bakbatajan, bakbatajid) *bot.* – pienene
baklažan (baklažanan, baklažanoid) – baklažāns
bakterialine (bakterialižen, bakteriālist, bakteriāližid) – baktēriāls;
bakterialine infekci – baktēriālā infekcija
bakterii (bakterijan, bakterijid) – baktērija
balans (balansan, balansoid) – bilance;
torguindbalans – tirdzniecības bilance;
voz'balans – gada bilance
balat (balaton, balatoid) – dubļi, šķīdonis;
sūgūzel om balat – rudenī ir dubļi
balatokaz (balatokahan, balatokast, balatokahid) – dubļains
bank I (bankan, bankoid) – banka;
pidada rahad bankas – turēt naudu bankā
bank II (bankan, bankoid) – burka
bank III (bankan, bankoid) – sēklis
baraban (barabanan, barabanoid) – paupenes, bungas
barak (barakan, barakoid) – šķūnis, baraka;
Kol'a lähtli barakaspai – Koļa izgājis no šķūņa
barb (barban, barboid) – 1) zars; 2) laksts;
koivun barbad – bērza zari
barbaz (barbhan, barbast, barbhid) – kājas pirksts;
sur' barbaz – kājas īkšķis
barbik (barbikon, barbikoid) – jaunaudze, jaunmežs; lapkoku mežs
barbhaižil – uz pirkstgaliem;
libuda barbhaižil – pacelties uz pirkstgaliem;
mānda barbhaižil – iet uz pirkstgaliem
bard (bardan, bardoid) – bārda;
kazvata da bard – audzēt bārdu;
ajada bard – skūt bārdu
baši-baši (*izs.*) – (vārdi aitu saukšanai)
bet (betun, betuid) – veltenis, tūbas zābaks
bibutez (bibutesen, bibutest, bibutesid) – dumbrājs, muklājs, staignājs
bilet (biletan, biletoid) – biļete;
ostin biletad edestagaz – esmu nopircis biļetes turp un atpakaļ
binokl' (binoklin, binoklid) – tālskatis, binoklis
blöd (blödan, blödid) – šķīvis, bļoda
blödaine (blödaizen, blödašt, blödaižid) – apakštase
bobaine (bobaižen, bobašt, bobaižid) – rotaļlieta;
lapsiden bobaižed – bērnu rotaļlietas
bobuštada (bobuštāb, bobušti) – izklaidēt
bobušt'adas (bobuštase, bobuštihe) – izklaidētis
bobuštuz (bobuštusen, bobuštust, bobuštusid) – izklaide, izprieca
bol (bolan) – brūklene;
poimda bolad – lasīt brūklenes;
mānda bolha – iet brūklenēs;
tat lähteb bolha (*illāt.*) – tēvs iet brūklenēs;
tatoi läksi bolha (*illāt.*) – tēvs aizgāja brūklenēs
bol'barb (~|barban, ~|barboid) – brūklenājs, brūkleņu mētra
bong (bongan, bongid) – atvars;
süvä bong – dziļš atvars
borcuidas (borcuiše, borcuihe) – cīnīties
bošak (bošakon, bošakoid) – auns
bradindsijiči – brīšus (*piem., pāri upei*);
tegeše mānda bradindsijiči – nāksies pāriet brīšus
buč (bučīn, bučīd) – muca
buk (bukan, bukoid) – kubls (*veļas mērcēšanai*)
bul'botada (bul'botāb, bul'boti) – burbuļot, urdzēt
bul'k (bul'kun, bul'kuid) – *sar. acs*
bul'uine I (bul'uižen, bul'ušt, bul'uižid) – ūdensroze

bumag (bumagan, bumagid) – 1) papīrs; 2) kokvilna;
rebitada bumag – plēst papīru
bumag!- *kād.* – papīra-
bumagasi (bumagasižen, bumagasišt, bumagasižid) *kād.* – papīra-
bumbak (bumbakon, bumbakoid) – vabole;
bumbakod buzaidaba – vaboles dūc
buraita (buraidab, buraiži) – burkšķēt, ņurdēt;
ala buraida! – neburkšķi!, neņurdi!
burbutada (burbutab, burbuti) – burkšķēt
buzaita (buzaidab, buzaiži) – dūkt, dīkt;
bumbakod buzaidaba – vaboles dūc;
kārbhaine buzaidab – muša dīc;
učubras buzaidab – kamene dūc;
ūrgiš buzaidab – kamene dūc
butulk (butulkan, butulkoid) – pudele
būro (būron, būroid) – birojs
böbörri (böbörrijan, böbörrijid) – maijvabole

C

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T V Ū Ä Ö

ciklon (ciklonan, ciklonoid) – ciklons
cipuine (cipuižen, cipušt, cipuižid) – cālis

Č

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T V Ū Ä Ö

čagar' (čagarin, čagart, čagarid) – mikacītis, mazais pirkstiņš;
 ◇ **azj čagart ei maksa** – lieta mikacīti nemaksā
čai (čajun, čajuid) – tēja;
čai saharanke – tēja ar cukuru;
joda čajud saharanke (*komit.*) – dzert tēju ar cukuru;
stokan čajud – glāze tējas;
väll' čai – vāja tēja
čainik (čainikan, čainikoid) – tējkanna;
čainikaspāi puru lähte – no tējkannas iet tvaiks
čak (čakan) – asins;
čak astub satatesespāi – asinis tek no brūces;
sāsked sōba mindai čakale – odi kož mani līdz asinīm
čak|sor'm (~|sor'men, ~|sor'mid) – mikacītis, mazais pirkstiņš
čap' (čapin, čapid) – ķēde;
sidoda čaphe – piesiet ķēdē
čap'ar'|sorz (~|sorzan, ~|sorzoid) – meža pīle
čapta (čapab, čapoi) – griezt, nogriezt, uzgriezt, sagriezt; cirst; kapāt;
čapta haugoid – cirst malku;
čapta kirvhel – cirst ar cirvi;
čapta kunded – griezt nagus;
čapta mec – cirst mežu;
čapta poikheze – sagriezt šķērseniski
čas (časun, časuid) – stunda;
nousta mindai kahesa časud! – pamodini mani pulksten astoņos!;
nousta seičeme časud – celties pulksten septiņos;
mōhāstuda časun – nokavēt stundu;
ülāopenikad tuleba opendusele ūhesa časud – studenti nāk uz mācībām pulksten deviņos;
pol'tošt časud – pusotra stunda;
pāliči kahtes časus – pēc divām stundām;
ūhesandes časus – devītajā stundā;
ūmbri kahtes časus – ap divām stundām, aptuveni divas stundas
časud (časuid) *tikai dsk.* – pulkstenis;
časud jāba jāl'ghe – pulkstenis atpaliek;

časuiš aig jāl'ghe jāb – pulkstenis atpaliek;
časud astuba oikti – pulkstenis iet pareizi;
časud kāvuba – pulkstenis iet;
časud kāvuba oikti – pulkstenis iet pareizi;
kāzičasud – rokas pulkstenis;
lauk avaitas ūhesa časud aigad – veikalu atvērs pulksten deviņos;
seinčasud – stundenis, sienas pulkstenis

čašk (čaškan, čaškoid) – tase
čibu (čibun, čibuid) – šūpoles
čibuda (čibub, čibui) – šūpoties
čibutada (čibutab, čibuti) – šūpot;
čibutada laps' kātkes – šūpot bērnu šūpuli
čičitāda (čičitab, čičiti) – čivināt
čigičaine (čigičaižen, čigičašt, čigičaižid) – upene
čigič|penzaz (~|penzhan, ~|penzast, ~|penzhid) – upenājs, upeņu krūms
čihotāda (čihotab, čihoti) – izplest (*pirkstus, kājas*)
čilaita (čilaidab, čilaiži) – čalot (*par ūdeni*), urgt;
oja čilaidab – strauts urdz
čindoi (čindoin, čindoid) – lidvāvere
činkta (čingub, čingui) – činkstēt, pīkstēt, čiepstēt;
irdal činguba kananpoigad – ārā čiepst cāļi;
čiraita (čiraidab, čiraiži) – čirkstēt, krakšķēt
čirak (čirakon, čirakoid) – (*zemes*) strēle, sēklis
čirehtta (čirehtib, čirehti) – (ilgstoši) slimot, sirgt
čirgahtāda (čirgahtab, čirgahti) – lēkt (*par sauli*)
čirikod (čirikoid) *tikai dsk.* – nātre
čirk (čirkon, čirkoid) – kurkulēns
čiža (čižan, čižoid) – vecākā māsa
čočo (čočoṅ, čočooid) – mazulis
čočoi (čočoṅjan, čočoṅjid) – nevīžiḡs;
čočoi emāg – nevīžiḡa saimniece
čoga (čogān, čogid) – kaktis;
kažinpoigad vāndaba čogas – kaķēni rotaļājas kaktā;
minun sizarem ištub čogas – mana māsa sēž kaktā;
vādrad seižuba laval čogas, nikelle ei telustagoi – spaiņi stāv uz grīdas kaktā, nevienam netraucē;
◇ langeta čogaha – saslimt (*burt.:* krist kaktā)
čokaita (čokaidab, čokaiži) – iespraust, ielikt;
◇ ei sinun tō, ala čokaite – nav tava darīšana, neuzbāzies
čokim (čokimen, čokint, čokimid) – punkts
čokkaine (čokkaižen, čokkašt, čokkaižid) – dzelonis, ērkšķis
čoma (čoman, čomid) – skaists, daiļš;
čomemb – skaistāks;
kaikiš čomemb – visskaistākais;
mō ištum čomal nitul (*ades.*) – mēs sēžam skaistā plāvā;
ūhtel čomal pāivāl (*ades.*) **hān ajab lidnha** – vienā skaistā dienā viņa brauks uz pilsētu
čoma|maht|akademii (~|akademijan, ~|akademijoid) – mākslas akadēmija
čomas – skaisti
čomašti – skaisti
čomin – skaisti;
hān kaiken sādese čomin – viņa vienmēr ģērbjas skaisti
čomitāda (čomitab, čomiti) – rotāt, izdaiļot, pušķot, greznot;
čomitada kuz' – rotāt egli;
mō čomitam Uden Voden kuzen (*akuz.*) – mēs rotājam Jaungada egli;
rad mehen čomitab – darbs grezno cilvēku
čomitez (čomitesen, čomitest, čomitesid) – rota, rotājums
čomuz' (čomuden, čomut, čomuzid) – skaistums, daiļums;
kut voib traudā mugošt čomut (*part.*)? – kā var bojāt šādu skaistumu?
čongoida (čongoib, čongoi) – rakt
čopak (čopakon, čopakoid) – veikls
čorskta (čorskab, čorski) – šļākt

čududeldas (čududelese, čududelihe) – brīnīties
čugu (čugun, čuguid) – sivēns; cūka;
 ◇ **ajada čugul** – iet četrāpus
čuhonskii (čuhonskijan) **voi** (voīn, void) – izkausēts sviests
čuhu (čuhun, čuhuid) – bēniņi
čuk (čukon, čukoid) – skūpstis, buča;
 ◇ **antta čukoid** – skūpstīt, dot buču, dot muti
čukautas (čukaudase, čukauzihe) – nirt
čuklos – ūdenī, zem ūdens;
ujuda čuklos – peldēt zem ūdens
čukoīda (čukoīb, čukoī) – skūpstīt, bučot
čunz' (čunz'un, čunz'uid) – slika
čura (čuran, čurid) – mala (*gan novads, gan ģeometrijā*);
koumnikan čurad – trīsstūra malas
čurahine (čurahižen, čurahišt, čurahižid) – nepiederošs, svešs
čuru|- *kād.* – smilšains; smilšu-
čuru|kivi (~|kiven, ~|kivid) – smilšakmens
čuru|ma (~|man, ~|maid) – smiltaine, smiltājs, smilts augsne
čuta (čudab, čudi) – mest

D

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ū](#) [Ä](#) [Ö](#)

da, dai – un, ar;
eliba uk da ak – dzīvoja vecis ar veceni;
minā da sinā – es un tu, es ar tevi
dat (datan, datoīd) – datums;
andmiždat – izsniegšanas datums
ded (dedan, dedoīd) – vectēvs
dedoi (dedoin, dedoīd) – vectēvs
demonstrativine (demonstrativižen, demonstrativišt, demonstrativižid) *kād.* – norādošs, rādītāja-
deputat (deputatan, deputatoīd) – *sk. ezitai*
dinamik (dinamikan) – dinamika
dinamine (dinamižen, dinamišt, dinamižid) – dinamisks
direktor (direktorān, direktoroīd) – direktors
dudaita (dudaidab, dudaiži) – trīcēt, drebēt
duš (dušan, dušoīd) – duša;
homendesel, konz heraštoim kelotab, minā libun, mānen dušha i murginoičen – no rīta, kad zvana
 modinātājs, es ceļos, eju dušā un brokastoju
dād' (dādān, dādid) – tēvocis;
Griša-dād' – Grišas tēvocis
dōl (dōlon, dōloīd) – vējš;
dōl viheldab – vējš svilpo
dōlta (dōldab, dōlži) – pūst;
dōl dōldab – vējš pūš

E

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ū](#) [Ä](#) [Ö](#)

ecta (ecib, eci) – meklēt
edahaine (edahaižen, edahašt, edahaižid) – tāls, attāls;
edahaine heimolaine – tāls radnieks;
edahaine meletuz – tāls sapnis
edahaks – tālu (*kurp*), uz tālieni
edahan – tālu, tālumā (*kur*);
nece om edahan meiden külāspāi – tas ir tālu no mūsu ciema
edahanpāi – no tālienes, no tāluma;
nāgištada edahanpāi – ieraudzīt no tāluma

edahati – tālu (*vien no otra*);
elāda edahati – dzīvot tālu vienam no otra
edehe 1. *apst.* – uz priekšu;
māne edehe! – ej uz priekšu!
edehe 2. (*piev. ar ģen.*) – priekšā;
ala seižutade minun edehe – nestāv man priekšā;
seižutade minun edehe! – (ap)stājies man priekšā!
edel (*priev. ar part.*) – pirms, līdz;
edel longid – pirms pusdienām;
edel murgnād – līdz brokastīm;
edel pūhād – pirms svētkiem;
edel Ut Vot – pirms Jaungada, ap Jaungadu
edele *apst.* – uz priekšu
edeleze – tālāk, turpmāk
edeline (**edeližen**, **edelišt**, **edeližid**) – agrākais, līdzšinējs;
edeližel aigal – agrākajos laikos
edeližikš – joprojām, pa vecam
edelpāi – iepriekš
edemb, edemba – tālāk
edenoi (**edenoin**, **edenoid**) – gliemezis;
vinpunedenoi – vīngliemezis
edes 1. *apst.* – priekšā, pa priekšu;
astta edes – iet pa priekšu
edes 2. (*piev. ar ģen.*) – priekšā;
pertin edes – nama priekšā;
minun edes – man priekšā;
minun pertin edes – manas mājas priekšā
edespāi 1. *apst.* – no priekšas
edespāi 2. (*piev. ar ģen.*) – priekšā
edes|tagaz – šurpu turpu; turp un atpakaļ;
ostin biletad edestagaz – esmu nopircis biļetes turp un atpakaļ
eglai – vakar;
eglai oli luja piring – vakar bija liela vētra;
tāmbei om rākemb, mi eglai – šodien ir karstāk nekā vakar
eglaine (**eglaižen**, **eglašt**, **eglaižid**) *kād.* – vakardienas-, vakarējs
egzamen (**egzamenan**, **egzamenoid**) – eksāmens
eht 1. (**ehtan**, **ehtoid**) *lietv.* – vakars;
lām' eht – silts vakars;
runoeht – dzejas vakars;
varastada ehthasai – gaidīt līdz vakaram
eht|- 2. *kād.* – vakara-
ehtal – vakarā
ehtaline (**ehtaližen**, **ehtališt**, **ehtaližid**) – vakarīgs
ehtastada (**ehtastab**, **ehtasti**) – dilt (*par mēnesi*);
kudmaine ehtastab – mēness dilst
ehtatada (**ehtatab**, **ehtati**) – pārceļt, pārvest, ceļt pāri
ehtatadas (**ehtatase**, **ehtatihe**) – pārceļties, tikt pāri
ehtatim (**ehtatimen**, **ehtatint**, **ehtatimid**) – prāmis
ehtatuz (**ehtatusen**, **ehtatust**, **ehtatusid**) – pārceļtuve
eht|longi (~|**longin**, ~|**longid**) – vakariņas;
ehttā ehlongile – paspēt uz vakariņām
ehmātoi (**ehmātoiman**, **ehmātont**, **ehmātomid**) – negatavs, nenobriedis;
marjad oma vōl ehmātomad – ogas vēl ir negatavas
ehtoidme – vakaros, pa vakariem
eht|pol' (~|**polen**, ~|**pol't**, ~|**polid**) – pēcpusdiena, dienas otra puse; pievakare, vakarpuse;
tulda ehtpoles – atnākt pievakarē
ehttā (**ehtib**, **ehiti**) – paspēt; nobriest;
ehttā ehlongile – paspēt uz vakariņām;
kogonaizes vodes en voi ehttā! – pa veselu gadu nevaru paspēt!;
rugīž om jo ehtnū – rudzi ir jau nobrieduši

Eht|tähthaine (~|tähthaižen, ~|tähthašt, ~|tähthaižid) – Vakara zvaigzne (Venēra)

ei – ne, nē, ne-;

ei ole – nav;

ei ole vāgid – nav spēka;

minai ei ole aigad – man nav laika;

ni-keda ei ole kodiš – neviena nav mājās

ei racta (ei raci, ei rackoi) – žēlot;

ažlak sused surint-ki pudroks ei raci – skops kaimiņš putraimus putrai žēlo

ei sa – nedrīkst (*nor. sada 3.pers. vsk. noliegumā*);

kaikjal om mārg da vilu, ei sa mānda mecha ni senihe, ni marjoihe – visur ir slapjš un auksts, nedrīkst iet mežā ne sēnēs, ne ogās

ei voi – nevar (*nor. voida I 3.pers. vsk. noliegumā*)

eivoida (eivoib, eivoi) – vārgt, justies slikti, slimot

eivoid (eivoidan) – nespēks, vārgums, slihta pašsajūta

ekran (ekranan, ekranid) – ekrāns

ekskursii (ekskursijan, ekskursijoid) – izbrauciens, ekskursija

el'geta (el'gendab, el'genzi) – saprast;

hān om laptaline, ei el'genda meiden elod – viņa ir sveša, nesaprot mūsu dzīvi;

el'geta lodu – saprast sarunu;

minā en el'genda – es nesaprotu;

minā en el'genda teid – es jūs nesaprotu

el'getoi (el'getoman, el'getont, el'getomid) – dumjš, stulbs, truls

elo (elon, eloid) – 1) dzīve; 2) bagātība; manta, iedzīve;

kaiken elon – visu dzīvi;

Kol'ale mugoi elo ei olend mel'he – Koļam šāda dzīve nebija pa prātam;

mānda eloho – īstenoties dzīvē

elokaz (elokahan, elokast, elokahid) – 1) dzīvotspējīgs; 2) bagāts, turīgs

elo|ku (~|kun, ~|kuid) – augusts

elāb I (elāban, elāboid) – dzīvs;

mecnik toi elāban kondiižen – mednieks atnesis dzīvu lācēnu;

◇ **elābale nitile** – (kaut ko darīt) pavisī, pa roku galam (*burt.:* uz dzīvu diegu)

elāb II – diezgan, pietiek

elābzdu|da (elābzdu|b, elābzdu|i) – atjaunoties, atdzimt;

kevādel londuz elābzdu|b – pavasarī daba atdzimst

elābzdoit|ta (elābzdoit|b, elābzdoit|i) – atdzīvināt

elā|da (elā|b, eli) – dzīvot;

eliba uk da ak – dzīvoja vecis ar veceni;

elā|da edahati – dzīvot tālu vienam no otra;

elā|da kožmuses – dzīvot mierā;

elā|da levedas – dzīvot plaši;

elā|da lāhen – dzīvot tuvumā;

elā|da lāz Piterid – dzīvot pie Pēterpils; dzīvot tuvu Pēterpilij;

elā|da rahvhan karččikš – dzīvot kā cilvēki;

elā|da rahvhan karthe – dzīvot kā cilvēki;

hān elā|b naku lāhen – viņš dzīvo šeit tuvumā;

neciš vodespāi (*elāt.*) **mō elām Vidlas** – no šī gada mēs dzīvojam Vidlā;

tal'vaigal külās elā|b vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete;

◇ **žiruida elā|da** – dzīvot;

◇ **kut sinā žiruid elā|da?** – kā tev klājas?;

◇ **verhal niškal elā|da** – dzīvot uz sveša rēķina (*burt.:* uz sveša kakla dzīvot)

elāi (elājan, elājid) – iedzīvotājs;

kūlāhine elāi – laucinieks, lauku iedzīvotājs

emindaman|lehtez (~|lehtesen, ~|lehtest, ~|lehtesid) – mālļēpe

ema|kaži (~|kažin, ~|kažid) – kaķe, kaķene

emā (emān, emid) – mātīte

emāg (emāgan, emāgid) – namamāte, saimniece;

Nastoi om lujas hūvā emāg – Nastoja ir ļoti laba saimniece

emā|hāndikaz (~|hāndikahan, ~|hāndikast, ~|hāndikahid) – vilcene

emā|kondi (~|kondjan, ~|kondid) – lācene

emā|mecoi (~|mecoin, ~|mecoid) – medņa mātīte

emānd (emāndan, emāndoid) – kundze

enamba – vairāk; vairs
enambišt (enambišton, enambištoid) – vairākums
enambuz (enambusen, enambusid) – vairākums;
 absolūtine enambuz – absolūts vairākums
enččikš – joprojām, pa vecam;
 a mō elām naku enččikš – bet mēs dzīvojam šeit pa vecam
ende – agrāk, iepriekš;
 ende kaik tās oli toižin – agrāk viss šeit bija citādi;
 ende Vinglas oli lenduzpūd – agrāk Vinglā bija lidlauks
end|eglašt – aizvakar
endustada (endustab, endusti) – pareģot, paredzēt
englandilaine I (englandilaižen, englandilašt, englandilaižid) *lietv.* – anglis, angliete
englandilaine II (englandilaižen, englandilašt, englandilaižid) *kād.* – angļu-
enzne (enččen, enttušt, enččid) – agrākais, līdzšinējais
erasti – dažreiz, reizēm
eraz (erasen, erast, erasid) – dažs, kāds;
 ◇ **erasen kerdan** – kādreiz, vienreiz
eraz|mujuine (~|mujuižen, ~|mujušt, ~|mujuižid) – krāsains, daudzkrāsains
erazvuite (erazvuiččen, erazvuittušt, erazvuiččid) – cits, savādāks, atšķirīgs; dažāds
erigata (erigandeb, eriganzi) – pamest, atstāt, šķirties, likt mierā;
 erigande minuspāi! – liec mani mierā!
erineda (erineb, erini) – atšķirties
eriži – šķirti, atsevišķi
ero (eron, eroid) – atšķirība
eskai – 1) pat; 2) pēc tam
ezi| – priekšējs
ezi|kuva (~|kuvan, ~|kuvid) – paraugs
ezil – no priekšas, priekšā
ezile *apst.* – uz priekšu;
 otta azj ezile – nodot jautājumu apspriešanai (*burt.:* ņemt lietu uz priekšu);
 ◇ **sanuda ezile** – pareģot
ezimaine (ezimaižen, ezimašt, ezimaižid) *kād.* – priekšējais; pirmrindas-, attīstīts
ezine 1. (ezižen, ezišt, ezižid) *lietv.* – priekštelpa, priekšnams, priekšistaba
ezine 2. (ezižen, ezišt, ezižid) *kād.* – priekšējs;
 meiden lambaz satati ezižen jaugan – mūsu aita sasita priekšējo kāju
ezinenas (*piev. ar ģen.*) – priekšā;
 astta kolonnān ezinenas – iet kolonnas priekšā
ezi|nimi (~|nimen, ~|nimid) – vārds (*cilvēkam*)
ezi|paik (~|paikan, ~|paikoid) – priekšauts;
 panda ezipaik pāle – apsiet priekšautu
ezištada (ezištāb, ezišti) – apsteigt
ezitai (ezitajan, ezitajoid) – pārstāvis, priekšstāvis; deputāts
ezi|tanh (~|tanhan, ~|tanhoid) – sēta, pagalms
ezi|vokal' (~|vokalīn, ~|vokal't, ~|vokalid) – priekšējās rindas patskanis
ezi|ān'|kulund (~|kulundan, ~|kulundooid) – priekšējās rindas patskanis
ezmāi – vispirms;
 ezmāi hān ištui iknanno i varasti vihman lopud – vispirms viņš apsēdās pie loga un gaidīja lietus beigas;
 ezmāi meleta, sid' sanu – vispirms padomā, tad saki;
 ◇ ezmāi rad, eskai vānd (*paruna*) – vispirms darbs, pēc tam spēle
ezmāine (ezmāižen, ezmāšt, ezmāižid) – pirmais;
 ezmāine pāiv sūgūz'kud – pirmais septembris;
 ezmāine urok – pirmā nodarbība;
 ezmāine žir – pirmais stāvs;
 ezmāižel lehtpolel – pirmajā lappusē;
 ezmāižen kerdan – pirmoreiz
ezmāižikš – vispirms, pirmām kārtām, pirmkārt
ezmārg (ezmārgen, ezmārgid) – pirmdienā;
 ezmārgesai – līdz pirmdienai;
 ezmārgeks – uz pirmdienu;
 ezmārgen – pirmdien

F

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

fater (fateran, fateroid) – dzīvoklis;
meil om fater Petroskoiš – mums ir dzīvoklis Petroskojā (Petrozavodskā)
ferm (ferman, fermoid) – saimniecība, ferma
flag (flagan, flagoid) – karogs
fonar' (fonarin, fonarid) – 1) laterna; 2) lukuris
foto (foton, fotoid) – bilde, fotogrāfija
furašk (furaškan, furaškoid) – naģene
fuzaita (fuzaidab, fuzaiži) – trokšņot, dīkt, burbuļot (*tikai par tējkannu, patvāri*);
samvar fuzaidab – patvāris burbuļo

G

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

gagurakaz (gagurakahan, gagurakast, gagurakahid) – nevīžīgs
gar|bol (~|blon) – dzērvēne;
garbol om muiged marj – dzērvēne ir skāba oga
garbol|tisel' (~|tiselān, ~|tiselid) – dzērvēņu ķīselis
gardalei (gardalein, gardaleid) – balkons
garič (garičun, garičuid) – dzērvēne
gaz (gazan, gazoid) – gāze;
hil'muiktuzgaz – ogļskābā gāze
gaved (gavedin, gavedid) – kukainis
gaved|mado (~|madon, ~|madoid) – kāpurs
geolog (geologan, geologoid) – ģeologs
geologia (geologian) – ģeoloģija
gimn (gimnan, gimnoid) – himna;
valdkundgimn – valsts himna
goll' (goll'an, gollid) – nabags, nabadzīgs, trūcīgs;
gol'l' mez' – nabadzīgs cilvēks
goll'as – (*apst.*) nabadzīgi
gollič (golličun, golličuid) – (*lietv.*) nabags, ubags, trūkumcietējs
Gomnan|ižand (~|ižandan) *mīt.* – Kula saimnieks, Klona saimnieks
gor'a (gor'an) – bēda, liksta, nelaime
gor'ahine (gor'ahižen, gor'ahišt, gor'ahižid) – nelaimīgs, nožēlojams
gradus (gradusan, gradusid) – grads;
viž gradusad pakašt – piecu gradu sals
gramm (gramman, grammoid) – grams;
kaks' sadad grammad – divsimt gramu
grazda (grazib, grazi) – draudēt
gruzn' (gruzn'an, gruznid) – krimilde, saldūksne;
hebongruzn' – dzeltenā krimilde
grād (grādan, grādoid) – dobe;
leta grādad – rušināt dobes
gurbič (gurbičun, gurbičuid) – meža sloka

H

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

hab (haban, haboid) – apse;
haban lehtesed robaidaba – apses lapas šalc;
vauged hab – papele
habasine (habasižen, habasišt, habasižid) *kād.* – apses-;
habasine karbaz – izdobta apses laiva

habi – tik tikko, ar pūlēm;
 habi sabutin – ar pūlēm panācu;
 hān habi kāveleb – viņš knapi staigā
habin (habinon, habinoid) – ūsa;
 habinod (habinoid) – ūsas
habišt (habišton, habištoīd) – apšu mežs
hab|obatk (~|obatkan, ~|obatkoid) – apšu beka
habuk (habukan, habukoid) – vanags
hahk (hankan, hankoid) – pelēks; sirms;
 hahk taivaz – pelēkas debesis;
 hahkad ahavosed – sirmi deniņi;
 hahkad kuvahaižed pideneba – pelēkas ēnas kļūst gaŗākas
hahkač (hahkačun, hahkačuid) – pelēcis, pelēkais zaķis
hahkatab (hahkataban, hahkatabid) – pelēcīgs, iepelēks
haikosteldas (haikostelese, haikostelihe) – žāvāties
haikta (haigab, haigoi) – blēņoties, draiskuļot, ālētis
hairahtada (hairahtab, hairahti) – kļūdīties;
 hairahtada meles – jukt prātā
haišta (haižub, haižui) – smirdēt
haiže (haišken, haižet, haiškid) – smirdoņa, smaka
hajeta (hajedab, hajezi) – pazust, nozust, izgaist
hajetada (hajetab, hajeti) – zaudēt, pazaudēt;
 minā hajetin kirjan – es pazaudēju grāmatu
haju (hajun, hajuid) – smarža
hakkida (hakkib, hakki) **astta** – ātri iet;
 hān hakkib astta – viņš ātri iet
hala (halan, haloid) – salna; sarma;
 sūgūz'hala – rudens salna
hal'g – bieži
hama (haman, hamaid) – jēga; prāts;
 hānel ei ole ünāšt hamad – viņš nav pilnā prātā;
 vōl-ik sinā hamoiš? – vai esi savā prātā?
hamakaz (hamakahan, hamakast, hamakahid) – prātīgs, jēdzīgs, sakarīgs
hamatoi (hamatoman, hamatont, hamatomid) – nesaprātīgs, nejēdzīgs
hambastada (hambastab, hambasti) – kost
hambaz (hambhan, hambast, hambhid) – zobs;
 alahambaz – apakšzobs;
 maidhambaz – piena zobs
hambaz|jur' (~|juren, ~|jurt, ~|jurid) – zoba sakne
hambhida (hambhib, hambhi) – kost
hang I (hangen, hangid) – sērsna;
 hihtta suksil hangedme – slēpot pa sērsnu
hang II (hangon, hangoid) – dakšas
hangoine (hangoižen, hangošt, hangoižid) – dakšiņa;
 hō sōdas luzikoil, a mō – **hangoižil** (*ades.*) – viņi ēd ar karotēm, bet mēs – ar dakšiņām
hanh' (hanhen, hanhid) – zoss
hapanu (hapanuden, hapanut, hapanuzid) – sapuvis
hapata (hapneb, hapni) – pūt
harag (haragan, haragid) – žagata;
 haragan peza – žagatas lizda
haragain (haragaižen, haragašt, haragaižid) – kumelīte, margrietiņa
harav (haravon, haravoid) – grābeklis
haravoita (haravoičeb, haravoiči) – grābt
harav|pi (~|pin, ~|pid) – grābekļa tapa
hardjod (hardjoid) *tikai dsk.* – pleci, kamieši;
 ahtaz hardjoiš – šaurs plecos;
 levedad hardjod – plati pleci
hardjoikaz (hardjoikhan, hardjoikhid) – plecīgs
harj (harjan, harjoid) – suka; sekste, cekuls
harjakod (harjakoid) *tikai dsk.* – sēklis (*upē*)

harjata (harjab, harjoi) – 1) tūrīt; 2) ķemmēt, sukāt
harjata hambhad – tūrīt zobus
harjeta (harjeneb, harjeni) – pierast;
minā harjenin aigoiš libuda – es pieradu agri celties
harjetada (harjetab, harjeti) – pieradināt
harjoituz (harjoitusen, harjoitust, harjoitusid) – vingrinājums;
tehta harjoitused – izpildīt vingrinājumus
harjoituz|kirj (~|kirjan, ~|kirjoid) – vingrinājumu grāmata
harv (harvan, harvoid) – rets, skrajš;
harv mec – rets mežs, skrajš mežs;
harv segl – rupjš siets
harvas *apst.* – reti, retumis
harvašti *apst.* – reti, retumis
harvoin – reti, retumis
hašk (haškun, haškuid) – solis
haškahtada (haškahtab, haškahti) – soļot
haškta (haškab, haški) – soļot
haškuz (haškusen, haškust, haškusid) – solis;
kebnad haškused – viegli soļi
haud (haudan, haudoīd) – bedre;
siloshaud – skābbarības bedre
haug (haugon, haugoīd) – pagale;
 ◇ **sanub, kuti haugol pähā iškeb** – runā, it kā ar pagali pa galvu belž
haugod (haugoīd) *tikai dsk.* – malka;
čapta haugoīd – cirst malku;
pil'da haugod – zāgēt malku;
tāuz' regi haugoīd – pilns vezums malkas
haug' (haugen, haugīd) – līdaka;
 ◇ **haug' meres, a hānd ūlähān (kauh vezilačus)** (*mīkla*) – līdaka jūrā, bet aste žogā (kauss toverī)
haugoīda (haugoīb, haugoi) – skaldīt, šķelt
haugoitez (haugoitesen, haugoitest, haugoitesid) – plaīsa
haukkuda (haukkub, haukkui) – riet
havad (havadon, havadoīd) – maīss;
havad kartohkad – maīss kartupeļu;
neche havadoho kaik kartohk māneb – šajā maīsā visi kartupeļi ieies
hebo (hebon, heboīd) – zirgs;
abuhebo – piejūga zirgs;
raccastada (hebol) – jāt (ar zirgu);
 ◇ **hāndaspāi hebod ei voi val'astada** (*paruna*) – no astes zirgu neiejūdz
hebočaine (hebočaižen, hebočašt, hebočaižīd) – ziemeļu kaulene
hebon|gruzn' (~|gruzn'an, ~|gruznīd) – dzeltenā krimilde
hebon|jurutk (~|jurutkon, ~|jurutkoīd) – blīvā skābene
hebon|kel' (~|kelen, ~|kel't, ~|kelīd) – blīvā skābene
hečkutada (hečkutab, hečkuti) – rikšot, skriet rikšos (*par cilvėku*)
heikastada (heikastab, heikasti) – iekliegt, iekliegties, uzkliegt, nokliegt
heikta (heikab, heiki) – saukt; kliegt;
pertiš ei sa heikta, mecanuk voib tulda – mājās nedrīkst kliegt, meža gars var atnākt
heim (heimon, heimoīd) – rads; cers;
babarmheim – avenāja cers;
lāhelīne heim – tuvs rads
heimolaine (heimolaižen, heimolašt, heimolaižīd) – radnieks;
edahaine heimolaine – tāls radnieks
hein (heinān, heinīd) – 1) zāle; 2) siens;
lehtezhein – platlapu zāle;
mānda heinhā – iet pēc siena
hein|ku (~|kun, ~|kuīd) – jūlijs
heinān|tego (~|tegon, ~|tegoīd) – siena laiks, siena pļauja;
heināntegol – siena pļaujā;
Maša astub heināntegolpāi (*abl.*) – Maša iet no siena pļaujas

heināsine (heināsžen, heināst) – lakstains;
 heināsine kazvmuz – lakstaugs
heitatada (heitatab, heitati) – noģērbt, izģērbt, izģērbties
heitta (heittab, heiti) – 1) izmest; 2) atmest, beigt, izbeigt, mitēties; 3) izstiept, izvilkst; 4) noņemt;
 heita pajatand! – izbeidz dziedāšanu!
 heita mecale! – met pie vella! (*burt.:* izmet mežā!);
 heitta hol? – beigt uztraukties;
 heitta paid pālpāi – noģērbt kreklu;
 heitta pūhkim laudalpāi – noņemt galdautu no galda;
 heitta sobad [pālpāi] – noģērbties, izģērbties;
 vihman heiti – lietus mitējies
heittas (heittase, heitihe) – izlikties;
 reboi heitihe kolijaks – lapsa izliekas par mirušu
helineh (helinhen, helineht, helinehid) – zvanīšana
helištada (helištāb, helišti) – sāpēt;
 kurkun helištab – kakls sāp
hel'be (hel'pken, hel'bet, hel'pkid) – sēnālas
helūd (helūden, helūt, helūzid) – zvārgulis, zvaniņš
helāita (helāidab, helāiži) – zvanīt
hen (henon, henoīd) – 1) sīks; 2) smalks;
 hen lete – sīkas smiltis;
 hen magu – smalka gaume;
 henod rahad – sīknauda
heng (hengen, hengid) – dvēsele; dūša, drosme;
 jāda henghe – palikt dzīvam;
 ◇ heng kerata – saņemt dūšu, saņemt drosmi;
 ◇ hanged ei sō ristīt – labas dvēseles cilvēks;
 ◇ hangedme – dvēselei tīkami;
 ◇ hān om vāhes henges (vāhiš hengiš) – viņā dvēsele knapi turas;
 ◇ mi henghe māneb – cik dvēselei tīk;
 ◇ olda hengiš – būt dzīvam
hengaiduz (hengaidusen, hengaidust, hengaidusid) – elpa, dvaša
henktā (hengib, hengi) – elpot;
 ei sa hanged vedada – nav ko elpot;
 henktā pit'khaze – smagi elpot
henoine (henoīžen, henošt, henoīžid) – sīks;
 henoine vihm – sīks lietus
heraštoitim (heraštoitimen, heraštoitint, heraštoitimid) – modinātājs
heraštoitta (heraštoitab, heraštoiti) – modināt
heraštuda (heraštub, heraštui) – mosties, pamosties;
 heraštuin mōhā – pamodos vēlu;
 hān heraštui aigoiš homendesel – viņš pamodās agri no rīta;
 minā heraštuin keskōd – es pamodos nakts vidū
here (hergen, heret) – mēsli
herekogo (~|kogon, ~|kogoid) – nefirelis, sušķis
hered (heredan, heredoīd) – ātrs
heredas – ātri
hernehnik (hernehnikan, hernehnikoīd) – zirņu pīrāgs
hernehpirg (~|pirgan, ~|pirgoīd) – zirņu pīrāgs
hibj (hibjān, hibjid) – ķermenis;
 kaiken hibjān kibištāb – viss ķermenis sāp
hibjudā (hibjub, hibjui) – tūkt, pieņemties svarā
hibjākaz (hibjākahan, hibjākast, hibjākahid) – tukls, resns
hibuz (hibusen, hibust, hibusid) – mats;
 hibuz hānel oli ei rusked, ani vauged, kārihe suril kol'cil – mati viņam nav rūdi, bet pavisam balti, vijās
 lielās cirtās
hibused (hibusid) – mati
higo (higon, higoīd) – sviedri;
 ◇ higo ho tacib – met sviedros (*drudzī*);
 ◇ higo ho tapab – met sviedros (*drudzī*);
 ◇ rata oc higos – strādāt vaiga sviedros

higo|päin – vaiga sviedros
hihtta (hihtab, hihti) – slēpēt, slēpjot (braukt ar slēpēm);
hihtta suksil – slēpēt, slēpjot, vizināties ar slēpēm
hijam (hijaman, hijamid) – piedurkne;
levedad hijamad – platas piedurknes;
lühüdad hijamad – īsas piedurknes;
tabata hijamas – noķert aiz piedurknes
hil' (hilen, hil't, hilid) – ogles;
aktiviruidud hil' – aktivētās ogles;
kivihil' – akmeņogles
hill' (hillān, hillid) – 1) kluss; 2) lēns
hillās – 1) klusi; 2) lēni
hillāšti – 1) klusi; 2) lēni
himia (himian) – ķīmija;
himian openduzkirj – ķīmijas [mācību] grāmata
himo (himon, himoid) – vēlme, vēlēšanās;
 ◇ **ajada himo** – atņemt vēlmi
himoita (himoičeb, himoiči) – vēlēties, gribēt
hipestuda (hipestub, hipestui) – slāpt
hir' (hiren, hirt, hirid) – pele;
pūdhir' – [svītrainā] klaidoņpele
 ◇ **pen' hir' suren kegon sōb** (*paruna*) – maza pele lielu gubu apēd;
 ◇ **hir' purnhu nāl'gha ei kole** (*paruna*) – pele klēī no bada nenomirs
hirb' (hirben, hirbid) – alnis
hir'pulo (hir'pulon, hir'puloid) – pūce
hizaita (hizaidab, hizaiži) – klejot, klimst; gausi iet, čāpot, lēnām kustēties;
ūmbri Kanneljārved kaiken hizaižiba pil'ved – apkārt Kanēļezeram vienmēr klejoja mākoņi
hobed (hobedan) – sudrabs;
hobed taba – maigs raksturs
hobedaine (hobedaižen, hobedašt, hobedaižid) *kād.* – sudraba-
hodr (hodran, hodroid) – ietvere; maksts;
panda veič hodrha – ielikt nazi ietverē
hogineh (hoginehen, hogineht, hoginehid) – dūkoņa, džinkstoņa (*ausīs*)
hogišta (hogižeb, hogiži) – dūkt, džinkstēt (*ausīs*);
korviš hogižeb – ausīs dūc
hoik (hoikan, hoikid) – plāns, tievs;
hoik kagl – tievs kakls
hoikaižel vihmda (vihmub, vihmui) – smidzināt;
hoikaižel vihmub – smidzina (*lietus*)
hoivitoi (hoivitoman, hoivitont, hoivitomid) – tievs, kārnis, kalsns
hol' (holen, hol't, holid) – 1) rūpes; 2) uztraukums;
olen holiš – esmu norūpējies;
heitta hol' – beigt uztraukties;
pidada hol't – rūpēties;
pidada hol't kenes-ni – rūpēties par kādu
holekaz (holekahan, holekast, holekasid) – gādīgs, rūpīgs, uzmanīgs
holduda (holdub, holdui) – uztraukties; rūpēties;
holduda lapsiš – rūpēties par bērniem;
ken-žo minussai holduškab? – kas par mani parūpēsies?
holdutada (holdutab, holduti) – traucēt
holitada (holitab, holiti) – rūpēties
homaita (homaičeb, homaiči) – pamanīt;
hän aniku ei homaiče mindai – viņa it kā nepamana mani
homaituz (homaitusen, homaitust, homaitusid) – piezīme
homen – rīt (*kad*);
tule homen mōst! – atnāc rīt vēl!
homendez (homendesen, homendest, homendesid) – rīts;
homendesel, konz heraštoim kelotab, minā libun, mānen dušha i murginoičen – no rīta, kad zvana modinātājs, es ceļos, eju dušā un brokastuju;
homendesidme – no rītiem;
hūvād homendest! – labrīt!;

hän heraštui aigoiš homendesel – viņš pamodās agri no rīta;
minā nouzen aigoiš homendesel – es ceļos agri no rīta;
paimen joga homendest kūkseb lehmīd omalūizele – gans ik rītu dzen govīs ganībās
homendez|kaste (~|kastken, ~|kastet, ~|kastkid) – rīta rasa
Homendez|tāhtāine (~|tāhtāizen, ~|tāhtāšt, ~|tāhtāizid) – Rīta zvaigzne (Venēra)
homezline (homezližen, homezliš, homezližid) *kād.* – rīta-
homnes|jāl'gen – parīt
homnine (homnižen, homništ, homnižid) *kād.* – rītdienas-;
homnine päiv – rītdiena
hond (hondon, hondoīd) – 1) vājš, tievs; 2) slikts;
hond sā – slikts laiks;
otta hondoks – apvainoties, ņemt ļaunā;
sus om hond magu – mutē ir slikta garša;
ō oli se kābed, se hond – nakts bija te jauka, te slikta
hondoin – slikti;
hondoin pajatan – slikti dziedu;
minā nāgen hondoin – es slikti redzu
honttuḁa (hondub, hondui) – novājēt
honuz (honusen, honust, honusid) – istaba;
avar honuz – plaša istaba;
sizar lāhteb honusespāi (*elāt.*) – māsa iziet no istabas;
tedomašin om sures honuses – dators ir lielā izstabā
hor (horan, horoid) – koris;
rahvahanhor – tautas koris
hošt (hoštan) – spīdums, mirdzums
hoštai (hoštajan, hoštajid) – spīdīgs, mirdzīgs;
hoštai kuldaine čomitez – mirdzoša zelta rota
hoštand (hoštandan, hoštandoīd) – spīdums, mirdzums
hoštta (hoštāb, hošti) – spīdēt, laistīties, mirdzēt, zaigot
hot' – lai gan, kaut [gan]
hotk (hotkan, hotkid) – ātrs
hotkas – ātri
hotkašti – ātri
hruputaḁa (hruputab, hruputi) – graužt
huba (huban, hubid) – 1) slikts; 2) tievs;
huba sā – slikts laiks;
hän om huba radnik, mudaidab kuti tāi – viņš ir slikts darbinieks, kustās kā uts;
laš kale kaiken – **huba sā** (*paruna*) – sliņķim vienmēr slikts laiks;
lujas huba – ļoti slikts
hubduḁa (hubdub, hubdui) – skumt, bēdāties, sarūgtināties
hubeta (hubeneb, hubeni) – vājēt
hubin – slikti
huiged (huiktan, huiktoid) – kaunpilns, apkaunojošs;
minei om huiged sanuda – man ir kauns stāstīt;
mānda huiktaha – kautrēties, kaunēties;
otta huiktaks – kautrēties, kaunēties
huikteltas (huiktelese, huiktelihe) – kaunēties; kautrēties
huiktuz (huiktusen, huiktust, huiktusid) – kauns;
 ◇ **huiktusen mōi** – nekaunīgs
hul (hulan, hulid) – karsts
hul' (hulen, hul't, hulid) – lūpa
hulas – karsti
hulalaz – karstā veidā;
kūrzad sōihe hulalaz – pankūkas ēda kamēr karstas
huldutaḁa (huldutab, hulduti) – sildīt, karsēt;
huldutada longi – sildīt pusdienas
humbar (humbren, humbart, humbrid) – mulda (veļas mazgāšanai)
hura (huran, hurid) – kreiss (*arī politikā*);
hura partii – kreisa partija;
katkaita hura jaug – salauzt kreiso kāju;
otta hural kādel – paņemt kreisā rokā

hurale – pa kreisi (*kurp*);
kāta hurale – nogriezties pa kreisi
huralpāi – (*no kurienes*) no kreisās puses, pa kreisi;
huralpāi kulub nagr – no kreisās puses dzirdami smieklī
hurahtada (hurahtab, hurahti) – mesties, metāties
hurst' (hurstin, hurstid) – palags
huzaita (huzaidab, huzaiži) – vizināties (*ar zirgu, kamanām*);
huzaita suksil – slēpēt, slēpjot, braukt ar slēpēm;
huzaita štarguil – slidot
hutt'a (hutib, huti) – slēpt
hutt'as (hutiše, hutihe) – slēpties
huttu-huttu (*izs.*) – aijā-aijā
hūbj (hūbjān, hūbjid) – ūpis
hūde (hūdegen, hūdet, hūdegid) – sarma;
hūde ištuihe katusile – sarma noklāja jumtus
hūl'gāta (hūl'gāb, hūl'gi) – pamest
hūppida (hūppiib, hūppi) – lēkāt;
hūppida ihastusiš – lēkāt priekā
hūptā (hūpiib, hūpi) – lēkt, lēkāt, auļot;
hūptā korktusehe – lēkt augstumā;
hūptā ūhtel jaugal – lēkāt uz vienas kājas;
orav hūpāhtab pedajaspāi – vāvere nolēc no priedes
hūpāhtada (hūpāhtab, hūpāhti) – palēkt, uzlēkt, nolēkt;
kaži hūpāhti ištmen pāle – kaķis uzlēca uz krēsla
hūvin – labi;
pagišta hūvin vepsāks – runāt labi vepsiski
hūvā – labi;
minei om hūvā – man ir labi
hūvā (hūvān, hūvid) – labs;
hūvā mez' – labs cilvēks;
hūvā, miše tō tedat jo – labi, ka jūs jau zināt;
hūvā ristit – labs cilvēks;
hūvā sā – labs laiks;
hūvād homendest! – labrīt!
hūvād päivād! – labdien!
ihastoitta hūvil satusil – iepriecināt ar labiem panākumiem;
kaik om hūvā – viss ir kārtībā;
kittā hūvās rados – palielīt par labu darbu;
ole hūvā – lūdzu, esi tik labs;
olgat hūvād – lūdzu, esiet tik labi
hūvā|tabaine (~|tabaižen, ~|tabašt, ~|tabaižid) – labsirdīgs;
mam pagižeb hūvātabaižel ānel (*ades.*) – māte runā labsirdīgā balsī
hāčak (hāčakon, hāčakoid) – veselīgs, stiprs
hāmeta (hāmendab, hāmenzi) – maisīt, apmaisīt;
hāmeta pudrod – apmaisīt putru
hāmā|hok (~|houkun, ~|houkuid) – zirneklis;
hāmāhoukun verk – zirnekļa tīkls, tīmeklis
hāmā|hokun|verk (~|verkon, ~|verkoid) – zirnekļa tīkls, tīmeklis
hāmāhtoitta (hāmāhtoitab, hāmāhtoiti) – biedēt, nobiedēt
hāmāhtuda (hāmāhtub, hāmāhtui) – baidīties, nobīties
hāmāhtunu (hāmāhtunuden, hāmāhtunut, hāmāhtunuzid) – nobijies
hāmāhtuz (hāmāhtusen, hāmāhtust, hāmāhtusid) – izbīlis
hāmār (hāmāran, hāmāroid) – krēsla, mijkrēslis
hān (hānen, hāndast) – viņš, viņa;
ala palahtelde hānes – nepārdzīvo viņas dēļ;
en tunde hāndast ičtaz – nepazīstu viņu pašu;
hān om meiden külāspāi – viņš ir no mūsu ciema;
hān nūgūd' tuleb – viņš tūlīt atnāks;
hānel (*ades.*) om rusked paid – viņam [mugurā] ir sarkans kreklis;
hānele seičemekūmnenz' nell'anž' voz' astub – viņam septiņdesmit ceturtais gads rit;
kontakt toižiden lapsidenke pōl'gāstoiti hāndast – saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu;

minā tundištīn hāndast – es atpazīnu viņu;
mitte mez' hān om? – kāds cilvēks viņš ir?;
sanu hānele ičeze – pasaki viņam pašam;
tabakat hāndast! – ķeriet viņu!;
vanhembad saneliba hānele, miše kaikjal om mārg – vecāki daudzkārt teikuši viņam, ka visur ir slapjš

hānd (hāndan, hāndid) – aste;
 ◇ **joksta hāndas** – skriet pakaļ;
kāvelta hāndas – staigāt pakaļ

hāndikahan – vilka-, vilku-
hāndikahan poig (poigan, poigid) – vilcēns (*burt.*: vilka bērns)
hāndikaz (hāndikahan, hāndikast, hāndikahid) – vilks;
emāhāndikaz – vilcene;
kačustada hāndikaz – nogalināt vilku;
mecata hāndikahid – medīt vilkus;
sarn hāndikahan polhe – pasaka par vilku

hānāhtoitta (hānāhtoitab, hānāhtoiti) – baidīt
hāta (hādab, hādi) – dzīt;
tullei hādab pil'ved – vējš dzen mākoņus

hārg (hārgan, hārgid) – bullis, vērsis;
hārg mārāidab – bullis mauro

hātkeline (hātkelīzen, hātkelīšt, hātkelīžid) – ilgs;
hātkelīžeks aigaks – ilgam laikam, uz ilgu laiku

hātken – ilgi;
lāžund ei sprāude hātken – slimība ilgi nepāriet

hō (heiden, heid) – viņi, viņas;
heiden poig linneb artistaks – viņu dēls kļūs par mākslinieku;
heil (*ades.*) **om ičeze pert?** – viņiem ir sava māja;
 ◇ **ala paģiže liigad heiden aigan** – nerunā lieku viņu klātbūtnē

hōdhūvid – velti, veltīgi;
hōdhūvid en otand očkid – velti nepaņēmu acenes (brilles)

hōdhūvin – velti, veltīgi

hōkkāhtada (hōkkāhtab, hōkkāhti) – piekrist;
hān hōkkāhti tulda – viņš piekrita atbraukt

hōrčak (hōrčakon, hōrčakoid) – veselīgs, stiprs
hōšak (hōšakon, hōšakoid) – skumjš, skumīgs
hōštuda (hōštub, hōštui) – skumt, sarūgtināties
hōštutada (hōštutab, hōštuti) – skumdināt, sarūgtināt
hōuneh (hōunhen, hōuneht, hōunhid) – spalva

I

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

i saiklis – un

iče – pats, pati, paši, pašas; savs;
astun ičein azjoidme – eju savās darīšanās;
en tunde hāndast ičtaz – nepazīstu viņu pašu;
heil (*ades.*) **om ičeze pert?** – viņiem ir sava māja;
ičeze azjoid – savās darīšanās;
kāvelin ičein adivonke – pastaigājos ar savu meiteni;
mānda ičeze azjoid – iet savās darīšanās;
mō tegem iče – mēs izdarīsim paši;
ota ičeleiž – paņem sev;
sanu hānele ičeze – pasaki viņam pašam;
sanu ičeiz polhe – pastāsti par sevi;
sinā iče tedad – tu pats zini

ičhine (ičižen, ičišt, ičižid) – radnieks

idū (idūn, idūid) – asns, dīglis

idāda (idāb, idi) – dīgt

igin (igien, igiid) – smaganas

igā (igān, igid) – mūžs

igähine (igāhižen, igāhišt, igāhižid) – mūžīgs;
 igähine lāžund – ielaista slimība;
 igähine lāmoi – mūžīgā uguns

igāks – mūžīgi, uz mūžu, uz mūžīgiem laikiem, uz visiem laikiem
igān *apst.* – mūžīgi

ihastoitta (ihastoitab, ihastoiti) – priecēt, iepriecināt;
 ihastoitta hüvil satusil – iepriecināt ar labiem panākumiem

ihastuda (ihastub, ihastui) – priecāties, nopriecāties
ihastuz (ihastusen, ihastust, ihastusid) – prieks;
 hüppida ihastusiš – lēkāt priekā;
 olda ihastusiš – priecāties, būt priecīgam

-ik *partikula* – arī;
 minā-ki lāhten – es arī iešu

-ik *jaut. partikula* – vai;
 ed-ik sinā māne laukha? – vai tu neiesi uz veikalu?;
 māned-ik sinā laukha? – vai tu ej uz veikalu?;
 oled-ik sinā laukas? – vai tu esi veikalā?;
 om-ik kezal (*ades.*) rāk? – vai vasarā ir karsts?;
 om-ik openikal (*ades.*) sanged vajehnik? – vai skolēnam ir bieža vārdnīca?;
 takaid-ik mānda kuna-ni? – vai taisies iet kaut kur?

ika – pretējā gadījumā, citādi, vai arī;
 saupta uks', ika pertiš vilugandeb – aizver durvis, citādi māja atdzisis;
 soiguta sid'pāi, ika lōdas – mūc prom, citādi piekaus

iknan|pōluz (~|pōlusen, ~|pōlust, ~|pōlusid) – palodze;
 kaži ištub iknanpōlusel (*ades.*) – kaķis sēž uz palodzes

ikun (iknan, iknoid) – logs;
 alahaižed iknad – zemi logi;
 avoin ikun – atvērts logs;
 ezmai hān ištui iknanno i varasti vihman lopud – vispirms viņš apsēdās pie loga un gaidīja lietus beigas;
 iknaspāi – no loga;
 ikun avaižihe – logs atvērās;
 ištta iknan kohtas – sēdēt logam pretī;
 ištta iknan sires – sēdēt pie loga;
 ištta iknan veres – sēdēt pie loga;
 ištta iknanno (*aprok.*) – sēdēt pie loga;
 mam ištub iknad vaste i itkeb – māte sēž pie loga un raud;
 sinā kacus iknaha (*illāt.*) – tu skaties pa logu

ikun|pōluz (~|pōlusen, ~|pōlust, ~|pōlusid) – palodze

il'bez (il'besen, il'best, il'besid) – lūsis

il'm (il'man, il'moid) – gaiss;
 meriil'm – jūras gaiss

ilma (*priev. ar abes.*) – bez;
 ilma mamata – bez mātes

ilo (ilon, iloid) – jautrība, līksme; smieklis;
 ilo katkaidab – smieklis nāk

iloiteldas (iloitelese, iloitelīhe) – uzjautrināties, līksmot

ilokahas *apst.* – jautri

ilokaz (ilokahan, ilokast, ilokahid) – jautrs;
 olda ilokahal melel – būt jautrā garastāvoklī

ilo|kogo (~|kogon, ~|kogoid) – jautrībnieks (*burt.:* jautrības kaudze);
 ◇ kodīš kondi, a rahvahas ilokogo (*paruna*) – mājās lācis, bet cilvēkos jautrībnieks

ilotez (ilotesen, ilotest, ilotesid) – joks

imeda (imeb, imi) – sūkāt, zīst

ime|sor'm (~|sor'men, ~|sor'mid) – zeltnešis (*pirksts*)

imii laps' (lapsen, last, lapsid) – zīdāinis

internet (internetan) – tīmeklis;
 vepsān literatur internetas – vepsu literatūra tīmeklī

ird (irdan, irdoid) – iela; ārs;
 irdal om jo pimed – ārā jau ir tumšs;
 irdalpāi (*abl.*) – no ielas;
 kut nece ird kucuse? – kā šī iela saucas?

miččel irdal sinā elād? – kurā ielā tu dzīvo?;
 minā elān levedal irdal (*ades.*) – es dzīvoju platā ielā;
 mitte nimi om necil irdal? – kāds nosaukums ir šai ielai?;
 päird – galvenā iela;
 sid' minā panen sobad päle i lähten irdale – tad es uzvelku drēbes mugurā un izeju ārā;
 Titovanird – Titova iela

irdal – ārā, laukā (*kur*);
 irdal činguba kananpoigad – ārā čiepst cāļi;
 irdal om jo päi – ārā ir jau gaišs

irdale – ārā, uz āru, laukā (*kurp*);
 kanтта irdale – iznest, nest ārā;
 minā lähten irdale – es izešu ārā;
 om jo möh mända irdale – ir jau vēlu iet ārā

irdalpāi – (*no kurienes*) no ārpusēs, ārā;
 irdalpāi kulub judu – no ārpusēs dzirdams troksnis

ird|lamp (~|lampan, ~|lampoid) – laterna

ird|sija|kāndod (~|kāndoid) (*adessiv, ablativ, allativ*) – ārviētas locījumi (*adesīvs, ablātīvs, allātīvs*)

istorii (*istorijan, istorijoid*) – vēsture

iškta (*iškeb, iški*) – sist, iesist;
 iškta pall'aižel naglha – sist ar āmuru pa naglu;
 ◇ iškta sil'mil – šaut ar acīm

ištīm (*ištmen, ištint, ištmid*) – krēsls, sēdeklis;
 ainastīmoi pimeduses ištmehe – uzskrēju tumsā krēsļam;
 ištmeļpāi (*abl.*) – no krēsļa;
 kaži hūpāhti ištmen päle – kaķis uzlēca uz krēsļa;
 kaži venub ištmeļ – kaķis guļ krēsļā

ištta (*ištub, ištui*) – sēdēt;
 ištta aiglehtez kādes – sēdēt ar žurnālu rokā;
 ištta airoiš – sēdēt pie airiem;
 ištta iknan kohtas – sēdēt logam pretī;
 ištta iknan sires – sēdēt pie loga;
 ištta iknan veres – sēdēt pie loga;
 ištta iknanno (*aprok.*) – sēdēt pie loga;
 ištta laučas – sēdēt solā;
 ištta laudan taga – sēdēt pie galda;
 ištte longitamha! – sēdies pusdienot!;
 kaži ištub iknanpölusel (*ades.*) – kaķis sēž uz palodzes;
 lind ištub pus (*ines.*) – putns sēž kokā;
 mam ištub iknad vaste i itkeb – māte sēž pie loga un raud;
 minei sirhe ištte! – sēdies man blakus!;
 minun sizarem ištub čogas – mana māsa sēž kaktā;
 minā ištun laučas (*ines.*) – es sēžu solā;
 mö ištum čomal nitul (*ades.*) – mēs sēžam skaistā pļavā;
 mö ištum pil'veses – mēs sēžam ēnā;
 ◇ ištta kenen-ni niškal – sēdēt kādam uz kakla;
 ◇ ištta kokotada – sēdēt neko nedarot

ištta (*ištuse, ištuihe*) – 1) sēsties, apsēsties; 2) *pār.* sarauties (*par drēbēm*)
 hūde ištuihe katusile – sarma noklāja juntus;
 ištta lauča – apsēsties uz sola;
 pestes štanad ištuihe – mazgājot bikses sarāvušas

ištutada (*ištutab, ištuti*) – 1) sēdināt; 2) stādīt;
 ištutada laps? – sēdināt bērnu;
 ištutada kazvmusid – stādīt augus;
 ištutada adivoid sōmlaudan taga – sēdināt ciemiņus pie galda;
 ištutada nagriž – stādīt rāceni

izo (*izon, izoid*) – mīļš

izr (*izran, izroid*) – spēķis

iža|hebo (~|hebon, ~|heboid) – zirgs, ērzelis

iža|kaži (~|kažin, ~|kažid) – kaķis, runcis

ižand (*ižandan, ižando*) – 1) saimnieks; 2) kungs (*uzrunā*)

ižandoitta (*ižandoitab, ižandoiti*) – saimniekot

ižanduz (*ižandusen, ižandust, ižandusid*) – saimniecība

itk (itkun, itkuid) – raudas;
 ◇ **itkul otta** – izlūgties (*burt.:* ar asarām paņemt)
itkeškata (itkeškandeb, itkeškanzi) – ieraudāties
itkta (itkeb, itki) – raudāt;
 mam ištub iknad vaste i itkeb – māte sēž pie loga un raud;
 ◇ **Ivoi itkeb māgen pās (tohuž palab)** (*mīkla*) – Ivojs raud kalna galā (svēce deg)

J

A **B** **C** **Č** **D** **E** **F** **G** **H** **I** **J** **K** **L** **M** **N** **O** **P** **R** **S** **Š** **Z** **Ž** **T** **U** **V** **Ū** **Ä** **Ö**

jablok (jablokan, jablokoid) – ābols
jablok|pu (~|pun, ~puid) – ābele
jagada (jagab, jagoi) – dalīt; sadalīt (dot);
 jagada kudhe palaha – sadalīt sešās daļās;
 jagada tomaižid – dalīt dāvanas
jagadas (jagase, jagoihe) – dalīties
jagamine (jagamižen, jagamišt, jagamižid) – dalīšana
jagand (jagandan, jagandoid) – vienība;
 alajagand – apakšvienība
jaguda (jagub, jagui) – dalīties
jalam (~en, ~id) – goba, vīksna
jalo (jalon, jaloid) – ātrs, mudīgs, žirgts;
 jalo ristit – attapīgs cilvēks
jatkta (jatkub, jatkui) – turpināt
jatkutada (jatkutab, jatkuti) **astta** – streipuļot
jaug (jaugan, jaugoid) – kāja;
astta jaugan – iet kājām;
 hūpta ūhtel jaugal – lēkāt uz vienas kājas;
 jaugan kibištāb – kāja sāp;
 katkaita hura jaug – salauzt kreiso kāju;
 kengād jaugas – apavos (*burt.:* ar apaviem kājās);
 levitāda jaugad – izplēst kājas;
 meiden lambaz satati ezižen jaugan – mūsu aita sasīta priekšējo kāju;
 mujan kibun jaugas – jūtu sāpes kājā;
 panda jaugha (*illāt.*) – apauties, vilkt kājās;
 panda sapkad jaugha (*illāt.*) – aut zābakus kājās;
 seišta ūhtel jaugal – stāvēt uz vienas kājas;
 ◇ kebn jaugale – [ar] vieglu kāju;
 ◇ langeta jaugha – krist ceļos
jaugai – kājām
jaugan – kājām;
astta jaugan – iet kājām
jaugan|pohj (~|pohjan, ~|pohjid) – pēda (*burt.:* kājas dibens)
jaugaz (jaugasen, jaugast, jaugasid) – sliece
jauh (jauhon) – milti;
 pīrg (*nōm.*) tehtas muga: **ottas munid** (*part.*), **ottas jauhod** (*part.*)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olas, ņem miltus...;
 rugihine jauh – rudzu milti
jauhta (jauhob, jauhoi) – malt;
 kaks' mārād jauhoi, a ani vāčkuine tegihe – divus daudzumus samalu, bet pavisam nedaudz sanāca
jo – jau;
 hūvā, miše tō tedat jo – labi, ka jūs jau zināt;
 irdal om jo pimed – ārā jau ir tumšs;
 irdal om jo pāi – ārā ir jau gaišs;
 lehtesed jo lankteba – lapas jau krīt;
 lumi om jo sulanu – sniegs jau ir izkusis;
 om jo mōh mānda irdale – ir jau vēl u iet ārā;
 se om jo toine pagin – tā jau ir cita saruna
joda (job, joi) – dzert;
 joda čajud saharanke (*komit.*) – dzert tēju ar cukuru;

joda purtkespāi – dzert no avota;
midā sinā jod? – ko tu dzer?
jodog (jodogan, jodogoid) – spainis
joga *nelok. kād.* – ik, katrs;
joga haškusel – ik solī;
joga kerdan – ik reizi;
joga päiv – ik dienu, katru dienu;
joga päivān vihmub – katru dienu līst;
joga sijāl – visur (*kur*)
joghine (jogahižen, (jogahišt, (jogahižid) – katrs
jogajitte (jogajiččen, jogajittušt, jogajiččid) – jebkušs; katrs, ikviens
joga päivāline (~|päivāližen, ~|päivālišt, ~|päivāližid) *kād.* – ikdienas-
joga|vozne (~|voššen, ~|vozišt, ~|voššid) – ikgadējs, gadskārtējs
Jogen|žand (~|žandan) *mīt.* – Upes saimnieks
jogen|su (~|sun, ~|suid) – upesgrīva
jogi 1. (jogen, jogid) *lietv.* – upe;
ajada mec jogedme – pludināt mežu pa upi;
ajada ūliči joges – braukt pāri upei;
alaz joged – lejup pa upi;
jogedme alaz – upei lejup;
joges parded astuba – pa upi iet baļķi;
kalad ujuba joges – zivis peld upē;
sild pāliči joges – tilts pār upi;
ujuda alaz jogedme – peldēt lejup pa upi
jogi|- 2. kād. – upes-, upju-
jogi|kala (~|kalan, ~|kaloid) – upju zivs
jogi|kalatez (~|kalatesen, ~|kalatest, ~|kalatesid) – upju zvejniecība
jogi|pohj (~|pohjan, ~|pohjid) – upes dibens
jogi|rand (~|randan, ~|randoid) – upmala, upes krasts;
segoin i putuin jogirandale – apmaldījos un nokļuvu upes krastā;
sur' pert' seižub jogirandal (*ades.*) – šī māja stāv upes krastā
jogi|vezi (~|veden, ~|vet, ~|vezid) – upes ūdens
johtutada (johtutab, johtuti) – atcerēties
johtutelda (johtuteleb, johtuteli) – (*vairākkārt*) atcerēties
jokseta (joksendab, joksenzi) – skriet;
jokseta edestagas – skriet šurpu turpu;
jokseta sinnā-tānna – skriet šurpu turpu
joksii (joksijan, joksijoid) – skrējējs
joksta (jokseb, joksi) – 1) skriet; 2) tecēt;
oja jokseb – urdze tek;
kuna joksed? – kur tu skrien?
vezi jokseb – ūdens tek
joksti – skriešus
joman|nāl'g (~|nāl'gan) – slāpes;
nāhta jomannāl'gad – ciest no slāpēm (*burt.:* redzēt slāpes)
jonikaine (jonikaižen, jonikašt, jonikaižid) – zilene (*oga*)
jomar' (jomaren, jomart, jomarid) – dzērājs
jono (jonon, jonoid) – 1) svītra; 2) virkne; 3) rinda;
lehmāl om vauged jono sel'gāl – govij ir balta svītra mugurā
jonoštada (jonoštāb, jonošti) – rasēt, uzrasēt, uzzīmēt, pasvītrot
jonoštīm (jonoštīmen, jonoštīnt, jonoštīmid) – līneāls;
mārita jonoštīmel – mērīt ar līneālu
jonuz (jonusen, jonust, jonusid) – vilciens;
ajada jonusel – braukt ar vilcienu
jorš (joršin, joršid) – ķīsis
jorotada (jorotāb, joroti) – urdzēt, čalot, burbuļot
jose – vai tiešām;
jose sinā ed vōl teda? – vai tiešām tu vēl nezini?
jotta (jotāb, joti) – dzirdīt, piedzirdīt, dzirdināt;
jotta vaza – dzirdināt teļu

joucen (joucnen, joucent, joucnid) – gulbis;
 ◇ joucnen čomutte neižne – kâ gulbis skaista meitene

joudai (joudjan, joudjid) – 1) tukšs; 2) brīvs;
 joudai pert' – tukša māja;
 ◇ joudjal kâdel – ar tukšām rokām

joudjan – bez darba, bezdarbībā, dīkā

joudjuz (joudjusen, joudjut, joudjusid) – brīvība

joudobuz (joudobusen, joudobust, joudobusid) – slinķis

jouk (joukun, joukuid) – bars;
 linduiden jouk – putnu bars

jouta (joudab, joudi) – (*kam*) būt laiks;
 en jouda – man nav laika;
 en jouda mända – man nav laika iet (*kaut kur*);
 joudad-ik lähhta minunke? – vai tev ir laiks aiziet ar mani?

judu (judun, juduid) – troksnis;
 irdalpāi kulub judu – no ārpusē dzirdams troksnis

jumal (jumalan, jumaloid) – dievs;
 armahta Jumal! – [pa]žēlo, Dievs!;
 ◇ anda Jumal – dod Dievs;
 ◇ andoi Jumal sun, andab sōmād-ki – deva Dievs muti, dos arī ēdienu;
 ◇ sinun sana da Jumalale korvha! (*paruna*) – no tavas mutes Dieva ausī!

jumalan|bembel' (~|bemblen, ~|bembel't, ~|bembliid) – varavīksne, dzeļvelce, dārdedze (*burt.:* dieva loks)

jumalan|juru (~|jurun) – pērkons (*burt.:* dieva dārdiens)

jumalan|pert' (~|pertin, ~|pertid) – dievnams

jumalan|sā (~|sān, ~|sāid) – negaiss (*burt.:* dieva laiks)

jumal|juru (~|jurun) – pērkons

jupk (jupkan, jupkid) – svārki, brunči;
 alembaine jupk – apakšsvārki, apakšbrunči

jur' (juren, jurt, jurid) – sakne (*arī matēmatikā un valodniecībā*);
 jur'znam – saknes zīme;
 hambazjur' – zoba sakne;
 nellikjur' – kvadrātsakne;
 ◇ hapata jurele – pūt zemē (*burt.:* pūt saknē)

juraita (juraidab, juraiži) – dārdēt, rībēt;
 juru juraidab, jumalanjuru juraidab – pērkons dārd

juridine (juridižen, juridišt, juridižid) – juridisks;
 juridine adres – juridiska adrese;
 juridine aluz – juridisks pamats

juru (jurun, juruid) – dārdi, dārdiens, rībiens; pērkons

jurutk (jurutkon, jurutkoid) – skābene;
 hebonjurutk – blīvā skābene

jutkutada (jutkutab, jutkuti) – iesist, paklāvēt

jūged (jūgedan, jūgedoid) – smags; grūts;
 jūged artillerii – smagā artilerija;
 jūged lugutego – grūts uzdevums;
 jūged šaug – smags maiss

jūgedas – grūti

jūguz' (jūgusen, jūgust, jūgusid) – krava; smagums;
 riputada jūguz' – piekārināt smagumu

jūguz' |avto (~|avton, ~|avtoid) – kravas spēkrats

jūguz' |mašin (~|mašinan, ~|mašinooid) – kravas mašīna

jūvā (jūvān, jūvid) – grauds;
 jūvād puhloniba vedes – graudi ir uzbrieduši ūdenī

jā (jān, jāid) – ledus;
 sulata jā – izkausēt ledu

jāda (jāb, jāi) – palikt, atpalikt;
 časud jāba jāl'ghe – pulkstenis atpaliek;
 časuiš aig jāl'ghe jāb – pulkstenis atpaliek;
 jāda avtobusaspāi – atpalikt no autobusa;
 jāda henghe – palikt dzīvam;

jāda kod'he – palikt mājās;
jāda školha – palikt skolā
jāduda (jādub, jādui) – salt; stingt
jāhine (jāhižen, jāhišt, jāhižid) – saldējums
jā|lautik (jā|lautikon, jā|lautikoid) – ledus gabals
jāl'caine (jāl'caižen, jāl'cašt, jāl'caižid) – baltais sapals
jāl'g (jāl'gen, jāl'gid) – pēda;
jātta jāl'ged – atstāt pēdas;
reboin jāl'ged – lapsas pēdas;
sapug om jāl'ges – zābaks ir kājā;
veresed jāl'ged – svaigas pēdas;
 ◇ **putta hondole jāl'gele** – nomaldīties (*burt.:* trāpīt sliktās pēdās)
jāl'ges (*priev. ar part.*) – pēc;
jāl'ges sodad – pēc kaŗa
jāl'ghe (*piev. ar ģen. vai allāt.; vai priev. ar part.*) – pēc, pakal;
časud jāba jāl'ghe – pulkstenis atpaliek;
časuiš aig jāl'ghe jāb – pulkstenis atpaliek;
hānen jālg'he – pēc viņa;
jāl'ghe keskpāivād – pēcpusdienā;
jāl'ghe kül'betid – pēc pirts;
laps' jāl'ghe mamad kāveleb i sukkitab – bērns staigā pakal mātei un pinkšķ
jāl'ghepāi – pēc tam, vēlāk
jāl'gile – nopakaļ, aizmugurē;
jātta jāl'gile – atstāt aizmugurē
jāl'gilpāi *apst.* – no muguras, no aizmuguras, no mugurpuses
jāl'gmāi – beidzot;
jāl'gmāi hō tuliba – beidzot viņi atnāca
jāl'gmāine (jāl'gmāižen, jāl'gmāšt, jāl'gmāižid) – pēdējais;
astta jāl'gmāižen – iet pēdējam, iet pašās beigās;
jāl'gmāine kezapāiv – pēdējā vasaras diena;
jāl'gmāižen kerdan – pēdējoreiz;
jāl'gmāižel lehtpolel – pēdējā lappusē
jāmed (jāmedan, jāmedoid) – nobarots, liels, prāvs;
jāmed čugu – nobarots sivēns;
jāmed siga – nobarota cūka
jānde|soit (∼|soiton, ∼|soitoid) – stīgu instruments
jāniš (jānišan, jānišid) – zaķis
jā|puraz (∼|purahan, ∼|purast, ∼|purahid) – lāsteka
jāred (jāredan, jāredoid) – liels, prāvs; rupja maluma-;
jāred sol – rupja maluma sāls
jārg – viscaur, visu laiku
jārv (jārven, jārvīd) – ezers;
jārvhe tegihe suloimid – ezerā parādījušies lasmeņi;
kacta jārvhe – vērot ezeru, skatīties uz ezeru;
lāz teiden külād om čoma jārv – pie jūsu ciema ir skaists ezers
Jārven|izānd (∼|izāndan) *mīt.* – Ezera saimnieks, Ezervīrs (ezera gars)
jārven|rand (∼|randan, ∼|randoid) – ezerkrasts;
letkesine jārvrand – smilšains ezerkrasts
jā|supal (∼|supalan, ∼|supaloid) – ledus gabals
jātta (jātab, jāti) – atstāt, pamest;
jātta jāl'ged – atstāt pēdas;
jātta jāl'gele – atstāt aizmugurē;
jātta kirj sebranikale – atstāt grāmatu pie drauga;
jātta tehmata – atstāt nepabeigtu;
jātta uks' avoin – atstāt durvis vaļā

K

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ū](#) [Ä](#) [Ö](#)

ka 2. *partikula* – jā;
lāhted-ik sinā kinoho? – ka, **lāhten** – vai tu iesi uz kino? – jā, iešu
kabj (kabjan, kabjoid) – nags (*pārnadžiem*);
 ◇ **ajada kahthe kabjaha** – braukt aulekšiem (*burt.:* braukt divos nagos)
kabarta (kabardab, kabarzi) – apkampt, apskaut;
kabarta kaglas – apskaut ap kakla
kaburta (kaburdab, kaburzi) – tīt, ietīt
kacauta (kacaudab, kacauzi) – palūkoties, paskatīties;
kacauta peitoiči – slepus paskatīties
kaceg (kacegen, kacegid) – skatiens; uzskats;
avarod kaceged – plaši uzskati
kacelta (kacleb, kacli) – sekot, izsekot; vērot, novērot; lūkot, aplūkot
kaceltas (kaceldase, kacelzihe) – atskatīties
kaemine (kaemizen, kaemišt, kaemižid) – aina, skats
kacta (kacub, kacui) – skatīties, vērot; pieskatīt;
kacta jārvehe – vērot ezeru, skatīties uz ezeru;
kacta keda-ni – rūpēties par kādu;
kacta last – pieskatīt bērnu;
kacta puhu – skatīties kokā;
kacta vazad – pieskatīt teļu;
medsizar kacub lāžujad – medmāsa pieskata slimnieku;
mihe kacud? – kur ieskatīties?;
sinā kacus iknaha (*illāt.*) – tu skaties pa logu
kacuhtada (kacuhtab, kacuhti) – ieskatīties; paskatīties;
kacuhta minuhu! – paskaties uz mani!
kačustada (kačustab, kačusti) – nogalināt;
kačustada hāndikaz – nogalināt vilku
kadag (kadagen) – kadiķis
kadeh (kadehen, kadehid) – skops
kadehtida (kadehtib, kadehti) – skaust, apskaust
kadoda (kadob, kadoi) – pazust; slēpties, paslēpties;
Kadonu pajo – Aizmirstā (*burt.:* pazudušī) dziesma (*folklorkopas nosaukums*);
pāivāine kadoi pil'ven alle – saule paslēpās aiz mākoņa;
 ◇ **kadoda kahthe kogoho** – apmaldīties divās kaudzēs;
 ◇ **kadoi kuti kala vedhe** – kā ūdenī iekritis (*burt.:* pazudis kā zivs ūdenī)
kadotada (kadotab, kadoti) – zaudēt, pazaudēt;
kadotada tervhuz' – zaudēt veselību
kagl (kaglan, kagloid) – kakls;
hoik kagl – tievs kakls;
kabarta kaglas – apskaut ap kakla
kagl|paik (~|paikan, ~|paikoid) – kaklauts, šalle
kaglused (kaglusid) – krelles, kaklarota
kagluz (kaglusen, kaglust, kaglusid) – apkakle
kagr (kagran) *tikai vsk.* – auzas;
kagr māneb kaikjale – auzas derēs visur
kagrasine (kagrasizen, kagrasiš, kagrasižid) *kād.* – miežu-;
kagrasine surin – miežu putrami
kagr|surin (~|surmān, ~|surint, ~|surmid) – auzu putraimi
kahesa (kahesan, kahesid) – astoņi;
nousta mindai kahesa časud! – pamodini mani pulksten astoņos
kahesa|kümne (kahesan|kümnen, kahesid|kümnid) – astoņdesmit
kahesanz' (kahesanden, kahesant, kahesanzid) – astotais
kahesa|tošt|kümne (kahesan|tošt|kümnen, kahesid|tošt|kümnid) – astoņpadsmit
kahmal (kahmalon, kahmaloid) – sauja;
tāuz' kahmal bolad – pilna sauja brūkleņu
kahten; kahten kesken – divatā
kahtišti – divreiz
kaičez (kaičesen, kaičest) – aizsardzība, apsardzība;
londusen kaičez – dabas aizsardzība
kaid (kaidan, kaidoid) – šaurs;
kaid oja – šaurs strauts

kaida (kai**va**b, kai**vo**i) – rakt;
kaida kaiv – rakt aku;
kaida mad – rakt zemi;
sauvondradajad kaidas labidoil (*ades.*) – celtnieki rok ar lapstām

kaiduz (kaidusen, kaidust, kaidusid) – (*jūras*) šaurums

kaik (kaiken, kaikid) – viss, visa;
arni muga kaik nece i oli – tieši tā viss arī bija;
ende kaik tās oli toizin – agrāk viss šeit bija citādi;
hānel ei kaik rahod olgoi pās – viņam pavisam nav prāta;
kaik māniba kodihē – visi aizgāja [savās] mājās;
kaik om hüvä – viss ir kārtībā;
kaiken hibjān kibištāb – viss ķermenis sāp;
toivotān kaikile (*allāt.*) **se ka tege**n – solu visiem to un izdarīšu;
 ◇ **kaik minai lähteb segal** – nekas man nesanāk (*burt.*: viss man iztek sietā);
 ◇ **kumaita kaik kukirikku** – apgāzt visu kājām augšā

kaiken – vienmēr; pastāvīgi;
hān kaiken sādese čomin – viņa vienmēr ģērbjas skaisti;
laps' kaiken vārižeb – bērns pastāvīgi raud;
ūmbri Kanneljärved kaiken hizaižiba pil'ved – apkārt Kanēlezeram vienmēr klejoja mākoņi

kaikiš – vis- (*kādeņu vispārākās pakāpes veidošanai*);
kaikiš korktemb om meiden māgi, kaikiš paremb om meiden kel' – visaugstākais ir mūsu kalns, vislabākā ir mūsu valoda;
kaikiš magedamb – vissaldākais

kaikjal – visur (*kur*);
kaikjal oli ājan rahvast – visur bija daudz tautas;
kaikjal om lumi – visur ir sniegs;
kaikjal om mārg da vilu, ei sa mānda mecha ni senihe, ni marjoihe – visur ir slapjš un auksts, nedrīkst iet mežā ne sēnēs, ne ogās

kaikjale – visur, uz visām malām (*kurp*);
hān čokoiše kaikjale – viņš lien visur

kaikjalpāi – no visām malām

kaiktāna – visur, uz visām malām (*kurp*)

kaikutte (kaikuččen, kaikuttušt, kaikuččid) – katrs, ikviens; jebkuŗš;
kaikutte, ken tahtoib lugeda necidā kirjad, voib pakita se minai – ikviens, kuŗš vēlas izlasīt šo grāmatu, var palūgt to man

kaimata (kaimdab, kaimzi) – pavadīt;
kaimata neižne kodihesai – pavadīt meiteni uz mājām;
olin vanhembid kaimdamas – gāju vecākus pavadīt

kaita (kaičeb, kaiči) – saudzēt; glabāt, saglabāt; sargāt, aizsargāt;
kaita kogomuz – saglabāt kolekciju;
kaita londust – saudzēt dabu;
kaita tervhut – saudzēt veselību

kaiv (kaivon, kaivoid) – aka;
kaida kaiv – rakt aku;
kirbotada vādr kaivho – nomest spaini akā

kajag (kajagen, kajagid) – kajaja, kajaks

kajata (kajadab, kajaži) – skanēt, atskanēt;
pajo kajadab – dziesma skan

kajed (kajedan, kajedoid) – auksts (*par vēju*);
kajed tullei – auksts vējš

kajostuda (kajostub, kajostui) – skaidroties, noskaidroties (*par debesīm, laiku*);
taivaz kajostui jāl'ges valeded – debesis noskaidrojās pēc lietusgāzes

kajoz (kajosēn, kajost, kajosid) – skaidrs (*par debesīm, laiku*);
kajoz taivaz – skaidras debesis

kakač (kakačun, kakačuid) – gārgale

kakastuda (kakastub, kakastui) – 1) nosmakt; 2) aizīrties

kaks' (kahtēn, kaht, kaksid) – divi;
kahted suksed – divi slēpju pāri;
kaks' mest (*part.*) – divi cilvēki;
kaks' mārād jauhoi, a ani vāčkuine tegihe – divus daudzumus samalu, bet pavisam nedaudz sanāca;
kaks' sadad grammad – divsimt gramu;
pāliči kahtes čāsus – pēc divām stundām;

pāliči kahtes kus – pēc diviem mēnešiem;
 pāliči kahtes nedališ – pēc divām nedēļām;
 pāliči kahtes pāivās – pēc divām dienām
kaks'kūmne (kahten|kūmnen, kaht|kūmned, kaksid|kūmnid) – divdesmit;
 kaks'kūmne kuz' – divdesmit seši;
 mōhāstuda kaks'kūmne minutad – kavēt divdesmit minūtes
kaks'tošt|kūmne (kahten|tošt|kūmnen, kaht|tošt|kūmned, kaksid|tošt|kūmnid) – divpadsmit
kala (kalan, kaloid) – zivs;
 kala tāmbei kokib hüvin – zivs šodien ķeras labi;
 kalad ujuba joges – zivis peld upē;
 keitta kalad – vārīt zivi;
 liha otab kalale (allāt.) – gaļa garšo pēc zivs, gaļai ir zivs piegarša (burt.: gaļa ņem zivij);
 maimkala – sams;
 verez kala – svaiga zivs;
 vilul sāl kala sūvās māneb – aukstā laikā zivs dziļi iet;
 ◇ kadoi kuti kala vedhe – kā ūdenī nogrimis (burt.: pazudis kā zivs ūdenī)
kalakurnik (~|kurnikan, ~|kurnikoid) – zivju pīrāgs
kalalatk (~|latkan, ~|latkoid) – zivju sacepums; kalalašķis (vepsu nacionāls ēdiens)
kalalem' (~|lemen, ~|lent, ~|lemid) – zivju zupa
kalanik (kalanikan, kalanikoid) – zvejnieks
kalatada (kalatab, kalati) – zvejot, makšķerēt
kalatai (kalatajan, kalatajid) – zvejnieks, makšķernieks
kalatez (kalatesen, kalatest, kalatesid) – zveja; zvejniecība; makšķerēšana;
 merikalatez – jūras zvejniecība
kalavezi (~|veden, ~|vet, ~|vezid) – zivju (bagāta) vieta
kalindlamp (~|lampān, ~|lampoid) – kvēlspuldze
kall' (kall'on, kall'oid) – klints
kalliž (kal'hen, kallišt, kal'hid) – dārgs
kal't (piev. ar ģen.) – cauri, pāri; ar (kā) palīdzību;
 ajam mō kor'ben kal't – braucam mēs biezoknim cauri;
 antta rahad sizaren kal't – nodot naudu ar mūsu (ar māsas palīdzību);
 astta mecan kal't – iet mežam cauri;
 māni uk mecan kal't toizhe külāhā, da segi – gāja vecis mežam cauri uz citu ciemu un apmaldījās
kalu I (kalun, kaluid) – lieta
kalu II (kalun, kaluid) – nūja;
 kāvelta kalu kādes – staigāt ar nuju rokās;
 suks'kalu – slēpju nuja
kaluišt (kaluišton, kaluištoid) – īpašums, manta; aprīkojums, inventārs
kambak (kambakon, kambakoid) – stiprs, vesels
kana (kanan, kanoid) – vista;
 ajada kanoid pōlvazmalpāi – dzīt vistas no linu lauka;
 kanan kāpš – vistas kāja
kananpoig (~|poigan, ~|poigid) – cālis;
 irdal činguba kananpoigad – ārā čiepst cāji
kand (kandan, kandooid) – 1) celms; 2) papēdis;
 koivuižes kandos habašt vezod ei kazva (paruna) – bērza celmā apses dzinums neaug
kandan' (kandamen, kandant, kandamid) – nasta;
 kebn kandan' – viegla nasta
kandelmuz (kandelmusen, kandelmust, kandelmusid) – izliekums
kandonsen' (~|senen, ~|sen't, ~|senid) – celmene
kan'g (kan'gan, kan'goid) – veltenis, tūbas zābaks;
 ajada kan'gad – velt velteņus
kangaz I (kanghan, kangast, kanghid) – audums;
 kirjav kangaz – raibs audums;
 pōlvazkangaz – linu audums;
 sinei ei ulota necida kangast paidale – tev nepietiks ar šo audumu kreklam;
 villkangaz – vilnas audums
kangaz II (kanghan, kangast, kanghid) – sauss paugurs mežā
kangazsen' (~|senen, ~|sen't, ~|senid) – priežu [sviest]beka
kanz (kazan, kanzoid) – ģimene;
 ājak mest sinun kanzas om? – cik cilvēku ir tavā ģimenē?

kanzan|nimi (~|nimen, ~|nimid) – uzvārds, dzimtas vārds
kanznik (kanznikan, kanznikoid) – ģimenes loceklis
kan|tta (kandab, kandoi) – 1) nest, nesāt; 2) izturēt, noturēt;
kan|tta irdale – iznest;
 ◇ **mānda kuna pā kandab** – iet kur deguns rāda (*burt.:* iet kur galva nes)
Kapš (Kapšan) – **Kapša** (upe)
kapust (kapustan, kapustoid) – kāposts;
muiged kapust – skābēti kāposti
kapust|kera (~|keran, ~|keroid) – kāpostgalva
kapust|pirg (~|pirgan, ~|pirgoid) – kāpostu pīrāgs
kar (karan, karoid) – caurums, sprauga; ala
karbaz (karbhan, karbast, karbhid) – (*izdobta*) laiva;
habasine karbaz – izdobta apses laiva
karbe (karpken, karbet, karpkid) – ķērpis
karččikš (*piev. ar ģen.*) – kâ, līdzīgi;
elāda rahvhan karččikš – dzīvot kâ cilvēki;
jurun karččikš – pērkonam līdzīgs, kâ pērkons
karg (kargun, karguid) – de|ja
kargaita (kargaidab, kargaiži) – de|jot, dancot;
kargaita kadrelihe – de|jot kadriļu
kargaita küküižil – dancot pietupstoties
karged (karktān, karktoīd) – rūgts;
karktad marjad – rūgtas ogas
Karzin|emāg (~|emāgan) *mīt.* – Pāgraba saimniece (pāgraba gars)
Karzin|ižand (~|ižandan) *mīt.* – Pāgraba saimnieks (pāgraba gars)
kart I (kartan, kartoid) – 1) karte; 2) (*spēļu*) kārts;
saitan kart – vietnes karte
kart II (kartan, kartoid) – sile
karthe (kartte) (*piev. ar ģen.*) – kâ, līdzīgi;
elāda rahvhan karthe – dzīvot kâ cilvēki;
mahtad-ik paģišta meiden karthe? – vai māki runāt mūsu mēlē?;
māčun karthe – bumbai līdzīgs;
minun karthe – man līdzīgs
karthine (karthižen, karthišt, karthižid) – līdzīgs
kartohk (kartohkan, kartohkoid) – kartupelis, tupenis;
neche havadoho kaik kartohk māneb – šajā maisā visi kartupeļi ieies
kartohk|kop (~|kopan, ~|kopid) – kartupeļu bedre
kartoita (kartoičeb, kartoiči) – spēlēt kārtis
karv (karvan, karvoid) – kažokāda, spalva
karvakaz (karvakahan, karvakast, karvakahid) – pūkains
kas (kasan, kasoid) – bize
kaste (kastken, kastet, kastkid) – rasa;
homendezkaste – rīta rasa;
kaste lanksi – norasoja (*burt.:* rasa nokritis)
kastelta (kasteleb, kasteli) – laistīt;
kastelta ānikod – laistīt puķes
kastta (kastab, kastoi) – mērkts, mērcēt, slapināt
kastuda (kastub, kastui) – mirkt, izmirkt;
minun sobad kastuiba lābi – manas drēbes izmirka cauri;
sobad kastuiba lābi – drēbes izmirka cauri
kašal' (kašlin, kašlid) – māks, māciņš
kaza (kazan, kazoid) – ķeksis, ķekša āķis
kazda (kazvab, kazvoi) – augt, izaugt
kazvata|da (kazvatab, kazvati) – audzēt, audzināt;
kazvata|da bard – audzēt bārdu
kazvata|jad (kazvatajid) *tikai dsk.* – vecāki
kazvatez (kazvatesen, kazvatest, kazvatesid) – (līgavas) izpirkuma nauda
kazvišt (kazvišton) – augu valsts, augi;
al'pine kazvišt – Alpu augi; alpīnie augi

kazvmuz (kazvmusen, kazvmust, kazvmusid) – augs;
 tervehtaikazvmuz – ārstniecības augs;
 heināsine kazvmuz – lakstaugš;
 honuzkazvmuz – istabas augs;
 kodikazvmuz – istabas augs
kazv (kazvon, kazvoid) – augums;
 ūhtejičēd kazvol – vienāda auguma-
kazvalikaz (kazvalikhan, kazvalikast, kazvalikhid) – augsts, garš, gaļa auguma-
kaži (kažin, kažid) – kaķis (*kā suga*);
 emakaži – kaķe, kaķene;
 iżakaži – kaķis, runcis;
 kaži hūpāhti ištmen pāle – kaķis uzlēca uz krēsla;
 kaži ištub iknanpölusel (*ades.*) – kaķis sēž uz palodzes;
 ◇ kadonu kaži om mānnu velliden keskes, ištuba sel'gin – pazudis kaķis ir nogājis brāļu starpā, sēž ar mugurām (*viens pret otru*)
kažin|poig (~|poigan, ~|poigid) – kaķēns;
 kažinpoigad vāndaba čogas – kaķēni rotaļājas kaktā
katač|hein (~|heinān, ~|heinid) – paparde
katelda (katleb, katli) – slēpt;
 hān katleb midā-se – viņš slēpj kaut ko;
 katelda muhu – slēpt smaidu
katil (katl'an, katlid) – katls;
 katl'an katuz – katla vāks
katkaiṭa (katkaidab, katkaiži) – lauzt, salauzt;
 ilo katkaidab – smieklī nāk (*burt.:* smieklī lauž);
 katkaiṭa hura jaug – salauzt kreiso kāju
katketa (katteb, katksi) – lūzt, salūzt;
 suks' katksi – slēpe salūza
katkoida (katkoiḅ, katkoi) – lauzt
katta (katab, katoi) – klāt, noklāt, uzklāt; segt, nosegt, piesegt;
 katta katusel – noklāt ar segu;
 katta sōmlaud – uzklāt galdu
katuz (katusen, katust, katusid) – 1) jumts; vāks; 2) sega;
 hūde ištuihe katusile – sarma noklāja jumtus;
 katl'an katuz – katla vāks;
 katusen al – zem jumta;
 katusen pālpāi – no jumta;
 tat libub katusele (*allāt.*) – tēvs kāpj jumtā
kauged (kauktan, kauktoid) – 1) auksts, vēss; 2) rupjš, raupjš; 3) rupjš, nelaipins
kaugetaḁa (kaugetab, kaugeti) – čāpot (*lēnām iet*)
kauh (kauhan, kauhoid) – kauss;
 ◇ vihmda valab kuṭi kauhaspāi – līst kā no spaiņa (*burt.:* kā no kausa)
kavi (kaven, kavid) – miets;
 midā ei sa kavele panda? (munad) (*mīkla*) – ko uz mieta nevar uzlikt? (olas)
kebn (kebnan, kebnoid) – 1) viegls; 2) vienkāršs, nesarežģīts;
 kebn kandan' – viegla nasta;
 kebn kūzund – viegls jautājums;
 kebnad haškused – viegli soļi;
 ◇ kebn jaugale – (ar) vieglu kāju;
 ◇ (antta) kebnas kādespāi – (dot) ar vieglu roku
 kebnas – 1) viegli (*par svaru*); 2) viegli (*vienkārši*)
 kebnāšti – 1) viegli (*par svaru*); 2) viegli (*vienkārši*)
kego (kegon, kegoid) – guba, kaudze;
 leibkego – labības kaudze
kegon|panii|lind (~|lindun, ~|linduid) – cīrulis (*burt.:* gubā dējošs putns)
kehker (kehkeran, kehkerid) – apaļš;
 kehker reig – apaļš caurums
kehkerṭa (kehkerdab, kehkerži) – riņķot, griezties (*apkārt*)
kehkruz (kehkrusen, kehkrust, kehkrusid) – aplis, riņķis;
 kehkerusen ūmbroz – aploce, riņķa līnija

kehuda (kehub, kehui) – vārīties (*par ūdeni*), mutuļot;
 rad kehub – darbs mutuļo;
 vezi kehub – ūdens vārās

kehutada (kehutab, kehuti) – vārīt, uzvārīt

keitai (keitajan, keitajid) – pavārs;
 sinā ed ole keitai – tu neesi pavārs

keitim|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – virtuve

keitoz (keitosen, keitost, keitosid) – zupa, vira;
 lihakeitoz – gaļas zupa

keitta (keitaab, keiti) – vārīt; taisīt, gatavot (*ēdienu*);
 keitta kalad – vārīt zivi;
 keitta keitost koivištarišpāi – izvārīt zupu no bērzu bekām;
 nece sōm om naprokucnu, kaikučēen pāivān keitam – šis ēdiens ir apnicis, katru dienu to gatavojam

kelastada (kelastab, kelasti) – melot, piemānīt

kelastai (kelastajan, kelastajid) – melis

kel' (kelen, kel't, kelid) – 1) mēle; 2) valoda;
 hebonkel' – blīvā skābene;
 kirjankel' – literārā valoda;
 latvijan kel' – latviešu valoda;
 minā mahtan pagišta vepsān kelel – es protu runāt vepsu valodā;
 minā opendan livin kel't – es mācos lībiešu valodu;
 minā pagīžen vepsān kelel (*ades.*) – es runāju vepsu valodā;
 opeta lapsile vepsān kel't – mācīt bērniem vepsu valodu;
 Paavo kirjutaab suomen kelel (*ades.*) – Pāvo raksta somu valodā;
 suomen kel' – somu valoda;
 vepsān kel' – vepsu valoda;
 veraz kel' – svešvaloda;
 ◇ ūmbri keles punose – uz mēles griežas;
 ◇ mi meles, se i keles (*paruna*) – kas prātā, tas arī uz mēles;
 ◇ kelel pād ed sōta (*paruna*) – ar mēli galvu nepabarot;
 ◇ tehta kelel – strādāt ar mēli

kel'dmatoi (kel'dmatoman, kel'dmatont, kel'dmatomid) – nepaklausīgs;
 kel'dmatoi laps' – nepaklausīgs bērns

kell (kellon, kelloid) – zvans

kelotada (kelotab, keloti) – zvanīt (*arī pa tālruni*);
 homendesel, konz heraštoim kelotab, minā libun, mānen dušha i murginoičēn – no rīta, kad zvana
 modinātājs, es ceļos, eju dušā un brokastoju;
 kelotada kelloine – zvanīt ar zvaniņu;
 kelotada telefonai – zvanīt pa tālruni

kel'ta (kel'dab, kel'zi) – aizliegt;
 kel'ta pipkutand – aizliegt pipēšanu

ken (keda) – kas (*par cilvēku*); kāds; kuŗš;
 kaikutte, ken tahtoib lugeda necidā kirjad, voib pakita se minai – ikviens, kas vēlas izlasīt šo grāmatu, var
 palūgt to man;
 kacta keda-ni – rūpēties par kādu;
 keda vōl ei ole? – kā vēl nav?;
 ken sigā om? – kas tur ir?;
 kenenke pagīžid? – ar ko runāji?;
 kenennoks mānda ōdumaha? – pie kā iet nakšņot?;
 pidada hol't kenes-ni – rūpēties par kādu;
 ◇ tehta ak kelle-ni – sakaut kādu (spēlējot ķegļus)

kend (kendan, kendooid) – krasts (*pie pašas ūdens*), ūdensmala

kendāk (kendākon, kendākooid) – krasts (*pie pašas ūdens*), ūdensmala

kenen – kā (*kam pieder*);
 kenen kirj nece om? – kā grāmata tā ir?
 ◇ ištta kenen-ni niškal – sēdēt kādam uz kakla;
 ◇ kenen-ni aigan – (kā) laikā;
 ◇ olda kenen-ni valdas – būt kāda varā

keng' (kengān, kengid) – apavs;
 kengād (kengid) – apavi;
 kengād jaugas – apavos (*burt.:* ar apaviem kājās);
 kezakengād – vasaras apavi

kengitada (kengitab, kengiti) – apaut;
 kengitada laps' – apaut bērnu
kengān|pohj (~|pohjan, ~|pohjid) – zole (*burt.:* apava dibens)
kengāta – basām kājām, plikām kājām
kengātoi (kengāto^{man}, kengāto^{nt}, kengāto^{mid}) – bass, baskājains
kenkta (kengib, kengi) – apaut
kenktas (kengiše, kengihe) – apauties
kerā (keran, keroid) – kamols, (kāpost)galva;
 kapustkerā – kāpostgalva
kerata (keradab, kerazi) – lasīt, plūkt; kopt, apkopt, novākt, sakārtot; uzklāt (*par galdu*);
 kerata sija – sakārtot gultu;
 kerata sōmlaudale – uzklāt galdu;
 kerata sōmlaudaspāi – novākt no galda;
 kerata vaza – kopt teļu;
 kerata ānikoid – plūkt ziedus;
 ◇ heng kerata – saņemt dūšu, saņemt drosmi
 ◇ kerata jaugad – lasīties prom, vākties prom
keratas (keradase, kerazihe) – lasīties, vākties, sanākt;
 keratas suimha – sanākt sapulcē
kerd (kerdan, kerdoid) – reize;
 ezmāižen kerdan – pirmoreiz;
 joga kerdan – ik reizi;
 kaks' kerdad – divas reizes;
 koumanden kerdan – trešajā reizē;
 vōl kerdan – vēlreiz
kerdalaz – uzreiz
kerdale – līdzi;
 ota mindai kerdale! – ņem mani līdzi!
kerdan – reiz, vienreiz
kerdhaks – uz visiem laikiem, uz visām reizēm
kerduda (kerdub, kerdui) – lasīties, vākties
kored (korid) *tikai dsk.* – sēnālas, čaula
keričaine (keričaižen, keričašt, keričaižid) – spāre
kerita (keričeb, keriči) – cirpt, griezt (*matus*);
 kerita tukad – griezt matus
kert (kertan, kerto^{id}) – slimība
kerte^h (kerthen, kerteht) – čaula
kert|lāžund (~|lāžundan, ~|lāžundo^{id}) – lipīga slimība
kerustada (kerustab, kerusti) – kliegt, brēkt, bļaut, klaigāt
kesk (kesken, keskid) – vidus;
 tule keskele – izej vidū, panāc vidū
kesked (*priev. ar part.*) – starp, pa vidu, vidū;
 kesked kezad – vasaras vidū;
 kesked lavad – grīdas vidū, pa vidu grīdai;
 libestuⁱⁿ kesked ted – paslīdēju ceļa vidū
keskel (*priev. ar part.*) – starp, pa vidu, vidū;
 keskel kezad – vasaras vidū
keskes 1. (*priev. ar gen. un ades.*) – starp, vidū (*kur*);
 koivuiden keskes – starp bērziem;
 pertil keskes – namu starpā, starp namiem;
 pōudoiden keskes – tīrumu vidū, lauku vidū;
 sida keskes – pa to laiku;
 vanhembiden keskes – vecāku vidū
keskes 2. (*priev. ar part.*) – starp, vidū (*kur*)
keskhe (*priev. ar gen.*) – starp, vidū (*kurp*)
keskmāine (keskmāižen, keskmāšt, keskmāižid) – vidējais;
 keskmāine poig – vidējais dēls
kesk|pāiv (~|pāivān, ~|pāiv^{id}) – pusdiens, pusdienlaiks, dienas vidus, dienvidus;
 jāl'ghe keskpāivād – pēcpusdienā;
 keskpāivāl – pusdienā, dienvidū
kes'k|škol (~|školan, ~|školo^{id}) – vidusskola

keskustada (keskustab, keskusti) – traucēt, iztraucēt, būt par traucēkli;
hān keskusti mindai radospāi – viņš iztraucēja man darbu
keskuz (keskusen, keskust, keskusid) – centrs;
kirjišt om sures pertiš külān keskuses – bibliotēka ir lielā mājā ciema centrā;
lidnan keskuz – pilsētas centrs
keskuz|lāmbituz (~|lāmbitusen, ~|lāmbitust, ~|lāmbitusid) – centrālapkure
kesk|znam (~|znaman, ~|znamoid) – centra punkts, centrs;
ūmbrusen keskznam – apļa centrs
kes'k|tal'v (~|tal'ven, ~|tal'vid) – ziemas vidus
kes'k|vokal' (~|vokalin, ~|vokal't, ~|vokalid) – vidējās rindas patskanis
kes'k|ān'|kulund (~|kulundan, ~|kulundooid) – vidējās rindas patskanis
kes'k|ö (~|ön, ~|öid) – pusnakts
keza 1. (kezan, kezoid) *lietv.* – vasara;
aig lāksi kezahapāi – laiks gāja uz vasaras pusi;
kesked (keskel) kezad – vasaras vidū;
kezal – vasarā;
om-ik kezal (*ades.*) **rāk?** – vai vasarā ir karsts?;
pol'he kezhasai – līdz vasaras vidum;
sügüz'keza – vasaras beigas;
vanhembad tuleba kezal (*ades.*) – vecāki atbrauks vasarā
keza|- 2. kād. – vasaras-
keza|aig (~|aigan, ~|aigoid) – vasaras laiks
keza|kengād (~|kengid) – vasaras apavi
keza|ku (~|kun, ~|kuid) – jūnijs (*burt.:* vasaras mēnesis)
keza|lebu (~|lebun, ~|lebuid) – vasaras atpūta
keza|lind (~|lindun, ~|linduid) – gājputns (*burt.:* vasaras putns)
keza|ma (~|man, ~|maid) – atkususi zeme
keza|pāstuz (~|pāstusen, ~|pāstust, ~|pāstusid) – vasaras brīvdienas
keza|soba (~|soban, ~|sobid) – vasaras apģērbs
keza|pert' (~|pertin, ~|pertid) – vasarnīca, vasaras māja
keza|vezi (~|veden, ~|vet, ~|vezid) – istabas temperatūras ūdens
keza|vānd (~|vāndon, ~|vāndooid) – vasaras rotaļa, vasaras spēle;
tusttuda kezavāndoid – ilgoties pēc vasaras rotaļām
keza|ö (~|ön, ~|öid) – vasaras nakts;
kezaöil (*ades.*) **om vouvaz** – vasaras naktīs ir gaišs
kezerta (kezerdab, kezerzi) – vērpst;
kezerta langad – vērpst dziju;
kezerta vill – vērpst dziju
kezi (keden, kezid) – (*apstrādāta*) kažokāda, aitādiņa, jērādiņa
kezr (kezran, kezroid) – ritenis, rats;
avton kezrad – spēkrata riteņi
kevāz' (kevāden, kevāt, kevāzid) – pavasaris;
aigaline kevāz' – agrs pavasaris;
kevādel – pavasarī;
kevādel londuz elābzidub – pavasarī daba atdzimst
kevāz'|ku (~|kun, ~|kuid) – marts (*burt.:* pavasaļa mēnesis)
kevāz'|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – pavasaļa sākums
-ki – arī;
minā-ki tahtoin sōda – es arī gribu ēst
kibed (kibedan, kibedoid) – sāpošs, sāpīgs; slim
kibed – sāpīgi
kibedas – sāpīgi
kibin (kibinan, kibinoid) – dzirkstele
kibišta (kibištāb, kibišti) – sāpēt;
jaugan kibištāb – kāja sāp;
kaiken hibjān kibištāb – viss ķermenis sāp;
kurkun kibištāb – kakls sāp;
pān kibišti, sikš en tulend – galva sāpēja, tāpēc neatnācu

kibu (kibun, kibuid) – sāpes, slimība;
 hambhan kibu – zobu sāpes;
 mujan kibun jaugas – jūtu sāpes kājā
kidastada (kidastab, kidasti) – klaigāt, kliegt; saukt, pasaukt
kidžaita (kidžaidab, kidžaiži) – čirkstēt;
 lumi kidžaidab jaugasiden al – sniegs čirkst sliecēm apakšā
kiglutada (kiglutab, kigluti) – ļoti lēni braukt, vilkties
kil'oi-kal'oi! – gliemezīt! (*bērnām uzrunājot gliemezi*)
kindaz (kindhan, kindast, kindhid) – cimdš;
 panda kindhad kādhe (*illāt.*) – uzvilkt cimdus rokās;
ki(ne)spāi? – no kā? (*par cilvēkiem*)
kinged (kinktan, kinktoid) – blīvs, ciešs
kinktās – blīvi, cieši
kino (kinon) – kino;
 minā astun kinoho pūhāpāivā (*ades.*) – es iešu uz kino svētdien;
 mō mānem kinoho – mēs ejam uz kino
kir'b (kir'bin, kir'bid) – pušķis; buķete
kirbotada (kirbotab, kirboti) – nomest, ļaut nokrist, nolaist;
 kirbotada vādr kaivho – nomest spaini akā
kirj (kirjan, kirjoid) – grāmata;
 aigkirj – chronika (*burt.*: laika grāmata);
 avaita kirj – atvērt grāmatu;
 harjoituzkirj – uzdevumu grāmata;
 hān lugeb kirjoid (*part.*) – viņš lasa grāmatas (*vispār*);
 hān lugeb nene kirjad (*akuz.*) – viņš lasa šīs grāmatas;
 jätta kirj sebranikale – atstāt grāmatu pie drauga;
 kenen kirj nece om? – kā grāmata tā ir?;
 lugendkirj – lasāmgrāmata;
 Mikoi otab kāzihe uden kirjan (*akuz.*) – Mikus ņem rokās jaunu grāmatu;
 minai ei olend necide kirjad – man nav šīs grāmatas;
 sinā lugeb lujas melentartuizen kirjan (*akuz.*) – tu lasi ļoti aizraujošu grāmatu;
 Timoil (*ades.*) **om melentartuine kirj** – Timojam ir interesanta grāmata;
 verhad kirjad – svešas grāmatas
kirjam (kirjamen, kirjamid) – 1) burts; 2) raksts (*ornaments*);
 pen' kirjam – mazais burts;
 sur' kirjam – lielais burts
kirjamišt (kirjamišton, kirjamištoid) – alfabēts;
 kirjamišt da kulundad – alfabēts un skaņas;
 kirjamišton mōdhe – pēc alfabēta, alfabēta kārtībā;
 panda sanad kirjamišton mōdhe – salikt vārdus alfabēta kārtībā
kirjan|kel? (~|kelen, ~|kel't, ~|kelid) – literāra valoda
kirjav (kirjavan, kirjavid) – raibs;
 kirjav kangaz – raibs audums;
 kirjav kanaine – raiba vistiņa;
 sur' kirjav tik – liels raibs dzenis
kirjeine (kirjeizen, kirješt, kirjeižid) – vēstule;
 izand Mikoi otab kirjutimen (*akuz.*): **hān takaib kirjutada kirjeizen** (*akuz.*) – Mikus kungs ņem rakstāmo:
 viņš taisās rakstīt vēstuli;
 rebitada kirjeine – saplēst vēstuli
kirjišt (kirjišton, kirjištoid) – bibliotēka;
 astu minunke kirjištoho – ejam ar mani uz bibliotēku;
 kirjišt om sures pertiš külān keskuses – bibliotēka ir lielā mājā ciema centrā;
 kirjištos om avar lugendzal – bibliotēkā ir plaša lasītava;
 minā mānen kirjištoho (*illāt.*) – es eju uz bibliotēku
kirjišt|mez? (~|mehen, ~|mest, ~|mehid) – bibliotēkārs
kirj|palič (~|paličan, ~|paličid) – grāmatu plaukts
kirj|škap (~|škapan, ~|škapoid) – grāmatu skapis
kirjutada (kirjutab, kirjuti) – rakstīt, pierakstīt, uzrakstīt;
 allekirjutada – parakstīt;
 kirjutada kirjeine – uzrakstīt vēstuli;
 kirjutada kirjutimel – rakstīt ar pildspalvu;
 kirjutadud (*divd.*) – uzrakstīts;

nece kirj om kirjutadud tožin – šī grāmata ir uzrakstīta savādāk;
 Paavo kirjutab suomen kelel (ades.) – Pāvo raksta somu valodā
kirjutadas (kirjutase, kirjutihe) – ierakstīties, pierakstīties;
 allekirjutadas – parakstīties
kirjutai (kirjutajan, kirjutajid) – rakstnieks;
 levedali tutab kirjutai – plaši pazīstams rakstnieks;
 minā mugažo olen kirjutai – es arī esmu rakstnieks
kirjutand|- – rakstu-, rakstisks, rakstveida-
kirjutez (kirjutesen, kirjutest, kirjutesid) – raksts;
 allekirjutez – paraksts;
 kirjuteses om vigoid – rakstā ir kļūdas
kirjutez|- – rakstu-, rakstisks, rakstveida
kirjutim (kirjutimen, kirjutint, kirjutimid) – pildāmspalva, rakstāmais;
 iżand Mikoi otab kirjutimen (akuz.): hān takaib kirjutada kirjeižen (akuz.) – Mikus kungs ņem rakstāmo:
 viņš taisās rakstīt vēstuli;
 kirjutada kirjutimel (ades.) – rakstīt ar pildāmspalvu;
 nell' kirjutint (part.) – četras pildāmspalvas;
 sinā kirjutad kirjutimel (ades.) – tu raksti ar pildāmspalvu
kirkta (kirgub, kirgui) – kliegt, iekliegties; saukt;
 rahvaz kirgub urran – tauta sauc (k dzied) urā
kirota (kirodab, kirozi) – lamāt
kirotas (kirodase, kirozihe) – lamāties;
 mužikad kirodase laukanno – vīri lamājas pie veikala
kiruhtada (kiruhtab, kiruhti) – steigties
kirvez (kirvhen, kirvest, kirvhid) – cirvis;
 ala aja kirvest – nenotrudini cirvi;
 čapta kirvhel – cirst ar cirvi;
 kirvez venub pinol (ades.) – cirvis ir uz malkas grēdas;
 kirvhed venuba pinoil (ades.) – cirvji ir uz malkas grēdām;
 tül'c kirvez – truls cirvis
kišt I (kišton, kištoid) – spīdums, spožums
kišt II (kišton, kištoid) – saaudze; ogulājs, sēņu vieta;
 manzikkišt – zemenājs, zemeņu saaudze
kištai (kištajan, kištajid) – spīdīgs, mirdzīgs
kištta (kištāb, kišti) – spīdēt, mirdzēt
kitān – pateicos, paldies (1.pers. vsk.)
kittā (kitāb, kiti) – 1) lielīt, palielīt; 2) pateikties;
 ei miš kittā – nav par ko lielīt;
 kitān teid – pateicos jums;
 kittā hūvās rados – palielīt par labu darbu
kittās (kitāse, kitihe) – lielīties;
 ala kitte! – nelielies!
kivi 1. (kiven, kivid) *lietv.* – akmens;
 apakkivi – bruģis, plēstais akmens;
 rong kivid – kaudze akmeņu;
 ◇ kiven elo – vecums (*burt.*: akmens dzīve)
kivi| 2. *kād.* – akmens-
kivi|hil? (~|hilen, ~|hil't, ~|hilid) – akmeņogles
kivine (kivižen, kivišt, kivižid) *kād.* – akmens-;
 kivine pert? – akmens māja, mūra māja
kivi|pert? (~|pertin, ~|pertid) – akmens māja, mūra māja
kivi|rong (~|rongun, ~|ronguid) – akmeņu kaudze
kivi|sol (~|solan, ~|solid) – akmeņsāls
klass (klassan, klassoid) – klase;
 hān paksus unohtab vajehnikan klassha (*illāt.*) – viņa bieži aizmirst vārdnīcu klasē;
 klassas om kümne partad – klasē ir desmit soli;
 minā opendamoi kudendes klassas – es mācos sestajā klasē;
 videndes klassas – piektajā klasē
klassan – klases-;
 klassan ohjastai – klases vadītājs;
klei (klein, kleid) – līme

kleida (kleib, klei) – līmēt, pielīmēt
kobr (kobran, kobrid) – 1) delna; 2) sauja;
kobr letet – sauja smilšu
kočak (kočakon, kočakoid) – ciska, gurns;
lanksin kočakole – nokritu uz gurna
koda (kodaⁿ, kodid) – (suņu) būda;
koiran koda – suņu būda
koda|lind (~|lindun, ~|linduid) – strazds
kodi 1. (kodiⁿ, kodid) *lietv.* – māja, mājas;
ajada kodihe – braukt mājup;
alakodi – apakšnams (parlamenta apakšpalāta);
jāda kod'he (*illāt.*) – palikt mājās;
kaik māniba kodihe (*illāt.*) – visi aizgāja mājās;
kodiš (*ines.*) – mājās;
lāhtta kodišpāi – iziet no mājām;
minā tulen kodihe (*illāt.*) – es ieeju mājās;
ni-keda ei ole kodiš – neviena nav mājās;
olda kodiš – būt mājās;
paimen kūkseb lehmid kodihēpāi (*adit.*) – gans dzen govīs uz mājām;
satta neižne kodihesai – pavadīt meiteni uz mājām;
◇ **se aig om pōrtas kodihe** – laiks atgriezties mājās
kodi|- 2. kād. – mājas-
kodihē – mājup, uz mājām, mājās
kodihine (kodihižen, kodihiš, kodihizid) *kād.* – mājas-
kodi|kazvmuz (~|kazvmusen, ~|kazvmust, ~|kazvmusid) – istabas augs
kodikoitta (kodikoičeb, kodikoīči) – pieradināt;
kodikoitta kondjanpoigaižen – pieradināt lācēnu
kodi|kūlā (~|kūlān, ~|kūlid) – dzimtais ciems, dzimtie lauki;
sanutez kodikūlān polhe – stāsts par dzimto ciemu
kodi|leht|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – mājaslapa (*vietne*)
kodi|ma (~|man, ~|maid) – dzimtene, dzimtā zeme
kodi|pūhūt (~|pūhūden, ~|pūhūt, ~|pūhūzid) – paipala
kodi|rad (~|radon, ~|radioid) – mājas darbs;
antta kodirad – uzdot mājas darbu
kodi|rand (~|randan, ~|randoid) – dzimta puse
kodi|rōun (~|rōunan, ~|rōunoid) – dzimta puse
kodiš – mājās
kodi|živat (~|živatān, ~|živatoid) – mājdzīvnieks;
hō pidiba kodīživatoid – viņi turēja mājdzīvniekus
kodi|tegend (~|tegendān, ~|tegendoid) – mājas darbs;
tehta koditegend – izpildīt mājas darbu
kodžaita (kodžaidab, kodžaiži) – čīkstēt
koditoi (koditoman, koditont, koditomid) *kād.* – bez pajumtes-
kodv (kodvan, kodvid) – pārbaude, mēģinājums; raudze;
panda pāle kodvaks – pielaikot
kodvda (kodvib, kodvi) – pārbaudīt, izmēģināt;
kodvda uz' lendim – izmēģināt jaunu lidmašīnu
kodvind (kodvindān, kodvindoid) – pārbaude
kogo (kogon, kogoid) – kaudze; pūlis; bars, ganāmpulks;
kogo lehmid – govju bars;
sur' kogo – liels pūlis;
varukogo – glēvulis
kogomuz (kogomusen, kogomut, kogomusid) – vākums, kolekcija;
kaita kogomuz – saglabāt kolekciju
kogonaine (kogonaižen, kogonašt, kogonaižid) – vesels, viss;
kogonaižen pāivān lugin – visu dienu lasīju;
kogonaižes vodes en voi ehtā! – pa veselu gadu nevaru paspēt!
kogos (*piev. ar ģen.*) – starp, vidū (*kurp*);
teiden kogos – starp jums

kogota (kogodab, kogozi) – krāt, vākt, savākt, sasaukt;
kogota rahvast – sasaukt tautu;
kogota väged – krāt spēkus
kogotas (kogodase, kogozihe) – vākties, savākties;
kogotas ühthe kohtha – savākties vienā vietā
koheta (kohendab, kohenzi) – labot, remontēt;
koheta pert' – labot māju
koht I (kohtan, kohtid) – vieta;
miččes kohtas? – kuŗā vietā?
koht II (kohtun, kohtuid) – vēders
kohtaiduz (kohtaidusen, kohtaidust, kohtaidusid) – vēdersāpes, kuŗņa sāpes
kohtaine (kohtaižen, kohtašt, kohtaižid) – vienāds;
kohtaižed vägel i meel – vienādi spēkā un prātā
kohtas (*piev. ar ģen.*) – pie, pretī, pretim;
išta iknan kohtas – sēdēt logam pretī;
kuivatas lämoin kohtas – žūt pie uguns
kohtha – pretī (*kurp*); tieši, taisni;
māne kohtha – ej taisni
koir (koiran, koirid) – suns;
koir ei ištu pordhaižil (*ades.*) – suns nesēž uz lieveŗa;
koir varjoičeb kodin – suns sargā māju;
koiran babuk – mušmire;
koiran koda – suŗu būda;
koiran muiktad (*tikai dsk.*) – blīvā skābene;
mectuzkoir – medību suns;
nutai koir jānišad ei sa (*paruna*) – rejošs suns zaķi nepaņems;
oger koir – nikns suns;
 ◇ **koirid ajelta** – suŗus dzenāt (slaištīties, slinkot)
koirakaz (koirakahan, koirakast, koirakahid) – sunisks, nikns (*kā suns*)
koirustada (koirustab, koirusti) – sunīt, lamāt
koiv (koivun, koivuid) – bērzs;
koivun barbad – bērza zari
koivik (koivikon, koivikoid) – bērzaine, bērzājs
koivišt (koivišton, koivištoid) – bērzaine, bērzājs
koivištar' (koivištarin, koivištar't, koivištarid) – bērzu beka;
keitta keitost koivištarišpäi – izvārit zupu no bērzu bekām
koivuine (koivuižen, koivušt, koivuižid) *kād.* – bērzu-;
koivuine vast – bērza slota
koivun|- kād. – bērzu-
koivun|vezi (~|veden, ~|vet, ~|vezid) – bērzu sula
koivžom (koivžoman, koivžomid) – bērzaine, bērzājs
kojaduz (kojadusen, kojadust, kojadusid) – atbalss
kojeg (kojegen, kojegid) – kode;
kojegd traviba sobad – kodes bojā drēbes
kokaita (kokaidab, kokaiži) – kost, iekost
kokrištuda (kokrištub, kokrištui) – liekties, saliekties
kokš (kokšun, kokšuid) – knābis;
kuti kukoin kokš – kā gaiŗa knābis
kokta (kokib, koki) – kost, knābt; dzelt; *pārn.* ķerties (*par zivīm*);
 ◇ **kokta nenal** – ar degunu knabāt
kolaita (kolaidab, kolaiži) – klauvēt
kolda (koleb, koli) – mirt;
kolda nāl'ghe – mirt badā;
kolem nagraspāi (*elāt.*) – plīstam (*burt.* mirstam) no smiekliem
koletada (koletab, koleti) – nonāvēt
kolkotada (kolkotab, kolkoti) – klauvēt
kolnu (kolnuden, kolnut, kolnuzid) – mirušais
kolonn (kolonnan, kolonnoid) – kolonna;
astta kolonnan ezinenas – iet kolonnas priekšā

komb (kombun, kombuid) – celis, ceļgals;
 seižutadas kombuile – krist ceļos;
 vet om kombuihesai – ūdens ir līdz ceļgaliem
kombuštuda (kombuštub, kombuštui) – krist ceļos
komed (komedan, komedoid) – skaļš;
 komed än' – skaļa balss
komedas – skaļi
kondi (kondjan, kondjid) – lācis;
 nāgištīn kondjan da vimazin – ieraudzīju lāci un mūku [projām];
 Pen' Kondjantāhthišt – Mazie Greizie Rati, Mazais Lācis;
 Sur' Kondjantāhthišt – Lielie Greizie Rati, Lielais Lācis;
 ◇ kodīš kondi, a rahvahas ilokogo (paruna) – mājās lācis, bet cilvēkos jautrībnieks
kondiine (kondiižen, kondišt, kondiīžid) – lācēns
kondjakaz (kondjakahan, kondjakast, kondjakahid) – nikns (*kā lācis*)
kondjan|peza (~|pezan, ~|pezoid) – lāča midzenis
kondjan|poig (~|poigan, ~|poigid) – lācēns;
kondjan|poigaine (~|poigaižen, ~|poigašt, ~|poigaižid) – lācītis;
 kodikoitta kondjanpoigaižen – pieradināt lācīti
konfet (konfetan, konfetoīd) – konfekte
konsonant (konsonantan, konsonantid) *lietv.* – līdzskanis;
 kova konsonant – ciets līdzskanis;
 pehmed konsonant – mīksts līdzskanis;
 ānekaz konsonant – balsīgs līdzskanis;
 ānetoi konsonant – nebalsīgs līdzskanis
konsonant|- *kād.* – līdzskaņa-
konsonant|tūvi (~|tūven, ~|tūvid) – līdzskaņa celms
konstitucii (konstitucijan, konstitucijoid) – satversme
konstrukcii (konstrukcijan, konstrukcijoid) – konstrukcija
konz – kad;
 konz lähted radole? (*allāt.*) – kad iziesi darbā?;
 konz tō tulet? – kad jūs atnāksit?;
 mō lähtem kāvelmaha, konz tullei tūništub – mēs iziesim pastaigā, kad vējš mitēsies;
 tundišta-ške, konz hān tuleb – nu, uzzini, kad viņa atbrauks
konzassai? – kopš kuņa laika?
kontakt (kontaktan, kontaktoid) – saskarsme, kontakts;
 kontakt toīžiden lapsidenke pōl'gāstoiti hāndast – saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu
konor' (konor'an, konort, konorid) – kaste
kop (kopan, kopid) – bedre;
 kartohkkop – kartupeļu bedre
kopeik (kopeikan, kopeikoid) – kapeika
koppal (koppalon, koppaloid) – medņa māfīte
kopr (koprin, koprid) – ugunskurs;
 paštta kartohkad kopriš – cept kartupeļus ugunskurā;
 tehta kopr – iekurt ugunsкуру
kor' (koren, kort, korid) – 1) mīza; 2) garoza; 3) vāks, apvāks;
 aiglehtesen kor' – žurnāla vāks
kor'b (kor'ben, kor'bid) – biezoknis;
 kor'bes om pimed – biezoknī ir tumšs
Kor'bhine (Kor'bhižen, Kor'bhišt) *mīt.* – Biezoknītis (Biezokņa gars)
korda (korib, kori) – mizot
korged (korktan, korktoīd) – augsts;
 ajoī korktad ūbused – sadzina augstas kupenas;
 kaiķišk korktemb om meiden māgi, kaiķišk paremb om meiden kel' – visaugstākais ir mūsu kalns, vislabākā ir
 mūsu valoda;
 nece kodi om korktemb pedajad (*part.*) – mūsu māja ir augstāka par priedēm
korktas – augsti
korktuz' (korktusen, korktust, korktusid) – augstums;
 hūptā korktusehe – lēkt augstumā
kormha: otta laps' kormha – paņemt bērnu rokās
korz (korzun, korzuid) – stiebrs, kāts

kor^{tt}e (korččen) (*piev. ar ģen.*) – (*kā*) augstumā;
kodin kor^{tt}e – mājas augstumā
korv (korvan, korvid) – auss;
korviš hogižeb – ausis dūc;
korviš soigutab – ausis dūc;
šuhaita korvha – čukstēt ausī;
 ◇ **kundelta polel korval** – klausīties ar vienu ausi; klausīties pa ausu galam;
 ◇ **olda velgas korvihesai** – būt parādos līdz ausīm;
 ◇ **pūštta korvad** – klausīties ar abām ausīm;
 ◇ **sinun sana da Jumalale korvha!** (*paruna*) – no tavas mutes Dieva ausī!
korvas (*piev. ar ģen.*) – pie, blakus (*kur*);
školan korvas – skolai blakus;
sildan korvas – pie tilta
korvha (*piev. ar ģen.*) – pie, blakus (*kurp*);
māne sildan korvha – ej pie tilta;
seižutin pertin mecanrōunan korvha – noliku (uzbūvēju) namu mežmalai blakus;
sildan korvha – (*doties*) pie tilta
kos'k (kos'ken, kos'kid) – krāce
kosketuz (kosketusen, kosketust, kosketusid) – saskare, saskarsme, pieskare; saite (*tīmeklī, lietotnē*)
koskhaine (koskhaižen, koskhašt, koskhaižid) – sienāzis
koskta (koskeb, koski) – 1) aiztik; 2) kost (*tikai par čūskām*);
mado koski – čūska iekodusi
koza (~an, ~id) – kaza
kožal' (kožlin, kožlid) – vērpjamais ratiņš
kožmuz (kožmuse, kožmust, kožmusid) – miers;
elāda kožmuses – dzīvot mierā
kožuda (kožub, kožui) – 1) derēt; piestāvēt (*par drēbēm*); 2) draudzēties;
paik kožub sobanke – lakats piestāv apģērbam
kožund (kožundan, kožundo) – 1) saskaņa; draudzība; 2) līgums, vienošanās
kotkaine (kotkaižen, kotkašt, kotkaižid) – ērglēns (*auzguvums no somu valodas*)
kouk (koukun, koukuid) – āķis, kāsis;
lattā kouk katl'an riputamizēn tāht – pielāgot āķus katla karināšanai;
riputada koukhu – uzkarināt uz āķa
koukut (koukuden, koukut, koukuzid) – āķītis
koumanz' (koumanden, koumant, koumanzid) – trešais;
koumanden kerdan – trešajā reizē;
koumanz' urok – trešā nodarbība
koumanz'pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – trešdiena
koumanz'pāivān – trešdien
koumašti – trīsreiz, trīskārt
koume (koumen, koumid) – trīs;
ajada koumeks kuks – aizbraukt uz trijiem mēnešiem;
koume polenke – trīsarpus;
koumen avton ainastuz – triju spēkratu sadursme;
lugin kirjan koumes pāivās – izlasīju grāmatu trijās dienās;
minai om koume sizart – man ir trīs māsas;
peneta lugu koumele – samazināt par trijiem; atņemt trīs
koume|kūmne (koumen|kūmnen, koumid|kūmnid) – trīsdesmit;
neciš kus om koumekūmne pāivād – šai mēnesī ir trīsdesmit dienas
koume|tošt|kūmne (koumen|tošt|kūmnen, koumid|tošt|kūmnid) – trīspadsmit
koume|vozne (~|voššen, ~|vozišt, ~|voššid) – trīsgadīgs;
prihaižele om viž vot, a neičukaine om koumevozne – zēnam ir pieci gadi, bet meitene ir trīsgadīga
koumin – pa trīs, pa trijiem
koumnik (koumnikan, koumnikoid) – trīsstūris;
koumnikan čurad – trīsstūra malas
kova (kovan, kovid) – 1) ciets; 2) stingrs, skarbs;
kova konsonant – ciets līdzskanis;
kova tullei – skarbs vējš, spēcīgs vējš
kovas – 1) cieti; 2) stingri
kover 1. (koveran, koverid) *lietv.* – līkums
kover 2. (koveran, koverid) *kād.* – līkumains

koverikaz (koverikahan, koverikast, koverikahid) – grūts, pagrūts, sarežģīts;
ozaižimoi koverikahas situācijas – es nokļūtu sarežģītā situācijā
koveritoi (koveritoman, koveritont, koveritomid) – vienkāršs; nesarežģīts
koverzuda (koverzub, koverzui) – liekties, saliekties
koverta (koverdab, koverzi) – liekt;
koverta pā – noliekt galvu
kovertas (koverdase, koverzihe) – noliekties
krepta (krepib, krepī) – aplāt, noklāt, nosegt
kroikoi (kroikoin, kroikoid) – krauklis
kručkutada (kručkutab, kručkuti) – zelēt; lēnām košļāt
krātaidas (krātaiše, krātaihe) – kustēties
ku I (kun, kuid) – 1) mēness; 2) mēnesis;
ajada koumekskuks – aizbraukt uz trijiem mēnešiem;
alaku – dilstošs mēness;
ku tōndui alakuhu – mēness iet mazumā;
lopku – mēneša beigas, mēneša nogale;
neciš kus om koumekümne päivād – šai mēnesī ir trīsdesmit dienas;
pāliči kahtes kus – pēc diviem mēnešiem
ku II – ja
ku III saiklis – kâ, nekâ, par (*salīdzināšanai*), kad;
sen jâl'ghe, ku – pēc tam, kad;
sikš ku – ciktāl
kubaita (kubaidab, kubaiži) – kustēties (*mazliet*);
ala kubahta nikuna nakuspāi! – nekusties nekur no šejienes!
kucta (kucub, kucui) – saukt, pasaukt; aicināt, uzaicināt, ielūgt; izsaukt;
kucta abuhu – saukt palīgā;
kucta adivoid longile – ielūgt viesus pusdienās;
kucta adivoihe – aicināt ciemos;
kucta telefonannoks – saukt pie tālruņa
kuctas (kucuse, kucuihe) – saukties, saukt;
hāndast kuctas Annaks – viņu sauc Anna;
kut nece ird kucuse? – kâ šo ielu sauc?;
kut sindai kuctas? – kâ tevi sauc?;
mindai kuctas Nastoiķš – mani sauc Nastoja
kucund (kucundan, kucundooid) – sauciens; izsaukums; uzaicinājums
kudaig – kamēr, līdz kamēr;
sihesai, kudaig pakičed – tikmēr, kamēr (tu) lūdž
kudamb (kudamban, kudambid) – kuņģis
kudendez (kudendesen, kudendest, kudendesid) – sestdaļa
kudenz' (kudenden, kudent, kudenziid) – sestais;
kudenz' urok – sestā nodarbība;
minā opendamoi kudendes klassas – es mācos sestajā klasē
kudmaine (kudmaižen, kudmašt, kudmaižid) – mēness, mēnešņi;
ližaku – mēness pirmā fāze (*burt.:* papildmēness);
tāuz' kudmaine – pilnmēness;
tāuz' kudmaine paštab – pilnmēness spīd;
kudmaštme – pilnmēnesī
kudoda (kudob, kudoī) – aust; adīt
kuhl'az (kuhl'ahan, kuhl'ast, kuhl'ahid) – stats, statņi
kuhm (kuhmun, kuhmuid) – puns;
ocha tegi kuhmun – pierē izauga puns
kuhruikaz (kuhruikahan, kuhruikast, kuhruikahid) – muklains, staigns
kuiči – kur (*pa kuru ceļu, pa kuru vietu*);
kuiči mānid? – kur gāji?
kuida (kuiwab, kuivi) – žūt; vīst
kuiv (kuivan, kuivid) – sauss;
kuiv keza – sausa vasara
kuivač (kuivačun, kuivačuīd) – kalsns, kalsnējs
kuivata (kuivadab, kuivazi) – žāvēt; kaltēt
kuivatas (kuivdase, kuivzihe) – žūt, žāvēties;
kuivatas lāmoin kohtas – žūt pie uguns

kuivehtuda (kuivehtub, kuivehtui) – žūt; vīst;
 oja **kuivehtui** – strauts izžuvis
kuivuz' (kuivuden, kuivut, kuivuzid) – sauszeme, cietzeme
kujo (kujon, kujoid) – sāniela, šķērsiela, ieliņa;
 külākujos – ciema ieliņa
kukaz (kukhan, kukast, kukhid) – pakalns, paugurs
Kukerič (Kukeričun) *mīt.* – Kuķericis (*viens no meža gariem*)
kukištuda (kukištub, kukištui) – paklupt;
 kukištui **tophaze i mānin kukirikku** – paklupu uz ciņa un metu kuleni
kukoi (kukoin, kukoid) – gailis;
 varukukoi – glēvulis
kukoin|karang (~|karangon, ~|karangoid) – mežrozīte
kukkuda (kukkub, kukkui) – kūkot;
 kāgi **kukkub kuzen ladvas** – dzeguze kūko egles galotnē
kukroine (kukroižen, kukrošt, kukroižid) – māks;
 sada **rahad kukroižespai** – izņem naudu no māka
kuld 1. (kuldan) *lietv.* – zelts;
 ◇ ei **kaik ole kuld, mi kuštāb** – (*paruna*) ne viss ir zelts, kas spīd
kuld|- 2. *kād.* – zelta-
kulda (kuleb, kuli) – dzirdēt;
 minā **ni-midā en kule** – es nekā nedzirdu
kuldaine (kuldaižen, kuldašt, kuldaižid) *kād.* – zelta-;
 kuldaine **kala** – zelta zivtiņa;
 kuldaine **renkhaine** – zelta gredzentiņš;
 ◇ **kuldaižed kāded** – zelta rokas
kuldalaz *apst.* – zeltaini
ku|lehtez (~|lehtesen, ~|lehtest, ~|lehtesid) – mēnešraksts, mēneša žurnāls
kulend (kulendan) – dzirde;
 absolūtine **kulend** – absolūta dzirde
kulištada (kulištāb, kulišti) – sadzirdēt
kulm (kulman, kulmid) – uzacs
ku'turaline (ku'turaližen, ku'turališt, ku'turaližid) *kād.* – kultūras-;
 Rahvahaliž-**ku'turaline Vepsān sebr** – Vepsu tautas kultūras biedrība
kulu (kulun, kuluid) – vecs, apvalkāts, novalkāts
kuluda (kulub, kului) – būt dzirdamam, atskanēt;
 irdalpāi **kulub judu** – no ārpuses (ielas) dzirdams troksnis;
 Ojatin **randalpāi** (*abl.*) **kulub hill' pajo** – no Ojates krasta dzirdama klusa dziesma
kulund (kulundan, kulundooid) – skaņa;
 kirjamišt da **kulundad** – alfabēts un skaņas;
 komed **kulund** – skaļa skaņa;
 pehmed **kulund** – mīksta skaņa;
 ān'kulund – patskanis
kumaita (kumaidab, kumaiži) – apgāzt, apvelt;
 ◇ **kumaita kaik kukirikku** – apgāzt visu kājām augšā
kumarta (kumardab, kumarzi) – liekt, noliekt
kumartas (kumardase, kumarzihe) – klanīties
kuna – kurp, uz kurieni;
 ei **ole kuna** – nav kur[p], nav uz kurieni
kuna taht – vienalga kur;
kuna mahtāb – vienalga kur (kur māķ);
kuna mahtad – vienalga kur (kur māķi);
kuna mahtat – vienalga kur (kur māķat);
kuna sinā māned? – kur tu ej?;
nikuna – nekur;
 ◇ **kuna putub** – kur pagādās;
 ◇ **mānda kuna pā kandāb** – iet kur deguns rāda
kuna-ni – kaut kur;
takaīd-ik mānda kuna-ni? – vai taisies iet kaut kur?
kuna-se – kaut kur
kund (kundān, kundooid) – sabiedrība, kopiena, biedrība, draudze, kopa;
 külākund – ciema ļaudis, ciema iedzīvotāji;

laudkund – komisija;
valdkund – valsts; republika
kundaline (kundaližen, kundališt, kundaližid) – sabiedrīks;
kundaline organizacii – sabiedriska organizācija
kundelta (kundleib, kundli) – klausīties;
kundelta polel korval – klausīties ar vienu ausi; klausīties pa ausu galam;
mō kundlim radion – mēs klausījāmie radio
kundeltas (kundeldase, kundelzihe) – klausīt, paklausīt;
kundeltas mamad – klausīt mātei
kuni – kamēr;
ištu naku, kuni en tule tagaze – sēdi šeit, kamēr neatnākšu atpakaļ;
varastagam, kuni hān tuleb – (pav.) pagaidām, kamēr viņa atnāks
kun|pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – mēneša diena
kurdeh (kurdhen, kurdeht, kurdhid) – kurlais
kurdiž (kurdhon, kurdhoid) – kurls;
 ◇ **kurdiž kukoi** – kurls gailis;
 ◇ **kurdiž variš** – kurla vārna
kurq (kurgēn, kurgid) – dzērve
kurk I (kurkun, kurkuaid) – rīkle, kakls;
kurkun helištāb – kakls sāp;
kurkun kibištāb – kakls sāp;
kurkun vološtāb – kakls sāp;
kurkun sidob tomičaižespāi – rīkli savēlk no ievas augļiem
kurk II (kurkun, kurkuaid) – gurķis
kurktuda (kurktub, kurktui) – niknoties, dusmoties;
ala kurktu heiden pāle – nedusmojies uz viņiem
kurnik (kurnikan, kurnikoid) – (zivju) pīrāgs, kurniķis;
kalakurnik – zivju pīrāgs
kuro (kuron, kuroid) – lietusgāze
kus – kur;
kus sinā oled? – kur tu esi?;
kus sinā olid? – kur tu biji?;
nikus – nekur
kus-ni – kaut kur
kus-se – kaut kur
kuspāi – no kurienes;
neičukaine kūzub opendajal (ades.), **kuspāi sab otta vajehnik** – meitene jautā skolotājam, kur var paņemt vārdnīcu
kuštta (kuštāb, kuštoi) – spīdēt (par mēnesi);
 ◇ **ei kaik ole kuld, mi kuštāb** – (paruna) ne viss ir zelts, kas spīd
kuz' (kuzēn, kuzid) – egle;
mō čomitam Uden Voden kuzēn (akuz.) – mēs rotājam Jaungada eglī
kuz' (kudēn, kut, kuzid) – seši;
kuz' mest – seši cilvēki
kuz'|kūmne (kudēn|kūmnēn, kut|kūmnēd, kuzid|kūmnid) – sešdesmit
kuz'māine (kuz'māižen, kuz'māšt, kuz'māižid) **pu** (pun, puaid) – sausserdis
kuz'|tošt|kūmne (kudēn|tošt|kūmnēn, kut|tošt|kūmnēd, kuzid|tošt|kūmnid) – sešpadsmit
kuzi (kuzēn) – mīzali, urīns
kužu (kužun, kužuid) – kucēns
kut apst. – kā;
kut azjad oma? – kā iet? (burt.: kā lietas ir?);
kut rad astub? – kā iet darbs?;
kut sindai kuctas? – kā tevi sauc?;
kut sinun nimi om? – kāds ir tavs uzvārds?;
 ◇ **kut mahtad** – kā gribi;
 ◇ **kut mahtat** – kā gribat;
 ◇ **kut putui** – kā pagādījās;
 ◇ **kut taht** – kā patīk, kā gribi
kuti – it kā; kā;
hān om huba radnik, mudaidab kuti tāi – viņš ir slikts darbinieks, kustās kā uts;
 ◇ **tartub kuti takkiž** – līp klāt kā dadzis

kuva (kuvan, kuvid) – glezna
kuvahaine (kuvahaižen, kuvahašt, kuvahaižid) – atspulgs, atspoguļojums; ēna;
hahkad kuvahaižed pideneba – pelēkas ēnas kļūst gaŗākas
kuverz' (kuverdan, kuvert, kuverzid) – cik;
kuverdan maksab? – cik maksā?;
kuverdan nece maksab? – cik tas maksā?
kūksta (kūkseb, kūksi) – dzīt, izdzīt, padzīt;
paimen joga homendest kūkseb lehmid omaluižele – gans ik rītu dzen govīs ganībās;
paimen kūkseb lehmid kodihepāi (*adit.*) – gans dzen govīs uz mājām;
 ◇ **kūksta niškha** – dzīt prom (*burt.:* dzīt pakausī)
kül'bet' (kül'betin, kül'betid) – pirts;
jäl'ghe kül'betid – pēc pirts;
kävuda kül'betiš – iet pirtī;
lönukaz kül'bet' – karsta pirts;
peštas kül'betiš – mazgāties pirtī
kül'dūda (kül'dūb, kül'dūi) – pieēsties, pierīties;
 ◇ **külläks kül'dūi** – sāţīgi pieēdies (*burt.:* līdz kaklam)
kül'g (kül'gen, kül'gid) – sāns
kül'g'lu (~|lun, ~|luid) – riba
külläine (külläižen, külläšt, külläižid) – paēdis;
näl'ghine külläižele ei usko (*paruna*) – paēdušais neēdušu nesapratīs
külläks – papilnam, atliku likām; sāţīgi;
magata külläks – labi izgulēties;
sōda külläks – pieēsties, paēst sāţīgi
külläštuda (külläštub, külläštui) – pieņemtīs svarā, nobarotīs
kül'mdā (kül'māb, kül'mi) – salt, nosalt, sasalt, sastingt;
a sä-se vilu oli, kül'mi hān tukhu – bet laiks gan auksts bija, sasala viņš ragā;
 ◇ **kül'mdā tukhu** – ļoti nosalt
kül'mehtuda (kül'mehtub, kül'mehtui) – saaukstēties; nosalt;
ala kül'mehtu! – nesaaaukstējies;
ānikod kül'mehtuiba – puķes nosalušas
kül'menzoitta (kül'menzoitab, kül'menzoiti) – saldēt, sasaldēt
kül'm'ku (~|kun, ~|kuid) – novembris
kül'ptās (kül'bese, kül'bihe) – peldēties
külā 1. (külān, külid) *lietv.* – ciems;
hān om meiden külāspāi – viņš ir no mūsu ciema;
kodikülā – dzimtais ciems;
lauk seižub külān agjas – veikals atrodas ciema malā;
minā en mušta mugošt külād (*part.*) – es neatceros šādu ciemu;
minā muštan necen külān (*akuz.*) – es atceros šo ciemu;
māni uk mecan kal't toizhe külāhā, da segoi – gāja vecis mežam cauri uz citu ciemu un apmaldījās;
pōudod jo lagitiba, teravas külā linneb – lauki jau parādījušies, tūlīt būs ciems;
sanutez kodikülān polhe – stāsts par dzimto ciemu;
starinoita külās (*ines.*) – stāstīt par ciemu;
tal'vaigal külās elāb vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete
külā'- 2. kād. – ciema-, lauku
külāhine (külāhižen, külāhišt, külāhižid) *kād.* – lauku-, lauciniecišķs;
külāhine elāi – laucinieks, lauku iedzīvotājs
külā'kujo (~|kujon, ~|kujoid) – ciema ieliņa
külā'kund (~|kundon, ~|kundoid) – ciema ļaudis, ciema iedzīvotāji
külālalaine (külālaižen, külālašt, külālaižid) *kād.* – lauku-, lauciniecišķs
külā'škol (~|školon, ~|školoid) – lauku skola
külā'sebr (~|sebron, ~|sebroid) – ciema ļaudis, ciema iedzīvotāji
külā'suim (~|suiman, ~|suimid) – ciema saiets, ciema sapulce
külläks – sāţīgi;
olen näl'ghine, pidab sōda külläks – esmu izsalcis, jāpaēd sāţīgi
kūmne (kūmnen, kūmniid) – desmit;
klassas om kūmne partad – klasē ir desmit soli
kūmnendez (kūmnendesen, kūmnendest, kūmnendesid) – desmitdaļa, desmitā tiesa;
kaks' i seiĉeme kūmnendest – divi un septiņas desmitdaļas
kūmnenz' (kūmnenden, kūmnent, kūmnenzid) – desmitais

künambruz (künambusen, künambrust, künambrusid) – elkonis;
 ei voi purda ičeze künambrust – nevar iekost savā elkonī;
 ◇ künambruz om läheli, da ed pure (*paruna*) – elkonis ir tuvu, bet neiekodīsi

kündled (kündlid) *tikai dsk.* – asaras;
 ◇ pāstta kündlid – liet asaras;
 ◇ valada kündlid – liet asaras

künduz (kündusen, kündust, kündusid) – sliexsnis

künsta (künzib, künzi) – skrāpēt

künstas (künziše, künzihe) – skrāpēties

künz' (künden, künt, künzid) – nags;
 čapta kunded – griezt nagus

küntta (kündab, kündi) – art;
 küntta mad – art zemi;
 küntta palo – art izdegu

küps (küpsan, küpsid) – nogatavojies, nobriedis;
 ovr om jo küps – mieži jau ir nogatavojušies

küpseta (küpsneb, küpsni) – nogatavoties, nobriest;
 rugiž om jo küpsnu – rudzi ir jau nobrieduši

küzelta (küzeleb, küzeli) – iztaujāt, izvaicāt

küz'māine (küz'māizen, küz'māšt, küz'māižid) **pu** (pun, puid) – sausserdis

küzuda (küzub, küzui) – jautāt, pajautāt;
 küzuda babal (*ades.*) – pajautāt vecmātei;
 küzuda poigal – pajautāt dēlam

küzund (küzundan, küzundoīd) – jautājums;
 antta vastusid küzundoīhe (*illāt.*) – sniegt atbildes uz jautājumiem;
 antta vastust küzundoīle – atbildēt uz jautājumiem;
 kebn küzund – viegls jautājums;
 pōrdamoi necen küzundannoks – atgriežos pie šī jautājuma;
 pane küzundad mustenzoittud sanoīhe – uzdod jautājumus par iezīmētiem vārdiem;
 otta küzund ezile – piedāvāt jautājumu apspriešanai

küzund|konstrukci (~|konstrukcijan, ~|konstrukcijoīd) – jautājuma konstrukcija (*valodniecībā*)

küudug (küudugan, küudugid) – pirts krāsns

kābed (kābedan, kābedoīd) – skaists, jauks;
 kābed sā – jauks laiks;
 ö oli se kābed, se hond – nakts bija te jauka, te slikta

kābu (kābun, kābuid) – čiekurs;
 ◇ kābu kuzespāi edahaks ei lankte (*paruna*) – čiekurs no egles tālu nekrīt

kābuine (kābuižen, kābušt, kābuižid) – šķipsna (*piem., sāls*);
 kābuine solad – šķipsna sāls

kābu|lind (~|lindun, ~|linduid) – krustknābis

kābā (kābān, kābid) – (*cimda*) pirksts

kābāl (kābālan, kābālid) – ķepa, ķetna, (*dzīvnieka*) kāja;
 seišta tagaižil kābāлил – stāvēt uz pakajkājām

kādekaz (kādekahan, kādekast, kādekahid) – prasmīgs, veikls

kādes – rokā

kādetusi – roku rokā

kāgeta (kāgedab, kāgezi) – grasīties, taisīties

kāgi (kāgen, kāgid) – dzeguze;
 kāgen poigaižed – dzeguzēni;
 kāgi kukkub kuzen ladvas – dzeguze kūko egles galotnē

kāgā (kāgān, kāgid) – rokturis;
 tabada kāgās i avaida škapanuks' – paņem aiz roktuŗa un atver skapja durvis

kāmen (kāmmen, kāment, kāmid) – delna, plauksta;
 lāpseita kāmmel – [ie]sist ar plaukstu

kānd (kāndon, kāndoīd) – (*valodniecībā*) locījums

kāndluz (kāndlusen, kāndlust, kāndlusid) – (*valodniecībā*) locīšana;
 nimiden kāndluz – vārdu locīšana

kāp (kāpin, kāpid) – kapu uzkalniņš, kurgāns;
 nece kāp om lujas amuīne – šis kaps (*kurgāns*) ir ļoti sens

kāpsta (kāpsab, kāpsi) – (*lēnām*) iet

kāpš (kāpšun, kāpšuid) – ķepa, ķetna, (*dzīvnieka*) kāja;
 anda kāpš, kužuine! – dod ķepu, kucēniņ!;
 kanan kāpš – vistas kāja

kārauta (kāraudab, kārauzi) – 1) iefīt; 2) pagriezt; 2) apgāzt;
 kārauta sauman taga – pagriezties aiz stūra

kārautas (kāraudase, kārauzihe) – pagriezties;
 kārautas tagaze – pagriezties atpakaļ

kārbhaine (kārbhaižen, kārbhašt, kārbhaižid) – muša;
 kārbhaine buzaidab – muša dīc

kārbās'sen' (~|senen, ~|sen't, ~|senid) – mušmire

kārdā (kārib, kāri) – iefīt;
 kārdā pūhkiruzuhu – iefīt divielī

kārdās (kāriše, kārihe) – tīties, vīties;
 hibuz hānel oli ei rusked, anī vauged, kārihe suril kol'cil – mati viņam nav rūdi, bet pavisam balti, vijās
 lielās cirtās

kāred (kāredan, kāredoīd) – nikns, pikts, dusmīgs; stiprs (*par parādībām*)

kāreita (kāreidab, kāreiži) – dusmoties, niknoties

kārg (kārgen, kārgid) – melnā dzilna

kārmeh (kārmehen, kārmeht, kārmehid) – putekšņi

kārmehtida (kārmehtib, kārmehti) – ziedēt (*par graudzālēm*)

kās'k (kās'kōn, kās'kōid) – rīkojums, pavēle; likums;
 kās'kōn mōdhe – atbilstoši likumam, pēc likuma

kāskta (kāskeb, kāski) – rīkot, pavēlēt; piespiest;
 ◇ korman ei kāske – nav naudas (*burt.:* kabata nespiež)

kāzi (kāden, kāt, kāzid) – roka;
 ajoin čupsuižid kādele – izsitās pūftes uz rokas;
 alakāden – pa rokai, tuvumā;
 antta kāt – sniegt roku;
 astta kāzi kādes – iet roku rokā;
 hur kāzi – kreisa roka;
 išta aiglehtez kādes – sēdēt ar žurnālu rokā;
 kāden ajab – roka pampst;
 kādes – rokā;
 kādetusi – roku rokā;
 kāzi om veres (*ines.*) – roka asiņo, roka ir asinīs;
 kāziš – rokās;
 kāvelta kalu kādes – staigāt ar nuju rokā;
 lenda kāzi – paceļ roku;
 luja kāzi – stipra roka;
 maihutada kādel – māt ar roku;
 Mikoi otab kāzihe uđen kirjan (*akuz.*) – Mikus ņem rokās jaunu grāmatu;
 oiged kāzi – labā roka;
 olda oiktal kādel – būt pa labai rokai;
 otta hural kādel – paņemt kreisā rokā;
 otta kādes – paņemt aiz rokas;
 panda alaižed kādehe – uzvilkt cimdus rokās;
 panda kindhad kādhe (*illāt.*) – uzvilkt cimdus rokās;
 pesta kāded – nomazgāt rokas;
 sada kādhe – noķert;
 sada kādhe māč – noķert bumbu;
 talutada last kādes – vest bērnu aiz rokas;
 ◇ antta kāt – dot roku, sasveicināties ar roku;
 ◇ kebnas kādespāi – ar vieglu roku;
 ◇ kuldaižed kāded – zelta rokas;
 ◇ kādel tacta – tuvu (*burt.:* ar roku pamest);
 ◇ lāhekāden – pa rokai;
 ◇ mi kādehe tuli – kas rokā trāpījās (*burt.:* kas rokā atnāca);
 ◇ rušta kāded – atsiet rokas

kāzi|časud (~|časuid) *tikai dsk.* – rokas pulkstenis

kāziduda (kāzidub, kāzidui) – pieskarties (*ar roku*), aiztikt;
 ala kāzidu mindai – neaiztiec man;
 kāziduda radho – ķerties pie darba

kāzi|paik (~|paikon, ~|paikoid) – dvielis
kāzi|tera (~|teran, ~|teroid) – delna
kāzi|tō (~|tōn, ~|tōid) – roku darbs
kāzi|tō|urok (~|urokan, ~|urokoid) – darbmācības stunda
kāta (kāndab, kāndi) – 1) liekt, locīt; 2) apgriezt; 3) pagriezt, nogriezties; 4) pārvērst; 5) tulkot;
kāta hurale – nogriezties pa kreisi;
kāta laud – liekt dēli;
kāta lehtpol' – apgriezt lappusi;
kāta oiktale – nogriezties pa labi;
kāta vepsāks – tulkot vepsiski;
kāta vepsān kel'he (*illāt.*) – tulkot vepsu valodā;
minā kāndin kujoho – es nogriezos šķērsielā;
noidak kāndi neičukaižen linduks – burve pārverta meiteni putnā
kātas (kāndase, kāndihe) – 1) liekties, locīties; 2) pagriezties; 3) pārvērsties;
vezi kāndihe puruks – ūdens pārvērties tvaikā
kātte (kātken, kättet, kātqid) – šūpulis;
likutada last kātkes – šūpot bērnu šūpulī
kātte|pajo (~|pajon, ~|pajoid) – šūpuļdziesma
kāvelta (kāveleb, kāveli) – staigāt, pastaigāties, klīst, klaiņot;
kāvelin ičein adivonke – pastaigājos ar savu meiteni;
kāvelta kalu kādes – staigāt ar nuju rokās;
kāvelta prihoidenke – klaiņot ar pušiem;
laps' jāl'ghe mamad kāveleb i sukītab – bērns staigā pakaļ mātei un pinkšķ;
mō lāhtem kāvelmaha, konz tullei tūništub – mēs iesim pastaigāties, kad vējš mitēsies;
mō tahtom kāvelta – mēs gribam pastaigāties;
vell' kāveleb puištos – brālis staigā parkā;
◇ tullei pās kāveleb – vējš galvā staigā
kāvuda (kāvub, kāvui) 1) – staigāt, iet (*ar mērķi, arī par pulksteni un pasta sūtījumiem*); 2) rūgt;
časud kāvuba – pulkstenis iet;
časud kāvuba oikti – pulkstenis iet pareizi;
kāvuda kül'betiš – iet pirtī;
kāvuda sodaha – kaņot, iet kaņā;
kāvuda stupniš – staigāt vīzēs;
kāvuda školha – iet skolā;
kāvuda vedele – iet pēc ūdens

L

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

labid (labidon, labidoid) – lāpsta;
sauvondradajad kaidas labidoil (*ades.*) – celtnieki rok ar lapstām
lač (lačun, lačuid) – kubls, toveris, baļļa;
sened solatas lačas – sēnes tiek sālītas baļļā;
sur' lač om, vižtoštkūmne vādrīd māneb – liels kubls, piecpadsmit spaiņi ieiet
lad (ladun, laduid) – slēpju sliedes
ladv (ladvan, ladvoid) – galotne, (*celtnes*) smaile
Ladv (Ladvan) – Ladvā (*pilsēta*);
Ladvaspāi Vinglahasai – no Ladvas līdz Vinglai
lagi (legen, legid) – griesti
lagi|lamp (~|lampān, ~|lampoid) – piekaņamā lampa
lagitāda (lagitab, lagiti) – atklāties, parādīties;
pūdod jo lagitiba, teravas külā linneb – lauki jau redzami (parādījušies), tūlīt būs ciems
lahed (lahedan, lahedoid) – 1) svaigs (*par ūdeni*); 2) sulīgs; 3) drupans;
lahed kartohk – drupans kartupelis;
lahed nagriž putui – sulīgs rācenis trāpījies;
purdevezi om lahed – avotu ūdens ir svaigs;
purdevezi om lahed da vilu – avotu ūdens ir svaigs un vēss
lahh'a – velti, veltīgi
lahj (lahjan, lahjoid) – dāvana; balva, prēmija;
toda lahjaks – atnest kā dāvanu
lahjoita (lahjoičeb, lahjoiči) – dāvināt

laho (lahon, lahoid) – satrūdējis, sapuvis (*par koksni*);
laud māneb lahole – dēlis trūd;
mānda lahole – trūdēt, pūt (*par koksni*)

lahota (lahodub, lahodui) – trūdēt, pūt (*par koksni*)

laht (lahten, lahtid) – zems krasts (*kas applūst plūdus*), lanka

laid (laidan, laidoid) – borts

laida (lajib, laji) – lamāt;
mindai laidas hānes pāliči – mani lamā viņa dēļ

laidas (lajiše, lajihe) – lamāties

laih (laihan, laiheid) – kārns, izkāmējis

laihtuda (laihtub, laihtui) – izkāmēt, novājēt;
hān om ani laihtunu – viņš ir pavisam novājējis;
kaži-se ani laihtui – kažene pavisam izkāmējusi;
 ◇ **azjad laihtuba** – nekā neiet (*burt.:* lietas notievē)

lainata (laindab, lainzi) – rīt, norīt

laineh (lainhen, laineht, lainhid) – vilnis;
ajada vaste lainhile – braukt pret viļņiem;
laihned lōba randha – viļņi sitas pret krastu

lainištada (lainištab, lainišti) – viļņoties;
jārv lainištab – ezers viļņojas

lainiž (lainhen, lainiš, lainhid) – vilnis

laiv (laivan, laivoid) – kuģis

laivišt (laivišton, laivištoid) – kuģniecība, flote;
merilaivišt – jūras flote

lambaz (lambhan, lambast, lambhid) – aita, avs;
meiden lambaz satati ezižen jaugan – mūsu aita sasita priekšējo kāju

lambaz|vill (~|villan, ~|villoid) – aitu vilna

lamp (lampan, lampoid) – spuldze, lampa;
kalindlamp – kvēlspuldze;
lagilamp – piekaņamā lampa;
pidab panda lamp (*nōm.*) **radlaudale** – jānoliek lampa uz rakstāmgalda;
pāilamp – dienasgaismas spuldze;
sambutada lamp – nodzēst lampu

landeh (landhen, landeht, landhid) – gūža, gurns, ciska;
levedad landhed – plati gurni

lang (langan, langoid) – dzija;
kezerta langad – vērpst dziju;
villaine lang – vilnas dzija;
villlang – vilnas dzija

langeta (lankteb, lanksi) – krist, nokrist;
langeta čudho – brīnīties;
langeta maha – krist zemē;
langeta mel'he – atcerēties (*burt.:* iekrist prātā);
langeta opalaha – saskumt;
lehtesed jo lankteba – lapas jau krīt;
lehtesed langetas maha (*illāt.*) – lapas krīt zemē;
lumi lankteb – sniegs krīt

lap (lapan, lapoid) – sprādze

lapak (lapakon, lapakoid) – 1) plakans; 2) lēzens, nolaidens;
lapak laba – plakanā pēda

laps' 1. (lapsen, last, lapsid) *lietv.* – bērns;
armotoi laps' – bārenis, bārabērns;
holduda lapsiš – rūpēties par bērniem;
imii laps' – zīdains;
kacta last – pieskatīt bērnu;
kel'dmatoi laps' – nepaklausīgs bērns;
kontakt tožiden lapsidenke pōl'gāstoiti hāndast – saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu;
laps' māleidab – bērns brēc (raud);
laps' rāvāidab – bērns raud;
lapsed, midā-k ajatoiš – **tapatoiš!** – bērni, ko skraidāt – sadauzīsities!;
lapsid tāuz' pert' – bērnu pilna māja;
lapsiden bobaižed – bērnu rotaļlietas;

likutada **last** kātkes – šūpot bērnu šūpulī;
 opeta lapsile vepsān **kel't** – mācīt bērniem vepsu valodu;
 otta **laps'** kormha – paņemt bērnu rokās;
 otta **laps'** sūl'he – paņemt bērnu rokās;
 otta **laps'** ūs'kha – paņemt bērnu rokās;
 rušitāda **laps'** alasti – izģērbt bērnu līdz kailumam;
 sūgiuz'kun ezmāižel pāivāl **lapsed māneba školha** – pirmajā septembrī bērni iet skolā;
 sūndutāda **laps'** – dzemdēt bērnu;
 talutāda **last kādes** – vest bērnu aiz rokas
laps'- 2. *kād.* – bērnu-, bērnišķīgs
laps' aig (~|aigan, ~|aigoid) – bērniība;
laps' aigan sebranik – bērniības draugs
lapsed (lapsid) – bērni;
lapsiden bobaižed – bērnu rotaļlietas
lapsut (lapsuden, lapsut, lapsuzid) – bērniņš
lapt (laptan, laptoid) – puse, mala
laptaline (laptaližen, laptališt, laptaližid) *kād.* – blaku-, nepiederīgs, svešs;
 hān om laptaline, ei el'genda meiden elod – viņa ir sveša, nesaprot mūsu dzīvi
laptas – sānis (*kur*), malā, pie malas
laptaspāi – no sāniem, no sāna (*no kurienes*)
laske – lai
laskta (laskeb, laski) – nolaist, iegremdēt;
 laskta muhu(d) – smaidīt, pasmaidīt;
 laskta voikud – raudāt, gaudot (*burt.:* nolaist asaras)
lasktas (laskese, laskihe) – nolaisties, nokāpt; iegremdēties; rietēt, norietēt;
 lasktas orgho – nolaisties lejup;
 lasktas pordhidme – nokāpt pa kāpnēm;
 pāivāine laskihe – saule nolaidusies/norietējusi;
 pāivāine tikahtui – saule nolaidusies/norietējusi
lastitāda (lastitab, lastiti) – glāstīt, apmīļot;
 lastitāda kaži – glaudīt kaži
laš (laškan, laškoid) – laisks, slinks
laškuz (laškusen, laškust) – laiskums, slinkums
latt'a (ladib, ladi) – sakārtot, sataisīt, sagatavot;
 latt'a magaduzsija – sataisīt gultu
latt'as (ladiše, ladihe) – vienoties, norunāt, salīgt;
 latt'as arvol – salīgt cenu
latvijalaine I (latvijalaižen, latvijalašt, latvijalaižid) *lietv.* – latvietis, latviete
latvijalaine II (latvijalaižen, latvijalašt, latvijalaižid) *kād.* – latviešu-, latvisks;
 vepsā-latvijalaine vajehnik – vepsu-latviešu vārdnīca
latvijaks – latviski
latvijan – latviešu-;
 latvijan kel' – latviešu valoda
Latvija (Latvijan) – Latvija
lauč (laučan, laučoid) – sols;
 ištta laučas – sēdēt solā;
 ištta lauča – apsēsties uz sola;
 minā ištun laučas (*ines.*) – es sēžu solā
laud (laudan, laudoid) –1) dēlis; tāfele; 2) galds;
 heitta pūhkim laudalpāi – noņemt galdaugu no galda;
 ištta laudan taga – sēdēt pie galda;
 ištta radlaudan taga – sēdēt pie darba galda;
 katta sōmlaud – uzklāt galdu;
 kerata sōmlaudale – uzklāt galdu;
 radlaud – darba galds;
 sōmlaud – ēdamgalds
laud|kund (~|kundan, ~|kundoid) – komisija;
 laudkund tegi pātusen – komisija izlēmusi
lauk I (laukan, laukoid) – veikals;
 alahas om laukoid – pirmajā stāvā ir veikali;
 kūlās om kaks' laukad – ciemā ir divi veikali;

lauk avaitas ūhesa časud aigad – veikalu atvērs pulksten deviņos;
lauk seižub küllān agjas – veikals atrodas ciema malā;
māned-ik sinā laukha? – vai tu ej veikalā?;
ed-ik sinā māne laukha? – vai tu neiesi veikalā?;
uden laukan avaiduz – jauna veikala atklāšana

lauk II (laukan, laukoid) – sīpols
launda (launub, launui) – dziedāt (*par gaili*)
lava (lavan, lavoid) – grīda;
 lava ei ole pestud – grīda nav nomazgāta;
 pidab panda vādrad lavale (*allāt.*) – jānoliek spaiņi uz grīdas;
 pūhktā lava – slaucīt grīdu;
 škap seižub laval (*ades.*) – skapis stāv uz grīdas;
 vādrad seižuba laval čogas, nikelle ei telustagoi – spaiņi stāv uz grīdas kaktā, nevienam netraucē

Lavan|emāg (~|emāgan) *mīt.* – Kūts saimniece (kūts gars)
Lavan|īžand (~|īžandan) *mīt.* – Kūts saimnieks (kūts gars)
lava|ruzu (~|ruzun, ~|ruzuid) – grīdas lupata
lebaitas (lebaidase, lebaižihe) – atpūsties;
 minā veren lebaidamha – es apgulšos atpūsties
lebu (lebun, lebuīd) – atpūta;
 kezalebu – vasaras atpūta
led (ledon, ledoīd) *kād.* – smilšu-
lehed (lehedan, lehedoid) – (*sulīgi*) zaļš, zaļumzaļš
lehm (lehmān, lehmīd) – govjs;
 ajada lehmīd omaluižhe – dzīt govīs ganībās;
 kogo lehmīd – govju bars;
 lehm om ajelnus – govjs ir kļūvusi grūsna;
 lehmāl om vauged jono sel'gāl – govij ir balta svītra mugurā;
 paimen joga homendest kūkseb lehmīd omaluižele – gans ik rītu dzen govīs ganībās;
 ◇ kacta kutī lehm udehe kašlihe – skatīties kā govjs uz jaunu māku

lehmuz (lehmusen, lehmust, lehmusīd) – liepa
lehtesen|lāhtend (~|lāhtendan, ~|lāhtendoīd) – lapkritis
lehtez (lehtesen, lehtest, lehtesīd) – 1) (*auga*) lapa; (*papīra*) lapa; 2) laikraksts, avīze;
 haban lehtesed robaidaba – apses lapas šalc;
 lehtesed jo lankteba – lapas jau krīt;
 lehtesed langetas maha (*illāt.*) – lapas krīt zemē;
 Piterin Lehtez – Pēterpils avīze (Pēterburgas avīze)

lehtez|hein (~|heinān, ~|heinīd) – platlapu zāle
lehtez|mez' (~|mehen, ~|mest, ~|mehid) – avīžnieks, žurnālists
lehtik (lehtikon, lehtikoīd) – burtnīca;
 antta lehtik opendajale – atdot burtnīcu skolotājam;
 lehtik om škapas – burtnīca ir skapī

lehtišt (lehtišton, lehtištoid) – lapotne
leht|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polīd) – lappuse;
 ezmāine lehtpol' om venākel'ne – pirmā lappuse ir krievu valodā;
 ezmāižel lehtpolel – pirmajā lappusē;
 jāl'gmāižel lehtpolel – pēdējā lappusē;
 kodilehtpol' – mājaslapa (*vietne*)

leib (leibān, leibīd) – maize;
 aganoikaz leib – kliju maize;
 leib voinke – sviestmaize, maize ar sviestu;
 must leib – rupjmaize (*burt.*: melna maize);
 mānda leibād ostmaha – iet nopirkt maizi;
 mānda ostmaha leibād – iet pēc maizes;
 nižuleib – kviešu maize;
 paštta leib pāčiš – cept maizi krāsni;
 paštta leibād – cept maizi;
 rugižleib – rudzu maize;
 supal leibād – maizes šķēle;
 sōda keitoz leibānke – ēst zupu ar maizi;
 vauged leib – baltmaize;
 verez leib – svaiga maize

leib|kego (~|kegon, ~|kegoīd) – labības kaudze, guba

leib|muru (˘|murun, ˘|muruid) – maizes drupata
leib|supal (˘|supalan, ˘|supaloid) – maizes šķēle
leikata (leiktab, ˘|leiksi) – 1) griezt, uzgriezt, nogriezt; 2) piegriezt (*šujot*);
leikata rācin – piegriezt kreklu
lekar' (lekarin, lekart, lekarid) – ārsts
lellida (lellib, lelli) – steigties, traukties (*ātri iet*)
lellida (lellib, lelli) **astta** – ātri iet;
hān lellib astta – viņš ātri iet
lem' (lemen, lent, lemid) – buljons; zivju zupa;
lihalem' – gaļas buljons;
kalalem' – zivju zupa
lemboi (lemboin, lemboid) – lembojs (velns)
lendahtada (lendahtab, lendahti) – uzspurgt
lendai (lendajan, lendaĵid) – lidotājs, pilots
lendim (lendimen, lendint, lendimid) – lidmašīna;
kodvda uz' lendim – izmēģināt jaunu lidmašīnu;
lendim aleni – lidmašīna samazinājusi augstumu;
lendim lendi alahašti – lidmašīna lidoja zemu;
lendim lāksi letes – lidmašīna aizlidojusi;
lendimen suug – lidmašīnas spārns
lenduz (lendusen, lendust, lendusid) – lidojums
lenduz|pōud (˘|pōudan, ˘|pōuido) – lidlauks;
ende Vinglas oli lenduzpōud – agrāk Vinglā bija lidlauks
lep (lepan, lepoīd) – alksnis
lepetada (lepetab, lepeti) – bubināt, murmināt (*ātri, steidzīgi runāt*)
lep|sen' (˘|senen, ˘|sen't, ˘|senid) – rudmiese;
lepesn' om magukaz sen' – rudmiese ir garšīga sēne;
solakahad lepsened – sāļītas rudmieses
lezi (leden, let, lezid) – pavards
leta I (lendab, lendi) – 1) celt, pacelt; 2) noturēt;
lenda kāzi – paceļ roku;
 ◇ **leta kārz** – dusmoties;
 ◇ **leta nenal** – celt degunu [gaisā]
leta II (lendab, lendi) – lidot, aizlidot;
koir lendab kuti nol – suns traucas (*burt.:* lido) kā bulta;
lendim lendi alahašti – lidmašīna lidoja zemu
leta III (lendab, lendi) – celt, būvēt, uzbūvēt
lete 1. (letken, letet, letkid) *lietv.* – smilts
lete|- 2. kād. – smilšu-, smilšains
lete|ma (˘|man, ˘|maid) – smiltaine
letkesine (letkesižen, letkesišt, letkesižid) – smilšains;
letkesine jārvenrand – smilšains ezera krasts
leved (levedan, levedoid) – plats;
levedad hardjod – plati pleci;
levedad hijamad – platas piedurknes;
minā elān levedal irdal (*ades.*) – es dzīvoju platā ielā
levedali – plati, plaši;
levedali tutab kirjutai – plaši pazīstams rakstnieks
levedas – plati, plaši;
elāda levedas – dzīvot plaši
leveduz (levedusen, levedusid) – platums;
paltnan leveduz – auduma platums
levitada (levitab, leviti) – izplēst; klāt, uzklāt; paplašināt;
levitada jaugad – izplēst kājas;
levitada pūhkim – uzklāt galdautu
libed (libedan, libedoid) – 1) slidens; 2) *pārn.* mīļš;
libed tehut – slidena taka
libestuda (libestub, libestui) – slīdēt, paslīdēt;
libestuin kesked ted – paslīdēju ceļa vidū
libuda (libub, libui) – celties, pacelties, sacelties; kāpt, uzkāpt; uzrūgt;
libuda barbhaižil – pacelties uz pirkstgaliem;

libuda māgele – kāpt kalnā;
libuda puhu (*illāt.*) – kāpt kokā;
minā harjenin aigoiš libuda – es pieradu agri celties;
ocha sar'v libui – pierē rags (puns) izauga;
orav libui puhu (*illāt.*) – vāvere uzkāpa kokā;
taigin om libunu – mīkla ir uzrūgusi;
tat libub katusele (*allāt.*) – tēvs kāpj jumtā;
tullei libui – vējš sacēlās;
vaugištuškanzi, tarbiž libuda – aust, jāceļas;
ōks libui tullei – uz nakti sacēlās vējš
libutada (libutab, libuti) – celt; modināt
libutim (libutimen, libutint, libutimid) – celtnis
ličta (ličeb, liči) – spiest, bāzt;
 ◇ **ličta nena verhaze tōho** – bāzt degunu, kur nevajag
lidn (lidnan, lidnoid) – pilsēta;
 kodilidn – dzimta pilsēta;
lidn oli pandud mantazale – pilsēta bija sagrauta;
lidnan keskuz – pilsētas centrs;
lidnas – pilsētā;
vahv lidn – nostiprināta pilsēta, cietoksnis
lidn|- – pilsētas-
lidnalaine (lidnalaižen, lidnalašt, lidnalaižid) *kād.* – pilsētas-;
 hō oma lidnalaižed – viņi ir pilsētnieki;
 olen lidnalaine elāi – esmu pilsētnieks (*burt.*: pilsētas iedzīvotājs)
lidnan|- – pilsētas-
ligota (ligodab, ligozi) – mirkt
ligotada (ligotab, ligoti) – mērkt, mērcēt
liha (lihan) – gaļa;
 liha otab kalale (*allāt.*) – gaļa garšo pēc zivs, gaļai ir zivs piegarša (*burt.*: gaļa ņem zivij);
 toreh liha – jēla gaļa
liha|keitoz (~|ketoisen, ~|ketoist, ~|ketoisid) – gaļas zupa
liha|lem' (~|lemen, ~|lent, ~|lemid) – gaļas buljons
liha|supal (~|supalan, ~|supaloid) – gaļas gabals
lihav (lihavan, lihavid) – 1) gaļīgs; 2) resns, tukls, nobarots;
 lihav ak – tukla sieviete
liig (liigan, liigoid) – lieks;
 sanuda liigad – pateikt lieku;
 ◇ **ala pagiže liigad heiden aigan** – nerunā lieku viņu klātbūtnē
likahtada (likahtab, likahti) – doties, iekustēties
likkuda (likub, likui) – kustēties
likund (likundan, likundoid) – kustība;
 luja likund – dzīva kustība
likund|urok (~|urokan, ~|urokoid) – sporta nodarbība
likutada (likutab, likuti) – kustināt, bīdīt; šūpot;
 likutada last kātkes – šūpot bērnu šūpulī
likutim (likutimen, likutint, likutimid) – dzinējs
likutim|veneh (~|venehen, ~|veneht, ~|venehid) – kuteris
lind (lindun, linduid) – putns;
 kezalind – gājputns;
 kodalind – strazds;
lind ištub pus (*ines.*) – putns sēž kokā;
linduiden jouk – putnu bars;
pajolind – dziedātājputns;
parata ridad linduile – izlikt slazdus putniem;
vagolind – cielava;
vilulind – svilpis, sarkankrūtītis
linduine (linduižen, lindušt, linduižid) – putnēns, putniņš
lindun|poigaine (~|poigaižen, ~|poigašt, ~|poigaižid) – putnēns, putniņš
lindā (linneb, linni) – 1) būt, tapt, kļūt; 2) nākties;
 heiden poig linneb artistaks – viņu dēls kļūs par mākslinieku;
 homen linneb čoma sā – rīt būs skaists laiks;

hān pigai linneb pirdajaks – viņa drīz kļūs par mākslinieci;
kut nece linneb vepsān kelel? – kā tas ir vepsu valodā?;
linneb – diezgan, pietiek;
linneb ajada – nāksies braukt, būs jābrauc;
pigai linneb jo minei agj – drīz jau man būs gals klāt;
pūdod jo lagitiba, teravas külā linneb – lauki jau parādījušies, tūlīt būs ciems;
taivaz alestui, vihm linneb – debesis ir apmākušas, līs

lin|ma (~|man, ~|maid) – mazdārzinš, (sākņu) dārzs
linneb! – diezgan, pietiek
lipaz (liphan, lipast, liphid) – lāde, kaste
lipkaine (lipkaižen, lipkašt, lipkaižid) – taurenis
liža 1. (ližan) *lietv.* – piedeva, pieaugums, papildinājums, pielikums
liža|- 2. – papild-, papildu, papildus
ližaks – par labu, labā, labumā
liža|ku (~|kun, ~|kuid) – jauns mēness; mēness pirmā faze (*burt.:* papildmēness)
liža|material (~|materialan, ~|materialoid) – papildmateriāls
liža|nomer (~|nomeran, ~|nomeroid) – papildnumurs
Liža|soda (~|sodan) – Turpinājuma karš
ližata (ližadab, ližazi) – papildināt, pievienot, pielikt;
ližada paukad – pielikt algai
lit (litun, lituid) – ēstgriba
literatur (literaturan, literaturoid) – literātūra;
vepsān literatur internetas – vepsu literātūra tīmeklī
livin – lībiešu-;
livin kel' – lībiešu valoda;
minā opendan livin kel't – es mācos lībiešu valodu
lodaita (lodaidab, lodaiži) – tērzēt, sarunāties
lodas (lose, loihe) – mesties, metāties
lodo (lodon, lodoid) – sēklis, sēre
lodu (lodun, loduid) – saruna, tērzēšana;
el'geta lodu – saprast sarunu;
tarttuda loduhu – iesaistīties sarunā;
toimetada lodu – saprast sarunu
lom (lomun, lomuid) – gruži, atkritumi
lomineh (lominehen, lomineht, lominehid) – dārdi, grāvienī, rībieni
lomustada (lomustab, lomusti) – piegružot, piemēslot
lončak (lončakon, lončakoid) – viengadīgs dzīvnieks
londusen|tedo (~|tedon) – dabaszinātne
londuz (londusen, londust) – daba;
kaita londust – saudzēt dabu, sargāt dabu;
kevādel londuz elābzdu – pavasarī daba atdzimst;
londusen kaičez – dabas aizsardzība
longi (longin, longid) – pusdienas;
edel longid – pirms pusdienām;
huldutada longi – sildīt pusdienas;
kucta adivoid longile – ielūgt viesus pusdienās;
lauk om saubatud longin aigaks – veikals ir slēgts pusdienas pārtraukumā;
pāilongi – pusdienas;
slokostin kaiked longikš – esmu sagatavojusi visu pusdienām
longitada (longitab, longiti) – pusdienot;
ište longitamha! – sēdies pusdienot!;
minā longitan kodiš – es pusdienoju mājās
longoitez (longoitesen, longoitest, longoitesid) – krauja
lop (lopun, lopuid) – beigas, gals;
ezmāi hān ištui iknanno i varasti vihman lopud – vispirms viņš apsēdās pie loga un gaidīja lietus beigas;
 ◇ **lop agjad** – beidzot, galu galā, beigu beigās;
 ◇ **lopuks** – beidzot; uz beigām
lop|ku (~|kun, ~|kuid) – mēneša beigas, mēneša nogale
lopotada (lopotab, lopoti) – plaukšķināt, aplaudēt
lopta (lopib, lopi) – beigt, pabeigt;
lopta škol – pabeigt skolu

loptas (lopiše, lopihe) – beigties;
rad lopihe – darbs beidzies;
sinun tobmuz nūgūd' lopihe – tava vara tagad beigusies

lopuks – beidzot; uz beigām

loštai (loštajan, loštajid) – mirdzošs, spīdīgs, zaigs

loštand (loštandan, loštandoid) – mirdzums, spīdums, zaigums

loštta (loštāb, lošti) – mirdzēt, spīdēt, zaigot

lu (lun, luid) – kauls;
reīželu – augšstilba kauls;
◇ kovitada lud – dot pa mici;
◇ lud da nahk – kaulu kambaris (*burt.*: kauli un āda);
◇ lud kogoho panda – iet (pa)gulēt, atpūsties (*burt.*: kaulus kaudzē nolikt)

lud (ludan, luidid) – slota

ludeg|hein (~|heinān, ~|heinid) – vaivariņš

lugeda (lugeb, lugi) – 1) lasīt (*grāmatu*); 2) skaitīt; rēķināt; 3) uzskaitīt;
en luge necidā tarbhaižeks – neuzskatu to par noderīgu;
hān lugeb kirjoid (*part.*) – viņš lasa grāmatas (*vispār*);
hān lugeb nene kirjad (*akuz.*) – viņš lasa šīs grāmatas;
kogonaižēn pāivān lugin – visu dienu lasīju;
kodiš minā lugen da kirjutan – mājās es lasu un rakstu;
luge pala neciš tekstaspāi – izlasi šī teksta fragmentu;
lugeda sor'mil – skaitīt uz pirkstiem;
lugeda tarkašti – izlasīt uzmanīgi;
lugin kirjan koumes pāivās – izlasīju grāmatu trijās dienās;
mam lugeb sarnan (*akuz.*) – māte lasa pasaku;
sinā luged lujas melentartuižēn kirjan (*akuz.*) – tu lasi ļoti aizraujošu grāmatu;
ūnāižēn pāivān lugin – visu dienu lasīju

lugemine (lugemižēn, lugemišt, lugemižit) – lasīšana, lasījums

lugemišt (lugemišton, lugemištoid) – lasāmgrāmata, antoloģija

lugend (lugendan, lugendoid) – lasīšana;
aiglugend – gadu skaitīšana

legend|kirj (~|kirjan, ~|kirjoid) – lasāmgrāmata

legend|zal (~|zalan, ~|zaloid) – lasītava;
kirjištos om avar lugendzal – bibliotēkā ir plaša lasītava

legend|urok (~|urokan, ~|urokoid) – lasīšanas nodarbība

lugii (lugijan, lugijoid) – lasītājs

lugu (lugun, luguīd) – 1) skaitlis; 2) [bankas] konts; 3) rēķins;
peneta lugu koumele – samazināt par trijiem; atņemt trīs

lugu|sana (~|sanān, ~|sanoid) – skaitļa vārds;
kardinaližēd lugusanad – pamata skaitļa vārdi;
ordinaližēd lugusanad – kārtas skaitļa vārdi

lugu|tego (~|tegon, ~|tegoīd) – uzdevums, vingrinājums (*piem., matēmatikā*);
jūged lugutego – grūts uzdevums

luht (luhtān, luhtoid) – 1) lanka; 2) peļķe

luine (luižēn, lušt, luižid) – kaulains

luja (lujan, lujid) – 1) zīmīgs, nozīmīgs, ievērojams; 2) izturīgs, stiprs, spēcīgs;
eglai oli luja piring – vakar bija liela vētra;
luja aluz – stiprs pamats;
luja kāzi – stipra roka;
tedo om luja azeg – zināšanas ir spēcīgs ierocis

lujas – ļoti, visai;
lujas huba – ļoti slikts;
lujas magukaz sagud – ļoti garšīgs siers;
lujas teravas – ļoti ātri;
nece kāp om lujas amuīne – šis kaps (*kurgāns*) ir ļoti sens

lukauta (lukaudāb, lukauzi) – aizslēgt (*ar atslēgu*)

lukkol (luklon, lukloid) – slēdzene;
ait om luklos – klēts ir aizslēgta (*burt.*: klēts ir slēdzenē);
nece lukkol ei avaiite – šī slēdzene neveras vaļā;
uks' om luklos – durvis ir aizslēgtas;
saubata uks' luklole – slēgt durvis ar atslēgu

lumi (lumen, lunt, lumid) – sniegs;
 irdal paneb lunt – ārā snieg (*burt.*: ārā liek sniegu);
 kaikjal om lumi – visur ir sniegs;
 lumen vauktutte – sniega baltumā, balts kā sniegs;
 lumi lankteb – sniegs krīt;
 lumi om jo sulanu – sniegs jau ir izkusis;
 neičukaižed vajuba lumhe (*illāt.*) – meitenes stieg sniegā;
 paneb lumen – snieg;
 sadab lunt – snieg
lumi|kelloine (~|kelloižen, ~|kellošt, ~|kelloižid) – sniegpulkstenīte (*burt.*: sniega zvaniņš)
lumi|pil'v (~|pil'ven, ~|pil'vid) – sniega mākonis;
 lumipil'v astub – sniega mākonis iet
lumi|uk (~|ukon, ~|ukoīd) – sniegavīrs
lunad (lunoid) *tikai dsk.* – kāvi, zieme|blāzma, zieme|vāki
lunzikaine (lunzikaižen, lunzikašt, lunzikaižid) – kaulene
luzik (luzikan, luzikoīd) – karote;
 hō sōdas luzikoīl, a mō – hangoižil (*ades.*) – viņi ēd ar karotēm, bet mēs – ar dakšņām;
 sārbandluzik – ēdamkarote
lut (lutun, lutuīd) – taure;
 paimen lututab luthu – gans pūš (taurē) tauri
lūheta I (lūheneb, lūheni) – saīsināties
lūheta II (lūhendab, lūhenzi) – saīsināt; nolauzt;
 ◇ lūheta sarved – nolauzt ragus (*savaldīt*)
lūhūd (lūhūdan, lūhūdoīd) – īss;
 lūhūd artilerīi – vieglā artilerija;
 lūhūdad hijamad – īsas piedurknes;
 lūhūdad pajoižed – īsas dziesmiņas
lūhūdas – īsi, īsumā
lūhūdašti – īsi, īsumā
lūhūd|mel'ne (~|mel'žen, ~|melišt, ~|mel'žid) *kād.* – ar īsu prātu, muļķa-, muļķīgs
lūkkida (lūkkib, lūkki) – mest
lūpsai (lūpsajan, lūpsajid) – slaucējs, slaucēja;
 mamam radoi lūpsajan – māte strādāja par slaucēju
lūpsta (lūpsab, lūpsi) – slaukt
lūuhkta (lūuhkab, lūuhki) – (*ātri iet*) mizot, cilpot, spolēt
lābi 1. *apst.* – cauri, caurcaurēm
lābi 2. (*priev. vai piev. ar ines.; vai piev. ar ģen.*) – caur, cauri;
 kastuda lābi – izmirkt cauri;
 lābi seinās (= seinās lābi) – caur sienu (= sienai cauri);
 mecan lābi – mežam cauri;
 sobad kastuiba lābi – drēbes izmirka cauri;
 ōn lābi – cauru nakti
lāg (lāgān, lāgid) – peļķe
lāhe|kāden – ◇ pa rokai
lāhele 1. *apst.* – tuvu, tuvumā (*kurp*);
 tulda lāhele – piebraukt tuvu;
 ◇ kūnambruz om lāhele, da ed pure (*paruna*) – elkonis ir tuvu, bet neiekodīsi
lāhele 2. (*priev. ar part.*) – blakus, tuvu (*kurp*);
 tule lāhele! – panāc tuvāk! (*burt.*: panāc tuvu!)
 ajada lāhele kūlād – piebraukt tuvu ciemam
lāheline (lāheližen, lāhelišt, lāheližid) – tuvs;
 lāheline heim – tuvs radnieks
lāhen 1. *apst.* – tuvu, tuvumā, netālu (*kur*);
 elāda lāhen – dzīvot tuvumā
 mechasai om lāhen – līdz mežam ir tuvu
lāhen 2. (*priev. ar part.*) – blakus, tuvu (*kur*);
 hān elāb lāhen – viņa dzīvo tuvumā;
 lāhen lidnad – tuvu pilsētai
lāheneda (lāheneb, lāheni) – tuvoties;
 lāheneda kodinnoks – tuvoties mājām
lāhe|sija|kānod (~|kānoīd) – blakusvietas locījumi (aprosimātvī, egresīvs)

läheta (läheneb, läheni) – tuvoties

lāhetusi – tuvu viens otram, netālu viens no otra;
sizaresed elāba lāhetusi – māsas dzīvo tuvu viena otrai

lāhte (lāhtken, lāhtet, lāhtkid) – āliņģis;
sobalāhte – āliņģis (*veļas skalošanai*)

lāhtend (lāhtendan, lāhtendoid) – izeja

lāhtta (lāhteb, lāksi) – 1) iet, iziet, aiziet, aizbraukt; iztecēt; 2) izdoties, sanākt;
aig lāksi kezahapāi – laiks gāja uz vasaras pusi;
aigasta lāhtta vōl! – pakavējies vēl!
ala lāhte, a se abittun – neaizej, citādi apvainošos;
čainikaspāi puru lāhteb – no tējkanas iet tvaiks;
ei lāhte melespāi – neiziet no prāta;
hān om amu lāhtnu sid'pāi – viņš sen ir aizgājis no šejienes;
joudad-ik lāhtta minunke? – vai tev ir laiks aiziet ar mani?;
konz lāhted radole? (*allāt.*) – kad iziesi darbā?;
lendim lāksi letes – lidmašīna aizlidojusi;
lāhte aigemba – izej agrāk;
lāhte iknan sirespāi! – aizej prom no loga!;
lāhtta kodišpāi – iziet no mājām;
lāhtta ličten – izrāpties, izlīst, izkāpt;
lāhtta mehele – apprecēties (*par sievieti*);
lāhtta meles – jukt prātā;
lāhtta ūlānsāton – [aiz]iet bojā;
minā lāhten irdale – es iziešu ārā;
mō lāhtem pōudole (*allāt.*) – mēs iziesim pļavā;
paraz lāhtta – laiks braukt prom;
se aig om lāhtta – laiks braukt prom;
sid' minā panen sobad pāle i lāhten irdale (*allāt.*) – tad es uzvelku drēbes mugurā un izeju ārā;
sizar lāhteb honusespāi (*elāt.*) – māsa iziet no istabas;
Sūvār' lāhteb Ānižjārvespāi – Sīveres upe iztek no Oņegas ezera;
takain lāhtta adivoihe – taisos iet ciemos;
tat lāhteb bolha (*illāt.*) – tēvs iet brūklenēs;
tatoi lāksi bolha (*illāt.*) – tēvs aizgāja brūklenēs;
traktorad lāhttas pōudoile (*allāt.*) – traktori iziet tīrumos;
◇ kaik minai lāhteb segal – nekas man nesanāk (*burt.*: viss man iztek sietā);
◇ lāhte sil'mišpāi! – ej no acīm prom!;
◇ lāhtta agjatomikš – aiziet pagalam (pavisam vai uz ilgu laiku)

lāhāks – tuvu, tuvumā, netālu (*kurp*);
mānen radole lāhāks – iešu darbā netālu

lāip (lāipan, lāipid) – plankums, traips, lāsums

lām' (lāmān, lāmid) – silts;
lām' eht – silts vakars;
panda lāmhā – uzkurt, uzkurināt;
panda pāč lāmhā – uzkurt krāsni;
tāmbei om lām' – šodien ir silts

lāmbitāda (lāmbitab, lāmbiti) – sildīt, sasildīt, uzsildīt; kurināt;
lāmbitāda vet – sildīt ūdeni;
pāivāine lāmbitab – saulīte silda

lāmbiteldas (lāmbitelese, lāmbitelihe) – sildīties;
lāmbiteldas nodjonno – sildīties pie ugunsкура;
lāmbiteldas pažagan kohtas – sildīties pie ugunsкура

lāmbituz (lāmbitusen, lāmbitust, lāmbitusid) – 1) apsilde; 2) apkure;
lava lāmbitusenke – grīda ar apsildi (*apsildamā grīda*);
keskuzlāmbituz – centrālapkure

lāmoi (lāmoīn, lāmoid) – uguns, gaisma;
igāhine lāmoi – mūžīgā uguns;
kuivatas lāmoīn kohtas – žūt pie uguns;
lāmoi palab – uguns deg;
tehta lāmoi – aizdedzināt uguni;
virītada lāmoi – aizdedzināt uguni

lāmoi|mado (~|madon, ~|madoīd) – jāņtārpiņš

lāmoīne (lāmoīžen, lāmošt, lāmoīžid) – uguntiņa

lāmuz' (lāmuden, lāmut) – siltums
lāmās *apst.* – silti;
 sobd'as lāmās – ģērbties silti
lāstā (lāsib, lāsi) – plāpāt, ļerkšķēt, muldēt
lāz (*priev. ar part.*) – pie, tuvu;
 elāda lāz Piterid – dzīvot pie Pēterpils; dzīvot Pēterpils tuvumā;
 lāz pertid – pie mājas
lāžegata (lāžegandeb, lāžeganzi) – saslimt
lāžuda (lāžub, lāžui) – slimot
lāžui (lāžujan, lāžuġid) – slimš (*par cilvēku, dzīvnieku*)
lāžund (lāžundan, lāžundoid) – slimība;
 kertlāžund – lipīga slimība;
 lāžund ei spraude hātken – slimība ilgi nepāriet;
 tāvun lāžund – plaušu slimība
lāžund|kodi (~|kodin, ~|koid) – slimnīca;
 lāžundkodiš mindai tervehtadihe – slimnīcā mani ārstēja
lātāk (lātakon, lātakoid) – (*neliela*) peļķe
lāvā (lāvān, lāvid) – kūts;
 lāvān tagapai – no aizkūts
lōc (lōcun, lōcuid) – varde
lōda (lōb, lōi) – sist, piekaut; iesist, iedzīt; pukstēt;
 lainhed lōba randha – viļņi sitas pret krastu;
 lōda nagl seinha – iedzīt naglu sienā;
 lōda nūrkuļ – sist ar dūri;
 soiguta sid'pāi, ika lōdas – mūc prom, citādi piekaus;
 sūdāimen lōb – sirds pukst
lōudmine (lōudmižen, lōudmišt, lōudmižid) – atradums
lōudmiž|büro (~|büro) – atradumu birojs
lōug (lōugan, lōugoid) – zods
lōugan|aluine (~|aluižen, ~|alušt, ~|aluižid) – pazode
lōumai (lōumain, lōumaid) – grūts, smags
lōumas – grūti, smagi
lōun (lōunun, lōunuid) – tvaiks, gars (*pirtī*);
 tacta lōunud – uzmet garu
lōunukaz (lōunukahān, lōunukast, lōunukahid) – karsts (*par pirti*);
 lōunukaz kül'bet' – karsta pirts
lōuta (lōudab, lōuzi) – atrast

M

A B C Ĉ D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

ma (man, maid) – 1) zeme; 2) zeme (*valsts*);
 adivod tuliba verhiš maišpāi – ciemiņi ieradušies no svešam zemēm;
 agrarine ma – agrāra valsts;
 ajada seibaz maha – dzīt mietu zemē;
 čuruma – smiltaine;
 kaida mad – rakt zemi;
 kezama – atkususi zeme;
 küntta mad – art zemi;
 langeta maha (*illāt.*) – krist zemē;
 lehtesed langetas maha (*illāt.*) – lapas krīt zemē;
 letema – smiltaine;
 Ma – Zeme (*planēta*);
 Ma pōruse pāivāižes ūmbri – Zeme griežas apkārt saulei;
 maid māneb maha – piens iet pāri [malām];
 Man pind – Zemes virsma;
 ◇ **kerata maha** – apbedīt, guldīt zemē;
 ◇ **mad vast** – no pleciem nost
macata (macadab, macazi) – medīt, iet medībās;
 mecata hāndikahid – medīt vilkus

madal (madalan, madaloid) – 1) zems (*neaugsts*); 2) sekls;
madal jogi – sekla upīte
mado (madon, madoid) – čūska;
mado koski – čūska iekodusi
magaduz|honuz (~|honusen, ~|honust, ~|honusid) – guļamistaba
magaduz|sija (~|sijan, ~|sijid) – gulta, guļvieta, guļamvieta;
latt'a magaduzsija – sataisīt gultu;
tehta magaduzsija – uzklāt gultu
magata (magadab, magazi) – gulēt;
magata külläks – labi izgulēties;
minä en magada näl'gaspäi (*elāt.*) – es neguļu izsalkuma dēļ;
pande magadamha! – ej gulēt!
maged (magedan, magedoid) – salds;
kaikiš magedamb – vissaldākais;
magedamb – saldāks
magu (magun, maguid) – garša;
sinun magun mödhe – pēc tavas garšas;
solata magun mödhe – sālīt pēc garšas;
sus om hond magu – mutē ir slikta garša
magukaz (magukahān, magukast, magukahid) – garšīgs, gards;
lujas magukaz sagud – ļoti garšīgs siers;
minun babam paštab magukahid kalitkoid – mana vecmāte cep garšīgus plāceņus
magutoi (magutoman, magutont, magutomid) – negaršīgs, sājš, pliekans
mahtta (mahtab, mahtoi) – mācēt, prast;
kuna mahtab – vienalga kur (kur māķ);
kuna mahtad – vienalga kur (kur māķi);
kuna mahtat – vienalga kur (kur māķat);
mahtad-ik kirjutada runoid? – vai māķi rakstīt dzejoļus?;
mahtad-ik pagišta meiden karthe? – vai māķi runāt mūsu mēlē?;
mahtad-ik pagišta vepsān kelel? (*ades.*) – vai māķi runāt vepsu valodā?;
mahtad-ik vestta vestimel (*ades.*)? – vai māķi tēst ar cērti?;
minä mahtan pagišta vepsān kelel – es protu runāt vepsu valodā
maid (maidon, maidoid) – piens;
maid māneb maha – piens iet pāri [malām];
sōda pudrod maidonke – ēst putru ar pienu;
tabj maid – treknis piens
maid|hambaz (~|hambhan, ~|hambast, ~|hambhid) – piena zobs
maihutada (maihutab, maihuti) – māt, vicināt;
maihutada kādel – māt ar roku
ma'il'm (~|il'man) – pasaule, visums
maim (maimon, maimoid) – 1) sīka zivs, zivs mazulis; 2) kaltēta zivs;
ahnemaim – asaļa mazulis
maim|kala (~|kalon, ~|kaloid) – sams
mairhekaz (mairhekahan, mairhekast, mairhekahid) – taupīgs, saudzīgs
ma|kondi (~|kondjan, ~|kondjid) – kurmis;
makondi tegeb karoid nithu – kurmis taisa alas pļavā
maks I (makson, maksoid) – aknas
maks II (maksun, maksuid) – maksājums, samaksa;
alamaks – nepilnīga samaksa
maks III (makson, maksoid) – mīļš, mīlīgs
maksta (maksab, maksoi) – maksāt (*gan algot, gan būt vērtam*), samaksāt, atmaksāt;
kuverdan nece maksab? – cik tas maksā?;
maksta pauk – maksāt algu;
maksta rados (*ines.*) – maksāt par darbu;
maksta velg – atmaksāt parādu;
ājak maksab? – cik maksā?;
 ◇ **azj čagart ei maksa** – lieta mikacīti nemaksā
maksuta – *apst.* bezmaksas
maksutoi (maksutoman, maksutont, maksutomid) – *kād.* bezmaksas-
ma|lind (~|lindun, ~|linduid) – krastu čurkste

mall' (mall'on, mall'oid) – trauks, vāze, kauss;
pane ānikkir'b mall'aha – ieliec ziedu pušķi vāzē
mall'aine (mall'aižen, mall'ašt, mall'aižid) – tase
mam (maman, mamoid) – māte;
abutada mamale – palīdzēt mātei;
kundeltas mamad – klausīt māti;
mam ištub iknad vaste i itkeb – māte sēž pie loga un raud;
minā armastan mamad (*part.*) – es mīlu māti
mamoi (mamoin, mamoid) – mamma (*saukšanai*)
mamš (mamšin, mamšid) – vecene, vecenīte
manitada (manitab, maniti) – mātīt, krāpt
manzikaine (manzikaižen, manzikašt, manzikaižid) – meža zemene;
manzik|kišt (~|kišton, ~|kištoid) – zemenājs, zemeņu saaudze
manzik|žom (~|žoman, ~|žomid) – zemenājs, zemeņu saaudze
mantazal: kaik om mantazal – viss ir sagrauts
mantazale: panda mantazale – sagraut [līdz pamatiem];
lidn oli pandud mantazale – pilsēta bija sagrauta
man|te (~|ten, ~|teid) – šoseja;
Mikoi seižub mantel (*ades.*) – Mikus stāv uz šosejas
marj (marjan, marjoid) – oga;
karktad marjad – rūgtas ogas;
Maša poimib marjoid (*part.*) – Maša lasa ogas;
mecmarj – meža oga;
mānda marjaha (**marjoihe**) – iet ogās;
Ninal om marjoid (*part.*) – Ņinai ir ogas;
pihlāčud – **rusttad marjad** (*akuz.*) – pīlādžogas ir sarkanās ogas;
poimda marjoid – lasīt ogas, ogot
mastar (mastaran, mastaroid) – meistars, lietpratējs
mastarta (mastardab, mastarzi) – taisīt
mašin (mašinan, mašinoīd) – spēkrats, mašīna;
tūgeta mašin – apstādināt spēkratu, apturēt sēkratu
mašin|voi (~|voīn, ~|void) – mašīnēļa
matematik (matematikan) – matēmatika;
matemetik om tarbhaine tedo – matēmatika ir noderīga zinātne
materii (materijan, materijoid) – audums;
materijan palan agj – auduma apmale
mec 1. (mecan, mecoīd) *lietv.* – mežs;
agjatomad mecad – bezgalīgi meži;
ajada mec jogedme – pludināt mežu pa upi;
astta mecan kal't – iet mežam cauri;
čapta mec – cirst mežu;
mecan elājad – meža iedzīvotāji;
sauvandmec – būvkoku mežs;
tomotada mānda ūhtes mecha – aicināt iet kopā uz mežu;
valeg sabuti mecas – lietusgāze panākusi mežā
mec|- 2. kād. – meža-
meca|mez' (~|mehen, ~|mest, ~|mehid) *mīt.* – mežavīrs (meža gars)
mecakišt (mecakišton, mecakištoid) – smalce, meža biezoknis
mecan|- kād. – meža-
mecan|kaičii (~|kaičijan, ~|kaičijoid) – mežsargs
mecan|rōun (~|rōunon, ~|rōunoid) – mežmala, silmala;
mecanrōunas – mežmalā
mecan|uk (~|ukon) *mīt.* – meža vecis (meža gars);
pertiš ei sa heikta, mecanuk voib tulda – mājās nedrīkst kliegt, meža gars var atnākt
mecata (mecadab, mecazi) – medīt
Mec|emāg (~|emāgen) *mīt.* – Meža māte (*burt.:* Meža saimniece)
mecha – mežā
mechasai – līdz mežam
Mechine (mechižen, mechišt) *mīt.* – Mežiņš (meža gars)
Mec|ižand (~|ižandan) *mīt.* – Meža saimnieks (meža gars)

mec|kana (~|kanan, ~|kanoid) – baltirbe
mec|marj (~|marjan, ~|marjoid) – meža oga
mecnik (mecnikan, mecnikoid) – mednieks
mecnikoita (mecnikoičeb, mecnikoiči) – medīt
mecoī (mecoin, mecoīd) – mednis
mec|rōun (~|rōunan, ~|rōunoid) – mežmala, silmala
mec|siga (~|sigan, ~|sigoid) – mežacūka
mectuda (mectub, mectui) – apmežoties, aizaugt ar mežu;
 enčēd pōudod mectuiba – agrākas pļavas apmežojušas
 te mectui – ceļš aizaudzis ar mežu
mectuz (mectusen, mectust) – medības
mectuz|koir (~|koiran, ~|koirid) – medību suns
meid – mūs
meiden – mūsu;
 hān om meiden külāspāi – viņš ir no mūsu ciema;
 meiden škol – mūsu skola
mel (melan, meloid) – krīts
mel' (melen, mel't, melid) – prāts, saprāts; oma, garastāvoklis;
 ei lāhte melespāi – neiziet no prāta;
 hairahxada meles – jukt prātā;
 hān om lujas hüviš meliš – viņš ir ļoti labā omā;
 Kol'ale mugoi elo ei olend mel'he – Koļam šāda dzīve nebija pa prātam;
 langeta mel'he – atcerēties (*burt.:* iekrist prātā);
 lūhūdmel'ne – ar īsu prātu, muļķa-;
 lāhtta meles – jukt prātā;
 meile om mel'he heiden meletused – mums patīk viņu domas;
 midā sinā tegi meles? – ko tu izdomāji?;
 minā olen hüviš meliš – es esmu labā omā;
 olda ilokahal melel – būt jautrā garastāvoklī;
 olda mel'he – patikt, būt pa prātam;
 pahoiš meliš – sliktā omā;
 šaukhtada melišpāi – jukt prātā;
 ◇ en voi mel't mārāle antta – nespēju apjēgt;
 ◇ mi meles, se i keles – kas prātā, tas uz mēles
mela (melan, meloid) – airis;
 melata melal – airēt ar aiņiem;
 peramela – stūrēšanas airis
melata (meldab, melzi) – airēt, irt
mel'dūda (mel'dūb, mel'dūi) – 1) iemīlēties; 2) patikt;
 mel'dūin neche kirjaha – iemīlējos šajā grāmatā;
 minei mel'dūi tijaļ – man iepaticies pie jums
melekaz (melekan, melekast, melekahid) – gudrs, prātīgs
melen|tartuine (~|tartuizen, ~|tartušt, ~|tartuižid) – aizraujošs, interesants;
 sinā lugeđ lujas melentartuizen kirjan (*akuz.*) – tu lasi ļoti aizraujošu grāmatu
melentartus – aizraujoši, interesanti;
 minei om lujas melentartus – man ir ļoti interesanti
melen|tartuz' (~|tartuden, ~|tartut, ~|tartuzid) – aizraufība, interese
meletađa (meletab, meleti) – domāt, padomāt, prātot;
 ezmāi meleta, sid' sanu – vispirms padomā, tad saki
meletuz (meletusen, meletust, meletusid) – doma; ideja;
 alaštoitta meletusid kollegoile – dalīties ar domām ar kollēģiem;
 meile om mel'he heiden meletused – mums patīk viņu domas
melev (melevan, melevoid) – gudrs, prātīgs
melevuz (melevuden, melevut, melevuzid) – prāts (*gudrība*)
mellic (mellican, mellicoid) – dzirnavas
meri 1. (meren, merid) *lietv.* – jūra;
 meren randiš – jūrmala, jūras piekraste;
 meren randpol' – jūrmala, jūras piekraste;
 nem' andase merele – rags izvirzās jūrā
meri|- 2. *kād.* – jūras-
meri|il'm (~|il'man, ~|il'moid) – jūras gaiss

meri|kalatez (~|kalatesen, ~|kalatest) – jūras zvejniecība
meri|laivišt (~|laivišton, ~|laivištoid) – jūras kuģniecība, jūras flote
mez' (mehen, mest, mehid) – cilvēks; vīrietis;
 azjakaz mez' – lietišķs cilvēks;
 en tunde mugošt mest – nepazīstu šādu cilvēku;
 en tunde ningošt mest – nepazīstu šādu cilvēku;
 hüvä mez' – labs cilvēks;
 hān om mehel minun vellen taga – viņa ir precējusies ar manu brāli;
 kaks' mest (part.) – divi cilvēki;
 lähhta mehele – apprecēties (par sievieti);
 minā en tunde necida mest – es nepazīstu šo cilvēku;
 mitte mez' hān om? – kāds cilvēks viņš ir?;
 rad mehen čomitab – darbs grezno cilvēku;
 tuha mest – tūkstotis cilvēku;
 viž mest – pieci cilvēki;
 ājak mest sinun kanzas om? – cik cilvēku ir tavā ģimenē?;
 ◇ antta mehele – izdot pie vīra, izprecināt (par sievieti)

mezi (meden, met, mezid) – medus
mezjāine (mezjāizen, mezjāšt, mezjāizid) – bite
mez'jāš|peza (~|pezan, ~|pezoid) – bišu spiets
metr (metran, metroid) – metrs;
 nellikmetr – kvadrātmets

metran|pitte – metra gaŗumā
mettas (metiše, metihe) – tēmēt, mērķēt;
 mette! – tēmē!

mi – kâ, nekâ;
 tāmbei om rākemb, mi eglai – šodien ir karstāk nekâ vakar

mi (min, midā) – kas (par nedzīvām lietām);
 mi meid ühtnzoitab? – kas mūs saista?;
 mi nece om? – kas tas ir?;
 midā sinā teged? – ko tu dari?;
 min opendai sanub, se i sādām – ko skolotājs teiks, to arī izdarīsim;
 ◇ mi kâdehe tuli – kas rokâ trāpījās

midā (part.) – (no) kâ;
 lapsed, midā-k ajatoiš – tapatoiš! – bērni, ko skraidāt – sadauzīsities!;
 midā sinā tahtoid? – ko tu gribi?;
 minā ni-midā en kule – es nekâ nedzirdu

migo (nelok. kâd.) – ik, katrs;
 ajeltas ekspedicijaha migo vot – braukāt ekspedīcijās ik gadu;
 migo päivād – ik dienu, katru dienu;
 migo päivān vihmu – katru dienu līst;
 migo öd – ik nakti

mihe – 1) kâpēc; 2) kur (kam iekšā);
 mihe kacud? – kur ieskatīties?;
 mihe paned raudad? – kur ielikt šķēres?

mijak – kâpēc, kâdēl
mijale – pie mums (nākt)
mikš – kâpēc, kâdēl;
 mikš ed vastusta? – kâpēc neiebilsti?;
 mikš sinā rānduid minun päle? – kâpēc tu sadusmojies uz mani?;
 minā en navedi sōda ūlāškolan sōmsijas, sikš minā longitan kodiš – man nepatīk ēst augstskolas ēstuvē, tāpēc es pusdienoju mājās

mikš-se – nez kâpēc;
 mikš-se kontakt toižiden lapsidenke pōl'gāstoiti hāndast – nez kâpēc saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu

mil – kâ, nekâ; ar ko;
 mil voim, sil abutam – kâ varēsīm, tâ palīdzēsīm; ar ko varēsīm, ar to palīdzēsīm

mindai – mani;
 mindai nukutab – gribu gulēt, nāk miegs

minai (ades.) – man;
 minai ei olend necide kirjad – man nav šīs grāmatas

minei (*allāt.*) – man;
minei om huiged sanuda – man ir kauns stāstīt
minun – mans
minus (minusan, minusid) – minuss; minus
minut (minutan, minutoid) – minūte;
möhāstuda kaks’kūmne minutad – kavēt divdesmit minūtes
minā (minun, mindai) – es;
ala kāzidu mindai – neaiztiec man;
ala nagra minus ūmbri – nesmejies par mani;
astu minunke kirjištoho – ejam ar mani uz bibliotēku;
erigande minuspāi! – liec mani mierā!
hān nagroi minun pāle – viņa smežās par mani;
joudad-ik lāhtta minunke? – vai tev ir laiks aiziet ar mani?;
minei sirhe ište! – man blakus sēdies!
minai ei ole unt – man nenāk miegs;
minai om koume sizart – man ir trīs māsas;
minai om ājan abunikoid – man ir daudz palīgu;
minei om hūvā – man ir labi;
minunnoks – (*nākt*) pie manis;
minā ni-midā en kule – es nekā nedzirdu;
minā olen pertiš – es esmu mājās;
minā olen telefonanno! – es esmu pie tālruņa!, es klausos!
varastagat mindai! – pagaidiet mani!
mi-se (min-se, midā-se) – kaut kas
miš – kur;
miš om azjan lad? – a naku miš – kur ir lietas būtība? – lūk, kur
miše saiklis – ka, lai;
hūvā, miše tō tedat jo – labi, ka jūs jau zināt;
minā tedan, miše vell’ kāveleb puištos – es zinu, ka brālis staigā parkā;
pidab sanuda Mikoile (*allāt.*), **miše Tal’a tuleb homen** – jāpasaka Mikum, ka Taļa atbrauks rīt
mišpāi? – no kā?
mit’ apst. – kā;
a vot mit’, komaine, voib kalad sada – lūk, kumiņ, kā var zivis zvejot;
en teda, mit’ lapsid kazvatada – nezinu, kā bērņus izaudzināt
mitte (miččen, mittušt, miččid) – kāds;
mitte mez’ hān om? – kāds cilvēks viņš ir?;
mitte pāiv tāmbei om? – kāda diena šodien ir?
mod (modon, modoid) – seja, ģimis;
leved mod – pazīstama seja;
tutab mod – pazīstama seja;
vauh mod – bāla seja;
◇ vedada muiged mod – sataisīt skābu seju;
◇ ūhthe modho – pēc vienas sejas
mod|kuva (~|kuvan, ~|kuvid) – ģimetne;
navedin hānen modkuvan – man patīk viņas ģimetne
modoiči – sejām, ar seju pret seju
mod|polišk (~|poliškon, ~|poliškoid) – vaigs
monarhii (monarhijan, monarhijoid) – monarchija;
absolūtine monarhii – absolūta monarchija
morkofk (morkofkan, morkofkoid) – burkāns
mouc|hein (~|heinān, ~|heinid) – balanda
mučker (mučkeran, mučkeroid) – auksts (*par vēju*); skābs (*par pienu*)
mučiine (mučiūžen, mučušt, mučiūžid) – sīciņš, maziņš
muda (mudan) – dūņas
mudaita (mudaidab, mudaiži) – kustēties;
ala mudaida! – nekusties!
hān om huba radnik, mudaidab kuti tāi – viņš ir slikts darbinieks, kustās kā uts
muga – šādi, šādā veidā;
arni muga kaik nece i oli – tieši tā viss arī bija
mugač (mugačun, mugačuid) – asarītis, sīks asaris

mugažo – tâpat, arī;
minā mugažo olen kirjutai – es arī esmu rakstnieks
mugl (muglan, mugloid) – sārms
mugoi (mugoman, mugomad, mugomid) – šāds;
Kol'ale mugoi elo ei olend mel'he – Koļam šāda dzīve nebija pa prātam
mugoine (mugoižen, mugošt, mugoižid) – šāds, šis;
en tunde mugošt mest – nepazīstu šo cilvēku;
kut voib traudā mugošt čomut (part.)? – kā var bojāt šādu skaistumu?;
minā en mušta mugošt külād (part.) – es neatceros šo ciemu
muhata (muhadab, muhazi) – smaidīt
muhu (muhun, muhuid) – smaidis;
katelda muhu – slēpt smaidu;
laskta muhu(d) – smaidīt;
rāstta muhu(d) – smaidīt;
sanuda muhunke (komit.) – pateikt ar smaidu
muiged (muiktan, muiktoid) – skābs, skābēts;
muiged kapust – skābēti kāposti;
 ◇ **vedada muiged mod** – sataisīt skābu ģīmi
muiktad (muiktoid) *tikai dsk.* – skābenes;
koiran muiktad – blīvā skābene (*burt.:* suņu skābene)
muiktuz (muiktusen, muiktust, muiktusid) – skābe;
vāgev muiktuz tuhaidab – stipra skābe kūp
muil (muilan, muilid) – ziepes;
pesta kāded muilal – mazgāt rokas ar ziepēm
muil|vaht (~|vahton, ~|vahtoid) – ziepju putas
muite – citādi, pretējā gadījumā
mujada (mujab, muji) – just, sajust, jaust; garšot, nogaršot;
mujan kibun jaugas – jūtu sāpes kājā
mujal – citur, citā vietā
mujand (mujandan, mujandoid) – jūtas, sajūta, jausma
muju (mujun, mujuid) – krāsa (*arī krāsošanai*);
must muju – melna krāsa
mujuda (mujub, mujui) – ost, smaržot;
kalale mujub – pēc zivīm ož;
pirgoile mujub – pēc pīrāgiem smaržo
mujutada (mujutab, mujuti) – krāsot, nokrāsot, izkrāsot
muju|pirdim (~|pirdimen, ~|pirdint, ~|pirdimid) – krāsu zīmulis;
lapsed ottas mujupirdimid (part.), **miše pirta** – bērni ņem krāsainos zīmuļus, lai zīmētu;
minā pirdan mujupirdimil (ades.) – es zīmēju ar krāsu zīmuļiem
muloi – pērn
muloine (muloižen, mulošt, muloižid) – pērnais
muna (munan, munid) – ola;
pirg (*nōm.*) **tehtas muga: ottas muna** (*nōm.*)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olu...;
pirg (*nōm.*) **tehtas muga: ottas munid** (part.), **ottas jauhod** (part.)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olas, ņem miltus...
murahaine (murahaižen, murahašt, murahaižid) – skudra
murašk (muraškon, muraškoid) – lācene
muraž|māt (~|māton, ~|mātoid) – skudru pūznis;
muražmāt om kuti kogonaine lidn – skudru pūznis ir kā vesela pilsēta;
muražmāton sūdāimes – skudru pūžņa iekšā
murdo (murdoid) *tikai dsk.* – atkritumi
mureta I (murendab, murenzi) – graut, postīt, plēst, lauzt, salauzt, sasit
mureta II (mureneb, mureni) – grūt, brukt, lūzt, plīst
murgin (murgn'an, murgint, murgnid) – brokastis
minā sōn murgint (part.) – es ēdu brokastis
murginoita (murginoičeb, murginoiči) – brokastot;
murginoičid-ik jo? – vai esi jau brokostojis?
murz'ain (murz'aiman, murz'ant, murz'aimid) – jaunā sieva, jaunlaulātā
murta (murdab, murzi) – burzīt, ņurcīt; mīcīt, mīdīt; izmežģīt

mur (murun, muruid) – drupata;
leibmur – maizes drupata;
mur leibād – drupata maizes
must (mustan, mustoid) – melns;
must leib – rupjmaize;
must muju – melna krāsa
mustalaz 1. *apst.* – melni
mustalaz 2. (mustalazen, mustalast, mustalazid) *kād.* – melngans
musteta (mustneb, mustni) – melnot
mustikaine (mustikaižen, mustikašt, mustikaižid) – mellene
mušt (muštan) *vsķ.* – atmiņa; piemiņa;
panda muštō – iegaumēt, atcerēties (*burt.:* likt atmiņā)
muštata da (muštatab, muštati) – atgādināt;
muštata openduzkirjan polhe – atgādinī par mācību grāmatu
muštištada (muštištab, muštišti) – atcerēties, atminēties, pieminēt;
en voi muštištada, kut hāndast kuctas – nevaru atcerēties, kā viņu sauc
mušt;pacaz (~|pachan, ~|pacast, ~|pachid) – pieminēklis
muštta (muštāb, muštōi) – atcerēties (*glabāt atmiņā*);
minā en mušta mugošt külād (*part.*) – es neatceros šo (šādu) ciemu;
minā muštan necen külān (*akuz.*) – es atceros šo ciemu
muza (muzan, muzoid) – tumšs (*par krāsu*)
muzei (muzejān, muzejid) – mūzejs
muzik (muzikan, muzikid) – mūzika;
rahvahanmuzik – tautas mūzika
mužik (mužikan, mužikoid) – vīrs, vīrietis
muu;pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – darbdiena
mūrķ (mūrķan, mūrķid) – kraujš, stāvs
māč (māčun, māčuid) – bumba;
andelta māč – servēt bumbu;
sada kādhe māč – noķert bumbu;
tabata māč – noķert bumbu
māhmd'a (māhmib, māhmi) **sōda** – kāri ēst;
hān māhmib sōda – viņš kāri ēd
māgi 1. (māgen, māgid) *lietv.* – kalns;
libuda māgele – kāpt kalnā;
māgen al – kalna lejā;
māgen alle – no kalna lejā;
māgespāi – no kalna;
vastmāgehe – uz kalnu
māgi|- 2. *kād.* – kalna-, kalnains
māgi|külā (~|külān, ~|külid) – kalnu ciems
māgi|oc (~|ocan, ~|ocid) – kalna virsotne
māgi|pā (~|pān, ~|pāid) – kalna virsotne;
libuda māgipāhā – uzkāpt kalna virsotnē
māgi|sel'g (~|sel'gen, ~|sel'gid) – kalnu grēda
māgi|te (~|ten, ~|teid) – kalnu ceļš
māgr (māgran, māgrid) – āpsis
Māgr' (Māgāren) – Meģeris (ezers);
kaik mō olem Māgārespāi (*elāt.*) – visi mēs esam no Meģeŗa puses
māleita (māleidab, māleiži) – brēkt, gaudot, bļaut (*raudāt*);
laps' māleidab – bērns brēc
mānda I (māneb, māni) – 1) iet, paiet;
aig māneb – laiks iet;
aigan māndes – laikam ejot;
en jouda mānda – man nav laika iet (*kaut kur*);
homendesel, konz heraštōim kelotab, minā libun, mānen dušha i murginoičēn – no rīta, kad zvana modinātājs, es ceļos, eju dušā un brokastoju;
kaik māniba kodihe – visi aizgāja [savās] mājās;
kukištūin tophaze i mānin kukirikku – paklūpu uz ciņa un metu kuleni;
kuna sinā māned? – kur tu ej?
maid māneb maha – piens iet pāri [malām];

minei pidab **mānda** – man jāiet;
minei tarbiž **mānda** – man jāiet;
mānda alaiči **sildas** – iet zem tilta;
mānda babarmoho – iet avenēs;
mānda barbhaižil – iet uz pirkstgaliem;
mānda bolha – iet brūklenēs;
mānda eloho – īstenoties dzīvē;
mānda heinhā – iet pēc siena;
mānda huiktaha – kautrēties, kaunēties;
mānda ičeze azjoid – iet savās darīšanās;
mānda lahole – trūdēt, pūt (*par koksni*);
mānda leibād ostmaha – iet nopirkt maizi;
mānda maha – (*par šķidrumiem*) iet pāri malām;
mānda marjaha – iet ogās;
mānda marjoihe – iet ogās;
mānda ostmaha leibād – iet pēc maizes;
mānda radole – iet darbā, iet uz darbu;
mānda sen'he – iet sēnēs;
mānda sildan alaiči – iet tiltam apakšā;
mānda siriči pertiš – paiet mājai garām;
mānda ūlähāli – iet pa augšu;
mānda ūlānsāton – iet bojā;
māndes (*divd.*) – iedams;
māne alahali, sigā tehut om – ej pa leju, tur taka ir;
māne kohtha – ej taisni;
māne nakhu! – nāc šurp!;
māne sildan korvha – ej pie tilta;
mānu aig – pagātne (*valodniecībā*);
mō mānem mecha sobatal (*ades.*) – mēs iesim uz mežu sestdien;
om jo mōh **mānda** irdale – ir jau vēlu iet ārā;
pōlvaz mijal māni ūlānsāton – lini mums gāja bojā;
rad māneb tūhjas – darbs sokas slikti;
rez'otada **mānda** – ātri iet;
sizar māneb vedhe – māsa iet pēc ūdens;
sūgūz'kun ezmāižel pāivāl lapsed māneba školha – pirmajā septembrī bērni iet skolā;
tegeše **mānda** bradindsijiči – nāksies pāriet brišus;
tomotada **mānda** ūhtes mecha – aicināt iet kopā uz mežu;
◇ mi henghe māneb – cik dvēselei tīk;
◇ **mānda** kuna pā kandab – iet, kur deguns rāda;
◇ **mānda** vencan alle – precēties (*burt.:* iet zem vainaga);
◇ māne agjalaz! – esi nolādēts! (*burt.:* ej pagalam!)

mānda II (**māneb**, māni) – derēt, būt derīgam;
kagr māneb kaikjale – auzas derēs visur;
pert'he māneb pedaine i kuzne mec – mājai (*būvniecībai*) der priežu un egļu koki

mānda III (**māneb**, māni) – ietilpt, iet, saiet;
neche havadoho kaik kartohk māneb – šajā maisā visi kartupeļi ietilps;
sur' lač om, vižtoškūmne vādrīd māneb – liels kubls, piecpadsmit spaiņi ietelp

mānetada (**mānetab**, māneti) – tērēt;
mānetada aigad – tērēt laiku;
uhtei aig mānetada – velīgi laiku tērēt

mār (**mārān**, mārīd) – mērs, mērvienība, daudzums;
kaks' mārād jauhoīn, a ani vāčkuīne tegihe – divus daudzumus samalu, bet pavisam nedaudz sanāca;
piduz'mār – gaŗuma mērvienība

mārg (**mārgan**, mārgīd) – slapjš, mitrs;
mecas oli mārg, a jārven randal – vilu – mežā bija slapjš, bet ezermalā – auksts;
mārg sā – mitrs laiks;
◇ mārg vaza aidan taga (**kel' sus**) (*mīkla*) – slapjš teļš aiz žoga (mēle mutē)

mārgastada (**mārgastab**, mārgasti) – slapināt, mērkt
māričim (**māričimen**, māričint, māričimid) – līnēāls
mārīta (**māričeb**, māriči) – mērīt
mārīta jonoštīmel – mērīt ar līnēālu

mārīta (**mārīdab**, mārīzi) – aurot, maurot, kautk (*par dzīvniekiem*);
hārg mārīdab – bullis mauro

mätaz (māthan, mätast, māthid) – cinis
mö (meiden, meid) – mēs;
 mi meid ühtnzoitab? – kas mūs saista?;
 mijale – (nākt) pie mums;
 mö ištum pil'veses – mēs šēžam ēnā;
 mö kundlim radion – mēs klausījāmieš radio;
 mö tegem iče – mēs izdarīsim paši
mōda (mōb, mōi) – pārdot
mōdas – aiz, aizmugurē, viņpus
mōdhe (piev. ar ģen.) – pēc, atbilstoši;
 avtobus tuleb aigplanan mōdhe – autobuss atnāks pēc saraksta;
 kirjamišton mōdhe – pēc alfabēta, alfabēta kārtībā;
 kās'kōn mōdhe – pēc likuma, atbilstoši likumam;
 mö olem hüvād radnikad – mēs esam labi darbinieki;
 om jo möh mānda irdale – ir jau vēlū iet ārā;
 sinun magun mōdhe – pēc tavas gaumes;
 solata magun mōdhe – sālit pēc garšas
mōd|vedhe – pa straumi
mōh – vēlū;
 nūgūd' om möh, pidab pandas magadamha – pašlaik ir vēlū, jāiet gulēt;
mōhā – vēlū;
 tulda mōhā – atnākt vēlū
mōhāstuda (mōhāstub, mōhāstui) – kavēt, novēlot;
 mōhāstuda časun – nokavēt stundu;
 mōhāstuda kaks'kümne minutad – kavēt divdesmit minūtes
mōi (mōjan, mōjid) – pārdevējs
mōnкта (mōngub, mōngui) – maurot, baurot
mōrmōtada (mōrmōtab, mōrmōti) – murmināt
mōst – atkal, vēl;
 tule homen mōst! – atnāc rīt vēl!

N

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Ž T U V Ū Ä Ö

naba (naban, naboīd) – 1) naba; 2) pols;
 pohjoižnaba – ziemeļpols;
 ◇ hänel naba langeni – viņš ir pārpūlējies (burt.: viņam naba nokritis)
nacein – laikam, droši vien
nagl (naglan, nagloīd) – nagla;
 ajada nagl seinha – dzīt naglu sienā;
 ajada naglad aidha – dzīt naglas žogā;
 iškta pall'aižel naglha – sist ar āmuru pa naglu;
 löda nagl seinha – iedzīt naglu sienā
nagr (nagran, nagroīd) – smiekli;
 kolema nagraspāi (elāt.) – plīstam no smiekliem;
 ◇ kažin nagr, a hiren voik (paruna) – kaķim smiekli, bet pelei asaras
nagrda (nagrab, nagroi) – smieties;
 ala nagra minun pāl – nesmejies par mani;
 ala nagra minus ūmbri – nesmejies par mani;
 hān nagroi minun päle – viņa smeļās par mani
nagriž (nagrhen, nagrišt, nagrihid) – rācenis;
 ištutada nagriž – stādīt rāceni;
 kehker ku kudmaine, viher ku vast (nagriž) (mīkla) – apaļš kā mēness, zaļš kā pirtsslota (rācenis)
nahk (nahkan, nahkoīd) – āda;
 nūl'кта nahk – dīrāt ādu, plēst ādu
 ◇ lud da nahk – kaulu kambaris, kauli un āda;
nahk|vō (~|vōn, ~|vōid) – ādas josta
nahodida (nahodib, nahodi) – līdzināties, būt līdzīgam;
 tūtār nahodib tatha (illāt.) – meita līdzinās tēvam
naida (naib, nai) – precēties

naine (naižen, našt, naižid) – sieviete;
 nor' naine – jauna sieviete

naita (naidab, naiži) – mānīt, piemānīt, krāpt, piekrāpt, apkrāpt, šmaupt, piešmaupt

nakhu – šeit, šajā vietā

naku – šeit, te, še; lūk;
 ala kubahta nikuna nakuspāi! – nekusties nekur no šejienes!;
 ala seižu naku! – nestāvi šeit!;
 ištu naku, kuni en tule tagaze – sēdi šeit, kamēr neatnākšu atpakaļ;
 miš om azjan lad? – a naku miš – kur ir lietas būtība? – lūk, kur;
 naku nece – lūk šis;
 naku ninga – lūk tā;
 naku sinei! – še tev!

nakusli – šeit (*pa šo vietu, pa šo ceļu, šajā ceļā*)

nakuspāi – no šejienes (no šīs vietas);
 ala kubahta nikuna nakuspāi! – nekusties nekur no šejienes!

napersnik (napersnikan, napersnikoid) – uzpirkstenis

naprokucta (naprokucib, naprokuci) – apnikts;
 hān paksus kāvele mijale, naprokuci – viņš bieži piestaigā pie mums, apnicis;
 nece sōm om naprokucnu, kaikuččen pāivān keitam – šis ēdiens ir apnicis, katru dienu to taisām

navetta (navedib, navedi) – garšot, patikt;
 hān ei navedi ongitada – viņam nepatīk makšķerēt;
 hān ei navedi rata – viņam nepatīk strādāt;
 hān navedib mecata mecas – viņam patīk medīt mežā;
 minā en navedi sōda ūlāškolan sōmsijas – man nepatīk ēst augstskolas ēstuvē;
 navedin hānen modkuvan – man patīk viņas gīmetne

ne (niid) – tie

nece (necen, necidā, nenid) – šis;
 arni muga kaik nece i oli – tieši tā viss šis arī bija;
 ei sa tehta necidā – nedrīkst šo darīt;
 en luge necidā tarbhaižeks – neuzskatu šo par noderīgu;
 kenen kirj nece om? – kā grāmata tā ir?;
 kut nece ird kucuse? – kā šī iela saucas?;
 kuverdan nece maksab? – cik tas maksā?;
 mi nece om? – kas tas ir?;
 minai ei olend necide kirjad – man nav šīs grāmatas;
 minā en tunde necidā mest – es nepazīstu šo cilvēku;
 neche havadoho kaik kartohk māneb – šajā maisā visi kartupeļi ieies;
 neciš kus om koumekūmne pāivād – šai mēnesī ir trīsdesmit dienas

nechesai – līdz šim, līdz šim laikam

ned (niid) – tie

nedal' (nedalin, nedal't, nedalid) – nedēļa;
 pāliči kahtes nedališ – pēc divām nedēļām;
 pāliči nedališ – pēc nedēļas;
 tāl nedalil – šonedēļ

nedalikš – uz nedēļu, nedēļai

negl (neglan, negloid) – 1) adata; 2) skuja;
 pedajan negl – priedes skuja (*viena*);
 pugetada neglha nit' – ievērt adatā diegu

neglik (neglikon, neglikoid) – ezis;
 neglik om negloikaz živat – ezis ir adatains dzīvnieks

negloikaz (negloikahan, negloikast, negloikahid) – dzeloņains, ērkšķains, durstīgs, adatains

neičeine (neičeizen, neičešt, neičeizi) – līgava

neičukaine (neičukaižen, neičukašt, neičukaižid) – meitene, skuķe;
 neičukaižed vajuba lumhe (*illāt.*) – meitenes stieg sniegā;
 prihaižele om viž vot, a neičukaine om koumevozne – zēnam ir pieci gadi, bet meitene ir trīsgadīga

neidiž|laps' (~|lapsen, ~|last, ~|lapsid) – meitene

neižne (neičen, neidišt, neičid) – meiča, jaunieta, meitene;
 meiden neičed pajataba – mūsu meitenes dzied;
 satta neižne kodihsai – pavadīt meiteni uz mājām

nell' (nellān, nellid) – četri;
 nell' kirjutint (*part.*) – četras pildspalvas

nellik 1. (nellikon, nellikoid) *lietv.* – kvadrāts
nellik|- 2. *kād.* – kvadrātveida-
nellik|jur' (~|juren, ~|jurt, ~|jurid) – kvadrātsakne
nellik|metr (~|metran, ~|metroid) – kvadrātmētrs
nell'|kümne (nellān|kümnen, nellid|kümnid) – četrdesmit;
nell'kümne vot – četrdesmit gadu
nell'|tošt|kümne (nellān|tošt|kümnen, nellid|tošt|kümnid) – četrpadsmit
nellāndez (nellāndesen, nellāndest, nellāndesid) – ceturtdaļa;
koume nellāndest – trīs ceturtdaļas
nellānz' (nellānden, nellānt, nellānzid) – ceturtais;
hānele seičmekūnnez' nellānz' voz' astub – viņam septiņdesmit ceturtais gads rit;
nellānz' urok – ceturtā nodarbība;
poigale nellānz' voz' astub – dēlam iet ceturtais gads
nellānz'|pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – ceturtdiena;
nellānz'pāivān – ceturtdien
nellānz'|tošt|kūnnez' (nellānden|tošt|kūnneziden, nellānt|tošt|kūnnezent, nellānzid|tošt|kūnnezid) –
četrpadsmitais
nem' (nemen, nemid) – [zemes]rags;
nem' andase merele – rags izvīrās jūrā
nenā (nenān, nenoid) – deguns;
◇ **kokta nenā** – ar degunu knabāt;
◇ **leta nenā** – celt degunu [gaisā];
◇ **ličta nenā verhaze tōho** – bāzt degunu, kur nevajag;
◇ **pāstta nenā** – nokārt degunu
nenagata (nenagandeb, nenaganzi) – spītēties, tiepties
nenakaz (nenakahān, nenakast, nenakahid) – spītīgs, ietiepīgs
nene(d) (nenid) – šie
nenoiā (nenoičeb, nenoiči) – dusmoties
nepr (neprin, neprid) – nerunīgs, mazrunīgs;
minun vell' om nepr priha – mans brālis ir mazrunīgs puisis;
nepr ristit – nerunīgs cilvēks
neps (nepsan, nepsoīd) – mitrs, valgs
nepsuz (nepsuden, nepsut) – mitrums, valgums
nevoda (nevob, nevoi) – ieteikt, sniegt padomu; paskaidrot
nevond (nevondān, nevondoid) – ieteikums, padoms;
antta tarbhaine nevond – dot noderīgu padomu
nevond|kund (~|kundān, ~|kundoid) – padome
-ni: ◇ **ištta kenen-ni niškal** – sēdēt kādam uz kakla;
◇ **olda kenen-ni valdas** – būt kāda varā
ni- (*nolieguma partikula*) – ne-;
minā ni-midā en kule – es nekā nedzirdu;
ni-keda ei ole kodiš – neviena nav mājās
nikeda – (nav) neviena
niken (nikenen, nikeda) – nekas, neviens;
vādrad seižuba lava| čogas, nikelle ei telustagoi – spaiņi stāv uz grīdas kaktā, nevienam netraucē
nikonz – nekad
nikuna – nekur, ne uz kurienu (*kurp*);
ala kubahta nikuna nakuspāi! – nekusties nekur no šejienes!;
minā en tahtoi mānda nikuna – es negribu nekur iet
nikus – nekur
nikut – nekā, nekādi
nima (niman) – dūņas
nimi (nimen, nimid) – uzvārds; *sar.* vārds; nosaukums, virsraksts; vārds (*valodniecībā*);
kanzannimi – uzvārds, dzimtas vārds;
kut sinun nimi om? – kā ir tavs uzvārds?;
mitte nimi om necil irdal? – kāds nosaukums ir šai ielai?;
panda nimi – nosaukt, likt nosaukumu (vai vārdu), nodēvēt
nimidā – nekā
nimitāda (nimitāb, nimiti) – nosaukt
nimitte (nimiččen, nimittušt, nimiččid) – nekāds

nimi|vajeh (~|vaihen, ~|vaihid) – vārds (*valodniecībā*)
ninev (ninevan, ninevoid) – 1) stiprs, izturīgs, sīkstis; 2) blīvs (*par materiālu*); 3) stigrs, stīgrs (*par mīklu*)
ninga – šādi, šādā veidā;
 naku ninga – lūk tā
ningoine (ningoižen, ningošt, ningoižid) – šāds, tāds;
 en tunde ningošt mest – nepazīstu šādu cilvēku
nišk (niškan, niškooid) – pakausis; skausts, sprands, kakls;
 ◇ **ištta kenen-ni niškal** – sēdēt kādam uz kakla;
 ◇ **kūksta niškha** – dzīt prom (*burt.:* dzīt pakausī);
 ◇ **panda niškha** – sadot pa sprandu;
 ◇ **punauta nišk** – lauzt sprandu;
 ◇ **sada ičeze niškal** – gūt ar savām pūlēm (*burt.:* gūt ar paša skaustu);
 ◇ **verhal niškal elāda** – dzīvot uz sveša rēķina, uz sveša kakla dzīvot
niža (nižan, nižoid) – krūts (*sieviešu*), pupi
nižu (nižun, nižuid) – kvieši;
 pūdho om semetud nižu – tīrumā ir iesēti kvieši
nižuine (nižuižen, nižušt, nižuižid) – kviešu maize
nižu|leib (~|leibān, ~|leibid) – kviešu maize
nižunik (nižunikān, nižunikoid) – (baltmaizes) kukulis, klaips, kviešu maize
nit (nitun, nituid) – pļava;
 al'pižed nitud – Alpu pļavas; alpīnās pļavas;
 aluižed nitud – zemas pļavas;
 mō ištum čomal nitul (*ades.*) – mēs sēžam skaistā pļavā;
 randnit – piekrastes pļava;
 sonit – purvainā pļava;
 valateznit – lanka, palieņu pļava
nit' (nitin, nitid) – diegs;
 pugetada neglha nit' – ievērt adatā diegu;
 pugetada nit' neglha – ievērt diegu adatā;
 ◇ **elābale nitile** – (kaut ko darīt) pavierši, pa roku galam (*burt.:* uz dzīvu diegu)
nitta (nitab, niti) – pļaut
no – (*saiklis*) bet
nodj (nodjon, nodjoid) – ugunskurs;
 lāmbiteldas nodjonno – sildīties pie ugunsкура;
 tehta nodj – iekurt ugunsкуру
nogi (nogen, nogid) – kvēpi, sodrēji
nogi|badj (~|badjan, ~|badjoid) – sušķis, netūrelis
noid (noidan, noidid) – burvis
noiduz (noidusen, noidusid) – burvība
n'ok (n'okun, n'okuoid) – knābis
n'okta (n'okib, n'oki) – knābt
nol (nolan, nolid) – bulta;
 koir lendab kuti nol – suns traucas (*burt.:* lido) kā bulta;
 nol putui metho – bulta trāpīja mērķī
nolda (noleb, noli) – laizīt
nomer (nomeran, nomerid) – numurs
nor (noran, norid) – virve, aukla, valgs;
 ◇ **norata nor'dud** – ar virvēm sasiets
nor' (noren, nort, norid) – jauns;
 nor' naine – jauna sieviete
nor'|aig (~|aigan, ~|aigooid) – jaunība, jaunības laiks
noremb (norembran, norembid) – jaunākais
noren – būdams jauns
nor'm (nor'men, nor'mid) – lauks, klajums, nora
noroida (noroiib, noroi) – sasiet
noruz' (noruden, norut, noruzid) – jaunība
nozol (nozolan, nozolid) – šķidrs
nozolzoiitta (nozolzoiitab, nozolzoiiti) – šķaidīt
not (notan, notid) – kakaža, vads, tīkls;
 ◇ **not pāstta stauča** – sākt ēst (*burt.:* tīklu izlikt šķīvī)

notked (notkan, notkoid) – staigns, muklains; šķidrš;
notked nova – staignājs, muklājs, sliķšņa dūksts
notkta (notkub, notkui) – liekties, locīties
nousta (nouzeb, nouzi) – celties (*arī mosties*), lēkt (*par debesu spīdekļiem*);
minā nouzen aigoiš homendesel – es ceļos agri no rīta;
nousta seičeme časud – celties pulksten septiņos
noustatada (noustatab, noustati) – modināt, pamodināt;
nousta mindai kahesa časud! – pamodini mani pulksten astoņos
nova (novan, novid) – dūksts
nukkuda (nukkub, nukkui) – snaust, snauduļot;
nukkuin, nukkuin i uinzin – snaudu, snaudu un aizmigu
nukutada (nukutab, nukuti) – midzināt, iemidzināt;
mindai nukutab – man nāk miegs (*burt.:* mani midzina)
nup – nu!
nu-ške – nu!
Nutai (Nutajan) – Nutajs (*suņu iesauka*)
nutta (nutab, nuti) – riet;
koirad nutiba komedas – suņi rēja skaļi
nübl' (nüblān, nüblid) – poga;
saubata nüblād – pogāt pogas, aiztaisīt pogas
nüblāstada (nüblāstab, nüblāsti) – pogāt
nügeita (nügeidab, nügeiži) – mānīties, blēdīties
nügüd' – tagad, pašlaik, tūlīt;
hān nügüd' tuleb – viņš tūlīt atnāks;
pagižed-ik nügüd' telefonā (*ades.*)? – vai runā pašlaik pa tālruni?;
sinun tobmuz nügüd' lopihe – tava vara tagad beigusies
nügütada (nügütāb, nügüti) – asināt, smailināt; labot
nühтта (nühTAB, nühTI) – graužt, krimst
nül'kta (nül'geb, nül'ki) – dīrāt, plēst;
nül'kta nahk – dīrāt ādu, plēst ādu
nürk (nürkun, nürkuid) – dūre;
lōda nürkul – (ie)sist ar dūri
nāčotada (nāčotāb, nāčoti) – knibināt
nād (nādan, nādid) – cauna
nāgemīžhesai – uz redzēšanas
nāgemoi – uz redzēšanas
nāgištada (nāgištāb, nāgišti) – ieraudzīt, saskatīt;
ed ühtnāgoi nāgišta-ki – ne uzreiz ieraudzīsi;
nāgištada edahanpāi – ieraudzīt no tāluma;
nāgištān kondjan da vimazin – ieraudzīju lāci un mūku [projām]
nāgub – redzams, šķiet
nāguda (nāgub, nāgui) – vīdēt, būt saskatāmam, būt redzamam;
 ◇ **sinnāpāi nāguškab** – tad būs redzams
nāht (*piev. ar ģen. vai illāt.*) – priekš (*kam*), dēļ;
opendusen nāht – mācībām, mācību dēļ;
poigaha nāht – dēlam, dēla dēļ
nāhta (nāgeb, nāgi) – redzēt;
minā nāgen hondoin – es slikti redzu;
nāhta jomannāl'gad – ciest no slāpēm;
nāhta unt – redzēt sapni;
 ◇ **nāhta sil'mhä** – redzēt savām acīm
nāiduda (nāidub, nāidui) – vīst
nāl'g 1. (nāl'gan) *lietv.* – bads, izsalkums;
kolda nāl'gha – nomirt badā;
minai om sur' nāl'g – esmu ļoti izsalcis (*burt.:* man ir liels izsalkums);
minā en magada nāl'gaspāi (*elāt.*) – es neguļu izsalkuma dēļ;
olda nāl'gas – badoties
nāl'g!- 2. kād. – bada-, izsalcis
nāl'ghine (nāl'ghižen, nāl'ghišt, nāl'ghižid) *kād.* – bada-, badīgs, izsalcis;
nāl'ghine küllāižele ei usko (*paruna*) – paēdušais izsalkušu nesapratīs
nāl'gidas (nāl'giše, nāl'gihe) – badoties, salkt

nāl'g|voz' (∼|voden, ∼|vot, ∼|vozd) – bada gads
nāpine (nāpižen, nāpišt, nāpižid) – šķipsna, kripata, druska;
nāpine solad – šķipsna sāls
nāritada (nāritab, nāriti) – kaitināt, ķircināt, ērcināt
nāritadas (nāritase, nāritihe) – ķircināties, mēdīties
nāukta (nāugub, nāugui) – ņaudēt

O

A B C Ā D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

oc (ocan, ocid) – piere, (*kalna*) virsotne;
māgioc – kalna virsotne;
oc ocha – zem četrām acīm (*burt.*: piere pret pieri);
ocatak – triecienuzbrukums;
ocati – zem četrām acīm;
ocatusi – zem četrām acīm;
ocha sar'v libui – pierē rags (puns) izauga;
ocha tegi kuhmun – pierē izauga puns;
 ◇ **rata oc higos** – strādāt vaiga sviedros
ocastada (ocastab, ocasti) – runāt acīs, runāt tieši
oc|atak (∼|atakon, ∼|atakoid) – triecienuzbrukums
oc|sein (∼|seinān, ∼|seinid) – ārsiena, fasāde
očkad (očkid) – acenes, brilles;
pidada očkad – nesāt acenes
odav (odvan, odvid) – lēts
ogah 1. (ogahan, ogahid) *lietv.* – dzelonis, ērkšķis
ogah|– **2. kād.** – dzēlīgs, ērkšķains
ogakaz (ogakahan, ogakast, ogakahid) – dzēlīgs, ērkšķains
oger (ogeran, ogeroid) – nikns, ļauns;
oger koir – nikns suns
ogibal (ogibalan, ogibaloid) – milzīgs
ohjandai|kund (∼|kundān, ∼|kundoid) – valde, vadība, vadītāji
ohjastada (ohjastab, ohjasti) – 1) vadīt zirgu; 2) vadīt
ohjastai (ohjastajan, ohjastajid) – vadītājs;
klassan ohjastai – klases vadītājs
ohjastuz (ohjastusen, ohjastust, ohjastusid) – valdība
oiged (oiktan, oiktad, oiktoid) – 1) labais; 2) pareizs, taisns;
oiged kāzi – labā roka;
oiktad, pit'kād hibused – taisni, gaŗi mati
oiged|saumnik (∼|saumnikan, ∼|saumnikoid) – taisnstūris
oigeta I (oigendab, oigenzi) – sūtīt, nosūtīt;
oigeta kirjeine – sūtīt vēstuli
oigeta II (oigendab, oigenzi) – 1) izlabot, iztaisnot; 2) pildīt, izpildīt;
oigeta rad – izpildīt darbu
oigetas (oigendase, oigenzihe) – 2) laboties, iztaisnoties; 2) pildīties, izpildīties
oiktaha – taisni
oiktal – pa labi (*kur*);
olda oiktal kādel – būt pa labai rokai
oiktale – pa labi (*kurp*);
kāta oiktale – pagriezt pa labi
oiktalpāi – no labas puses
oikti – pareizi;
časud astuba oikti – pulkstenis iet pareizi;
časud kāvuba oikti – pulkstenis iet pareizi
oinaz (oinhan, oinast, oinhid) – 1) auns; 2) stulbenis, muļķadesa
oja (ojan, ojid) – urdze, strauts, upīte;
kaid oja – šaurs strauts;
oja jokseb – urdze tek
oja|rand (∼|randān, ∼|randoid) – upītes krasts

Ojat' (Ojatin) – Ojate (upe);
Ojatin randalpāi (*abl.*) kulub hill' pajo – no Ojates krasta dzirdama klusa dziesma
okaīda (okaib, okai) – pamest, atstāt;
 emākaži okai ičeze poigaižid – kaķe pameta savus kaķēnus
okha – lai
oks (oksan, oksid) – zars
olda (om, oli) – būt, atrasties;
 amukahašti ed oliške mijal – pasen neesi bijis pie mums;
 ei ole vāgid – nav spēku;
 ende kaik tās oli tožin – agrāk viss šeit bija citādi;
 keda vōl ei ole? – kā vēl nav?;
 lehtik om škapas – burtnīca ir skapī;
 lidn oli pandud mantazale – pilsēta bija sagrauta;
 lumi om jo sulanu – sniegs jau ir izkusis;
 meile om mel'he heiden meletused – mums patīk viņu domas;
 mi nece om? – kas tas ir?;
 minai ei ole unt – man nenāk miegs;
 minā olen telefonanno! – es esmu pie tālruņa!, es klausos!;
 mö olem hüvād radnikad – mēs esam labi darbinieki;
 olda adivoiš – būt ciemos;
 olda hengiš – būt dzīvam;
 olda holiš – uztraukties, norūpēties (*burt.:* būt uztraukumā);
 olda ihastusiš – priecāties, būt priecīgam;
 olda ilokahal melel – būt jautrā garastāvoklī;
 olda ligos – mirkt;
 olda mel'he – patikt, būt pa prātam;
 olda nāl'gas – badoties;
 olda oiktal kādel – būt pa labai rokai;
 olda opalas – skumt;
 olda ridas – strīdēties;
 olda rindal – būt blakus;
 olda sires – būt blakus;
 olda vaiitti – klusēt;
 olda valdas – būt pie varas;
 olda ūhtes – būt kopā;
 olda ūlenpāiš – lepoties;
 ole hüvā – lūdzu, esi tik labs;
 ole vaiitti! – klusē!; klusu!;
 olen Kurbaspāi – esmu no Kurbas;
 olen Rigaspāi – esmu no Rīgas;
 olgat hüvād – [lūdzu,] esiet tik labi;
 olin vanhembid satmas – gāju vecākus pavadīt;
 om jo mōh mānda irdale – ir jau vēlu iet ārā;
 ◇ ni tōd, ni azjad sid' sinei ei ole – nav ko tev te darīt;
 ◇ olda kenen-ni valdas – būt kāda varā;
 ◇ olda velgas korvihesai – būt parādos līdz ausīm
olda (om, oli) mel'he – patikt, būt pa prātam;
 Kol'ale mugoi elo ei olend mel'he – Koļam šāda dzīve nebija pa prātam
ol'g (ol'gen, ol'gid) – salmi
ol'otada (ol'otab, ol'oti) – ūjināt
olud (oluden, olut, oluzid) – alus
oluh (oluhan, oluhid) – līgavainis
oluhased (oluhasid) – jaunlaulātie, līgavainis ar līgavu
om (*vsk.*) – ir;
 ken sigā om? – kas tur ir?;
 mi nece om? – kas tas ir?;
 mitte mez' hān om? – kāds cilvēks viņš ir?
omaluine (omaluižen, omalušt, omaluižid) – ganības;
 ajada lehmīd omaluižhe – dzīt govīs ganībās
 mijal om čomid omaluižid – mums ir labas ganības
ombelta (ombleb, ombli) – šūt, piešūt

omblii (omblijan, omblijoid) – šuvējs, drēbnieks;
opetas omblijale – mācīties par drēbnieku
ombluz (omblusen, omblust, omblusid) – vīle, šuve;
ombluz ratsi – vīle atirusi
onduz' (ondusen, ondust, ondušid) – dobums (*kokā*)
ong' (ongen, ongid) – āķis;
ong putui hagoho – āķis aizķeries siekstā;
putta onghe – uzķerties uz āķa
ongitada (ongitab, ongiti) – makšķerēt;
hān ei navedi ongitada – viņam nepatīk makšķerēt;
ongitada ahvenid – makšķerēt asarus;
ongitades hō saiba ājan kalad – viņi nomakšķerējuši daudz zivju
ongitai (ongitajan, ongitajid) – makšķernieks
ongitez (ongitesen, ongitest, ongitesid) – makšķerēšana
opak – bail, baismi, baigi;
meile tegese opak – mums kļūst bail
opal (opalan) – skumjas;
olda opalas – skumt;
langeta opalaha – saskumt
opalahine (opalaššen, opalahišt, opalaššid) – skumjš
opendai (opendajan, opendajid) – skolotājs, pasniedzējs;
antta lehtik opendajale – atdot burtnīcu skolotājam;
hān radab školās opendajan – viņš strādā skolā par skolotāju;
min opendai sanub, se i sādām – ko skolotājs teiks, to arī izdarīsim;
olen opendai, radan ūlāškolās – esmu pasniedzējs, strādāju augstskolā;
opendajal (ades.) om vanh vepsān kirj – skolotājam ir veca vepsu grāmata;
neičukaine kūzub opendajal (ades.), kuspāi sab otta vajehnik – meitene jautā skolotājam, kur var paņemt vārdnīcu
openduz (opendusen, opendust) – mācības, apmācība;
alaopenduz – sākumizglītība;
opendusen aigan – mācību laikā;
ūläopenikad tuleba opendusele ūhesa časud – studenti nāk uz mācībām pulksten deviņos
openduz|kirj (~|kirjan, ~|kirjoid) – mācību grāmata;
himian openduzkirj – ķīmijas [mācību] grāmata
openik (openikan, openikoid) – skolēns;
minā olen openik – es esmu skolēns;
om-ik openikal (ades.) sanged vajehnik? – vai skolēnam ir bieža vārdnīca?;
parahim openik – labākais skolēns;
ūläopenik – students
opeta (opendab, openzi) – 1) mācīt, iemācīt; 2) pārmācīt, sodīt;
opeta lapsile vepsān kel't – mācīt bērniem vepsu valodu
opetas (opendase, openzihe) – mācīties;
minā opendamoi kudendes klassas – es mācos sestajā klasē;
opetas omblijale – mācīties par drēbnieku;
opetas školās – mācīties skolā
ora|sor'm (~|sor'men, ~|sor'mid) – rādītājpirksts
orav (oravan, oravid) – vāvere;
orav libui puhu – vāvere uzkāpa kokā
orden (ordenan, ordenoid) – ordenis
orhitas (orhiše, orhitihe) – slieties stāvus, slieties uz pakaļkājām
org I (orgon, orgoid) – biezoknis
org II (orgon, orgoid) – zemiene
organizacii (organizacijan, organizacijoid) – organizācija;
kundaline organizacii – sabiedriska organizācija
orgho – lejup, uz leju;
lasktas orgho – nolaisties lejup
orl (orlan, orlid) – ērglis
ostai (ostajan, ostajid) – pircējs
ostta (ostab, osti) – pirkt, nopirkt;
mānda leibād ostmaha – iet nopirkt maizi;
mānda ostmaha leibād – iet pēc maizes;

ostan kirjan sadanikha (*illāt.*) – nopirku grāmatu par simtnieku;
ostan kirjan videskūmnes rubl'as – nopirku grāmatu par piecdesmit rubļiem;
ostin biletad edestagaz – esmu nopircis biļetes turp un atpakaļ
oza (ozan) – laime;
 toivoda ozad – vēlēt laimi;
 ◇ ozad ed omble lepkehe (*paruna*) – laimi nepiešūsi pie stērbeles
ozaita (ozaidab, ozaiži) – 1) minēt, uzminēt; 2) trāpīt;
 ozaita ozoitez – minēt mīklu
ozaitas (ozaidase, ozaižihe) – nokļūt;
 ozaižimoi koverikahas situacijas – es nokļūtu sarežģītā situācijā
ozakaz (ozakahān, ozakast, ozakahid) – laimīgs
ozaks – par laimi
ozatoi (ozatoman, ozatont, ozatomid) – nelaimīgs
ozav (ozavan, ozavid) – laimīgs
ozoitez (ozoitesen, ozoitest, ozoitesid) – mīkla (*atminēšanai*)
ozr (ozran) *vs.k.* – mieži;
 ozr om jo kūps – mieži jau ir nogatavojušies
ozutada (ozutab, ozuti) – rādīt, parādīt, izrādīt;
 ozutada aktivizust – izrādīt aktivitāti;
 ozutada sor'mel – rādīt ar pirkstu;
 ozutada te – parādīt ceļu
ozutadas (ozutase, ozutihe) – rādīties, parādīties
ozuteluz (ozutelusen, ozutelust, ozutelusid) – izstāde
ozutesikš – piemēram
ozutez (ozutesen, ozutest, ozutesid) – piemērs;
 sanugat ozutesid – pasakiet piemērus
otta (otab, oti) – ņemt, paņemt; ķerties (*par zivīm*);
 iżand Mikoi otab kirjutimen (*akuz.*): hān takaib kirjutada kirjeižen (*akuz.*) – Mikus kungs ņem rakstāmo:
 viņš taisās rakstīt vēstuli;
 kala otab čomin sildan al – zivs ķeras labi zem tilta;
lapsed ottas mujupirdimid (*part.*), miše pirta – bērni ņem krāsainos zīmuļus, lai zīmētu;
 liha otab kalale (*allāt.*) – gaļa garšo pēc zivs, gaļai ir zivs piegārša (*burt.:* gaļa ņem zivij);
 Mikoi otab kāzihe uden kirjan (*akuz.*) – Mikus ņem rokās jaunu grāmatu;
 ota ičeleiž – paņem sev;
 ota mindai kerdale – paņem mani līdzi;
 otta abidoks – apvainoties;
 otta hondoks – ņemt ļaunā, apvainoties;
 otta huiktaks – kautrēties, kaunēties;
 otta hural kādel – paņemt kreisā rokā;
 otta kādes – paņemt aiz rokas;
 otta laps' kormha – paņemt bērnu rokās;
 otta laps' sūl'he – paņemt bērnu rokās;
 otta laps' ūs'kha – paņemt bērnu rokās;
 otta sana(d) tagaze – ņemt vārdus atpakaļ;
 otta šaug sel'ghā – paņemt maisu mugurā;
 otta tagaze kirvez susedalpāi (*abl.*) – paņemt atpakaļ cirvi no kaimiņa;
 otta velgha – paņemt parādā;
 otta vāged – pieņemt spēcā;
 pīrg (*nōm.*) tehtas muga: ottas muna (*nōm.*)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olu...;
 tarbiž otta lehtik sebranikalpāi (*abl.*) – jāpaņem burtnīca no drauga;
 ◇ otta ak – uzvarēt (spēlējot ķeglus);
 ◇ otta azj ezile – piedāvāt jautājumu apspriešanai (*burt.:* ņemt lietu uz priekšu);
 ◇ otta kūzund ezile – piedāvāt jautājumu apspriešanai
ottas (otase, otihe) – uzņemties, ķerties;
 ala otte neche radho – neuzņemties šo darbu
oug (ougan, ougid) – plecs, kamiesis

P

[A](#) [B](#) [C](#) [Ā](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ū](#) [Ä](#) [Ö](#)

pacaz (pachān, pacast, pachid) – stabs

pačak (pačakon) – dubļi
pačakokaz (pačakokahan, pačakokast, pačakokahid) – netīrs, dubļains
Pačin|rahkoi (~|rahkoin) – Krāsns gars
pačkta (pačkab, pački) – brakšķēt, sprēgāt;
 ◇ pakaine pačkab – sals sprēgā
pada (padan, padoid) – pods;
 ānikpada – puķu pods
pagan|vādr (~|vādran, ~|vādrīd) – miskaste, samazgu spainis, atkritumu grozs
pageta (pageneb, pageni) – bēgt, mukt
pagin (paginan, paginoid) – 1) saruna; 2) runa; 3) izloksne;
 se om jo toine pagin – tā jau ir cita saruna;
 ◇ ajadas paginha – iejaukties sarunā
pagišta (pagižeb, pagiži) – runāt;
 kenenke pagižid? – ar ko runāji?
 mahtad-ik pagišta meiden karthe? – vai māki runāt mūsu mēlē?
 mahtad-ik pagišta vepsān kelel? (ades.) – vai māki runāt vepsu valodā?
 meiden susedad pagištas vaiše venākelel (ades.) – mūsu kaimiņi runā tikai krievu valodā;
 minā mahtan pagišta vepsān kelel – es protu runāt vepsu valodā;
 minā pagižen vepsān kelel (ades.) – es runāju vepsu valodā;
 pagišta hüvin vepsāks – runāt labi vepsiski;
 pagišta sebranikanke – runāt ar draudzeni;
 pagišta suomeks – runāt somiski;
 pagišta telefonā – runāt pa tālruni;
 pagišta vepsāks – runāt vepsiski;
 pagižed-ik nūgūd' telefonā (ades.)? – vai [tu] runā pašlaik pa tālruni?
 pagižen todesti, a tō et uskkoi – saku nopietni, bet jūs neticat;
 ◇ ala pagiže liigad heiden aigan – nerunā lieku viņu klātbūtnē
pagištoitta (pagištoitab, pagištoiti) – pierunāt
paha (pahan, pahoid) – slikts;
 pahoiš meliš – sliktā omā
paha|mel'ne (~|mel'žen, ~|melišt, ~|mel'žid) – skumjš;
 hān pajati pahamel'žen pajon – viņa dziedāja skumju dziesmu
pahiduda (pahidub, pahidui) – dusmoties;
 hān pahidub minun pāle – viņa dusmojas uz mani
paid (paidan, paidoid) – (vīriešu) kreklis;
 heitta paid pālpāi – novilkta kreklis;
 hānel (ades.) om rusked paid – viņam [mugurā] ir sarkans kreklis;
 panda paid pāle – ģērbta kreklis mugurā;
 sinei ei ulota necida kangast paidale – tev nepietiks ar šo audumu kreklam;
 villpaid – vilnas jaka, svīteris
paik (paikan, paikoid) – lakats; ielāps;
 paik kožub sobanke – lakats piestāv apģērbam;
 pil'vpaik – mākonītis, debesītis
paikata (paiktab, paiksi) – lāpīt
paimen (paimnen, paiment, paimnid) – gans;
 paimen joga homendest kūkseb lehmīd omaluižele – gans ik rītu dzen govīs ganībās
paimeta I (paimendab, paimenzi) – ganīt
paimeta II (paimeneb, paimeni) – ganīties
paimetas (paimendase, paimenzihe) – ganīties
painda (painab, painoi) – 1) spiest; 2) liekt; 3) iespiest, drukāt
paja (pajan, pajoid) – darbnīca; kalve;
 sep tagob pajas – kalējs kaļ kalvē
pajata|da (pajatab, pajati) – dziedāt, nodziedāt;
 hān pajati pahamel'žen pajon – viņa dziedāja skumju dziesmu;
 pajatada om paremb ūhtes, a pagišta eriži (paruna) – dziedāt ir labāk kopā, bet runāt atsevišķi
pajo (pajon, pajoid) – dziesma;
 Kadonu pajo – Aizmirstā (burt.: zudusī) dziesma (folklorkopas nosaukums)
 kāttepajo – šūpuļdziesma;
 lūhūdad pajožed – īsas dziesmiņas;
 Ojatin randalpāi (abl.) kulub hill' pajo – no Ojates krasta dzirdama klusa dziesma;
 pajo kajadab – dziesma skan;

rahvahan pajo – tautas dziesma;
 rahvahanpajo – tautasdziesma;
 soigutada pajoid – skaļi dziedāt dziesmas
 pajo|lind (~|lindun, ~|linduid) – dziedātājputns
 paju (pajun) – vītolu miza
 paju|muna (~|munan, ~|munid) – zīle
 pajušnik (pajušnikan, pajušnikoid) – [linu] audekla maiss
 pakaine (pakaižen, pakašt, pakaižid) – sals, salna;
 aigaližed pakaižed – agras salnas;
 pakaine paukab – sals sprēgā;
 viž gradusad pakašt – piecu gradu sals
 pakita (pakičeb, pakiči) – lūgt, palūgt;
 minā pakičīn hāndast jāmhā – es lūdzu (biju lūdzis) viņu palikt;
 sihesai, kudaig pakičēd – tikmēr, kamēr (tu) lūdz
 paks (paksun, paksuid) – biežs;
 paksud valeded traviba kezalebun – biežas lietusgāzes bojāja vasaras atpūtu
 paksus – bieži;
 hān paksus unohtab vajehnikan klassha (*illāt.*) – viņa bieži aizmirst vārdnīcu klasē;
 hō paksus ridleba – viņi bieži strīdas;
 sūgūzel paksus vihmub – rudenī bieži līst
 pakuine (pakuižen, pakušt, pakuižid) – dzeltens
 pakutada (pakutab, pakuti) – izdzīt
 pala (palan, paloid) – 1) daļa; 2) gabals; izvilkums, fragments;
 jagada kudhe palaha – sadalīt sešās daļās;
 luge pala neciš tekstaspāi – izlasi šī teksta fragmentu;
 materijan palan agj – auduma apmale
 palada (palab, paloi) – degt;
 lāmoi palab – uguns deg;
 palanu (*divd.*) – dedzis;
 tohuz palab iknas – svece deg logā
 palahteldas (palahtelese, palahtelihe) – pārdzīvot;
 ala palahtelde hānes – nepārdzīvo viņas dēļ
 palič (paličan, paličid) – plaukts;
 kirjpalīč – grāmatu plaukts
 pall'aine (pall'aižen, pall'ašt, pall'aižid) – āmurs;
 iškta pall'aižel naglha – sist ar āmuru pa naglu;
 pall'aižen varz' – āmura kāts
 pall'az (palhan, pall'ast, palhid) – 1) tukšs; 2) plīks, kails
 pallišt (pallišton, pallištoid) – nora, klajums
 pal'mik (pal'mikon, pal'mikoid) – bize;
 Mašal (*ades.*) om pit'k pal'mik – Mašai ir gaŗa bize;
 neičukaižel om čoma pit'k pal'mik – meitenei ir skaista gaŗa bize
 palo (palon, paloid) – līdums
 pal't (pal'ton, pal'toid) – mētelis;
 panda villpaid pal'ton alle – uzvilkt vilnas jaku zem mēteļa
 paltin (paltnan, paltmoid) – audums, audekls;
 paltnan leveduz – auduma platums
 panda (paneb, pani) – 1) likt, nolikt; 2) iecelt (*piem., amatā*); 3) snigt, līt; 4) viklt, uzvilkt; 5) sadot;
 irdal paneb lunt – ārā snieg (*burt.:* ārā liek sniegu);
 lidn oli pandud mantazale – pilsēta bija sagrauta;
 mihe paned raudad? – kur ielikt šķēres?;
 panda alaižēd kādehe – uzvilkt cimdus rokās;
 panda aluz – likt pamatus, dibināt;
 panda ezipaik pāle – apsiet priekšautu;
 panda jaugha – apauties, vilkt kājās;
 panda kindhad kādhe – uzvilkt cimdus rokās;
 panda lāmhā – uzskurt, uzkurināt;
 panda mantazale – sagraut;
 panda muštō – iegaumēt, atcerēties;
 panda nimi – nosaukt, likt nosaukumu (vai vārdu), nodēvēt;
 panda paid pāle – ģērbt kreklu mugurā;
 panda paik pāhā – uzlikt lakatu galvā;

panda pert' – celt māju;
panda pāč lāmhā – uzkurt krāsni;
panda pāhā – uzlikt galvā;
panda pāle – ģērbt mugurā (*burt.*: likt galvā);
panda pāle kodvaks – pielaikot (*burt.*: likt galvā pārbaudei);
panda pölusen alle – nolikt zem spilvena;
panda sapkad jaugha (*illāt.*) – aut zābakus kājās;
panda sijale – nolikt vietā;
panda tatanman altarile – likt uz tēvzemes altāra;
panda tühj panend tuikutimhe – pielādēt bisi ar tukšu lādiņu;
panda varha – krāt, uzkrāt, likt krājumā, vākt krājumam;
panda veič hodrha – ielikt nazi ietverē;
panda villpaid pal'ton alle – uzvilkt vilnas jaku zem mēteļa;
pane b lumen – snieg;
pane kūzundad mustenzoittud sanoihe – uzdod jautājumus par iezīmētiem vārdiem;
pidab panda lamp (*nōm.*) **radlaudale** – jānoliek lampa uz rakstāmgalda;
pidab panda vādrad lavale (*allāt.*) – jānoliek spaiņi uz grīdas;
pirgan sūdāimehe panim kapustad – pīrāgam iekšā ielikām kāpostus;
tāmbei pane b lunt – šodien snieg;
 ◇ **panda arbad** – lozēt (*burt.*: vilkt lozi);
 ◇ **panda niškha** – sadot pa sprandu
pandas (*panese, panihe*) – likties, apgulties; iet gulēt;
pande magadamha! – ej gulēt!
pang (*pangan, pangoid*) – rokturis
parahim (*parahiman, parahimid*) – vislabākākais
paraz – laiks (*kaut ko darīt*);
paraz lāhtta – laiks braukt prom
parata (*paradab, parazi*) – izlikt (*slazdu, lamatas*);
parata rid – izlikt slazdu;
parata ridad linduile – izlikt slazdus putniem
paremba – labāk
parz' (*parden, part, parzid*) – baļķis;
joges parded astuba – pa upi iet baļķi;
pertid tehtas suriš parzišpāi (*elāt.*) – mājas taisa no lieliem baļķiem
part (*partan, partoīd*) – sols (*skolā*);
klassas om kūmne partad – klasē ir desmit soli
partii (*partijan, partijid*) – partija;
hura partii – kreisa partija
paskač (*paskačun, paskačuid*) – zvirbulis
pasport (*pasportan, pasportoīd*) – pase;
pasportan andmiždat da andmižsija – pases izsniegšanas datums un vieta
paza (*pazan, pazoid*) – sprauga
paštta (*paštāb, paštōi*) – 1) cept; cepināt (*arī par sauli*); 2) spīdēt;
minun babam paštāb magukahid kalitkoid – mana vecmāte cep garšīgus plāceņus;
paštta leib pāčiš – cept maizi krāsni;
paštta leibād – cept maizi;
pāivāine paštāb – saulīte spīd;
tāuz' kudmaine paštāb – pilnmēness spīd
pažag (*pažagan, pažagid*) – ugunskurs;
lāmbiteldas pažagan kohtas – sildīties pie ugunsкура;
tehta pažag – iekurt ugunsкура
patrakod (*patrakoid*) *tikai dsk.* – skābenes
pauk (*paukan, paukoid*) – alga;
ližada paukad – pielikt algai;
maksta pauk – maksāt algu
paukta (*paukab, paukoi*) – brakšķēt, sprēgāt
pautnasine (*pautnasižen; pautnasišt, pautnasižid*) *kād.* – audekla-
pedai (*pedajan, pedajid*) – priede;
nece kodi om korktemb pedajad (*part.*) – mūsu māja ir augstāka par priedēm
pedai|tūvi (~|tūven, ~|tūvid) – priedes stumbrs
pedai|žom (~|žoman, ~|žomid) – priedaine, priežu mežs, sils;
pedaižomas om vouvaz – silā ir gaišs

pedr (pedran, pedroid) – briedis;
pohjoizpedr – ziemeļbriedis
pehkestuda (pehkestub, pehkestui) – pūt
pehmed (pehmdan, pehmdoid) – maigs, mīksts;
pehmed konsonant – mīksts līdzskanis;
pehmed kulund – mīksta skaņa;
pehmed pöluz – mīksts spilvens;
 ◇ ei ole ni-midā **pehmedamb maman kät** (*paruna*) – nav nekā maigākā par mātes roku
pehmenuz|znam (~|znaman, ~|znamoid) – mīkstinājuma zīme
peigol (peiglon, peigloid) – (*rokas*) īkšķis
peitoiči – slepeni, paslepeni, slepus;
kacauta peitoiči – slepus paskatīties
peitta (peitab, peiti) – slēpt;
 ◇ **peitta sil'mād** – slēpt acis
peittas (peitase, peitihe) – slēpties
peksta (peksab, peksi) – kult, saputot; sist;
peksta void – kult sviestu
pen' (penen, pen't, penid) – mazs;
pen' kirjam – mazais burts;
Pen' Kondjantähthišt – Mazie Greizie Rati, Mazais Lācis
penehk (penehkon, penehkoid) – pamazs
penenzuda (penenzub, penenzui) – mazināties, samazināties
peneta I (penendab, penenzi) – samazināt; atņemt;
peneta lugu koumele – samazināt par trijiem; atņemt trīs
peneta II (peneneb, peneni) – mazināties, samazināties
pengr (pengran, pengroid) – krants, stāvs krasts
penikaine (penikaižen, penikašt, penikaižid) – mazs, maztiņš
peništuda (peništub, peništui) – mazināties, samazināties
penzaz (penzhan, penzast, penzhid) – krūms;
babarmpenzaz – aveņu krūms;
čigičpenzaz – upenājs, upeņu krūms;
irdal kazvaba čomad penzhad – pagalmā aug skaisti krūmi
penzhišt (penzhišton, penzhištoid) – krūmājs;
raidpenzhišt – vītola krūmājs, kārklājs;
tihed penzhišt – biezs krūmājs
pera (peran, peroid) – pakaļgals (*laivai*)
peramela (~|melan, ~|meloid) – stūre (*laivai*)
perata (peradab, perazi) – stūrēt laivu
pereh (perehen, pereht, perhid) – ģimene;
sur' pereh – liela ģimene
perehnik (perehnikan, perehnikoid) – ģimenes loceklis, mājnieks
pern (pernan, pernoid) – krants, stāvs krasts
pert' (perten, pertid) – nams, māja;
čomas pertiš (*ines.*) – skaistā mājā;
čomas (*ines.*) **pertišpāi** (*elāt.*) – no skaistas mājās;
heil (*ades.*) **om ičeze pert'** – viņiem ir sava māja;
joudai pert' – tukša māja;
kezapert' – vasaras māja
kivipert' – mūra māja;
koheta pert' – labot māju;
lapsid tāuz' pert' – bērnu pilna māja;
minun pertin edes – manas mājas priekšā;
minā olen pertiš – es esmu mājās;
mānda siriči pertiš – paiet mājai garām;
panda (sauda) pert' – celt māju;
pert'he māneb pedaine i kuzne mec – mājai (*būvniecībai*) der prieku un egļu mežs;
pertid tehtas suriš parzišpāi (*elāt.*) – mājas taisa no lieliem baļķiem;
pertin saumad – mājas stūri;
pertin taga – aiz mājas;
pertinnopāi – (*attālināties*) no mājas;
pertiš ei sa heikta, mecanuk voib tulda – mājās nedrīkst kliegt, meža gars var atnākt;

saup̄ta uks', **ika pertiř vilugandeb** – aizver durvis, citādi māja atdzisīs;
vanh pert' – veca māja;
ūmbārta pert' – apiet ap māju
pert' – nama-, mājas-
pert|edez (~|edesen, ~|edest, ~|edesid) – priekřtelpa
pertim|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – istaba
Pertin|emāg (~|emāgan) *mīt.* – Mājas saimniece (mājas gars)
Pertin|ižand (~|ižandan) *mīt.* – Mājas saimnieks (mājas gars)
pesta (pezeb, pezi) – mazgāt, nomazgāt;
lava ei ole **pestud** – grīda nav nomazgāta;
pesta kāded – nomazgāt rokas
pestas (pezese, pezihe) – mazgāties;
mō pezemoiř kül'betiř – mēs mazgājamies pirtī;
pestas kül'betiř – mazgāties pirtī
peza (pezan, pezoid) – 1) lizda; 2) midzenis;
haragan peza – žagatas lizda;
kondjanpeza – lāča midzenis;
mez'jāšpeza – bišu spiets
pezetada (pezetab, pezeti) – mazgāt (*kādu*)
pezič (pezičun, pezičuid) – mazgātnis
Petroskoi (Petroskoin) – Petroskoja, Petrozavodska;
nāgub, mam tuleb tāmbei jo Petroskoišpāi – šķiet, māte atbrauks jau šodien no Petroskojas;
Petroskoi om sur' da čoma lidn – Petroskoja ir liela un skaista pilsēta
pettas (petiše, petihe) – kļūdīties
pi (pin, pid) – (*zāģa*) zobs, dzegulis, tapa;
haravon pi – grābekļa tapa
pič|pimeduz (~|pimedusen, ~|pimedust, ~|pimedusid) – (necaurskatāma) tumsa
piču (pičun, pičuid) – sīks, mazītiņš;
pičuine lapsut – maza bērniņš
pičuine (pičuizen, pičušt, pičuizid) – sīks, mazītiņš
pidab – vajag, jā-, nepieciešams;
midā sinei pidab? – ko tev vajag?
minei pidab mānda – man jāiet;
pidab sanuda Mikoile (*allāt.*), **miše Tal'a tuleb homen** – jāpasaka Mikum, ka Taļa atbrauks rīt;
pidab tedištada sekretaril (*ades.*), **konz tuleb pāmez'** – jānoskaidro pie sekretāres, kad atnāks priekřnieks
pidada (pidab, pidi) – 1) turēt; 2) valkāt, nesāt; 3) uzturēt (*spiedienu*); 4) uzturēt (*kādu*); 5) turēt, glabāt; 6)
turēties (*par laiku*);
hātken vilun pidab – ilgi turas aukstums;
hō pidiba kodiživatoid – viņi turēja mājdzīvniekus;
pidada hol't – rūpēties;
pidada hol't kenes-ni – rūpēties par kādu;
pidada očkad – nesāt acenes;
pidada rahad bankas – turēt naudu bankā;
pidada sil'miš – pieskatīt (*burt.:* turēt acīs), turēt acu priekřā;
pidada upakod – valkāt zābakus;
pidada vastust – atbildēt (*burt.:* turēt atbildi);
vanh jo tegihe verk, ei pida surt kalad – vecs jau kļūvis tīkls, netur lielas zivis;
◇ **pidada ičtaze kāziř** – turēt sevi rokās;
◇ **pidada meles** – turēt prātā
pidadas (pidase, pidihe) – turēties; noturēties;
leibās pidimoi kevādehesai – ar maizi noturējāmajies līdz pavasarim
pidatada I (pidatab, pidati) – apgaismot;
irdlamp pidatab kujon – laterna apgaismo sānielu
pidatada II (pidatab, pidati) – noturēt
pidatim (pidatimen, pidatint, pidatimid) – gaismeklis, lukturis, laterna
pidestoitta (pidestoitab, pidestoiti) – noturēt, aizkavēt
pidestuda (pidestub, pidestui) – kavēties, aizkavēties, aizturēties;
opendai pidestub – pasniedzējs kavējas
pideta I (pidendab, pidenzi) – pagarināt

pideta II (pideneb, pideni) – pagarināties, kļūt garākam;
 hahkad kuvahaižed **pideneba** – pelēkas ēnas kļūst garākas;
 päiv **pideni** – diena kļuvusi garāka
pid'oitelda (pid'oiteleb, pid'oiteli) – 1) noturēt; 2) pieturēt, pabalstīt
piduz' (pidusen, pidust, pidusid) – gaņums
piduz'|mār (~|mārān, ~|mārid) – gaņuma mērvienība
pigai – drīz, drīzumā;
 hān **pigai tuleb** – viņa drīz atnāks;
pigai linneb jo minei agj – drīz jau man būs gals klāt
pigas; pigašti – ātri
piguz' (piguden, pigut, piguzid) – ātrums;
augotižpiguz' – sākumātrums
pihk (pihkun, pihkuīd) – 1) priedaine; 2) priede
pihl' (pihlān, pihlid) – pīlādzis;
meiden tahoiš kazvab pihlid – mūsu apvidū aug pīlādži
pihl'lind (~|lindun, ~|linduid) – strazds
pihlāč (pihlāčun, pihlāčuid) – pīlādžu oga, sērmūkšļu oga;
pihlāčuid – **rustad marjad** (akuz.) – pīlādžogas ir sarkanās ogas
piikoi|pimeduz (~|pimedusen, ~|pimedust, ~|pimedusid) – (necaurskatāma) tumsa
pikaraine (pikaraižen, pikarašt, pikaraižid) – mazz
pil (pilan, piloid) – zāģis
pil'da (pil'ib, pili) – zāģēt, sazāģēt;
pil'da haugod – zāģēt malku
piloštada**** (pilošt**ab**, pilošti) – sasist, plēst, daudzīt
pilu (pilun, piluid) – sprauga
pil'v (pil'ven, pil'vid) – mākonis;
lumipil'v – sniga mākonis;
päivāine kadoi pil'ven alle – saule paslēpās aiz mākoņa;
taivaz om pil'ves – debesis ir apmākušas (burt.: debesis ir mākoņos)
tullei hādab pil'ved – vējš dzen mākoņus;
vihmpil'v – lietus mākonis;
ūmbri Kanneljārved kaiken hizaižiba pil'ved – apkārt Kanēļezeram vienmēr klejoja mākoņi
pil'vesine (pil'vesižen, pil'vesišt, pil'vesižid) – mākoņains, apmācies
pil'vestuda (pil'vest**ub**, pil'vestui) – apmākties
pil'vez (pil'vesen, pil'vest, pil'vesid) – ēna, paēna;
mō ištum pil'veses – mēs šēām ēnā
pil'v|paik (~|paikan, ~|paikoid) – mākonītis, debesītis
pimed (pimed**an**, pimedoid) – tumšs;
irdal om jo pimed – ārā jau ir tumšs;
kor'bes om pimed – biezoknī ir tumšs
pimeduz (pimedusen, pimedust, pimedusid) – tumsa;
ainastimoi pimeduses ištmehe – uzskrēju tumsā krēslam;
ala varaida pimedust! – nebaidies tumsas!;
pičkpimeduz – (necaurskatāma) tumsa;
piikoipimeduz – (necaurskatāma) tumsa
pimenzuda (pimenz**ub**, pimenzui) – satumst; krēslot;
pimenzuškanzi – sāka krēslot
pimiduda (pimid**ub**, pimidui) – satumst; krēslot
pind (pind**an**, pindoid) – virsma;
Man pind – Zemes virsma
pino (pinon, pinoid) – (malkas) grēda;
kirvez venub pinol (ades.) – cirvis stāv uz malkas grēdas;
kirvhed venuba pinoil (ades.) – cirvji ir uz malkas grēdām;
 ◇ **pinoho panda** – noskaust, noburt
pināita (pināid**ab**, pināiži) – sīkt;
sās'k pināidab – ods sīc
pipkutand (pipkutand**an**, pipkutandoid) – pipēšana, smēķēšana;
kel'ta pipkutand – aizliegt pipēšanu
pard (pard**an**, pardoīd) – svītra, līnija
pardand|kuva (~|kuvan, ~|kuvid) – zīmējums

pirdatez (pirdatesen, pirdatest, pirdatesid) – zīmējums

pirdim (pirdimen, pirdint, pirdimid) – zīmulis;
mujupirdim – krāsu zīmulis;
terav pirdim – ass zīmulis;
tūpak pirdim – truls zīmulis

pirg (pirgan, pirgoīd) – pīrāgs;
ajada tahtast pirgoikš – rullēt mīklu pīrāgiem;
babarmpirg – aveņu pīrāgs;
hernehpirg – zirņu pīrāgs;
kapustpirg – kāpostu pīrāgs, pīrāgs ar kāpostiem;
pirg (*nōm.*) **tehtas muga: ottas muna** (*nōm.*)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olu...;
pirg (*nōm.*) **tehtas muga: ottas munid** (*part.*), **ottas jauhod** (*part.*)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olas, ņem miltus...;
pirgoile mujub – pēc pīrāgiem smaržo

piring (piringon, piringoīd) – (snieg)putenis, vētra;
eglai oli luja piring – vakar bija liela vētra

pirta (pirdab, pirdi) – zīmēt;
minā pirdan mujupirdimil (*ades.*) – es zīmēju ar krāsu zīmuļiem

pisk (piskun, piskuid) – (zivju) mazulis

pismāine (pismāižen, pismāšt, pismāižid) – svilpe;
pistta pismāižel – svilpt svilpē

pistta (pistab, pisti) – svilpt, svilpot;
pū pistab – meža irbe svilpo

Piter (Piterin) – Pēterpils, Sanktpēterburga;
elāda lāz Piterid – dzīvot pie Pēterpils; dzīvot Pēterpils tuvumā;
minā tedan, miše Vika tuleb Piterišpāi – es zinu, ka Vika atbrauks no Pēterpils;
Piterin Lehtez – Pēterpils avīze (Pēterburgas avīze);
Piterin Vepsān serb – Pēterpils vepsu biedrība

pit'k (pit'kān, pit'kid) – gaŗš;
kaikiŗ pitkemb om meiden jogi, kakiŗ armhemb om kodite – visgaŗākā ir mūsu upe, vismīļākais ir mājupceļŗ;
neiŗukaiŗzel om ģoma pit'k pal'mik – meitenei ir skaista gaŗa bize;
pit'kāks aigaks – ilgam laikam, uz ilgu laiku

pit'kha – ilgi

pit'kāli – tālu (*lielā gaŗumā, lielā platībā*);
hen lete om pit'kāli – sīkas smiltis stieŗjas tālu (*lielā gaŗumā*)

pitte: **min pitte?** – kā gaŗumā?;
metranpitte – metra gaŗumā, metru gaŗŗ, metrīŗgs;
sor'men pitte – pirksta gaŗumā

plaĉkaiŗta (plaĉkaidab, plaĉkaiŗi) – plaukŗŗķēt, noplaukŗŗķēt

plakutada (plakutab, plakuti) – brīkŗŗķēt, krakŗŗķēt

plan (planan, planoīd) *lietv.* – plāns, nodoms

pobedad (pobedoīd) *tikai dsk.* – bēdas

poĉt 1. (poĉtan, poĉtid) *lietv.* – pasts

poĉt - 2. *kād.* – pasta-

pohj (pohjan, pohjid) – dibens;
jauganpohj – pēda;
jārv kül'mi pohjahasai – ezers nosala līdz dibenam;
kengānpohj – zole

pohjoine 1. (pohjoiŗen, pohjoŗt) *lietv.* – ziemeļi;
pohjoiŗespāi suvehpāi – no ziemeļiem uz dienvidiem

pohjoine 2. (pohjoiŗen, pohjoŗt, pohjoiŗid) *kād.* – ziemeļu, ziemeļniecisks;
pohjoine pol' – ziemeļu puse

pohjoiŗ - – ziemeļu-

pohjoiŗnaba (~|naban, ~|naboid) – ziemeļpols

pohjoiŗpedr (~|pedran, ~|pedroid) – ziemeļbriedis

pohjoiŗtullei (~|tullein, ~|tulleid) – ziemelis

poig (poigan, poigid) – dēls; bērniŗŗ;
keskmāine poig – vidējais dēls;
kūzuda poigal – pajautāt dēlam;
poigale nellānz' voz' astub – dēlam iet ceturtais gads

poigan|poig (~|poigan, ~|poigid) – mazdēls (dēladēls)
poigan|tūtār (~|tūtren, ~|tūtart, ~|tūtīd) – mazmeita (dēlameita)
poikheze 1. *apst.* – šķērsām, šķērseniski; pretī;
 čapta poikheze – sagriezt šķērseniski;
 hān sanad ei sanu poikheze – viņš vārdu nepateiks pretī
poikheze 2. (*priev. ar part.*) – šķērsām, šķērsām pār;
 poikheze ted – šķērsām pār ceļu
poikpoli 1. *apst.* – šķērsām; pāri;
 mānda poikpoli – iet šķērsām;
 poikpoli tes – pāri ceļam
poikpoli 2. (*priev. ar ines.*) – šķērsām; cauri, pāri;
 poikpoli joges – pāri upei;
 poikpoli sildas – šķērseniski tiltam
poimda (poimib, poimi) – 1) lasīt (*sēnes, ogas, utt.*); ogot; sēņot; 2) izsūt, izrakstīt
 Maša poimib marjoīd (*part.*) – Maša lasa ogas;
 poimda bolad – lasīt brūklenes;
 poimda marjoīd – lasīt ogas, ogot
pol' (polen, pol't, polid) – puse; vidus;
 kevāz'pol' – pavasara sākums;
 kodilehtpol' – mājaslapa (*vietne*);
 koume polenke – trīsarpus;
 pohjoine pol' – ziemeļu puse;
 pol'he kezhasai – līdz vasaras vidum;
 pol'hesai – līdz pusei;
 siš polespāi – no tās puses;
 suvipol' – dienvidu puse;
 ◇ kundelta polel korval – klausīties ar vienu ausi; klausīties pa ausu galam
poleta (polendab, polenzi) – samazināt;
 poleta arvod – samazināt cenu
polhe (*priev. ar ģen.*) – par;
 minun kirjan polhe – par manu grāmatu;
 sanu ičeiz polhe – pastāsti par sevi;
 sanutez kodikūlān polhe – stāsts par dzimto ciemu;
 sarn hāndikahan polhe – pasaka par vilku
polin (*priev. ar illāt.*) – par;
 kehe polin sinā sanuid? – par kuŗu tu runāji?
politik (politikan) – politika;
 agrarine politik – lauksaimniecības politika
polkta (polgeb, polgi) – iestāties, sākties
 pol'pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – pusdiens, dienas vidus
 pol'sapkad (~|sapkoid) *tikai dsk.* – puszābaki, īsi zābaki
 pol'tošt (pol'toštān) – pusotrs;
 pol'tošt časud – pusotra stunda
poltta (poltab, polti) – dedzināt
 pol'v (pol'ven, pol'vid) – 1) celis, ceļgals; 2) paaudze
 pol'ö (~|ön, ~|öid) – pusnakts
pord (pordon, pordoid) – (*laika*) spīdis;
 varastin pordon aigad – pagaidīju laika spīdi
pordaz (pordhan, pordast, pordhid) – pakāpiens
pordhad (pordhid) *tikai dsk.* – kāpnes;
 lasktas pordhidme – nokāpt pa kāpnēm;
 Val'a-tādi libub pordhilpāi (*abl.*) – Vaļas tante ceļas no kāpnēm
pordhaižed (pordhaižid) *tikai dsk.* – lievenis;
 koir ei ištu pordhaižil (*ades.*) – suns nesēž uz lieveņa
por'moi (por'moin, por'moid) – sermulis;
 por'moi om harv meiden mecoiš – sermulis ir rets mūsu mežos
porn (pornan, pornoid) – stiprs, veselīgs
porotada (porotab, poroti) – sāpēt
porzaz (porshan, porzast, porshid) – sivēns;
 ◇ ajada porshal – iet četrpāpus
pošav (pošavan, pošavid) – sērga, epidēmija

poud (poudan) – skaidrs laiks
priha (prihan, prihoid) – puisis, jaunietis
prihaine (prihaižen, prihašt, prihaižid) – zēns, zēniņš, puika;
prihaine paneb sapkad jaugha (*illāt.*) – zēns auj zābakus kājās;
prihaižele om viž vot, a neičukaine om koumevozne – zēnam ir pieci gadi, bet meitene ir trīsgadīga;
sanu sille prihaižele – pasaki tam zēnam
prihastuz (prihastusen, prihastust, prihastusid) – jaunība
pu (pun, puid) – koks;
kacta puhu (*illāt.*) – skatīties kokā;
libuda puhu – kāpt kokā;
lind ištub pus (*ines.*) – putns sēž kokā;
orav libui puhu – vāvere uzkāpa kokā;
pun al – zem koka;
samalduz ambui puhu – zibens iespēris kokā;
vārištada pu – liekt koku
pučtas (pučiše, pučihe) – atteikties;
poigan tāht hān pučihe kaikespāi – dēla dēļ viņa atteicās no visa
pudištada (pudištāb, pudišti) – purināt, kratīt
puodr (puodran, puodroid) – putra;
ažlak sused surint-ki pudroks ei raci – skops kaimiņš putraimus putrai žēlo;
saged puodr – bieza putra;
sōda pudrod maidonke – ēst putru ar pienu
pugetada (pugetāb, pugeti) – ievērt;
pugetada neglha nit’ – ievērt adatā diegu
puhlota (puhlonēb, puhloni) – uzbriest;
jūvād puhloniba vedes – graudi ir uzbrieduši ūdenī
puhtaz (puhtān, puhtast, puhthid) – tīrs, skaidrs;
puhtaz taivaz – skaidras debesis
puhtastada (puhtastāb, puhtasti) – tīrīt
puhtas – tīri
puhtuz’ (puhtuden, puhtut) – tīrība
puhuda (puhub, puhui) – pūst;
tāmbei puhub kova tullei – šodien pūš skarbs vējš
puik (puikon, puikoid) – skaids; skabarga
puine (puižen, pušt, puižid) *kād.* – koka-
puišt (puišton, puištoid) – parks;
vell’ kāveleb puištos – brālis staigā parkā
pu|jaugad (~|jaugoid) – koka kājas
punauta (punaudāb, punauzi) – pagriezt, pavērst, kratīt (*galvu*);
 ◇ **punauta nišk** – lauzt sprandu
puno (punon, punoid) – skrūve, dzenskrūve
puno|lendim (~|lendimen, ~|lendint, ~|lendimid) – helikopters
punotada (punotāb, punoti) – griezt, grozīt;
reboi punotāb nenal – lapsa groza degunu
punotas (punose, punoihe) – griezties, grozīties;
 ◇ **ūmbri keles punose** – uz mēles griežas
pupotada (punotāb, punoti) **sōda** – ēst lēni košļājot, zelēt;
hāmbhid ei ole ka pupotāb sōda – zobu nav, tāpēc ēd lēnām
purda (pureb, puri) – 1) kost, grauzt; 2) košļāt, zelēt; 3) miltz, lauzt (*radīt sāpes*);
ei voi purda ičeze kūnambrust – nevar iekost savā elkonī;
 ◇ **ala pure raudad!** (*paruna*) – nekož dzelzi!;
 ◇ **kūnambruz om lāheli, da ed pure** (*paruna*) – elkonis ir tuvu, bet neiekodīsi
purde (purtkēn, purdet, purtkid) – avots;
joda purtkespāi – dzert no avota
purde|vezi (~|veden, ~|vet, ~|vezid) – avotu ūdens;
purdevezi om lahed da vilu – avotu ūdens ir svaigs un vēss
pureh (purehen, pureht, purehid) – bura
pureh|veneh (~|venehen, ~|veneht, ~|venehid) – burinieks, buru laiva;
ahav a|jab purehveneht – viegls vējš dzen burinieku
puern (puernun, puernuid) – klēts, apcirknis

puru (purun, puruid) – tvaiks;
 čainikas**pāi** **puru lähte** – no tējkannas iet tvaiks;
 purupall'**an** **aluine** – tvaika veseļa lakta;
 vezi kändi**he** **puruks** – ūdens pārvērties tvaikā
puru|laiv (~|laivan, ~|laivoid) – tvaikonis
pu|spirt (~|spirtan) – koka spirts, metilspirts;
 ajada **puspirtad** – tecināt koka spirtu
puzu (puzun, puzuid) – grozs;
 tāuz' **puzu** – pilns grozs;
 ◇ **elo meleta kuti puzu reigunke** (*paruna*) – dzīve bez prāta ir kā caurumains grozs
puzududa (puzudub, puzudui) – pampt; *pārn.* dusmoties, bozties
putkotada (putkotab, putkoti) – bērt, kaisīt
putkotadas (putkotase, putkoti**he**) – birt
putta (putub, putui) – trāpīt; nokļūt; gadīties;
 ong **putui hagoho** – āķis aizķeries siekstā;
putta avton alle – nokļūt zem spēkrata;
putta lumuzil metho – trāpīt ar sniega pikām mērķī;
putta onghe – uzķerties uz āķa;
putta vastha – gadīties pretī;
putuin tuhoze – nokļuvu sniegputenī;
segoin i putuin jogirandale – apmaldījos un nokļuvu upes krastā;
 ◇ **kuna putub** – kur pagadās;
 ◇ **kut putui** – kā pagādījās;
 ◇ **putta hondole jāl'gele** – nomaldīties (*burt.:* trāpīt sliktās pēdās)
pu|voi (~|voīn, ~|void) – (*lampādēm*) [zemāka labuma] olīveļļa (*burt.:* koka eļļa)
pū (pūn, pūid) – meža irbe;
 pū **pistab** – meža irbe svilpo
pūhkim (pūhkmēn, pūhkimt, pūhkimid) – 1) dzēšamgumija; 2) galdauts;
 heitta **pūhkim laudalpāi** – noņemt galdautu no galda;
 levitada **pūhkim** – uzklāt galdautu
pūhki|ruz (~|ruzun, ~|ruzuid) – dvielis;
 pakita **puhtaz pūhkiruz** – palūgt tīru dvieli
pūhktā (pūhki**b**, pūhki) – slaucīt (*gan ar slotu, gan ar lupatu*), dzēst (*ar dzēšgumiju*);
 pūhktā **lava** – slaucīt grīdu;
 pūhktā **pölū** – slaucīt putekļus
pūhktās (pūhki**še**, pūhki**he**) – slaucīties
pūhā (pūhān, pūhid) – svētki
pūhā|pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – svētdiena;
 minā astun **kinoho pūhāpāivā** (*ades.*) – es iešu uz kino svētdien
pūštinpāi – kājām gaisā, ačgārni
pūštta (pūšt**ab**, pūšti) – sliet;
 ◇ **pūštta korvad** – klausīties ar abām ausīm (*burt.:* sliet ausis)
pūštutada (pūštut**ab**, pūštuti) – sliet
pūžuda (pūžub, pūžui) – turēties;
 sapkad ei **pūžugoi jaugas** – zābaki neturas kājās
pūta (pūd**ab**, pūdi) – ķert
pā (pān, pāid) – galva;
 hān māneb **pal'hal pāl** – viņš iet ar pliku galvu;
 hānel ei **kaik rahod olgoi pās** – viņam pavisam nav prāta galvā;
 hānel ei **ole rahod pās** – viņam [pavisam] nav prāta galvā;
 māgipā – kalna virsotne;
 panda **paik pāhā** – uzlikt lakatu galvā;
 panda **pāhā** – uzlikt galvā;
 pān **kibišt**ab**** – galva sāj;
 pān **kibišti, sikš en tulend** – galva sājēja, tāpēc neatnācu;
 saharpā – cukurgalva;
 šapuk **pās** – cepurē, ar cepuri galvā;
 ◇ **mānda kuna pā kandab** – iet, kur deguns rāda;
 ◇ **riputada (pāstta) pā** – nokārt galvu;
 ◇ **tullei pās kāveleb** – vējš galvā staigā;
 ◇ **ūht pād ei voi sōtta** – vienu galvu nevar pabarot

pāč (pāčn, pāčid) – krāsns;
pašta leib pāčiš – cept maizi krāsni
pāč'edez (~|edesen, ~|edest, ~|edesid) – krāsns priekša, pavarda priekša
pā|direktor (~|direktorān, ~|direktoroid) – rīkotājdirektors
pādāras, pādārašti – tuvu malai;
ani pādārašti seižutid padan, lankteb – pavisam tuvu malai esi nolīcis podu, nokritīš
pāhkim (~|pāhmen, ~|pāhkint, ~|pāhkmid) – rieksts
pāhkim|pu (~|pun, ~|puid) – lazdājs
pāi – gaiši;
irdal om jo pāi – ārā ir jau gaišs
pāiduda (pāidub, pāidui) – aust, ataust;
pāiduškanzi jo – jau aust
pāi|lamp (~|lampān, ~|lampoid) – dienasgaismas spuldze
pāi|longi (~|longin, ~|longid) – pusdienas;
lauk om saubatud pāilongi aigaks – veikals ir slēgts pusdienas pārtraukumā;
pāilongi aigan – pusdienu laikā, pusdienās
pāi|pašt (~|pašton, ~|paštoid) – saulgozis, piesaule
pāipaštokaz (pāipaštokahan, pāipaštokast, pāipaštokahid) – saulains
pā|ird (~|irdān, ~|irdoid) – galvenā iela
pāiv (pāivān, pāivid) – diena;
ezmāine pāiv sūgūz'kud – pirmais septembris;
hūvād pāivād! – labdien!
kaikuččen pāivān – caurām dienām, no dienas dienā;
kogonaižen pāivān lugin – visu dienu lasīju;
kunpāiv – mēneša diena;
lugin kirjan koumes pāivās – izlasīju grāmatu trijās dienās;
mitte pāiv tāmbei om? – kas par dienu šodien ir?
muupāiv – darbdiena;
nečiš kus om koumekūmne pāivād – šai mēnesī ir trīsdesmit dienas;
nenil pāivil – šajās dienās;
pol'pāiv – pusdienu, dienas vidus;
pāiv pideni – diena kļuvusi gaŗāka;
radinpāiv – darbdiena; darba diena;
sūgūz'kun ezmāižel pāivāl lapsed māneba školha – pirmajā septembrī bērni iet skolā;
sūndundpāiv – dzimšanas diena;
toižel pāivāl – citā dienā, otrā dienā; nākošdien;
ūhtel čomal pāivāl (ades.) **hān ajab lidnha** – vienā skaistā dienā viņa brauks uz pilsētu;
ūnāižen pāivān lugin – visu dienu lasīju;
 ◇ **pāiv pāivālaze** – diena-dieniņa
pāivitāda (pāivitab, pāiviti) – dežurēt
pāivitādas (pāivitase, pāivitihe) – sauļoties
pāivitai (pāivitajan, pāivitajid) – dežurants
pāivituz (pāivitusen, pāivitust, pāivitusid) – dežūra
pāiv|kirj (~|kirjan, ~|kirjoid) – dienasgrāmata
pāiv|kodi (~|kodin, ~|kodid) – bērnodārzis;
minun vell' kāvub pāivkodihe – mans brālis iet bērnodārzā
pāiv|laskm (~|laskman) – rietumi
pāiv|laskm|pol' (~|polen, ~|pol't) – rietumpuse
pāiv|nouzm (~|nouzman) – austrumi;
pāivnouzmahapāi – uz austrumu pusi;
pāivnouzmaspāi – no austrumiem
pāiv|nouzm|pol' (~|polen, ~|pol't) – austrumpuse;
pāivnouzmanpol'he – uz austrumpusi
pāiv|nouzm|pol'ne (~|pol'žen, ~|polišt, ~|pol'žid) *kād.* – austrumu-
pāivāiči – pa vienu dienu, vienā dienā
pāivāine (pāivāižen, pāivāšt, pāivāižid) – saule;
Ma pōruse pāivāižes ūmbri – Zeme griežas apkārt saulei;
pāivāine kadoi pil'ven alle – saule paslēpās aiz mākoņa;
pāivāine laskihe – saule nolaidās/norietēja;
pāivāine om jo alahan – saule ir jau zemu;

päivāine paštab – saule spīd;
päivāine tikahtui – saule nolaidās/norietēja
päivāks – uz [vienu] dienu, [vienai] dienai
päivāl – dienā, dienas laikā
pākaz (pākhan, pākast, pākhid) – prātīgs, apķērīgs, attapīgs, atjaufīgs
pāl (piev. ar ģen.) – virs, uz (kur);
ala nagra minun pāl – nesmejies par mani;
kuva ripub leden pāl – glezna ir (burt.: karājas) virs pavarda;
lamp ripub laudan pāl – lampa ir virs galda
radlaudan pāl – uz [darba] galda
pāl|lagi (~|lagen, ~|lagid) – galvvidus, pauris;
 ◇ **tehta pālgi** – apprecēties agrāk par vecāko māsu (burt.: taisīt pauri)
pāl'dās (pāliše, pālihe) – kāpt
pāle (piev. ar ģen.) – virs, virsū, uz (kurp);
ala verdu minun pāle – nedusmojies uz mani;
hān nagroi minun pāle – viņa smeļās par mani;
kaži hūpāhti ištmen pāle – kaķis uzlēca uz krēsla;
lendim lendab mecan pāle – lidmašīna lido virs meža;
mikš sinā rānduid minun pāle? – kāpēc tu sadusmojies uz mani?;
panda ezipaik pāle – apsiet priekšautu;
panda paid pāle – ģērbt kreklu mugurā;
panda pāle – ģērbt mugurā (burt.: likt galvā);
panda pāle kodvaks – pielaiķot (burt.: likt galvā pārbaudei);
sōmlaudan pāle – (likt) uz ēdamgalda
pālembaine (pālembaižen, pālembašt, pālembaižid) kād. – virsējais, virs- (par drēbēm);
pālembaižed sobad – visdrēbes;
panda pāle pālembaižed sobad – vilkt (burt.: likt) virsū virsdrēbes
pāliči (prieiv. vai piev. ar ines.) – 1) pāri, pār, pēc; 2) dēļ;
mindai laidas hānes pāliči – mani lamā viņa dēļ;
pāliči kahtes časus – pēc divām stundām;
pāliči kahtes kus – pēc diviem mēnešiem;
pāliči kahtes nedališ – pēc divām nedēļām;
pāliči kahtes päivās – pēc divām dienām;
pāliči nedališ – pēc nedēļas;
pāliči sildas – pāri tiltam;
sild pāliči joges – tilts pār upi;
vodes pāliči – pēc gada
pāl|lidn (~|lidnan, ~|lidnoid) – galvaspilsēta
pālpāi (piev. ar ģen.) – virs (no kurienes), no virsas;
heitta paid pālpāi – novilkt kreklu;
heitta sobad pālpāi – noģērbties, izģērbties;
katusen pālpāi – no jumta;
pāl|mez³ (~|mehen, ~|mest, ~|mesid) – priekšnieks; virsaitis; vadonis
pāskhaine (pāskhaižen, pāskhašt, pāskhaižid) – bezdelīga
pāstta (pāstab, pāsti) – 1) laist, izlaist, atlaist; 2) tecināt, brūvēt (ražot, tecinot);
pāstta spirtad – tecināt kandžu;
pāstta valdale – izlaist brīvībā;
 ◇ **pāstta kundlid** – liet asaras;
 ◇ **pāstta nena** – nokārt degunu;
 ◇ **pāstta pä** – nokārt galvu
pāstuz (pāstusen, pāstust, pāstusid) – brīvdienas; atvaļinājums;
kezapāstuz – vasaras brīvdienas;
tal'vpāstuz – ziemas brīvdienas
pāzda (pāzub, pāzui) – 1) paiet; 2) glābties; izkļūt; tikt laukā;
pāzda alahaks – iet lejup;
 ◇ **pāzda kandmižespāi** – dzemdēt
pāzutada (pāzutab, pāzuti) – glābt
pōkoi (pōkoin, pōkoid) – dzīvnieku kuņģis
pōl'gāstoitta (pōl'gāstoitab, pōl'gāstoiti) – biedēt, baidīt;
kontakt toīziden lapsidenke pōl'gāstoiti hāndast – saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu
pōl'gāstuda (pōl'gāstub, pōl'gāstui) – baidīties, nobīties
pōl'gāstunu (pōl'gāstunuden, pōl'gāstunut, pōl'gāstunuzid) – nobijies

pöl'gästuz (pöl'gästusen, pöl'gästust, pöl'gästusid) – izbīlis;
 pöl'gästusiš – izbīlī
pöluz (pölusen, pölust, pölusid) – spilvens;
 ikunpöluz – palodze;
 panda pölusen alle – nolikt zem spilvena;
 pehmed pöluz – mīksts spilvens
pölvaz (pölvhan, pölvast, pölvhid) – lini;
 nügüd' pölvast mijal ei kazvatagoi jo – tagad linus pie mums neaudzē;
 pölvaz mijal māni ūlānsāton – lini mums gāja bojā
pölvaz|kangaz (~|kanghan, ~|kangast, ~|kanghid) – linu audums
pölvaz|ma (~|man, ~|maid) – linu lauks;
 ajada kanoid pölvazmalpāi – dzīt vistas no linu lauka
pölü (pölün, pölüid) – putekļi;
 pūhktā pölü – slaucīt putekļus
pölükaz (pölükahan, pölükast, pölükahid) – putekļains
pörastuda (pörastub, pörastui) – apmaldīties, nomaldīties
pördutada (pördutab, pörduti) – atdot, atgriezt;
 pördutada velg – atdot parādu
pörtas (pördase, pördihe) – atgriezties;
 pördamoi necen kūzundannoks – atgriežos pie šī jautājuma;
 pörtas tagaze – atgriezties atpakaļ;
 ◇ se aig om pörtas kodihe – laiks atgriezties mājās
pörund (pörundan, pörundoid) – aprite, riņķojums, griešanās;
 vezipörund londuses – ūdens aprite dabā
pöud 1. (pöudon, pöudooid) *lietv.* – lauks, tīrums, pļava;
 enčēd pöudod mectuiba – agrākas pļavas apmežojušas;
 mö lähtem pöudole (*allāt.*) – mēs iziesim pļavā;
 pöudho om semetud nižu – tīrumā ir iesēti kvieši;
 pöudoiden keskes – tīrumu vidū, lauku vidū;
 rugižpöud – rudzu lauks;
 traktorad lähttas pöudoile (*allāt.*) – traktori iziet tīrumos
pöud| 2. *kād.* – lauka-
pöud|hir' (~|hiren, ~|hirt, ~|hirid) – [svītrainā] klaidoņpele
pöud|ižanduz (~|ižandusen, ~|ižandust, ~|ižandusid) – lauku saimniecība
pöud|počt (~|počtan, ~|počtid) – lauku pasts
pöud|pü (~|pün, ~|püid) – laukirbe
pöud|tedai|mez' (~|mehen, ~|mest, ~|mehid) – agronoms
pövu (pövun, pövuid) – kažoks

R

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

raccastai (raccastajan, raccastajid) – jātnieks
raccastada (raccastab, raccasti) – jāt
raccil – jāšus, jāteniski;
 ajada raccil – jāt, braukt jāšus
racta (racib, raci) – nežēlot;
 ei racta (ei raci, ei rackoi) – žēlot
rad (radon, radooid) – darbs, nodarbošanās;
 ei sinun rad, ala čokaite – nav tava darīšana, neuzbāzies;
 hān keskusti mindai radoispāi – viņš iztraucēja man darbu;
 kittā hūvās rados – palielīt par labu darbu;
 konz lähted radole? (*allāt.*) – kad iziesi darbā?;
 kut rad astub? – kā iet darbs?;
 kut sinun radod? – kā tev iet?;
 maksta rados (*ines.*) – maksāt par darbu;
 minā ajan radole – es braucu uz darbu;
 mānda radole – iet darbā, iet uz darbu;
 oigeta rad – izpildīt darbu;
 rad lopihe – darbs beidzies;

rad mehen čomitab – darbs grezno cilvēku;
rad māneb tūhjas – darbs sokas slikti;
rad oli muga – lieta bija šāda;
rad om vaumitud – darbs ir beidzies;
tartta (kāziduda) radho – ķerties pie darba
radai (radajan, radajid) – strādnieks
rad|honuz (~|honusen, ~|honust, ~|honusid) – darbnīca
radin|pāiv (~|pāivān, ~|pāivid) – darbadiena
radio (radion) – radio;
mō kundlim radion – mēs klausījāmie radio
rad|laud (~|laudān, ~|laudoid) – darbagalds;
išta radlaudān taga – sēdēt pie darbagalda;
pidab panda lamp (nōm.) radlaudale – jānoliek lampa uz rakstāmgalda;
radlaudal (ades.) – uz darbagalda;
radlaudān pāl – uz darbagalda
radnik (radnikan, radnikoid) – darbinieks, strādnieks;
hān om huba radnik, mudaidab kuti tāi – viņš ir sliktis darbinieks, kustās kā uts;
mō olem hūvād radnikad – mēs esam labi darbinieki
rad|sobad (~|sobid) – darba apģērbs
rag (ragan, ragoid) – kārts, bomis
ragiž (ragihen, ragišt, ragihid) – krusa;
raghen sadab – krusa krīt;
ragišt sadab – krusa krīt
ragištada (ragištāb, ragišti) – krist (*par krusu*);
ragištāb – krīt krusa
rahad (rahoid) *tikai dsk.* – nauda;
antta rahad sizaren kal't – nodot naudu ar mūsu (ar māsas palīdzību);
henod rahad – sīknauda;
pidada rahad bankas – turēt naudu bankā
rahod (rahid) – prāts, saprāts;
hānel ei kaik rahod olgoi pās – viņam pavisam nav prāta;
hānel ei ole rahod pās – viņam pavisam nav prāta
rahtod (rahtoid) *tikai dsk.* – biežpiens;
sōda rahtoid marjoidenke – ēst biežpienu ar ogām
rahvahaline (rahvahaližen, rahvahališt, rahvahaližid) *kād.* – tautas-, tautisks, nacionāls;
rahvahaline avtonimii – nacionālā autonomija;
Rahvahaliž-kul'turaline Vepsān sebr – Vepsu tautas kultūras biedrība
rahvahan – tautas-;
rahvahan pajo – tautas dziesma
rahvahan|hor (~|horan, ~|horoid) – tautas koris
rahvahanik (rahvahanikan, rahvahanikoid) – pilsonis
rahvahan|muzik (~|muzikan, ~|muzikid) – tautas mūzika
rahvahan|pajo (~|pajon, ~|pajoid) – tautasdziesma
rahvahan|sarn (~|sarnan, ~|sarnoid) – tautas pasaka
rahvaz (rahvahan, rahvast, rahvahid) – tauta;
elāda rahvahan karččikš – dzīvot kā cilvēki;
elāda rahvahan karthe – dzīvot kā cilvēki;
kaikjal oli ājan rahvast – visur bija daudz tautas;
minun rahvhan fol'klor – manas tautas folklorā
raibak (raibakon, raibakoid) – auksts
raid (raidan, raidoid) – vītols, kārkls
raid|penzhišt (~|penzhišton, ~|penzhištoid) – vītola krūmājs, kārkklājs
raikta (raigab, raigoi) – maurot, baurot, īdēt
raja (rajan, rajoid) – robeža (*galvenokārt valsts robeža*)
rajata (rajadab, rajazi) – izdzīt, padzīt
ramb (ramban, ramboid) – klibs;
neciš mecakištos elāb sur' ramb kondi – šajā meža biežoknī dzīvo liels klibs lacis
rambita (rambičeb, rambiči) – klibot
rand (randan, randoid) – 1) krasts; 2) mala, puse;
kodirand – dzimtā puse, dzimtais krasts;
lainhed lōba randha – viņi sitas pret krastu;

māne, pāsta not randha! – aizej, iemet tīklu pie krasta!;
 ojarand – upītes krasts;
 Ojatin randalpāi (abl.) kulub hill' pajo – no Ojates krasta dzirdama klusa dziesma
 randembaine (randembaižen, randembašt, randembaižid) kād. – piekrastes-, krastmalas-
 randišst (randišton, randištoīd) – piekraste, krastmala;
 meren randišst – jūrmala, jūras piekraste
 rand|nit (~|nitun, ~|nituid) – piekrastes pļava
 rand|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – piekraste, krastmala;
 meren randpol' – jūrmala, jūras piekraste
 razv (razvan, razvoid) – tauki, spēkis
 razvakaz (razvakahan, razvakast, razvakahid) – trekns, tauks
 razvduda (razvdub, razvdui) – aptaukoties
 rata (radab, radoi) – strādāt; darīt;
 hān radab školās opendajan – viņš strādā skolā par skolotāju;
 midā radad? – ko dari?;
 rata pūdol – strādāt tīrumā;
 rata vaikkuluhu – strādāt klusumā;
 ◇ rata oc higos – strādāt vaiga sviedros
 rat'k|aig (~|aigan, ~|aigoid) – starpbrīdis
 ratketa (ratteb, ratsi) – notrūkt, noplīst, irt, atirt, izārdīties;
 ombluz ratsi – vīle atirusi
 raud 1. (raudan) lietu. – dzelzs;
 rostkel sōb raudad – rūsa saēd dzelzi;
 ◇ ala pure raudad! (paruna) – nekož dzelzi!
 raud|- 2. kād. – dzelzs-
 raudad (raudoīd) dsk. – šķēres;
 kus oma raudad? – kur ir šķēres?;
 mihe paned raudad? – kur ielikt šķēres?
 raudaine (raudaižen, raudašt, raudaižid) kād. – dzelzs-, dzelžains
 raud|te (~|ten, ~|teid) – dzelzceļš
 raud|te|sol'm (~|sol'men, ~|sol'mid) – dzelzceļa mezglis
 raud|te|verk (~|verkon, ~|verkoid) – dzelzceļa tīkls
 raud|vandeh (~|vandhen, ~|vandeht, ~|vandhid) – dzelzs stīpa, dzelzs gredzens
 raud|vanuim (~|vanuimen, ~|vanuimid) – dzelzs stieple, dzelzs drāts
 rauk (raukan, raukoid) – nabaga-, nelaimīgs
 ravaz (rauhan, ravast, rauhīd) – padzīvojis, pusemūža-, pavecs
 reakcii (reakcijan, reakcijoid) – reakcija;
 allergine reakcii – alerģiska reakcija
 rebita (rebineb, rebini) – saplīst, pārtrūkt;
 rācin rebini – kreklis saplīsa
 rebitada (rebitab, rebiti) – plēst, saplēst, pārraut;
 rebitada bumag – plēst papīru;
 rebitada kirjaine – saplēst vēstuli
 reboi (reboin, reboīd) – lapsa;
 reboin jāl'ged – lapsas pēdas
 rečostada (rečostab, rečosti) – darīt paviŗši, nekvalitatīvi
 redis (redisan) – redīsi
 redu (redun) – dubļi
 redukaz (redukahān, redukast, redukahīd) – nefīrs, dubļains
 redu|ku (~|kun, ~|kuid) – oktōbris
 redu|majag (~|majagen, ~|majagīd) – nevīža, nefīrelis
 redu|žom (~|žoman, ~|žomid) – dubļi (loti daudz), dubļaina vieta
 redu|tuk (~|tukun, ~|tukuid) – nevīža, nefīrelis
 reform (reforman, reformoid) – reforma;
 agrarine reform – zemes reforma, agrāra reforma
 regi (regen, regīd) – 1) ragavas, kamanas; 2) vezums;
 ajada regel – braukt ar kamanām;
 tāuz' regi haugoid – pilns vezums malkas
 regut (reguden, regut, reguzīd) – ragaviņas, kamaniņas;
 regudel – (braukt) ar kamaniņām;

š**ta**r**ka** **re**g**u**d**e**l – braukt ar kamaniņām;
 š**ur**k**ta** **re**g**u**d**e**l – vīzināties ar kamaniņām
reig (reig**u**n, reig**u**id) – caurums;
 keh**ke**r **re**ig – apaļš caurums;
 t**e**g**e**n **re**ig š**au**g**h**u (*illāt.*) – uztaisīšu caurumu maisā
reig**u**k**az** (reiguk**ah**an, reiguk**as**t, reiguk**ah**id) – caurumains
reiž**e**!l**u** (~|lun, ~|luid) – augšstilba kauls
rel's (rel's**an**, rel's**oid**) – sliede;
 a**ja**d**a** rel's**oid** – velmēt sliedes
reng**az** (reng**h**an, reng**as**t, reng**h**id) – riņķis, gredzens
rez'ot**ad**a (rez'ot**ab**, rez'ot**i**) m**ā**nd**a** – ātri iet;
 h**ā**n rez'ot**ab** m**ā**nd**a** – viņš ātri iet
rid**a** (rid**an**, rid**oid**) – slazds, lamatas;
 p**ar**at**a** rid**ad** l**in**du**ile** – izlikt slazdus putniem
rid**e**l**t**a (rid**le**b, rid**li**) – strīdēties;
 h**ō** p**ak**s**us** rid**le**b**a** – viņi bieži strīdas
Rig (Rig**an**) – Rīga;
 o**le**n Rig**as**p**ā**i – esmu no Rīgas
rigeht**id**a (rigeht**ib**, rigeht**i**) – steigties;
 rigeht**id**a k**od**i**h**e – steigties mājup;
 ◇ ala rigeht**i**, rigeht**id** ka rah**vh**ale ilod t**e**g**e**d (*paruna*) – nesteidzies, pasteigsies un tautu uzjautrināsi
rigeht**oi**t**t**a (rigeht**oi**t**ab**, rigeht**oi**t**i**) – steigt, steidzināt;
 ala rigeht**oi**t**a** m**in**d**ai**! – nesteidzini mani!
rigeht**u**s**i** – steidzīgi, ar steigu;
 a**st**t**a** rigeht**u**s**i** – iet ar steigu
rig**e**t**a** (rig**e**nd**ab**, rig**e**n**zi**) – steigties
Rihač'ak**ai**n**e** (~|ak**ai**ž**e**n, ~|ak**as**t) *mit.* – Klēts māte
rih**m** (rih**man**, rih**moid**) – cilpa
riič**t**a (riič**ib**, riič**i**) – noģērbt;
 riič**t**a s**ob**ad – noģērbties, noģērbt drēbes
riič**tas** (riič**i**š**e**, riič**i**h**e**) – noģērbties, izģērbties
riiž**e** (riiš**ken**, riiž**ed**, riiš**kid**) – gurns, gūža, augšstilbs
rik**t**a (rik**ob**, rik**oi**) – nogalināt, nokaut;
 t**at**az**e** o**li** rikt**ud** s**od**as – viņa tēvs ir gājis bojā kaņā
rind (rind**an**, rind**oid**) – krūts
rind**al** 1. *apst.* – tuvū, tuvumā, blakus;
 o**ld**a rind**al** – būt blakus
rind**al** 2. (*piev. ar ģen.*) – pie, blakus;
 t**at**am seiž**ub** rind**al** – tēvs stāv blakus;
 h**ā**n išt**ui**h**e** m**in**un rind**al** – viņa apsēdās man blakus
rind**al**e (*piev. ar ģen.*) – pie (*kurp*)
rind**at**i – blakus, līdzās;
 m**e**id**e**n p**e**rt**id** o**ma** rind**at**i – mūsu mājas ir blakus (*viena otrai*)
ripp**ud**a (ripp**ub**, ripp**ui**) – kārties
rip**t**a (rip**ub**, rip**ui**) – karāties
rip**ut**ad**a** (rip**ut**ab, rip**ut**i) – kārt, karināt;
 rip**ut**ad**a** j**ū**g**uz**' – piekārināt smagumu;
 rip**ut**ad**a** k**ou**k**h**u – uzkarināt uz āķa;
 rip**ut**ad**a** ū**le**s**k**āt – uzkārt augstu;
 ◇ rip**ut**ad**a** p**ā** – nokārt galvu
ris**t** (rist**an**, rist**oid**) – krusts
ris**t**i**t** (ristit**un**, ristit**uid**) – cilvēks;
 h**ū**v**ā** rist**i**t – labs cilvēks;
 n**e**pr rist**i**t – nerunīgs cilvēks;
 ◇ h**e**ng**e**d ei s**ō** rist**i**t – labas dvēseles cilvēks
riš**tan** – ilgi
riz**u** (riz**un**, riz**uid**) – saplēsts, saplīsis, nodriskāts
riv**i** (riv**in**, riv**id**) – rinda, virkne;
 ū**l**āh**ā**in**e** riv**i** – augšējā rinda
robaid**uz** (robaid**us**en, robaid**us**t, robaid**us**id) – troksnis;
 vih**m**an robaid**uz** – lietus troksnis

robaita (robaidab, robaiži) – trokšņot; šalkot, šalkt; kraukšķēt;
ala robaida, susedad magadaba jo – netrokšņo, kaimiņi guļ jau;
haban lehtesed robaidaba – apses lapas šalc
roбил'kāine (roбил'kāizen, roбил'kāšt, roбил'kāižid) – kumelīte, margrietiņa
ročkutada (ročkutab, ročkuti) – krakšķēt
rod (rodan, rodid) – asaka
rogo (rogon, rogoid) – niedre, meldri
rohk (rohkun, rohkuid) – negatavs, nenobriedis
rohked (rohktan, rohktoid) – drosmīgs;
rohked saldat – drosmīgs kaņavīrs
rong (rongun, ronguid) – kaudze, grēda, blāķis;
rong kivid – kaudze akmeņu
ropotada (ropotab, ropoti) – plīkšņināt
roste (rostken, rostet, rostkid) – rūsa;
rostkel sōb raudad – rūsa saēd dzelzi
rotmahtada (rotmahtab, rotmahti) – krist (*no liela augstuma*)
rouhehtida (rouhehtib, rouhehti) – grauzt
rouhida (rouhib, rouhi) – grauzt
rouhta (rouhib, rouhi) – smalcināt, drupināt;
rouhta kivid – drupināt akmeņus
rova (rovan, rovid) – grāvis;
eglai lanksin rovaha – vakar iekritu grāvī
rubi|lōc (~|lōcon, ~|lōcoid) – krupis
rubi|samba (~|samban, ~|samboid) – krupis
rubl' (rubl'an, rublid) – rublis
rugihine (rugihizen, rugihist, rugihižid) *kād.* – rudzu-;
rugihine jauh – rudzu milti
rugiz (rugihen, rugist, rugihid) – rudzi;
rugiz om jo ehtnū – rudzi ir jau nobrieduši;
rugiz om jo kūpsnu – rudzi ir jau nobrieduši;
rugiz om jo salīstunu – rudzi ir jau nobrieduši
rugiz|leib (~|leibān, ~|leibid) – rudzu maize
ruhj (ruhjan, ruhjid) – izdobta laiva
rujod (rujoid) *tikai dsk.* – atkritumi
runo (runon, runoid) – dzejolis
runo|eht (~|ehtan, ~|ehtoid) – dzejas vakars;
tarbiž tehta runoehť skolha (*illāt.*) – jāsarīko dzejas vakars skolā
runo|kirjutai (~|kirjutajan, ~|kirjutajoid) – dzejnieks
rusked (rusttan, rusttoid) – sarkans; ruds;
hānel (*ades.*) **om rusked paid** – viņam [mugurā] ir sarkans kreklis;
pihlāčud – **rusttad marjad** (*akuz.*) – pīlādžogas ir sarkanās ogas
rusked|verine (~|verizen, ~|verist, ~|verizid) – ruds, rudmatains;
minun tatam om ruskedverine, a mam – vaugedverine – mans tēvs ir rudmatis, bet māte – gaišmate
ruskota (ruskneb, ruskni) – sarkt, nosarkt
ruskotada (ruskotab, ruskoti) – sarkt, nosarkt
rušitada (rušitab, rušiti) – noģērbt, izģērbt;
rušitada laps' alasti – izģērbt bērnu līdz kailumam
rušta (rušib, ruši) – atsiet, atraisīt; novilkat apavus;
rušta sol'm – atsiet mezglu;
◇ **rušta kāded** – atsiet rokas
rušt'as (rušiše, rušihe) – noģērbties
ruzu (ruzun, ruzuid) – lupata;
lavaruzu – grīdas lupata
rūgda (rūgib, rūgi) – klepot
rūgiž (rūgihen, rūgišt, rūgihid) – klepus;
sinai om rūgiž, pidab astta tervehtajannoks – tev ir klepus, vajag aiziet pie ārsta
rācin (rācnen, rācint, rācnid) – (*sieviešu*) kreklis
rāk 1. (rāken) *lietv.* – svelme, karstums
rāk 2. (rāken, rākid) *kād.* – svelmīgs, versmains, karsts;
om-ik keza (*ades.*) **rāk?** – vai vasarā ir karsts?;

rāked **pāivād** – karstas dienas, svelmīgas dienas;
tāmbei om rākemb, mi eglai – šodien ir karstāk nekā vakar
rākištada (rākišt**ab**, rākišti) – cept, cepināt, uzcept
rākitada (rākit**ab**, rākiti) – sildīt;
pāivāižespāi rākitab – saulīte silda
rān' (rān**ān**, rān**id**) – dusmīgs, pikts;
rān' ān' – pikta balss
rānd (rānd**an**, rānd**oid**) – lietusgāze
rānduda (rānd**ub**, rānd**ui**) – dusmoties, sadusmoties;
mikš sinā rānduid minun pāle? – kāpēc tu sadusmojies uz mani?
rānkta (rāng**ub**, rāng**ui**) – rāt, rāties
rāsttā (rāst**āb**, rāsti) – 1) raut, plēst, plūkt; 2) atņemt;
 ◇ **rāsttā voikud** – gauži raudāt (*burt.:* raut raudas);
 ◇ **rāsttā muhud** – plati smaidīt (*burt.:* plēst smaidus);
 ◇ **rāsttā tukad pās** – plēst matus sev uz galvas
rāzāita (rāzāi**dab**, rāzāi**ži**) – krakšķēt
rāustaz (rāust**han**, rāust**ast**, rāust**hid**) – nojume;
vezi tilkub rāusthišpāi – ūdens pil no nojumēm;
vezi vaigatab rāusthišpāi – ūdens pil no nojumēm
rāvāita (rāvāi**dab**, rāvāi**ži**) – kaut, raudāt;
laps' rāvāidab – bērns raud
rōhkta (rōhk**ib**, rōhk**i**) – rukšķēt
rōun (rōun**an**, rōun**oid**) – 1) robeža; 2) mala, puse;
kodirōun – dzimta puse,
rōunhasai om viž kilometrad – līdz robežai ir pieci kilometri
rōunaiči – no malas, gar malu

S

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ū](#) [Ā](#) [Ō](#)

sab – drīkst
sabr (sab**ran**, sab**roid**) – guba, (siena) kaudze;
om hūvā magata sabras – ir labi gulēt siena kaudzē
sabutada (sabut**ab**, sabuti) – panākt; sastapt; aizsniegt;
habi sabutin – ar pūlēm panācu;
sabuta minei – panāc mani;
valeg sabuti mecas – lietusgāze panākusi mežā
sada I (sab, sai) – 1) saņemt, gūt; 2) iegūt (*arī uguni*); izņemt;
sada kādhe – noķert;
sada kādhe māč – noķert bumbu;
sada rahad kukroižespāi – izņem naudu no māka;
 ◇ **sada ičeze niškal** – gūt ar savām pūlēm (*burt.:* gūt ar paša pakausi)
sada II (sab, sai) – drīkstēt;
ei sa – nedrīkst;
ei sa tehta necidā – nedrīkst to darīt;
neičukaine kūzub openda jal (*ades.*), **kuspāi sab otta vajehnik** – meitene jautā skolotājam, kur var saņemt vārdnīcu;
sab-ik mānda kinoho? – vai drīkst iet uz kino?
sada III (sada**n**, sada**oid**) – simts;
kaks' sadad grammad – divsimt gramu;
viž sadad – piecsimt
sadada (sada**b**, sada**i**) – snigt, līt, krist, iet (*par nokrišņiem*);
ragišť (raghen) sadab – krusa krit;
sadab** lunt** – snieg;
tāmbei lunt (lumen) sadab – šodien snieg
sadanz' (sada**nden**, sada**nt**, sada**nzid**) – simtais
sadul (sada**lon**, sada**loid**) – segli
saduloita (sada**loičeb**, sada**loiči**) – seglot
sagarm (saga**rmon**, saga**rmoid**) – ūdrs

saged (sagedan, sagedoid) – biezs;
 saged pudr – bieza putra
sagedan – biezi, bieži
sagud (saguden, sagut, saguzid) – siers;
 lujas magukaz sagud – ļoti garšīgs siers
sahar (saharan) – cukurs;
 čai saharanke – tēja ar cukuru;
 joda čajud saharanke (komit.) – dzert tēju ar cukuru;
 ližada minei saharad – pieliec man cukura
sait (saitan, saitoid) – vietne;
 saitan kart – vietnes karte, vietnes satura rādītājs
saldat (saldatan, saldatoid) – kaņavīrs, kareivis;
 rohked saldat – drosmīgs kaņavīrs
salištuda (salištub, salištui) – briest, nobriest, ienākties, nogatavoties;
 rugīž om jo salištunu – rudzi ir jau nobrieduši
saliž (salhen, sališt, salhid) – ieguvums, loms, medījums;
 mecnik om tonu sališt measpāi – mednieks ir atnesis medījumu no meža
sal'm (sal'men, sal'mid) – (jūras) šaurums;
 sal'medme – pa šaurumu
samal (samlon, samloid) – sūna;
 samalduda seinād samlol – drīvēt sienas ar sūnām
samalduda (samaldub, samaldui) – drīvēt
samalduz (samaldsen, samaldust, samaldsid) – zibens;
 samalduz ambui puhu – zibens iespēris kokā
samba (samban, samboid) – varde
sambuda (sambub, sambui) – dzist
sambutada (sambutab, sambuti) – dzēst, nodzēst;
 sambutada lamp – nodzēst lampu;
 sambutada tohuz – nodzēst sveci
sambutim (sambutimen,ambutint,ambutimid) – ugunsdzēsīs, ugunsdzēsamais aparāts
samine (samižen, samišt, samižid) – ieguve, iegūšana;
 kuldan samine – zelta ieguve;
 samine kuldad – zelta ieguve
sampta (sambub, sambui) – dzist
samvar (samvaran, samvaroid) – patvāris;
 samvar fuzaidab – patvāris burbuļo;
 samvar šihaidab – patvāris burbuļo
sana (sanan, sanoid) – vārds;
 hān sanad ei sanu poikheze – viņš vārdu nepateiks pretī;
 lugusana – skaitļa vārds;
 otta sana(d) tagaze – ņemt vārdus atpakaļ;
 pane kūzundad mustenzoittud sanoihe – uzdod jautājumus par iezīmētiem vārdiem;
 ◇ **sinun sana da Jumalale korvha!** (paruna) – no tavas mutes Dieva ausī!
sanelta (saneleb, saneli) – daudzkārt teikt, piestāstīt, teicin teikt, teikāt;
 vanhembad saneliba hānele, miše kaikjal om mārg – vecāki daudzkārt teikuši viņam, ka visur ir slapjš
sanged (sanktan, sanktoid) – biezs;
 sanged vajehnik – bieza vārdnīca
sanuda (sanub, sanui) – teikt, pateikt, sacīt, stāstīt, pastāstīt;
 ezmāi meleta, sid' sanu – vispirms padomā, tad saki;
 kehe polin sinā sanuid? – par kuŗu tu runāji?;
 midā sinā sanuid? – ko tu teici?;
 min opendai sanub, se i sādām – ko skolotājs teiks, to arī izdarīsim;
 minei om huiged sanuda – man ir kauns stāstīt;
 pidab sanuda Mikoile (allāt.), **miše Tal'a tuleb homen** – jāpasaka Mikum, ka Taļa atbrauks rīt;
 sanu hānele ičeleze – pasaki viņam pašam;
 sanu ičeiz polhe – pastāsti par sevi;
 sanu sille prihaižele – pasaki tam zēnam;
 sanuda liigad – pateikt lieku;
 sanuda muhunke (komit.) – pateikt ar smaidu;
 sanuda sarnoid – stāstīt pasakas;
 sanuda vastha – teikt pretī;
 sanugat ozutesid – pasakiet piemērus;

◇ **sanuda ezile** – pareģot;
 ◇ **sil'mihe sanuda** – acīs pateikt
sanund (sanundan, sanundoid) – teikums
sanund|kirjutuz (~|kirjutusen, ~|kirjutust, ~|kirjutusid) – diktāts
sanutez (sanutesen, sanutest, sanutesid) – stāsts;
sanutez kodikūlān polhe – stāsts par dzimto ciemu
sapug (sapkan, sapkoid) – zābaks;
panda sapkad jaugha (*illāt.*) – aut zābakus kājās;
sapug om jāl'ges – zābaks ir kājā;
 ◇ **sapkad vajehtada** – pārdomāt, mainīt viedokli vai lēmumu (*burt.:* zābakus mainīt)
sar' (saren, sart, sarid) – sala
sarak|lind (~|lindun, ~|linduid) – bezdelīga
sarn (sarnan, sarnoid) – pasaka;
baboi starinoičeb sarnoid (*part.*), **hān om hūvā sarnoiden oc!** – vecmāte stāsta pasakas, viņa ir laba stāstītāja!
mam lugeb sarnan (*akuz.*) – māte lasa pasaku;
rahvahansarn – tautas pasaka;
sanuda sarnoid – stāstīt pasakas;
sarn hāndikahan polhe – pasaka par vilku
sarnoiden oc (*id.*) – pasaku stāstītājs
sarnoitā (sarnoičeb, sarnoiči) – stāstīt pasakas
sar'v (sar'ven, sar'vid) – rags (*dzīvniekam*); (*pārn.*) puns;
ocha sar'v libui – pierē rags (puns) izauga;
 ◇ **lūheta sarved** – nolauzt ragus (*savaldīt*)
sazo|pā (~|pān, ~|pāid) – vaigs
satatada (satatab, satati) – sasist, sadauzīt; ievainot
satatez (satatesen, satatest, satatesid) – sasitums; brūce, ievainojums;
čak astub satatesespāi – asinis tek no brūces
satta (satāb, satoi) – nogādāt, piegādāt; pavadīt;
olin vanhembid satmas – gāju vecākus pavadīt;
satta neižne kodihesai – pavadīt meiteni uz mājām
sattas (satase, satoihe) – sasisties, ievainoties;
lankted ka satatoi – nokritīsi un sasitīsies
satuz (satusen, satust, satusid) – ienākums; ieguvums; panākumi, sekmes;
ihastoitta hūvil satusil – iepriecināt ar labiem panākumiem
saub (sauban, sauboid) – vāks
saubata (saupān, saupsi) – 1) aizvērt, slēgt; 2) izslēgt;
lauk om saubatud longin aigaks – veikals ir slēgts pusdienas pārtraukumā;
saubata nūblād – pogāt pogas, aiztaisīt pogas;
saubata uks' luklole – slēgt durvis ar atslēgu;
saupā sil'mād! – aizver acis!
sauda (sauvob, sauvoi) – būvēt, celt;
sauda pert' – celt māju
saum (sauman, saumoid) – stūris; leņķis;
pertin saumad – mājas stūri
sauvand|mec (~|mecan, ~|mecoid) – būvkoku mežs
sauvond (sauvondan, sauvondoid) – celtniecība
sauvond|radaī (~|radajan, ~|radajid) – celtnieks;
sauvondradajad kaidas labidoil (*ades.*) – celtnieki rok ar lapstām
savi (saven, savid) – māls;
saves (*ines.*) – māla
savu (savun, savuid) – dūmi
savustada (savustab, savusti) – dūmot, kūpēt
savu|torv (~|torven, ~|torvid) – dūmvads
se (sen, sidā) – tas, tā; te;
a se – citādi;
ala lähte, a se abittun – neaizej, citādi apvainošos;
min opendai sanub, se i sādām – ko skolotājs teiks, to arī izdarīsim;
sanu sille prihaižele – pasaki tam zēnam;
se om jo toine pagin – tā jau ir cita saruna;
sen tāht – tā dēļ;

siš polespāi – no tās puses;
 õ oli se kābed, se hond – nakts bija te jauka, te slikta;
 ◇ se aig om – ir [pienācis] laiks;
 ◇ se aig om pōrtas kodihe – laiks atgriezies mājās;
 ◇ sidā keskes – pa to laiku
 -se part. – nez;
 mikš-se kontakt toīžiden lapsidenke pōl'gāstoiti hāndast – nez kāpēc saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu
seban|pā (~|pān, ~|pāid) – apkakle
sebata (sebadab, sebaži) – apskaut, apkampt
sebr (sebran, sebroid) – sabiedrība, biedrība; ļaudis, iedzīvotāji;
 külāsebr – ciema ļaudis, ciema iedzīvotāji;
 Piterin vepsān sebr – Pēterpils vepsu biedrība;
 Rahvahaliž-kul'turaline Vepsān sebr – Vepsu tautas kultūras biedrība
sebranik (sebranikan, sebranikoid) – draugs, draudzene; biedrs;
 jātta kirj sebranikale – atstāt grāmatu pie drauga;
 laps'aigan sebranik – bērniņas draugs;
 pagišta sebranikanke – runāt ar draudzeni;
 sebranikanke (komit.) – ar draugu;
 tarbiž otta lehtik sebranikalpāi (abl.) – jāpaņemt burtnīca no drauga
sebrut (sebruden, sebrut, sebruzid) – biedrība, pulciņš
segl (seglan, segloid) – siets;
 ◇ kaik minai lähte segal – nekas man nesānā (burt.: viss man iztek sietā);
 ◇ vihumb kut seglaspāi – list kā no spaiņa (burt.: list kā no sieta)
segoida (segoib, segoi) – 1) sajaukties, izšķīst; 2) apmaldīties; sapīties;
 hō voidas segoida mecha (illāt.) – viņi var apmaldīties mežā;
 segoida mecha (illāt.) – apmaldīties mežā;
 segoin i putuin jogirandale – apmaldījos un nokļuvu upes krastā
segoitāda (segoitab, segoiti) – 1) jaukt, šķīdināt; 2) jaukt, sajaukt, sapīt, maisīt, samaisīt;
 segoitāda salat staučas – samaisīt salātus šķīvi
segoitez (segoitesen, segoitest, segoitesid) – šķīdums; java;
 väll' segoitez – vājš šķīdums
seibaz (seibhan, seibast, seibhid) – miets, kārts;
 ajada seibaz maha – dzīt mietu zemē
seičeme (seičemen, seičemid) – septiņi;
 kaks' i seičeme kümnenest – divi un septiņas desmitdaļas;
 nousta seičeme časud – celties pulksten septiņos
seičeme|kümne (seičemen|kümnen, seičemid|kümnid) – septiņdesmit
seičeme|kümnenz' (seičemen|kümneniden, seičemed|kümnenid, seičemid|kümnenzid) – septiņdesmitais;
 hānele seičemekümnenz' nellānz' voz' astub – viņam septiņdesmit ceturtais gads rit
seičemenz' (seičemeniden, seičement, seičemenzid) – septītais
seičeme|tošt|kümne (seičemen|tošt|kümnen, seičemid|tošt|kümnid) – septiņpadsmit
seikh (seikhen, seikhid) – stiebrs, stublājs, kāts
sein (seinān, seinid) – siena;
 ajada nagl seinha – dzīt naglu sienā;
 ocsein – ārsiena, fasāde
sein|časud (~|časuid) tikai dsk. – stundenis, sienas pulkstenis
seišta (seižub, seižui) – stāvēt; atrasties;
 ala seižu naku! – nestāvi šeit!
 lauk seižub külān agjas – veikals atrodas ciema malā;
 pertedeses seižub ogibal škap – priekštelpā atrodas milzīgs skapis;
 seišta tagaižil kābāilil – stāvēt uz pakājkājām;
 seišta ūhtel jaugal – stāvēt uz vienas kājas;
 sur' pert' seižub jogirandal (ades.) – šī māja stāv upes krastā;
 škap seižub laval (ades.) – skapis stāv uz grīdas;
 vādrad seižuba laval čogas, nikelle ei telustagoi – spaiņi stāv uz grīdas kaktā, nevienam netraucē
seištas (seižuse, seižuihe) – celties (kājās)
seižui (seižujan, seižujid) – stabils
seižutāda (seižutab, seižuti) – 1) nostādīt, nolikt; sliet, uzslīet, piesliet; 2) apstādināt, apturēt;
 ala seižutade minun edehe – nestāvēt man priekšā;
 seižuta suksed seinād vaste – pieslien slēpes pie sienas;

seižutada aid – [uz]sliet žogu;
 seižutada pud vaste – pieslieties pie koka
 seižutadas (seižutase, seižutihe) – 1) kļūt, tapt; 2) apstāties;
 seižutadas kombuile – krist ceļos
 seižutez (seižutesen, seižutest, seižutesid) – pietura, apstāšanās
 seižutim (seižutimen, seižutint, seižutimid) – pietura, pieturvieta;
 avtobusan seižutim – autobusa pietura
 sekretar⁹ (sekretarin, sekretarid) – sekretāre;
 pidab tedištada sekretaril (ades.), konz tuleb pāmez⁹ – jānoskaidro pie sekretāres, kad atnāks priekšnieks
 sel'g (sel'gān, sel'gid) – 1) mugura; 2) (kalnu) grēda;
 lehmāl om vauged jono sel'gāl – govij ir balta svītra mugurā;
 māģisel'g – kalnu grēda;
 otta šaug sel'ghā – paņemt maisu mugurā;
 tegi ajatiž sel'gāle – izsities augonis uz muguras
 sel'g|aivod (~|aivoid) – muguras smadzenes
 sel'ged (sel'ktan, sel'ktoid) – 1) caurspīdīgs; skaidrs; 2) saprotams;
 sel'ged taivaz – skaidras debesis
 sel'geta (sel'gneb, sel'gni) – noskaidroties
 sel'gitada (sel'gitab, sel'giti) – 1) tīrīt; 2) skaidrot, paskaidrot
 sel'ktās – skaidri;
 sanu sel'ktās – pasaki skaidri;
 sanuda sel'ktās – pateikt skaidri
 semend (semendan, semendoid) – labība (nop|auta)
 semend|ku (~|kun, ~|kuid) – maijs;
 semendkun videnz⁹ pāiv – piektajā maijā;
 videnz⁹ pāiv semendkud – piektajā maijā
 sen⁹ (senen, sen⁹t, senid) – sēne;
 mānda sen⁹he – iet sēnēs;
 sen⁹vihm – sēņu lietus
 sen tāht – tāpēc
 sep I (sepan, sepaoid) – kalējs;
 sep tagob pajas – kalējs kaļ kalvē
 sep II (sepan) – raugs
 sestrikaine (sestrikaižen, sestrikašt, sestrikaižid) – jāņoga
 severz⁹ (severdān, severt, severdoid) – tik, tik daudz;
 severdan en sō – tik daudz neapēdīšu
 sid⁹ – šeit, te; pēc tam, tad;
 ezmāi meleta, sid⁹ sanu – vispirms padomā, tad saki
 sid⁹-žo – tūlīt, tūlīņ, tūdaļ
 sidaig – šai laikā
 sidoda (sidob, sidoi) – 1) siet, piesiet, sasiet; 2) adīt; 3) savilk (muti);
 kurkun sidob tomičaižespāi – rīkli savēl no ievas augļiem;
 sidoda čaphe – piesiet ķēdē
 sid⁹pāi – no šejienes, prom, projām;
 hān om amu lāhtnu sid⁹pāi – viņš sen ir aizgājis no šejienes;
 māne-ške poiš sid⁹pāi – ej [nu] projām no šejienes;
 soiguta sid⁹pāi, ika lōdas – mūc prom, citādi piekaus
 siga (sigan, sigoid) – cūka;
 jāmed siga – nobarota cūka
 sigā – tur;
 ken sigā om? – kas tur ir?;
 konz minā tulēn auditorijaha, kaik ūlāopenikad oma jo sigā – kad es ienāku auditorijā, visi studenti jau ir tur
 sigāpāi – no turienes
 sihesai – tikmēr, līdz tam, līdz tam laikam,
 sihesai, kudaig – tikmēr, kamēr;
 sihlaine (sihlaižen, sihlašt, sihlaižid) – nātre
 sija (sijan, sijid) – 1) vieta; 2) guļamvieta, guļvieta;
 alahaine sija – apakšēja vieta;
 alangsija – zemiene;
 andmižsija – izsniegšanas vieta;
 kerata sija – sakārtot guļtu;

panda sijale – nolikt vietā;
vaskmāine sija – nepazīstama vieta;
 ◇ **ni-kus sijad en voi lōuta** – vietu sev nevaru atrast

sikš – tāpēc;
pān kibišti, sikš en tulend – galva sāpēja, tāpēc neatnācu;
sikš ku – ciktāl; tāpēc kā;
sikš miše – tāpēc ka

sil – tā, ar to;
mil voim, sil abutam – kā varēsim, tā palīdzēsim

sild (sildan, sildoīd) – tilts;
ajada venehel alahali sildas – pabraukt ar laivu zem tilta;
mānda alaiči sildas – iet zem tilta;
mānda sildan alaiči – iet tiltam apakšā;
sild pāliči joges – tilts pār upi;
sildan alpāi – no patiltes;
sildan korvas – pie tilta;
seižutin pertin sildan korvha – uzbūvēju māju tiltam blakus

siled (siledan, siledoīd) – gluds

silitada (silitab, siliti) – glaudīt; gludināt;
silitada silitezraudal – gludināt ar gludekli

silitezraud (~|raudan, ~|raudoīd) – gludeklis;
silitada silitezraudal – gludināt ar gludekli

siloi – toreiz, tad

sil'm (sil'mān, sil'mid) – acs;
mustad sil'mād – melnas acis;
pidada sil'miš – pieskatīt (*burt.*: turēt acīs), turēt acu priekšā;
poig-se kazvab sil'miš! – bērns gan aug acu priekšā!;
sauptā sil'mād! – aizver acis!;
terav sil'māle – [ar] asu redzi;
umbišta sil'mād! – aizver acis!;
 ◇ **en usko ičein sil'mile** – neticu savām acīm;
 ◇ **hānen sil'mād kehūba** – viņas acis skraida (*burt.*: mutuļo);
 ◇ **iškta sil'mil** – šaut ar acīm;
 ◇ **lāhte sil'mišpāi!** – ej no acīm prom!;
 ◇ **minun sil'miš** – manās acīs, manu acu priekšā;
 ◇ **nāhta sil'mhā** – redzēt savām acīm;
 ◇ **peitta sil'mād** – slēpt acis;
 ◇ **sil'metusin** – zem četrām acīm;
 ◇ **sil'mihe sanuda** – acīs pateikt;
 ◇ **sōdā sil'mil** – ēst ar acīm

sil'māline (sil'māližen, sil'māliš, sil'māližid) – pilns, pārpildīts

sil'māta (sil'mdab, sil'mzi) – ieraudzīt

sil'miš – (svešu) acu priekšā

silos|haud (~|haudan, ~|haudoīd) – skābbarības bedre

sinai – pie tevis, tev

sindai – tevi

sinei – tev

sinikod (sinikoid) *tikai dsk.* – salaka

sinine (sinižen, siništ, sinižid) – zils

siništuda (siništub, siništui) – zilēt, zilgmot;
taivaz siništub – debesis zilgmo

sinnemb – tālāk, pēc iespējas tālāk

sinnemba – tālāk, pēc iespējas tālāk

sinnā – turp, uz turieni

sinnāpāi: ◇ **sinnāpāi nāguškab** – tad būs redzams

sinun – tavs, tava, tavi, tavas

sinā (sinun, sindai) – tu;
kuna sinā māned? – kur tu ej?;
kut sindai kuctas? – kā tevi sauc?;
māned-ik sinā laukha? – vai tu ej uz veikalu?;
midā sinei pidab? – ko tev vajag?;

mikš sinā rānduid minun pāle? – kāpēc tu sadusmojies uz mani?;
midā sinā tahtoid? – ko tu grībi?;
midā sinā teged? – ko tu dari?;
sinun magun mōdhe – pēc tavas garšas;
sinun vigan tagut – tavas vainas dēļ;
sinā iče tedad – tu pats zini;
tulin sinunnoks azjad – atnācu pie tevis darīšanās;
ājak mest sinun kanzas om? – cik cilvēku ir tavā ģimenē?;
 ◇ **ni tōd, ni azjad sid' sinei ei ole** – nav ko tev te darīt;
 ◇ **sinun sana da Jumalale korvha!** (*paruna*) – no tavas mutes Dieva ausī!
sipsitāda (*sipsitab*, *sipsiti*) **vihmda** – smidzināt;
sipsitab vihmda – smidzina (*lietus*)
sires 1. (*apst.*) – **blakus** (*kur*);
olda sires – būt blakus
sires 2. (*piev. ar ģen.*) – **blakus, pie** (*kur*);
ištta iknan sires – sēdēt pie loga;
sildan sires – blakus tiltam, pie tilta
sirespāi 1. (*apst.*) – **projām no** (*no kurienes*)
sirespāi 2. (*piev. ar ģen. vai alat.*) – **[prom] no** (*no kurienes*);
lāhte iknan sirespāi! – aizej prom no loga!
sireti – **blakus** (*kur*)
sirhe 1. (*apst.*) – **blakus** (*kurp*);
hān ištuihe iknan sirhe – viņš apsēdās blakus logam
sirhe 2. (*piev. ar ģen. vai alat.*) – **blakus, pie** (*kurp*);
minei sirhe ište! – man blakus sēdies!
siriči (*priev. ar ines.*) – **gar, garām**;
mānda siriči pertiš – paiet mājai garām
sirta (*sirdab*, *sirdi*) – **kustināt, pārvietot; pārnest, pārnēsāt**
sirtas (*sirdase*, *sirdihe*) – **kustēties**
sizar (*sizaren*, *sizart*, *sizarid*) – **māsa**;
antta rahad sizaren kal't – nodot naudu ar māsu (ar māsas palīdzību);
medsizar – medicīnas māsa;
minun sizarem ištub čogas – mana māsa sēž kaktā;
minai om koume sizart – man ir trīs māsas;
minā tedištin ičein sizarelpāi – es uzzināju no savas māsas
sit (*sitan*) – **sūdi, izkārnījumi**
sit|bubarik (∼|bubarikan, ∼|bubarikoid) – **mēslu vabole, skarabejs**
situacii (*situacijan*, *situacijid*) – **situācija**;
ozaižimoi koverikahas situacijas – es nokļūtu sarežģītā situācijā
slokostida (*slokostib*, *slokosti*) – **gatavot** (*par ēdienu*) (= *slokost'ta*)
slokost'ta (*slokostib*, *slokosti*) – **gatavot** (*par ēdienu*);
slokostin kaiked longikš – esmu sagatavojusi visu pusdienām
so (*son*, *soid*) – **purvs**;
vajutezso – slīkšņains purvs, staigns purvs
soba (*soban*, *sobid*) – **drēbe, tērps**;
kezasoba – vasaras tērps;
paik kožub sobanke – lakats piestāv tērpam
sobad (*sobid*) – **drēbes, apģērbs; veļa**;
heitta sobad [pālpāi] – noģērbties, izģērbties, noģērbt drēbes;
kezasobad – vasaras apģērbs;
pālembaižed sobad – visdrēbes;
radsobad – darba apģērbs;
riičta sobad – noģērbties, noģērbt drēbes;
sobad kastuiba lābi – drēbes izmirka cauri;
tal'vsobad – ziemas drēbes, ziemas apģērbs
soba|lāhte (∼|lāhtken, ∼|lāhtet, ∼|lāhtkid) – **āliņģis** (*veļas skalošanai*)
sobat (*sobatan*, *sobatoid*) – **sestdiena**;
mō mānem mecha sobatal (*ades.*) – mēs iesim uz mežu sestdien
sobatan – **sestdien**
sobdas (*sobiše*, *sobihe*) – **ģērbties**;
sobdas lāmās – ģērbties silti

sobitada (sobitab, sobiti) – ģērbt
soda (sodan, sodoid) – kaŗš;
 Tal'vsoda – Ziemas kaŗš;
 tataze oli riktud sodas – viŗa tēvs ir gājis bojā kaŗā;
 Liŗasoda – Turpinājumā kaŗš;
 veda soda – kaŗot;
 kāvuda sodaha – kaŗot
soda|- kād. – kaŗa-;
 sodakomissariat – kaŗa komisariāts
soda|akademii (~|akademijan, ~|akademijoid) – kaŗa akadēmija
soged (sogedan, sogedoid) – akls
so|hein (~|heinān, ~|heinid) – grīslis
soigutada (soigutab, soiguti) – 1) mukt; 2) (*skaļi*) dziedāt; trokŗņot
 korviŗ soigutab – ausīs dūc;
 soiguta sid'pāi, ika lōdas – mūc prom, citādi piekaus;
 soigutada pajoid – skaļi dziedāt dziesmas
soim (soiman, soimid) – liela daudzairu laiva
soit (soiton, soitoid) – mūzikas instruments;
 jāndesoit – stīgu instruments
soitand (soitandan, soitandoid) – (*pūŗaminstrumentu*) spēle, spēlēŗana
soitoinē (soitoiŗen, soitoiŗt, soitoiŗid) – stabulīte
soitta (soitab, soiti) – spēlēt (*pūŗaminstrumentu*)
sokaz (sokahan, sokast, sokahid) – purvains
sol (solan, solid) – sāls;
 kivisol – akmens sāls;
 kābuine solad – ŗķipsna sāls;
 nāpine solad – ŗķipsna sāls
solakaz (solakahān, solakast, solakahid) – sāļŗ, sāliŗis;
 solakahad lepsened – sāliŗas rudmieses
solata (soladab, solazi) – sāliŗ;
 solata magun mōdhe – sāliŗ pēc garŗas
sol'|hein (~|heinān, ~|heinid) – skābene
sol'm (sol'men, sol'mid) – mezgls;
 raudtesol'm – dzelzceļa mezgls;
 ruŗta sol'm – atsiet mezglu
sol'mita (sol'miŗeb, sol'miŗi) – siet
son' (sonen, sonid) – asinsvads, dzīŗla, cīpsla
so|nit (~|nitun, ~|nituid) – purvainā pļava
sorav (soravan, soravid) – raupjŗ, ciets
sor'm (sor'men, sor'mid) – (*rokas*) pirksts;
 čaksor'm – mikacīŗis, mazais pirkstiņŗ;
 imesor'm – zeltņesis;
 lugeda sor'mil – skaiŗiŗt uz pirkstiem;
 orasor'm – rādiŗtājpirksts;
 ozutada sor'mel – rādiŗt ar pirkstu;
 sor'men pitte – pirksta gaŗumā;
 sur' sor'm – gaŗais pirksts;
 ◇ sor'mel tehtud – muļķiŗis;
 ◇ sor'men taga ei nāgu – niecīgŗ (*burt.:* aiz pirksta neredz)
sorz (sorzan, sorzoid) – pīle;
 čap'ar'sorz – savaļas pīle
sorta (sordab, sordi) – nomest, nolaist, nogāzi
souta (soudab, souidi) – airēt, irt
spasiboita (spasiboiŗeb, spasiboiŗi) – pateikties
sport (sportan) 1. *lietv.* – sports
sport|- 2. *kād.* – sporta-, sportisks
sport|karg (~|kargun, ~|karguid) – sporta deŗa
spraudas (spraviŗe, spraviŗe) – izveseļoties; pāriet (*par slimību, stāvokli*);
 lāŗund ei spraude hātken – slimība ilgi nepāriet
spravitas (spraviŗe, spraviŗe) – veseļoties
stal'c (stal'can, stal'coid) – galds

stancii (stancijan, stancijoid) – stacija;
 avtobusstancii – autoosta
starinoita (starinoičeb, starinoiči) – stāstīt;
 starinoita külās (ines.) – stāstīt par ciemu
stauč (staučan, staučoid) – šķīvis;
 puine stauč – koka šķīvis;
 segoitada salat staučas – samaisīt salātus šķīvī
stokan (stokanan, stokanoid) – glāze;
 stokan čajud – glāze tējas;
 valada stokanoihe – saliet glāzēs
st'okol 1. (st'oklan, st'oklid) *lietv.* – stikls
st'okol- 2. *kād.* – stikla-
stribunik (stribunikan, stribunikoid) – kokle
stupin' (stupn'an, stupnid) – vīzes;
 kāvuda stupniš – staigāt vīzēs
su (sun, suid) – 1) mute; 2) grīva;
 jogensu – upesgrīva;
 ◇ andoi Jumal sun, andab sōmād-ki – deva Dievs muti, dos arī ēdienu;
 ◇ vahtonke sus – ar putām uz lūpām
suga (sugan, sugid) – suka, ķemme
sugd'a (sugib, sugi) – sukāt, ķemmēt
sugd'as (sugiše, sugihe) – sukāties, ķemmēties
suim (suiman, suimid) – [tautas] sapulce, [tautas] saiets, saeima;
 keratas suimha – sanākt sapulcē;
 külāsuim – ciema saiets, ciema sapulce
sukitada (sukitab, sukiti) – činkstēt, pinkšķēt;
 laps' jāl'ghe mamad kāveleb i sukitab – bērns staigā pakal mātei un činkst
suks' (suksen, suksid) – slēpe;
 hihtta suksil – slēpēt, slēpjot, vizināties ar slēpēm;
 huzaita suksil – slēpēt, slēpjot;
 suksed – slēpes;
 suksil – (*braukt*) ar slēpēm;
 suks' katksi – slēpe salūza;
 štarkta suksil – slēpēt, slēpjot;
 šurkta suksil – slēpēt, slēpjot
suks'ikalū (~|kalun, ~|kaluid) – slēpju nuja
suks'ilad (~|ladun, ~|laduid) – slēpju sliedes
sula (sulān, sulid) – 1) atkūsis, kūstošs; 2) *pārn.* mīļš
sulada (sulab, suloi) – kust, izkust, izdzist (*par gruzdošām oglēm*);
 lumi om jo sulanu – sniegs jau ir izkūsis
sula|ku (~|kun, ~|kuid) – aprīlis;
 sulakun augotišes – aprīļa sākumā
sulata (suladab, sulazi) – kausēt, izkausēt;
 pāivāine suladab jād – saule izkausē sniegu;
 sulata argvoi – izkausēt sviestu;
 sulata jā – izkausēt ledu
suloim (suloimen, suloimid) – lasmenis; āliņģis;
 jārve tegihe suloimid – ezerā parādījušies lasmeņi
sumeg (sumegen, sumegid) – migla;
 ◇ sumegel ajab – smidzina
sumk (sumkan, sumkid) – soma
sumotada (sumotab, sumoti) – smidzināt;
 sumotab – smidzina (lietus)
suomalaine (suomalaižen, suomalašt, suomalaižid) – soms, somiete;
 Paavo om suomalaine – Pāvo ir soms
suomeks – somiski;
 pagišta suomeks – runāt somiski
suomen kel' (kelen, kel't, kelid) – somu valoda;
 Paavo kirjuta Suomen kelei (*ades.*) – Pāvo raksta somu valodā

supal (supalan, supaloid) – gabals, šķēle;
lihasupal – gaļas gabals;
supal leibād – maizes šķēle

sur' (suren, surt, surid) – liels (*arī dižs*);
sur' barbaz – kājas īkšķis;
sur' kirjam – lielais burts;
sur' kogo – liels pūlis;
sur' pereh – liela ģimene;
sur' sor'm – garais pirksts;
Sur' Kondjantāhthišt – Lielie Greizie Rati, Lielais Lācis

surda (survob, survoi) – berzt, grūst

surduda (surdub, surdui) – nogurt

surendelii (surendelijan, surendelijoid) – augstprātīgs, lielīgs, uzpūtīgs

sureta (sureneb, sureni) – palielināties;
reig sureneb – caurums palielinājās

surin (surmān, surint, surmid) – putraimi;
ažlak sused surint-ki pudroks ei raci – skops kaimiņš putraimus putrai žēlo;
kagrasine surin – miežu putrami;
kagrsurin – auzu putraimi

sur'kulu (sur'kulun, sur'kuluid) – milzīgs

surm (surman, surmid) – nāve;
 ◇ **olda surman kāziš** – būt tuvu nāvei (*burt.:* būt nāves rokās);
surm ei kūzu vozid (*paruna*) – nāve nejautā vecumu

surmita (surmičeb, surmiči) – nonāvēt

suruz (surusen, surust, surusid) – lielums;
absolūtine suruz – absolūts lielums

sused (susedan, susedoid) – kaimiņš;
meiden susedad pagištas vaiše venākelel (*ades.*) – mūsu kaimiņi runā tikai krievu valodā;
otta tagaze kirvez susedalpāi (*abl.*) – paņemt atpakaļ cirvi no kaimiņa;
 ◇ **hūviden susedoiden keskes seižub korged aid** (*paruna*) – labu kaimiņu vidū stāv augsts žogs

suug (suugan, suugid) – 1) spārns; 2) spura;
lendimen suug – lidmašīnas spārns

suvi 1. (suven) *lietv.* – dienvidi;
pohjoižespāi suvehpāi – no ziemeļiem uz dienvidiem

suvi|- 2. kād. – dienvidu-

suvi|pol' (~|polen, ~|pol't, ~|polid) – dienvidpuse

suvi|tullei (~|tullein, ~|tulleid) – dienvidvējš

sv'okl (sv'oklan) – biete

svolin' (svolinān, svolin't, svolinid) – stobrs

sūdegata (sūdegandeb, sūdeganzi) – uztraukties, raizēties

sūdu (sūdun, sūduid) – troksnis, brēka, klaigas, tracis

sūdāi|koht (~|kohtun, ~|kohtuid) – kuņģis

sūdāimehe (*piev. ar ģen.*) – iekšpus (kurp), iekšā (kurp), uz iekšu;
kacu sūdāimehe – paskaties iekšā;
pirgan sūdāimehe panim kapustad – pīrāgam iekšā ielikām kāpostus

sūdāimes 1. apst. – iekšēji, iekšpus iekšā (kur);
sūdāimes kibištāb – iekšēji sāp

sūdāimes 2. (piev. ģen.) – iekšā (kur);
muražmāton sūdāimes – skudru pūžņa iekšā

sūdāimespāi 1. apst. – no iekšpuses

sūdāimespāi 2. (piev. ar ģen.) – no iekšpuses

sūdāin' (sūdāimen, sūdānt, sūdāimid) – sirds;
sūdāimen lōb – sirds pukst;
 ◇ **sūdāin' solata** – saniknoties (*burt.:* sirdi sālīt)

sūdāi|sija|kāndod (~|kāndoid) – iekšvietas locījumi (inesīvs, elātīvs, illātīvs)

sūdāi|vezi (~|veden, ~|vet, ~|vezid) – sula

sūdāta (sūdādab, sūdāži) – trokšņot, lamāties, klaigāt

sūgūz' 1. (sūgūzen, sūgūst, sūgūzid) *lietv.* – rudens;
tehta sūgūzeks – paveikt līdz rudenim

sūgūz'|- 2. kād. – rudens-, rudenīgs

sügüzel – rudenī;
 sügüzel paksus vihmub – rudenī bieži list
sügüz'keza (~|kezan, ~|kezoīd) – vasaras beigas (*burt.*: rudens vasara)
sügüz'ku (~|kun, ~|kuid) – septembris;
 ezmāine päiv sügüz'kud – pirmais septembris;
 sügüz'kun ezmāizel päivāl lapsed māneba školha – pirmajā septembrī bērni iet skolā;
 sügüz'kus – septembrī
sügüzline (sügüzližen, sügüzliš, sügüzližid) – rudenīgs
sügüz'tal'v (~|tal'ven, ~|tal'vid) – ziemas sākums (*burt.*: rudens ziema)
sül'he: otta laps' sül'he – paņemt bērnu rokās
sünduda (sündub, sündui) – piedzimt;
 mamam om sündnu Ust'kaha – māte ir piedzimusi Debesbraukšanas dienā
sündund'päiv (~|päivān, ~|päivid) – dzimundiena; dzimšanas diena
sündutada (sündutab, sünduti) – dzemdēt;
 sündutada laps' – dzemdēt bērnu;
 ◇ mam ozatomal časul om sündutanu – nelaimīgs (*burt.*: māte nelaimīgā stundā ir piedzemdējusi)
süttuda (süttub, süttui) – degt, iedegties
sütutada (sütutab, sütuti) – dedzināt, aizdedzināt;
 sütutada viri – izdedzināt sērkokociņu
süvä (süvān, süvid) – dziļš;
 minā vajun süvihe übusihe (*illāt.*) – es stiegu dziļās kupenās;
 süvä bong – dziļš atvars;
 süvä meletuz – dziļa doma
süvās – dziļi;
 vilul sāl kala süvās māneb – aukstā laikā zivs dziļi iet
sä (sān, säid) – laiks (*laika apstākļi*);
 a sä-se vilu oli, kül'mi hān tukhu – bet laiks gan auksts bija, sasala viņš ragā;
 hond sä – slikts laiks;
 huba sä – slikts laiks;
 hüvä sä – labs laiks;
 kābed sä – jauks laiks;
 mārg sä – mitrs laiks
sādata (sādatab, sādati) – [ie]tērpt;
 sādatada tātūine – tērpt lelli
sādo (sādon, sādoīd) – tērps
sāni'jaug (~|jaugan, ~|jaugoid) – paparde;
 sāni'jaugal ei ole ānikoid – papardei nav ziedu
sāraita (sāraidab, sāraiži) – trīcēt, drebēt;
 sāraita viluspāi (*elāt.*) – trīcēt no aukstuma;
 ◇ sāraita kuti haban lehtez – trīcēt kā apšu lapa
sārband'luzik (~|luzikan, ~|luzikoid) – ēdamkarote
sārg (sārgen, sārgid) – rauda
sārm (sārmān, sārmid) – sikсна
sās'k (sās'ken, sās'kid) – ods;
 sās'k pināidab – ods sīc;
 sās'ked sōba mindai čakale – odi kož mani līdz asinīm
sāta (sādab, sādi) – taisīt, uztaisīt; darīt, izdarīt; radīt, veidot, izveidot;
 midā sāta? – ko darīt?;
 min opendai sanub, se i sādām – ko skolotājs teiks, to arī izdarīsim
 sāta tervhen – sveicināties
sātas (sādase, sādihe) – 1) tērpties, ģērbties; 2) taisīties (*ceļam utt.*);
 hān kaiken sādase čomin – viņa vienmēr ģērbjas skaisti
sāttuda (sāttub, sāttui) – derēt, būt derīgam
sōda (sōb, sōi) – ēst, paēst, apēst; kost;
 minā en navedi sōda ūlāškolan sōmsijas – man nepatīk ēst augstskolas ēstuvē;
 minā-ki tahtoin sōda – es arī gribu ēst;
 minā sōn murgint (*part.*) – es ēdu brokastis;
 mähmd'a sōda – kāri ēst;
 olen nāl'ghine, pidab sōda küllāks – esmu izsalcis, jāpaēd sātiģi;
 pupotada sōda – ēst lēni košļājot;
 rostkel sōb raudad – rūsa saed dzelzi;

severdan en sō – tik daudz neapēdīšu;
 sāsked sōba mindai čakale – odi kož mani līdz asinīm;
 sōda pudrod maidonke – ēst putru ar pienu;
 ◇ sōda sil'mil – ēst ar acīm;
 ◇ sōden sōda – ēst (*kādu*) nost, izēst
 sōm (sōmān, sōmid) – ēdiens, pārtika; barība;
 nece sōm om naprokucnu, kaikuččen pāivān keitam – šis ēdiens ir apnicis, katru dienu to taisām;
 sōmāle vedab – gribas ēst (*burt.*: uz ēdieniem velk);
 ◇ andoi Jumal sun, andab sōmād-ki – deva Dievs muti, dos arī ēdienu
 sōm|laud (~|laudan, ~|laudoid) – ēdamgalds;
 ištutada adivoid sōmlaudan taga – sēdināt ciemiņus pie ēdamgalda;
 katta sōmlaud – uzklāt galdu;
 kerata sōmlaudale – uzklāt galdu;
 kerata sōmlaudaspāi – novākt no galda;
 sōmlaudale (*allāt.*) – (*likt*) uz ēdamgalda;
 sōmlaudan pāle – (*likt*) uz ēdamgalda
 sōm|sija (~|sijan, ~|sijoid) – ēstuve, ēdnīca;
 minā en navedi sōda ūlāškolan sōmsijas – man nepatīk ēst augstskolas ēstuvē;
 školan sōmsija – skolas ēdnīca
 sōnd (sōndan, sōndoid) – ēšana;
 sōndan aigan – ēšanas laikā
 sōnd|kurk (~|kurkun, ~|kurkuoid) – liels izsalkums
 sōtta (sōtab, sōti) – ēdināt, barot

Š

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T V Ū Ä Ö

šahlod (šahloid) *tikai dsk.* – žaunas
 šakšta (šakšab, šakši) – čāpot
 šapuk (šapkan, šapkid) – cepure;
 šapuk om pās – cepure ir galvā;
 šapuk pās – cepurē (*burt.*: ar cepuri galvā)
 šaug (šaugun, šauguid) – maiss;
 jūged šaug – smags maiss;
 otta šaug sel'ghā – paņemt maisu mugurā;
 tegen reig šaughu (*illāt.*) – uztaisīšu caurumu maisā
 šaukahtada (šaukahtab, šaukahti) melišpāi – jukt prātā, sajukt prātā
 šihaita (šihaidab, šihaiži) – trokšņot, dīkt, blurkšķēt, burbuļot, darkšķēt;
 samvar šihaidab – patvāris burbuļo
 šihlik (šihlikon, šihlikoid) – ķirzaka
 škap (škapan, škapoid) – skapis;
 kirj venub škapis – grāmata ir skapī;
 kirjškap – grāmatu skapis;
 škap seižub laval (*ades.*) – skapis stāv uz grīdas
 škapan|uks^o (~|uksen, ~|ukst, ~|uksid) – skapja durvis;
 tabada kāgās i avaida škapanuks^o – paņemt aiz roktuŗa un atvert skapja durvis
 -ške *partikula* – nu, paklau;
 luge-ške minei – nu palasi man;
 to-ške – paklau, atnes;
 tundišta-ške, konz hān tuleb – nu, uzzini, kad viņa atbrauks
 škol 1. (školan, škol[o]id) *lietv.* – skola;
 hān radab školas opendajan – viņš strādā skolā par skolotāju;
 kes'kškol – vidusskola;
 kāvuda školha – iet skolā;
 lopta škol – pabeigt skolu;
 meiden škol – mūsu skola;
 opetas školas – mācīties skolā;
 sūgūz'kun ezmāižel pāivāl lapsed māneba školha – pirmajā septembrī bērni iet skolā;
 tarbiž tehta runoeht školha (*illāt.*) – jāsarīko dzejas vakars skolā;
 vastatas školanno (*aprok.*) – satīkties pie skolas
 škol|- 2. *kād.* – skolas-

školan – skolas-;
 školan sōmsija – skolas ēdnīca
škol|nik (~|nikan, ~|nikoid) – skolēns
šoll'od (šoll'oid) – aļģes
štanad (štanoid) – bikses;
 pestes štanad ištuihe – mazgājot bikses sarāvušas;
 štanad ahtištudas – bikses kļūst šauras
štargud (štarguid) *tikai dsk.* – slidas;
 huzaita štarguil – slidot, vizināties ar slidām
štarkta (štargub, štargui) – vizināties, braukt (*ar slēpēm, kamaniņām*);
 štarkta regudel – braukt ar kamaniņām;
 štarkta suksil – slēpēt, slēpjot, braukt ar slēpēm;
 štarkta štarguil – slidot
štucer (štuceran, štucericid) – šautene
štucer|tuikutim (~|tuikutimen, ~|tuikutint, ~|tuikutimid) – šautene
šuhaita (šuhaidab, šuhaiži) – čukstēt;
 šuhaita korvha – čukstēt ausī
šuhaitas (šuhaidase, šuhaižihe) – čukstēties, sačukstēties
šur (šurun, šuruid) – lode
šurgunaine (šurgunaižen, šurgunašt, šurgunaižid) – zvārgulis, zvaniņš
šurkta (šurgab, šurgi) – vizināties (*ar kamaniņām utt.*);
 šurgab Van'a regudel – Vaņa vizinās ar kamaniņām;
 šurkta suksil – slēpēt, slēpjot (braukt ar slēpēm)
šuruine (šuruižen, šurušt, šuruižid) – (*ģeometrisks ķermenis*) lode, lodīte; (*gaisa*) balons
šuštuda (šustub, šustui) – nogurt
šuuk (šuukun, šuukuid) – 1) zīds; 2) parastais miežubrālis (*augš*)
šviluh (šviluhan, šviluhoid) – šmerliņš (*zivs*)

Z

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

zavodind (zavodindan, zavodindoid) – sākums
zavott'a (zavodib, zavodi) – sākt
zavottas (zavodiše, zavodihe) – sākties
zerkol (zerklon, zerkolt, zerklaid) – spogulis;
 kactas zerkloho – skatīties spoguļī
znam (znaman, znamoid) – zīme;
 keskznam – centra punkts
Zor'a|tāhthaine (~|tāhthaižen, ~|tāhthašt) – Auseklis, Ausmas zvaigzne (Venēra)

Ž

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

žalleita (žalleičeb, žalleiči) – žēlot
žigutada (žigutab, žiguti) – stumt, grūst
žir (žirun, žiruid) – stāvs (*mājai*);
 alahaine žir – apakšējais stāvs;
 alazīr – pirmais stāvs;
 ezmāine žir – pirmais stāvs
živat (živatān, živatoid) – dzīvnieks;
 imetaiživat – zidītājs;
 kodiživat – mājdzīvnieks;
 mecživat – savvaļas dzīvnieks
živat|lekar' (~|lekarin, ~|lekart, ~|lekarid) – veterinārs
žom (žoman, žomid) – (ogu, sēņu) saaudze;
 manzikžom – zemenājs, zemeņu saaudze

T

[A](#) [B](#) [C](#) [Ā](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ū](#) [Ä](#) [Ö](#)

- taba** (taban, taboid) – tikums; raksturs;
hobed taba – maigs raksturs (*burt.:* sudraba raksturs)
- tabakaz** (tabakahān, tabakast, tabakahid) – dedzīgs, karstasinīgs, temperamentīgs
- tabata** (tabadab, tabazi) – noķert;
tabakat hāndast! – ķeriet viņu!
tabada kāgās i avaida škapanuks* – paņem aiz rokuļa un atver skapja durvis;
tabata hijamas – noķert aiz piedurknes;
tabata māč – noķert bumbu
- tabata** (tabadab, tabazi) **mihe-se** – uzņemties
- tabj** (tabjan, tabjoid) – trekns (*tikai par pienu un piena produktiem*);
tabj maid – trekns piens
- tacta** (taci**b**, taci) – 1) izmest; 2) pamest; 3) mest, uzmest;
higoho tacib – sviedros met (*druzdī*);
tacta arbad – lozēt (*burt.:* mest lozi);
tacta kivi – mest akmeni;
tacta kivid jārvehe – mest akmeņus ezerā;
tacta löunud – uzmest garu
- tactas** (taci**še**, taci**he**) – mesties (*uz kādu vai uz kaut ko*)
- taga** (*piev. ar ģen.*) – aiz, viņpus, aimugurē; pie; ar;
hān om mehel minun vellen taga – viņa ir precējusies ar manu brāli;
ištta laudan taga – sēdēt pie galda;
ištutada adivoid sōmlaudan taga – sēdināt ciemiņus pie galda;
lāhtta mehele hānen taga – precēt viņu, ņemt viņu par vīru;
pertin taga – aiz mājas;
prihaine seižub pertin taga – zēns stāv aiz mājas
- tagaine** (tagai**žen**, taga**št**, tagai**žid**) – pakalējs;
seišta tagaižil kābāilil – stāvēt uz pakalējām
- taga|ma** (~|man, ~|maid) – pakaldaļa, pakalģals
- tagana** – aizmugurē, nopakaļ;
seišta tagana – stāvēt aizmugurē; stāvēt nopakaļ
- tagapāi** (*piev. ar ģen.*) – no aiz-;
lāvān tagapāi – no aizkūts
- taga|rai** (~|rajan, ~|rajid) – pakausis
- tagasaub** (tagasauban, tagasauboid) – (*durvju*) bulta, aizšaujama;is;
tūgeta verai tagasaubal – aiztaisīt durvis ar bultu
- tagaz(e)** – atpakaļ; pirms;
edestagaz – šurpu turpu; turp un atpakaļ;
ištu naku, kuni en tule tagaze – sēdi šeit, kamēr neatnākšu atpakaļ;
kaks' vot tagaze – pirms diviem gadiem;
kārautas tagaze – pagriezies atpakaļ;
otta sana(d) tagaze – ņemt vārdus atpakaļ;
pōrtas tagaze – atgriezies atpakaļ
- tagembaine** (tagembai**žen**, tagemba**št**, tagembai**žid**) – tālākais, galējais
- tagoda** (tagob, tagoi) – kalt, kaldināt;
tagoda vas'k – kalt vaļu;
sep tagob pajas – kalējs kaļ kalvē
- taguiči** (*piev. ar ģen.*) – dēļ (*kāda iemesla dēļ*);
san paukan sinun taguiči – saņēmu algu tavā vietā
- tagušt** (*piev. ar ģen.*) – dēļ
- tagut** (*piev. ar ģen.*) – (*kāda iemesla*) dēļ; vietā;
hānen tagut meid lajitihe – viņa dēļ mūs lamāja;
san paukan sinun tagut – saņēmu algu tavā vietā;
sinun vigan tagut – tavas vainas dēļ
- tahk** (tahkon, tahkoid) – galoda, asināmais
- taho** (tahon, tahoid) – vieta; apvidus;
alahaine taho – zema vieta;
alangtaho – zemiene

taht (tahton, tahtoid) – vēlme;
 kuna taht – vienalga kur
tahtaz (tahtan, tahtast, tahtid) – mīkla (*cepšanai*);
 ajada tahtast pirgoikš – rullēt mīklu pīrāgiem
tahtoīda (tahtoīb, tahtoī) – gribēt, vēlēties;
 kaikutte, ken tahtoīb lugeda necidā kirjad, voib pakita se minai – ikviens, kuš vėlas izlasīt šo grāmatu, var
 palūgt to man;
 midā sinā tahtoid? – ko tu gribi?;
 minā en tahtoī mānda nikuna – es negribu nekur iet;
 minā-ki tahtoin sōda – es arī gribu ēst;
 mō tahtoin kāvelta – mēs gribam pastaigāties
taigin (taignan, taignoid) – abra;
 taigin om libunu – mīkla ir uzrūgusi (*burt.:* abra ir pacēlusies)
taigin|marjad (~|marjoid) – vilkābele
taivaz (taivhan, taivast, taivhid) – debess, debesis;
 hahk taivaz – pelēkas debesis;
 kajoz taivaz – skaidras debesis;
 puhtaz taivaz – skaidras debesis;
 sel'ged taivaz – skaidras debesis;
 taivaz alestui, vihm linneb – debesis ir apmākušas, līs;
 taivaz om pil'ves – debesis ir apmākušas (*burt.:* debess ir mākoņos);
 taivaz siništub – debesis zilgmo
taivhan|rōun (~|rōunan, ~|rōunoid) – apvārsnis;
 vovaz taivhanrōun – gaišs apvārsnis
takada (takaib, takai) – taisīties, grasīties;
 Takaid-ik mānda kuna-ni? – En takai. – Vai taisies iet kaut kur? – Netaisos.;
 takai-ik hān tulda adivoihe? – vai taisās viņš atnākt ciemos?;
 takain lāhtta adivoihe – taisos iet ciemos
takkiž (takhen, takkišt, takhid) – dadzis;
 ◇ tartub kuti takkiž – līp klāt kā dadzis
talutada (talutab, taluti) – vest;
 talutada last kādes – vest bērnu aiz rokas
tal'v 1. (tal'ven, tal'vid) *lietv.* – ziema;
 kes'ktal'v – ziemas vidus;
 sūgūz'tal'v – ziemas sākums (*burt.:* rudens ziema)
tal'v|- 2. *kād.* – ziemas-
tal'v|aig (~|aigan, ~|aigoid) – ziemas laiks, ziema;
 tal'vaigal kūlās elāb vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete
tal'vel – ziemā
tal'veline (tal'veližen, tal'veliš, tal'veližid) *kād.* – ziemas-
tal'v|ku (~|kun, ~|kuid) – decembris
tal'v|pāstuz (~|pāstusen, ~|pāstust, ~|pāstusid) – ziemas brīvdienas
tal'v|sobad (~|sobid) – ziemas drēbes
Tal'v|soda (~|sodan) – Ziemas karš
tal'v|vill (~|villan, ~|villoid) – ziemas vilna
tanaz (tanhan, tanast, tanhid) – sēta (*saimniecībā*)
Tanaz|emāg (~|emāgan) *mīt.* – Sētas saimniece (sētas gars)
Tanaz|ižand (~|ižandan) *mīt.* – Sētas saimnieks (sētas gars)
tandarta (tandardab, tandarzi) – mīdīt, bradāt
tantoi – nesen
tapta (tapab, tapoi) – sist, dauzīt;
 ◇ uni tapab – ļoti nāk miegs
taptas (tapase, tapoihe) – sasisties, sadauzīties;
 lapsed, midā-k ajatoiš – tapatoiš! – bērni, ko skraidāt – sadauzīsities!
tarabošt'a (tarabošib, taraboši) – vilkt, vazāt
tarbhaine (tarbhaižen, tarbhašt, tarbhaižid) – svarīgs, derīgs, noderīgs
 antta tarbhaine nevond – dot noderīgu padomu;
 en luge necidā tarbhaižeks – neuzskatu to par noderīgu
tarbiž – vajag, jā-, nepieciešams;
 minei tarbiž mānda – man jāiet;
 tarbiž otta lehtik sebranikalpāi (*abl.*) – jāpaņem burtnīca no drauga;

tarbiž tehta runoehť školha (*illāt.*) – jāsariķo dzejas vakars skolā;
tarbiž veda velle (*allāt.*) **lehtez** – jāaiznes brālim laikraksts;
vaugištuškanzi, tarbiž libuda – aust, jāceļas
tark (**tarkan**, **tarkoid**) – 1) cīfīgs, uzcīfīgs, uzmanīgs; 2) akurāts; 3) attapīgs, apķērīgs; 4) prasmīgs
tarkašti – **uzmanīgi**;
lugeda tarkašti – izlasīt uzmanīgi
tartta (**tartub**, **tartui**) – 1) lipt, pielipt; 2) uzbāzties, uzplīties;
tartta radho (*illāt.*) – ķerties pie darba;
 ◇ **tartub kuti takkiž** – līp klāt kā dadzis
tartui (**tartujan**, **tartujid**) – lipīgs; uzbāzīgs
tartutada (**tartutab**, **tartuti**) – 1) pielipināt, piestiprināt; 2) aplipināt
tarttuda (**tarttub**, **tarttui**) – 1) pielipt, lipt klāt; 2) plīties virsū, uzbāzties, uzmākties;
tarttuda loduhu – iesaisfīties sarunā
tat (**tatan**, **tatoid**) – tēvs;
tataze oli riktud sodas – viņa tēvs ir gājis bojā kaŗā;
tūtār nahodib tatha (*illāt.*) – meita līdzinās tēvam
tatan¹ma (~¹man) – tēvzeme;
panda tatanman altarile – likt uz tēvzemes altāŗa
tatoi (**tatoⁱⁿ**, **tatoid**) – tētis (*sauķšanai*)
tazo (**tazon**, **tazoid**) – gluds, līdzens;
ūmbri külās oma tazod pōudod – apkārt ciemam ir līdzeni lauki
tazostuz (**tazostusen**, **tazostust**, **tazostusid**) – vienādojums;
algebra^{line} tazostuz – algebrisks vienādojums
tazošti – gludi, līdzeni
taug (**taugan**, **taugoid**) – loks (*ierocis*)
te (**ten**, **teid**) – ceļš;
ajada te – likt (būvēt) ceļu;
avtote – autoceļš;
kesked ted – ceļa vidū;
libestuⁱⁿ kesked ted – paslīdēju ceļa vidū;
mante – šoseja;
māgite – kalnu ceļš;
ozutada te – parādīt ceļu;
poikheze ted – šķērsām pār ceļu;
poikpoli tes – pāri ceļam;
tedme – pa ceļam, ceļā
teatr (**teatran**, **teatroid**) – teātris;
absurdan teatr – absurda teātris
tedai¹mez² (~¹mehen, ~¹mest, ~¹mehid) – zinātnieks;
vanhembad meletiba, miše heiden poig linneb mičķeks-ni sureks tedaimeheks – vecāki domāja, ka viņu dēls
 klūs par kādu lielu zinātnieku
tedišta¹da (**tedištab**, **tedišti**) – noskaidrot, uzzināt;
minā tedištⁱⁿ ičein sizarelpāi – es uzzināju no savas māsas;
tedišta¹da uzištusid – uzzināt jaunumus;
tedišta¹da verest – uzzināt jaunumus
tedištel¹da (**tedište¹leb**, **tedišteli**) – mācīties, studēt
tedišto¹itta (**tedišto¹itab**, **tedišto¹iti**) – paziņot
tedišto¹ituz (**tedišto¹itusen**, **tedišto¹itust**, **tedišto¹itusid**) – paziņojums, sludinājums
tedo (**tedon**, **tedoid**) – 1) zināšanas; 2) zinātne;
londusentedo – dabaszinātne;
tedo om luja azeg – zināšanas ir spēcīgs ierocis
tedo¹akademii (~¹akademijan, ~¹akademijoid) – zinātņu akadēmija
tedoline (**tedoližen**, **tedolišt**, **tedoližid**) *kād.* – zinātnisks
tedo¹mašin (~¹mašinan, ~¹mašino¹id) – dators;
tedomašin om sures honuses – dators ir lielā istabā;
tō tot klassha uded tedomašinad (*akuz.*) – jūs atnesīsiet klasē jaunus datorus
tedr (**tedran**, **tedroid**) – rubenis
tegi (**tegi¹jan**, **tegi¹jo¹id**) – autors
tehta (**tegeb**, **tegi**) – darīt, izdarīt, veikt, izpildīt, taisīt (*arī ugumi*), radīt; rīkot; līt (*par lietu*);
ei sa tehta necidā – nedrīkst to darīt;
jätta tehmata (*3.abl.nenot.*) – atstāt nepabeigtu;

laudkund **tegi pātusen** – komisija izlēmusi;
 midā sinā **tegi meles?** – ko tu izdomāji?;
 midā sinā **teged?** – ko tu dari?;
 midā **tehta?** – ko dari?;
 min opendai sanub, se i **tegem** – ko skolotājs teiks, to arī izdarīsim;
 mō **tegem** iče – mēs izdarīsim paši;
 ocha **tegi kuhmun** – pierē radies puns;
pertid tehtas suriš parzišpāi (*elāt.*) – mājas taisa no lieliem baļķiem;
pirg (*nōm.*) **tehtas muga: ottas muna** (*nōm.*)... – pīrāgu taisa šādi: ņem olu...;
tarbiž tehta runoehť školha (*illāt.*) – jāsarīko dzejas vakars skolā;
tegen reig šaughu (*illāt.*) – uztaisīšu caurumu maisā;
tegi ajatiž sel'gāle – izsities augonis uz muguras;
tegi hallan – lija;
tegi vihman – lija;
tehta harjoitused – izpildīt vingrinājumus;
tehta kelel – darīt vārdos;
tehta koditegend – izpildīt mājas darbu;
tehta kopr (nodj, pažag) – iekurt ugunsķuru;
tehta lāmoi – aizdedzināt uguni;
tehta magaduzsija – uzklāt gultu;
tehta meles – izdomāt (*burt.:* taisīt domas);
tehta pātuz – izlemt (*burt.:* taisīt lēmumu);
tehta sūgūzeks – paveikt līdz rudenim;
tehta tundmust – iepazīties;
tehta udes – uztaisīt no jauna;
tehta urokad – veikt mājasdarbus;
toivotan kaikile (*allāt.*) **se ka tegegen** – solu visiem to un izdarīšu;
toivotin se ka tegegen – solīju to un izdarīšu;
 ◇ **tehta ak kelle-ni** – sakaut kādu (spēlējot ķegļus)
tehtas (*tegeše, tegihe*) – tapt, kļūt; parādīties; nākties;
jārvhe tegihe suloimid – ezerā parādījušies lasmeņi;
kaks' mārād jauhoin, a ani vāčkuine tegihe – divus daudzumus samalu, bet pavisam nedaudz sanāca;
tegeše mānda bradindsijiči – nāksies pāriet brīšus
tehut (*tehuden, tehut, tehuzid*) – taka;
libed tehut – slidena taka
tekst (*tekstan, tekstoid*) – teksts;
luge pala neciš tekstaspāi – izlasi šī teksta fragmentu;
tošt'kam tekst agjaspāi – atkārtosim tekstu no sākuma
telefon (*telefonan, telefonid*) – tālrunis;
kelotada telefonal – zvanīt pa tālruni;
kucta telefonannoks – saukt pie tālruņa;
minā olen telefonanno! – es esmu pie tālruņa!, es klausos!;
pagišta telefonal – runāt pa tālruni;
pagižed-ik nūgūd' telefonal (*ades.*)? – vai [tu] runā pašlaik pa tālruni?;
telefon ei rada – tālrunis nedarbojas;
telefon-avtomat – taksofons
tell' (*tell'un, tell'uid*) – griešanas dēlis
telustada (*telustab, telusti*) – traucēt, kavēt;
vādrad seižuba laval čogas, nikelle ei telustagoi – spaiņi stāv uz grīdas kaktā, nevienam netraucē
tem (*teman, temoid*) – temats
tembaita (*tembaidab, tembaiži*) – izraut, izvilkēt
tem|kirjutez (~|kirjutesen, ~|kirjutesť, ~|kirjutesid) – sacerējums, domraksts
teplik (*teplikon, teplikoid*) – (balt)maizīte
teraz (*terasen, terast, terasid*) – tērauds
terav (*teravan, teravid*) – ass (*arī par dzirdi, redzi*);
terav pirdim – ass zīmulis;
terav sil'māle – [ar] asu redzi
teravas – ātri, aši; tūlīt, drīz;
hān teravas tuleb – viņa drīz atnāks;
joksta teravas – skriet ātri;
lujas teravas – ļoti ātri;
pūdod jo lagitiba, teravas külā linneb – lauki jau parādījušies, tūlīt būs ciems

teravzoitta (teravzoitab, teravzoiti) – asināt
terveh (tervhen, terveht, tervhid) – vesels, veselīgs;
tulda tervehks – atlabt, izveseļoties
tervehtada (tervehtab, tervehti) – ārstēt, izārstēt;
lāžundkodiš mindai tervehtadihe – slimnīcā mani ārstēja
tervehtai (tervehtajan, tervehtajid) – ārsts
tervehtim (tervehtimen, tervehtint, tervehtimid) – zāles
tervehtim|lauk (~|laukan, ~|laukoid) – aptieka
tervhen! – sveiks! sveiki!;
sāta tervhen – sveicināties;
tervhen elād! – sveicināts!;
tervhen elāt! – sveicināti!
tervhuz' (tervhuden, tervhut) – veselība
tervnedā (tervneb, tervni) – veselojoties
teta (tedab, tezi) – zināt;
hūvā, miše tō tedat jo – labi, ka jūs jau zināt;
minā tedan, miše vell' kaveleb puištos – es zinu, ka brālis staigā parkā;
sinā iče tedad – tu pats zini;
nece ristit om lujas melev, hān ājan tedab – šis cilvēks ir ļoti gudrs, viņš daudz zina
tetab (tetaban, tetabid) – pazīstams
tetes – tīši, tīšuprāt
tetpas – protams
tihed (tihedan, tihedoid) – biezs, biežs;
tihed penzhišt – biezs krūmājs
tijaine (tijaižen, tijašt, tijaižid) – zīlīte (*putns*)
tik (tikān, tikoid) – dzenis;
sur' kirjav tik – liels raibs dzenis
tikahtuda (tikahtub, tikahtui) – rietēt, norietēt;
pāivāine om tikahtumas – saule ir norietējusi;
pāivāine tikahtui – saule norietējusi
tikahtuz (tikahtusen, tikahtust, tikahtusid) – riets, saulriets
tilkta (tilkub, tilkui) – pilēt;
vezi tilkub rāusthišpāi – ūdens pil no nojumēm
tilkuine (tilkuižen, tilkušt, tilkuižid) – 1) piliens; 2) mazliet, drusku, drusciņ
tillitāda (tillitab, tilliti) – zvanīt
tippuda (tippub, tippui) – pilēt
tippuine (tippuižen, tippušt, tippuižid) – pile, piliens
tirpta (tirpab, tirpi) – ciest, paciest, ciesties;
tirbta kibū – paciest sāpes
tobj (tobjān, tobjid) – liels
tobjeta (tobjendab, tobjenzi) – palielināt
tobjeta (tobjeneb, tobjeni) – palielināties
tobmuz (tobmuse, tobmust, tobmusid) – vara;
sinun tobmuz nūgūd' lopihe – tava vara tagad beigusies
tobneta (tobneneb, tobneni) – palielināties
toda (tob, toi) – atnest, atvest;
toda lahjaks – atnest dāvanā;
toda tomāižid – atvest dāvanas;
tō tot klassha uded tedomašinad (*akuz.*) – jūs atnesīsiet klasē jaunus datorus
todeks – nopietni; patiešām
todesine (todesižen, todesišt, todesižid) – īsts
todesti – nopietni; patiešām;
pagižen todesti, a tō et uskkoi – saku nopietni, bet jūs neticat
toh' (tohen, toht, tohid) – tāss
tohuz (tohusen, tohust, tohusid) – svece;
sambutada tohuz – nodzēst sveci
toimetāda (toimetab, toimeti) – prast, saprast;
en voi toimetada tošt kel't – nevaru saprast citu valodu;
toimetada lodu – saprast sarunu

toine (toizen, tošt, toižid) – 1) otrs, otrais; 2) cits;
kontakt toižiden lapsidenke pöl'gästoiti händast – saskarsme ar citiem bērniem biedēja viņu;
se om jo toine pagin – tā jau ir cita saruna;
toine urok – otrā nodarbība;
toine toizen – viens otru;
toižel päiväl – citā dienā, otrā dienā; nākošdien

toinejitte (toinejiččen, toinejittušt, toinejiččid) – cits, citāds, savāds
toiželi – citā ceļā, pa citu ceļu
toiženlaine (toiženlaižen, toiženlašt, toiženlaižid) – cits, citāds, savāds
toižetada (toižetab, toižeti) – mainīt, grozīt
toižetadas (toižetase, toižetihe) – mainīties
toižetuda (toižetub, toižetui) – mainīties, pārveidoties
toižin – citādāk, savādāk;
ende kaik tās oli toižin – agrāk viss šeit bija citādi;
nece kirj om kirjutadud toižin – šī grāmata ir uzrakstīta savādāk

toiv (toivon, toivoid) – cerība
toivoda (toivob, toivoi) – cerēt; vēlēt;
toivoda ozad – vēlēt laimi;
toivon, miše kaik lopiše hüvin – ceru, ka viss beigsies labi

toivotada (toivotab, toivoti) – 1) solīt; 2) vēlēt, novēlēt;
Toivoi toivotab, a Varoi varastab (*paruna*) – solīts mākā nekrīt (*burt.:* Toivojs sola, bet Varojs gaida *jeb:* Solījs sola, bet Gaidījs gaida);
toivotan kaikile (*allāt.*) **se ka tegen** – solu visiem to un izdarīšu;
toivotin se ka tegen – solīju to un izdarīšu

toivotuz (toivotusen, toivotust, toivotusid) – solījums
tolaita (tolaidab, tolaiži) – steidzīgi nogādāt
tom' (tomen, tomid) – ieva
tomaine (tomaižen, tomašt, tomaižid) – ciemakukulis;
jagada tomaižid – dalīt ciemakukuļus;
toda tomaižid – atvest ciemakukuļus

tomarom – pa galvu, pa kaklu (*steidzoties*)
tombai – nesen
tomič (tomičun, tomičuid) – ievas auglis
tomičaine (tomičaižen, tomičašt, tomičaižid) – ievas auglis;
kurkun sidob tomičaižespäi – rikli savēlk no ievas augļiem

tomotada (tomotab, tomoti) – aicināt līdzi, saukt līdzi, vedināt;
tomotada kinoho – aicināt uz kinoteātri;
tomotada mända ühtes mecha – aicināt iet kopā uz mežu

tomu (tomun, tomuid) – puteklī
tomukaz (tomukahān, tomukast, tomukahid) – putekljains
tonnel' (tonnelin, tonnelid) – tunelis;
ajada tonnel' – būvēt tuneli

topol' (topolin, topolid) – papele
toppaz I (tophan, topast, tophid) – cinis;
kukištuin topphaze i mānin kukirikku – paklūpu uz ciņa un metu kuleni

toppaz II (tophan, topast, tophid) – 1) ķekars, čemurs, skara; 2) ota; (*pavedienu*) pušķis
tora (toran, torid) – kautiņš; kauja;
torapõud – kaujas lauks

toraita (toraidab, toraiži) – bungot
tora|kukoi (~|kukoin, ~|kukoid) – kauslis
torata (toradab, torazi) – kauties, plūkties; cīnīties (*kaujā*)
torb (torban, torboid) – kule, tarba
tordand (tordandan, tordandoid) – (*mūzikas*) spēle, spēlēšana, atskaņošana
toreh (torhen, toreht, torhid) – 1) mitrs; 2) jēls, negatavs;
toreh liha – jēla gaļa

torguida (torguib, torgui) – tīrgot
torok (torokan, torokoid) – vētra, putenis;
irdal om torok – ārā ir putenis

torop (toropan, toropoid) – izbīlis
torta (tordab, torzi) – taurēt

torv (torven, torvid) – 1) caurule, tekne; 2) skurstenis, vads; 3) taure;
aerodinamine torv – aerodinamiska caurule;
savutorv – dūmvads;
vezijohttorv – ūdensvada caurule;
vezitorv – ūdens tekne
toštmine (toštmižen, toštmišt, toštmižid) – atkārtojums
toštta (toštāb, tošti) – atkārtot;
toštka tekst **agjaspāi** – atkārtosim tekstu no sākuma
tozi (toden, tot, tozid) – patiesība;
 ◇ **karged tozi om paremb magedad kelastust** (*paruna*) – rūgta patiesība ir labāka par saldiem meliem;
 ◇ **todest tozi** – nūdien, goda vārds, īsta patiesība
tožnarg (tožnargen, tožnargid) – otrdiēna
traktor (traktorān, traktoroid) – traktors;
traktorad lāhttas pūdoile (*allāt.*) – traktori iziet firmos
traudā (travib, travi) – bojāt, sabojāt;
kut voib traudā mugošt čomut (*part.*)? – kā var bojāt šādu skaistumu?
traudās (traviše, travihe) – bojāties
truba (truban, truboid) – skurstenis;
trubaspāi savu māneb – no skursteņa dūmi nāk
tuha (tuhan, tuhid) – tūkstotis;
tuha mest – tūkstotis cilvēku;
ūhesa tuhad – deviņi tūkstoši
tuhaita (tuhaidab, tuhaiži) – kūpēt, dūmot;
vāgev muiktuz tuhaidab – stipra skābe kūp
tuhanzʹ (tuhanden, tuhant, tuhanzid) – tūkstošais
tuhk (tuhkan, tuhkid) – pelni; pulveris
tuho (tuhon, tuhoid) – sniegpuenis;
putuin tuhoze – nokļuvu sniegpuenī
tuikutim (tuikutimen, tuikutint, tuikutimid) – šautene
tuk I (tukan, tukid) – mats;
tukad – mati;
kerita tukad – griezt matus;
 ◇ **rāstta tukad pās** – plēst matus sev uz galvas
tuk II (tukun, tukuid) – 1) mezgls; 2) pika, pinkulis; 3) puns; 4) klēpis (*daudzums*); sainis;
a sā-se vilu oli, külʹmi hān tukhu – bet laiks gan auksts bija, sasala viņš ragā;
 ◇ **külʹmdā tukhu** – ļoti nosalt
tulda (tuleb, tuli) – nākt; ienākt, ieiet; atnākt, atbraukt, ierasties;
avtobus tuleb aigplanān mōdhe – autobuss atnāks pēc saraksta;
hān hōkkāhti tulda – viņš piekrita atbraukt;
hān nūgūdʹ tuleb – viņš tūlīt atnāks;
hān pigai tuleb – viņa drīz atnāks;
hān teravas tuleb – viņa drīz atnāks;
īštu naku, kuni en tule tagaze – sēdi šeit, kamēr neatnāksu atpakaļ;
jālʹgmāi hō tuliba – beidzot viņi atnāca;
konz minā tulen auditorijaha, kaik ūlāopenikad oma jo sigā – kad es ienāku auditorijā, visi studenti jau ir tur;
minā tulen kodihe (*illāt.*) – es ieeju mājās;
tulda abuhu – nākt palīgā;
tulda ehtpoles – atnākt pievakarē;
tulda tervheks – atlabt, izveseļoties;
tule homen mōst! – atnāc rīt vēl!
tule keskele – panāc vidū;
tule tānna! – nāc šurp!
tulgat tānna – nāciet šurp;
tulin sinunnoks azjad – atnācu pie tevis darīšanās;
tundišta-ške, konz hān tuleb – nu, uzzini, kad viņa atbrauks;
 ◇ **mi kādehe tuli** – kas rokā trāpījās (*burt.*: kas rokā atnāca)
tuleb (tuleban, tulebid) – nākamais, turpmākais;
tulebas vodes – nākamgad
tulend (tulendan, tulendoid) – ieeja; ienākšana
tuličud (tuličuid) *tikai dsk.* – skābenes
tullei (tullein, tulleid) – vējš;
kajed tullei – auksts vējš;

kova tullei – skarbs vējš, spēcīgs vējš;
pohjoiztullei – ziemelis;
suvitullei – dienvidu vējš;
tullei aleneb – vējš rimst;
tullei hädab pil'ved – vējš dzen mākoņus;
tullei libui – vējš sacēlās;
vasttullei – pretvējš;
verez tullei – svaigs vējš;
 ◇ **tullei päs käveleb** – vējš galvā staigā
tulleine (tulleižen, tullešt, tulleižid) – vējiņš;
 tün' tulleine – viegls vējiņš
tulleitada (tulleitab, tulleiti) – vēdināt, izvēdināt
tulleitamine (tulleitamižen, tulleitamišt, tulleitamižid) – vēdināšana
tuntta (tunden, tunzi) – pazīt;
 en **tunde mugošt mest** – nepazīstu šādu cilvēku;
 en **tunde ningošt mest** – nepazīstu šādu cilvēku
tundištada (tundištab, tundišti) – atpazīt; uzzināt;
 minā **tundištān händast** – es atpazīnu viņu;
 tundišta-ške, **konz hān tuleb** – nu, uzzini, kad viņa atbrauks
tundištadas (tundištase, tundištihe) – iepazīties
tundmatoi (tundmatoman, tundmatont, tundmatomid) – nepazīstams;
 irdadme **astub mitte-se tundmatoi uk** – pa ielu iet kāds nepazīstams vecis
turbota (turptab, turpsi) – uzbriest, pampt, tūkt; *pārn.* raukt pieri, raukt uzacis, sadrūmt;
 urbad **turptaba** – pumpuri uzbriest
turkan|pöro (~|pöron, ~|pöroid) – draiskulis, palaidnis, blēņdaris (*burt.:* turku skrūve)
turptaine (turptaižen, turptašt, turptaižid) – resns, tukls
Turžaz (Turšhan, Turžast) – Turzis (ūdens gars)
tusk (tuskan) – ilgas, skumjas
tusttuda (tusttub, tusttui) – ilgoties, skumt, gaļlaikoties;
 tusttuda **kezavāndoid** – ilgoties pēc vasaras rotaļām
tutab (tutaban, tutabid) – pazīstams;
 hān **om lujas tutab kirjutai** – viņa ir ļoti pazīstama rakstniece;
 tutab **mod** – pazīstama seja
tutuine (tutuižen, tutušt, tutuižid) – stabule; svilpe
tūgeta (tūgedab, tūgezi) – 1) balstīt, stutēt; 2) aizslēgt, aiztaisīt; 3) apstādināt, apturēt;
 tūgeta **mašin** – apstādināt spēkratu, apturēt sēkratu;
 tūgeta **verai tagasaubal** – aiztaisīt durvis ar bultu
tūhj (tūhjan, tūhjid) – blēņas, nieki, muļķības;
 panda **tūhj panend tuikutimhe** – pielādēt bisi ar tukšu lādiņu;
 tāudub **tūhjad pagišta!** – pietiek muļķības runāt!
tūhjan – velti, veltīgi
tūhjas – slikti;
 rad **māneb tūhjas** – darbs sokas slikti
tūl'c (tūl'cān, tūl'cid) – truls, neass;
 tūl'c **kirvez** – truls cirvis
tün' (tūnen, tūnid) – rāms, mierīgs, viegls;
 tün' **tulleine** – viegls vējiņš
tūništuda (tūništub, tūništui) – mitēties, nomierināties;
 mö **lāthem kävelmaha, konz tullei tūništub** – mēs iesim pastaigā, kad vējš mitēsies
tūništoitta (tūništoitab, tūništoiti) – mierināt
tūnās – rāmi, mierīgi
tūpak (tūpakon, tūpakoid) – strups, neass, truls;
 tūpak **pardim** – truls zīmulis
tūtren|poig (~|poigan, ~|poigid) – mazdēls (meitas dēls)
tūtren|tūtār (~|tūtren, ~|tūtār, ~|tūtārid) – mazmeita (meitas meita)
tūtār (tūtren, tūtārid) – meita;
 minai **om pen' tūtār** – man ir maza meita;
 tūtār **nahodib tatha** (*illāt.*) – meita līdzinās tēvam
tūvi (tūven, tūvid) – 1) stumbrs; 2) (vārda) celms (*valodniecībā*);
 pedaitūvi – priedes stumbrs

tādi (tādin, tādid) – tante;
 Nastoi-tādi – Nastojas tante;
 Val'a-tādi libub pordhilpāi (abl.) – Vaļas tante ceļas no kāpnēm

tāgā – te, šeit

tāgāli – šeit (pa šo vietu, pa šo ceļu, šajā ceļā)

tāhk (tāhkan, tāhkid) – vārpa

tāhk|lind (~|lindun, ~|linduid) – grieze (putns);
 tāhklind elāb heinās – grieze dzīvo zālē

tāht (piev. ar ģen.) – priekš, dēļ;
 maman tāht – mātei, mātes dēļ;
 sen tāht – tādēļ, tāpēc

tāhtaz (tāhtan, tāhtast, tāhtid) – zvaigzne;
 Ehttāhtaine – Vakara zvaigzne (Venēra);
 Homendeztāhtaine – Rīta zvaigzne (Venēra);
 tāhtad vāndaba – zvaigznes mirdz;
 Zor'atāhtaine – Auseklis, Ausmas zvaigzne (Venēra)

tāhtaine (tāhtaižen, tāhtašt, tāhtaižid) – zvaigznīte

tāhtiš (tāhtišon, tāhtištoid) – zvaigznājs;
 Pen' Kondjantāhtiš – Mazie Greizie Rati, Mazais Lācis;
 Sur' Kondjantāhtiš – Lielie Greizie Rati, Lielais Lācis

tāi (tāin, tāid) – uts;
 hān om huba radnik, mudaidab kuti tāi – viņš ir slikts darbinieks, kustās kā uts

tāiz'o – diezgan, pietiek;
 tāiz'o tūhjād pagišta – pietiek muļķības runāt

tāmbei – šodien;
 mitte pāiv tāmbei om? – kāda diena šodien ir?;
 tāmbei om lām' – šodien ir silts;
 tāmbei om rākemb, mi eglai – šodien ir karstāk nekā vakar

tāmbeine (tāmbeižen, tāmbešt, tāmbeižid) kād. – šodienas-, šodienīgs

tānna – šurp;
 tule tānna! – nāc šurp!;
 tulgat tānna – nāciet šurp

tānnasai – līdz šejieni

tāpsaita (tāpsaidab, tāpsaiži) – sist, iesist, uzsist, plikšķināt, paplikšķināt;
 tāpsaita kāmmel – iesist ar plaukstu

tāputada (tāputab, tāputi) – plaukšķēt

tārtta (tārtab, tārtzi) – saprast, apjaust;
 en tārtand tekstad – nesaprotu tekstu

tās – 1) šeit, te; 2) nesen;
 ende kaik tās oli toīzin – agrāk viss šeit bija citādi

tāspāi – no šejienes;
 hān om amu lāhtnu tāspāi – viņš sen ir aizgājis no šejienes

tātūine (tātūižen, tātūšt, tātūižid) – lelle

tāudub! – diezgan, pietiek

tāududa (tāudub, tāudui) – tīrt;
 tāudub – diezgan, pietiek

tāuz' (tāuden, tāut, tāuzid) – pilns;
 lapsid tāuz' pert' – bērnu pilna māja;
 tāuz' regi haugoid – pilns vezums malkas

tāutta (tāutab, tāuti) – pildīt, piepildīt; uzlādēt (piem., bateriju);
 tarbiž tāutta nece batarei – vajag uzlādēt šo bateriju

tāvū (tāvun, tāvuid) – plaušas;
 tāvun lāžund – plaušu slimība

tō I (tōn, tōid) lietu. – darbs, darīšana;
 kāzītō – roku darbs; darbmācība;
 kāzītōurok – darbmācības stunda;
 ◇ ei sinun tō, ala čokaite – nav tava darīšana, neuzbāzies;
 ◇ ei sinun tō, ištu kablhal – nav tava darīšana, neuzbāzies;
 ◇ ličta nena verhaze tōho – bāzt degunu, kur nevajag (burt.: svešā darīšanā);
 ◇ ni tōd, ni azjad sid' sinei ei ole – nav ko tev te darīt

tõ II (**teiden**, **teid**) – jūs;
 hüvä, miše **tõ tedat jo** – labi, ka jūs jau zināt;
 minä en el'genda **teid** – es jūs nesaprotu;
 pagizen **todesti**, a **tõ et uskkoi** – saku nopietni, bet jūs neticat;
 teil om vól aigad **meletamha** – jums ir vēl laiks padomāt
tõnduda (**tõndub**, **tõndui**) – doties;
 ku **tõndui alakuhu** – mēness iet mazumā;
tõnduda matkha – doties ceļā
tõtoi – tante (*uzrunājot*)

U

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ü Ä Ö

učubras (**učubrasan**, **učubrasoid**) – kamene;
učubras buzaidab – kamene dūc
udar (**udaren**, **udart**, **udarid**) – tesmenis
udatikaz (**udatikahan**, **udatikast**, **udatikahid**) – veikls
udes – atkal, no jauna;
kirjutada udes – pārrakstīt no jauna;
tehta udes – uztaisīt no jauna
uhmak (**uhmakon**, **uhmakoid**) – puns
uho (**uhon**, **uhoid**) – sniegputenis
uhoita (**uhoičeb**, **uhoiči**) – putināt, aizputināt;
tāmbei lujas uhoičeb – šodien ļoti putina
uho|ku (~|kun, ~|kuid) – februāris
uhtei – velti, veltīgi;
uhtei aig mānetada – veltīgi laiku tērēt
uimištuda (**uimištub**, **uimištui**) – aizmigt
uinota (**uindab**, **uinzi**) – aizmigt;
nukkuin, **nukkuin i uinzin** – snaudu, snaudu un aizmigu
uit (**uiton**, **uitoid**) – dīķis
ujeltas (**ujelese**, **ujelihe**) – līst, rāpot, ložņāt;
vaskič ujelese – gludenā čūska ložņā
ujuda (**ujub**, **ujui**) – peldēt;
jogedme ujuda sured jāsupalad – upē peld lieli ledus gabali;
kalad ujuba joges – zivis peld upē;
ujuda alaz jogedme – peldēt lejup pa upi
uk (**ukon**, **ukoid**) – vecis, večuks;
eliba uk da ak – dzīvoja vecis ar veceni
ukaida (**ukaiab**, **ukai**) – ūjināt
uks' (**uksen**, **ukst**, **uksid**) – durvis;
avaita uks' avadimel – atvērt durvis ar atslēgu;
jätta uks' avoin – atstāt durvis vaļā;
saubata uks' luklole – slēgt durvis ar atslēgu;
saupta uks', ika pertiš vilugandeb – aizver durvis, citādi māja atdzisīs;
škapanuks' – skapja durvis;
tabada kągās i avaida škapanuks' – paņem aiz roktuŗa un atver skapja durvis;
uks' om avoin – durvis ir vaļā
ukutada (**ukutab**, **ukuti**) – ūjināt
ulaita (**ulaidab**, **ulaiži**) – gaudot, kaut
ulotuda (**ulotub**, **ulotui**) – pietikt;
sinei ei ulota necida kangast paidale – tev nepietiks ar šo audumu kreklam
umbez|jur' (~|juren, ~|jurt, ~|jurid) – vilkvālīte
umbištađa (**umbištab**, **umbišti**) – slēgt, aizslēgt, aizvērt;
umbišta sil'mād! – aizver acis!
uni (**unen**, **unt**, **unid**) – miegs, sapnis;
minai ei ole unt – man nenāk miegs;
nāhta unt – redzēt sapni;
 ◇ **uni tapab** – miegs nāk
unik (**unikon**, **unikoid**) – magone

uni|kuva (~|kuvan, ~|kuvid) – sapnis
unohtada (unohtab, unohti) – aizmirst;
 aldat unohtagoi meid – neaizmirstiet mūs;
 hän paksus unohtab vajehnikan klassha (*illāt.*) – viņa bieži aizmirst vārdnīcu klasē
upak I (upakon, upakoid) – zābaks; veltenis;
 pidada upakod – valkāt zābakus
upak II (upakon, upakoid) – stiprs
upehtuda (upehtub, upehtui) – smakt, slāpt
upota (uptab, upsi) – slīkt, grimt
upotada (upotab, upoti) – slīcināt, gremdēt
urad (uradan, uradoid) – muļķis, dumiķis
uraz (urasen, urast, urasid) – sasitums
uraz|hein (~|heinān, ~|heinid) – asinszāle
urb (urban, urbid) – pumpurs
urok (urokan, urokoid) – nodarbība, mācību stunda;
 ezmäine urok – pirmā nodarbība;
 koumanz' urok – trešā nodarbība;
 kudenz' urok – sestā nodarbība;
 kāzītūrok – darbmācības stunda;
 likundurok – sporta nodarbība;
 lugendurok – lasīšanas nodarbība;
 nellānz' urok – ceturtā nodarbība;
 toine urok – otrā nodarbība;
 videnz' urok – piektā nodarbība;
 tāmbei linneb kuz' urokad – šodien būs sešas nodarbības
uru (urun, uruid) – ala
uskta (uskob, uskoi) – ticēt, noticēt;
 ala usko hānele – netic viņai;
 pagižen todesti, a tō et uskkoi – saku nopietni, bet jūs neticat;
 ◇ en usko ičein sil'mile – neticu savām acīm
ustavakaz (ustavakahan, ustavakast, ustavakahid) – laipns, pieklājīgs
uz' (uden, ut, uzid) – jauns;
 edel Ut Vot – pirms Jaungada;
 Mikoi otab kāzihe uden kirjan (*akuz.*) – Mikus ņem rokās jaunu grāmatu;
 Uden Vodenke! – Laimīgu Jauno gadu!
 uden laukan avaiduz – jauna veikala atklāšana;
 uden voden – nākamgad
uzištuz (uzištusen, uzištust, uzištusid) – jaunums;
 tedištada uzištusid – uzzināt jaunumus

V

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

vac (vacan, vacoid) – vēders
vagahaine (vagahaižen, vagahašt, vagahaižid) – zīdains
vago (vagan, vagooid) – vaga
vago|lind (~|lindun, ~|linduid) – cielava
vahtar' (vahtren, vahtrt, vahtroid) – kļava;
 meiden vahtar' lāžeganzi – mitte-se madoine sōb – mūsu kļava saslimusi – kaut kāds tārpiņš ēd
vahv (vahvan, vahvoid) – stiprs; stingrs, izturīgs;
 vahv kāzi – stipra roka;
 vahv lidn – nostiprināta pilsēta, cietoksnis
vahvas – stipri; stingri, pamatīgi
vaht (vahton, vahtoid) – putas;
 muilvaht – ziepju putas;
 ◇ vahtonke sus – ar putām uz lūpām
vai (*saiklis*) – vai
vaigatada (vaigatab, vaigati) – pilēt, lāsot, pilināt;
 vezi vaigatab rāusthišpāi – ūdens pil no nojumēm

vaikastuda (vaikastub, vaikastui) – aplkust;
 vaikastugat! – aplkustiet!
vaikkul(u)hu – klusējot, nerunājot, klusu, klusumā;
 openik kirjutab vaikkuluhu – skolēns raksta klusējot;
 rata vaikkuluhu – strādāt klusumā
vaiknas – klusējot, klusām, rāmi, mierīgi
vaiknašti – klusējot, klusām, rāmi, mierīgi
vaiše – tikai;
 i vaiše sid', kodiš, minā el'gendaškanzin, mitte čoma da vāndokaz meiden pagin om – un tikai šeit mājās es
 sāku saprast, cik skaista un skanīga ir mūsu valoda;
 tal'vaigal külās elāb vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete
vaitti – klusējot, klusām, rāmi, mierīgi;
 olda vaitti – klusēt;
 ole vaitti! – klusē!; klusu!
vajeh (vaihen, vaihid) – vārds;
 ◇ antta vajeh – dot vārdu
vajehnik (vajehnikan, vajehnikoid) – vārdnīca;
 hān paksus unohtab vajehnikan klassha (illāt.) – viņa bieži aizmirst vārdnīcu klasē;
 sanged vajehnik – bieza vārdnīca;
 venā-vepslaine vajehnik – krievu-vepsu vārdnīca;
 vepsā-englandilaine vajehnik – vepsu-angļu vārdnīca;
 vepsā-latvijalaine vajehnik – vepsu-latviešu vārdnīca
vajehtada (vajehtab, vajehti) – mainīt;
 vajehtada val'utad – mainīt valūtu
vajuda (vajub, vajui) – stigt, grimt;
 minā vajun süvihe ūbusihe (illāt.) – es stiegu dziļās kupenās;
 neičukaižed vajuba lumhe (illāt.) – meitenes stieg sniegā
vajutez|so (∼|son, ∼|soid) – slīkšņa, slīkšņains purvs, staignājs, staigns purvs
valada (valab, valoi) – liet, noliet, ieliet, saliet;
 valada stokanoihe – saliet glāzēs;
 valada vet – liet ūdeni;
 ◇ valada kundlid – liet asaras;
 ◇ vihmda valab kuti kauhaspāi – līst kā pa Jāņiem (burt.: līst kā no kausa);
valatez|nit (∼|nitun, ∼|nituid) lanka, paliņu pļava
vald (valdan, valdoid) – 1) vaļa; 2) brīvība; 3) vara;
 olda valdas – būt pie varas;
 ◇ antta vald – dot vaļu, dot brīvību, ļaut;
 ◇ olda kenen-ni valdas – būt kāda varā
vald|kund 1. (∼|kundān, ∼|kundoid) *lietv.* – valsts; republika
vald|kund|- 2. *kād.* – valsts-, valstisks
vald|kundaline (∼|kundaližen, ∼|kundališt, ∼|kundaližid) *kād.* – valsts-, valstisks
vald|kund|gimn (∼|gimnan, ∼|gimnoid) – valsts himna
vald|kund|mez' (∼|mehen, ∼|mest, ∼|mehid) – valstsvīrs
vald|kund|znam (∼|znamān, ∼|znamoid) – [valsts] ģerbonis
valdmad (valdmoid) *tikai dsk.* – piestātne
valeg (valegen, valedid) – lietusgāze;
 valeg sabuti mecas – lietusgāze panākusi mežā
valičend (valičendan, valičendo) – vēlēšanas, balsošana
valita (valičeb, valiči) – vēlēt, balsot
vall'astada (vall'astab, vall'asti) – iejūgt
valuda (valub, valui) – tecēt, plūst;
 neciš vādraspāi valub – no šī spaiņa tek cauri
vandeh (vandhen, vandeht, vandhid) – stīpa, gredzens;
 raudvandeh – dzelzs stīpa
vanh (vanhan, vanhoid) – vecs;
 puištos kazvaba vanhad lehmused – parkā aug vecas liepas;
 tal'vaigal külās elāb vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete;
 vanh pert' – veca māja
vanhako (vanhakhon, vanhakost, vanhakhid) – pavecs, pumūža-, padzīvojis
vanhemb I (vanhembān, vanhemboid) – vecāks, vecākais; augstāks;
 vanhemb arvol – augstākā amatā, augstāks pēc amata

vanhemb II (vanhemban, vanhemboid) – vecāks (*viens no vecākiem*), vecāks radnieks;
olin vanhembid kaimdamas – gāju vecākus pavadīt;
olin vanhembid satmas – gāju vecākus pavadīt
vanhembad (vanhembid) – vecāki;
vanhembad tuleba kezal (*ades.*) – vecāki atbrauks vasarā
vanhtuda (vanhtub, vanhtui) – novecot
vanuim (vanuimen, vanuint, vanuimid) – stieple;
vanuim tehtas vas'kespāi (*elāt.*) – stiepli taisa no vara
vara (varan, varoid) – krājums, rezerve;
panda varha – krāt, uzkrāt, likt krājumā;
varapāmez' – priekšnieka vietnieks;
varha – rezervei
varaita (varaidab, varaiži) – baidīties;
ala varaida pimedust! – nebaidies tumsas!
vara|pā|mez' (~|mehen, ~|mest, ~|mesid) – priekšnieka vietnieks
varastada (varastab, varasti) – gaidīt, pagaidīt;
ezmāi hān ištui iknanno i varasti vihman lopud – vispirms viņš apsēdās pie loga un gaidīja lietus beigas;
varastada ehthasai – gaidīt līdz vakaram;
varastagam, kuni hān tuleb – (*pav.*) pagaidām, kamēr viņa atnāks;
varastagat mindai! – (*pav.*) pagaidiet mani!
varastam ehthasai – pagaidīsim līdz vakaram;
varastan avtobusan – gaidu autobusu;
varastin pordon aigad – gaidīju kādu laiciņu
varastamata – pēkšņi, negaidīti
varata (varadab, varazi) – krāt, uzkrāt; iegādāties
vargastada (vargastab, vargasti) – zagt, nozagt
vargaz (varghan, vargast, varghid) – zaglis
varha – katram gadījumam
varhuz' (varhuden, varhut, varhuzid) – briesmas, bīstamība
variš (varišan, varišid) – vārna
varjoita (varjoičeb, varjoiči) – sargāt, apsargāt, vaktēt;
koir varjoičeb kodin – suns sargā māju
varmdas – stipri
varmed (varmdan, varmoid) – stiprs
varn (varnan, varnoid) – pakaļamais
varništ (varništon, varništoid) – ģērbtuve, garderobe
varoin (*piev. ar illāt.*) – priekš (*datīvs – kam?*);
sinuhu varoin – tev
varz (varzan, varzoid) – kumeļš;
ajelta varz – iejāt kumeļu
varz' (varđen, vart, varzid) – rokturis, spals, kāts; ogauga cers;
kirvezvarz' – cirvja kāts;
pal'l'aižen varz' – āmura kāts
varu – bailes; baiļošanās
varuč (varučun, varučuid) – glēvulis
varu|kogo (~|kogon, ~|kogoid) – glēvulis
varu|kukoi (~|kukoin, ~|kukoid) – glēvulis
varuline (varuližen, varulišt, varuližid) – bīstams
vas (vasan, vasoid) – kvass;
 ◊ **vas nozolzoittud** – baltās ķēves septītā augumā (*burt.:* kvass atšķaidīts)
vas'k (vas'ken, vas'kid) – vaŗš;
tagoda vas'k – kalt vaŗu;
vanuim tehtas vas'kespāi (*elāt.*) – stiepli taisa no vara
vaskič (vaskičun, vaskičuid) – čūsnaķs, gludenā čūska;
vaskič ujelese – čūsnaķs loŗņā
vaskmāine (vaskmāižen, vaskmāšt, vaskmāižid) – nepazīstams, sveŗš; neierasts;
vaskmāine sija – nepazīstama vieta
vaskne (vaŗšen, vaŗšid) *kād.* – vaŗa-
vast I (vastan, vastoid) *lietv.* – (pirts)slota

vast II *piev.* – **pret** (*kaut ko sist, mest*);
 ◊ **mad vast** – no plecēm nost (*burt.:* pret zemi)

vastata (*vasttab, vastsi*) – satikt

vastatas (*vasttase, vastihe*) – satikties;
 vastatas školanno (*aprok.*) – satikties pie skolas

vaste (*piev. ar part.;* *vai priev. ar allāt.*) – **pie, pret** (*saduroties*), **pretim**;
 ajada vaste lainhile – braukt pret viļņiem;
 mam ištub iknad vaste i itkeb – māte sēž pie loga un raud;
 seižuta suksed seinād vaste – noliec slēpes pie sienas;
 seižutada pud vaste – pieslieties pie koka;
 školad vaste – pretim skolai

vastha – **pretim, pretī**;
 putta vastha – gadīties pretī;
 sanuda vastha – teikt pretī

vasthapāi – 1) **pret**; 2) **iepretim, iepretī**;
 hān elāb naku vasthapāi – viņa dzīvo šeit iepretī;
 minā en ole vasthapāi – es neesmu pret

vast|tullei (~|tullein, ~|tulleid) – **pretvējš**

vastuz (*vastusen, vastust, vastusid*) – **tikšanās**;
 antta vastusid kūzundoihe (*illāt.*) – sniegt atbildes uz jautājumiem;
 antta vastust kūzundoile – atbildēt uz jautājumiem

vaza (*vazan, vazoid*) – **teļš**;
 jotta vaza – dzirdināt teļu;
 kacta vazad – pieskaīt teļu;
 kerata vaza – kopt teļu

važu (*važun, važuid*) – **miets**

vat (*vatan*) – **vate**

vauged (*vauktan, vauktoid*) – **balts**;
 lehmāl om vauged jono sel'gāl – govij ir balta svītra mugurā;
 vauged leib – baltmaize

vauged (*vauktan, vauktoid*) **hab** (*haban, haboid*) – **papele**

vauged (*vauktan, vauktoid*) **raid** (*raidan, raidoid*) – **baltais vītols**

vaugištada (*vaugištāb, vaugišti*) – **baltot**

vaugištuda (*vaugištub, vaugištui*) – **balēt, kļūt baltam**; **aust** (*par gaismu*);
 vaugištuškanzi, tarbiž libuda – aust, jāceļas

vauh (*vauhan, vauhoid*) – **bāls**;
 vauh mod – bāla seja

vauktalaz (*vauktalāzen, vauktalast, vauktalazid*) – **bālgans, baltans, baltgans, iebalts, pabalts**

vauktašti – **fīri**

vauktutte – (*kaut kā*) **baltumā**;
 lumen vauktutte – sniega baltumā, sniega balts, balts kā sniegs

vauktuz' (*vauktusen, vauktust, vauktusid*) – **gaisma**;
 neciš honuses om vāha vauktust – šai istabā ir maz gaismas

vaumištada (*vaumištāb, vaumišti*) – **gatavot, sagatavot**

vaumiž (*vaumhen, vaumišt, vaumhid*) – **gatavs**

vaumita (*vaumičeb, vaumiči*) – 1) **gatavot**; 2) **pabeigt**

vaumitas (*vaumičese, vaumičihe*) – **beigties**;
 rad om vaumitud – darbs ir beidzies

vauvatada (*vauvatāb, vauvati*) – **sagaidīt, cerēt**

ved' – **jo**;
 valeded traviba kezalebun, ved' mecas oli mārg – lietusgāzes bojāja vasaras atpūtu, jo mežā bija slapjš

veda (*veb, vei*) – **vest, atvest; nest, atnest, aiznest**;
 tarbiž veda vellele (*allāt.*) lehtež – jāaiznes brālim laikraksts;
 ◊ **veda soda** – **kaņot**

vedada (*vedāb, vedi*) – 1) **vest, pārvadāt**; 2) **stiept, vilkt**, 3) **svērt**; 4) **vadīt** (*siltumu, elektrību*);
 ◊ **vedada muiged mod** – sataisīt skābu ģīmi

vedai (*vedajan, vedajid*) – **virsaitis; barvedis**

vedatada (*vedatāb, vedati*) – **vilkt, vazāt**

Vedehine (*Vedehižen, Vedehišt*) (*mīt.*) – **Ūdentiņš, Ūdensvīrs** (*ūdens gars*)

vedekaz (*vedekahan, vedekaast, vedekahid*) – **ūdeņains; mitrs**

vedetoi (vedetoman, vedetont, vedetomid) *kād.* – bezūdens-

veič (veičen, vešt, veičid) – nazis;
panda veič hodrha – ielikti nazi ietverē

veik (veikon, veikoid) – vecākais brālis;
Nastoil om kaks' veikod – Nastojai ir divi vecākie brāļi

velg (velgan, velgoid) – parāds;
maksta velg – atmaksāt parādu;
otta velgha – paņemt parādā;
pōrdutada velg – atdot parādu;
 ◇ **olda velgas korvihesai** – būt parādos līdz ausīm

vell' (vellen, vellid) – brālis;
hān om mehel minun vellen taga – viņa ir precējusies ar manu brāli;
tarbiž veda vellele (*allāt.*) **lehtez** – jāaiznes brālim laikraksts;
vell' kaveleb puištos – brālis staigā parkā;
vellele (*ades.*) **om čoma fater** – brālim ir skaists dzīvoklis

ven (venon, venoid) – vājš (*par parādībām*)

veneh (venehen, veneht, venehid) – laiva;
ajada venehel alahali sildas – pabraukt ar laivu zem tilta;
ištta veneheze – iesēsties laivā;
venehn'ok – laivas gals;
likutimveneh – motorlaiva;
meiden veneh vodab – mūsu laiva tek cauri;
Mikoil (*ades.*) **om uz' veneh** – Mikum ir jauna laiva;
motorveneh – motorlaiva

venuda (venub, venui) – gulēt (*atrsties guļus*); būt, atrasties;
kaži venub ištmeļ – kaķis guļ krēslā;
kirj venub škapas – grāmata ir skapī;
kirvez venub pinol (*ades.*) – cirvis ir uz malkas grēdas

Venā (Venān) – Krievija

venāhine (venāhižen, venāhišt, venāhižid) *kād.* – krievisks, krievu-

venākel' (~|kelen, ~|kel't, ~|kelid) – krievu valoda;
ezmāine lehtpol' om venākel'ne – pirmā lappuse ir krievu valodā;
meiden susedad pagištā vaiše venākelel (*ades.*) – mūsu kaimiņi runā tikai krievu valodā;
minā mahtān pagištā venākelel – es protu runāt krievu valodā

venāks – krieviski;
pagištā venāks – runāt krieviski

venālaine I (venālaižen, venālašt, venālaižid) *lietv.* – krievs, krieviete

venālaine II (venālaižen, venālašt, venālaižid) *kād.* – krievisks, krievu-

venān – krievu-;
venān kelel – krievu valodā

venānik (venānikan, venānikoid) – krievs

vepslaine I (vepslāižen, vepslāšt, vepslāižid) *lietv.* – vepss, vepsiete;
mō olem vepslāižed – mēs esmam vepsi;
olen vepslaine – esmu vepss

vepslaine II (vepslāižen, vepslāšt, vepslāižid) *kād.* – vepsu-;
venā-vepslaine vajehnik – krievu-vepsu vārdnīca

vepsāks – vepsiski;
pagištā hüvin vepsāks – runāt labi vepsiski;
pagištā vepsāks – runāt vepsiski

vepsān – vepsu-;
Piterin vepsān sebr – Pēterpils vepsu biedrība;
Rahvahaliž-kul'turaline Vepsān sebr – Vepsu tautas kultūras biedrība;
Vepsān kul'tursebr – Vepsu kultūras biedrība;
vepsān literatur internetas – vepsu literatūra tīmeklī

vepsān kel' (kelen, kel't, kelid) – vepsu valoda;
kut nece linneb vepsān kelel? – kā tas ir vepsu valodā?;
mahtad-ik pagištā vepsān kelel? (*ades.*) – vai māki runāt vepsu valodā?;
minā mahtān pagištā vepsān kelel – es māku runāt vepsu valodā;
opeta lapsile vepsān kel't – mācīt bērniem vepsu valodu

Vepsān|ma (~|man) – Vepsu zeme, Vepzeme

verai (verajan, verajid) – ārdurvis; vārti;
tūgeta verai tagasaubal – aiztaisīt durvis ar bultu

veraz (verhan, verast, verhid) – 1) svešs; 2) ārzemju;
ažlak verhale – kārs uz svešu (*mantu*);
veraz kel' – svešvaloda;
verhad kirjad – svešas grāmatas;
 ◇ **lihta nena verhaze tōho** – bāzt degunu svešās darīšanās;
 ◇ **verhal niškal elāda** – dzīvot uz sveša rēķina;
 ◇ **verhal vāgel ajada** – dzīvot uz sveša rēķina

verazmaine (verazmaižen, verazmašt, verazmaižid) *kād.* – ārzemju-

verda (vereb, veri) – 1) apgulties; 2) krist, nogāzties;
minā veren lebaidamha – es apgulšos atpūsties;
 ◇ **langeta jaugha** – krist ceļos

veres 1. (*apst.*) – blakus (*kur*)

veres 2. (*piev. ar ģen.*) – blakus, pie (*kur*);
ištta iknan veres – sēdēt pie loga;
sildan veres – blakus tiltam, pie tilta

verez 1. (veresen, verest, veresid) *lietv.* – jaunums;
tedištada verest – uzzināt jaunumus

verez 2. (veresen, verest, veresid) *kād.* – svaigs;
veresed jāl'ged – svaigas pēdas;
verez leib – svaiga maīze;
verez tullei – svaigs vējš

veri (veren, vert, verid) – asins;
kāzi om veres (*ines.*) – roka ir asinīs

verk (verkon, verkoid) – tīkls;
hāmāhoukunverk – tīmeklis, zirnekļa tīkls;
raudteverk – dzelzceļa tīkls;
vanh jo tegihe verk, ei pida surt kalad – vecs jau kļuvis tīkls, netur lielas zivis

vertta (verdub, verdui) – dusmoties

vestim (vestimen, vestint, vestimid) – cērte; skaldnazis;
mahtad-ik vestta vestimel (*ades.*)? – vai māki tēst ar cērti?

vestta (vestab, vesti) – tēst

vezi (veden, vet, vezid) *lietv.* – ūdens;
jogivezi – upes ūdens;
jūvād puhloniba vedes – graudi ir uzbrieduši ūdenī;
kalavezi – zivju (bagāta) vieta;
kezavezi – istabas temperatūras ūdens;
kāvuda vedele – iet pēc ūdens;
lāmbitada vet – sildīt ūdeni;
mōdvedhe – pa straumi;
purdevezi om lahed da vilu – avotu ūdens ir svaigs un vēss;
sizar māneb vedhe – māsa iet pēc ūdens;
valada vet – liet ūdeni;
vezi kehub – ūdens vārās;
vezi kāndihe puruks – ūdens pārvērties tvaikā;
vet om kombuihesai – ūdens ir līdz ceļgaliem;
vilu vezi – auksts ūdens;
ūnāine vādr vet – pilns spainis ūdens;
 ◇ **kadoi kuti kala vedhe** – kā ūdenī iekritis (*burt.:* pazudis kā zivs ūdenī)

vezi- *kād.* – ūdens-

vezi|bul'uine (~|bul'uižen, ~|bul'ušt, ~|bul'uižid) – ūdensroze

vezi|joht|torv (~|torven, ~|torvid) – ūdensvada caurule

vezi|lātik (~|lātikon, ~|lātikoid) – peļķe

vezi|mellic (~|mellican, ~|mellicoid) – ūdens dzirnavas

vezi|nāl'g (~|nāl'gan) – slāpes, kāre

vezi|torv (~|torven, ~|torvid) – ūdens tekne

vezi|uit (~|uiton, ~|uitoid) – ūdenstīlpne

vezo I (vezon, vezoid) – dzinums, asns, vasa

vezo II (vezon, vezoid) – (*par raksturu*) rāms, mierīgs

videnz' (videnden, vident, videnzid) – piektais;
videndes klassas – piektajā klasē;
videnz' urok – piektā nodarbība

videnz'päiv (~|päivān, ~|päivid) – piektdiena;
videnz'päivān – piektdien
Vidl (Vidlan) – (*pilsēta*) Vidla;
neciš vodespāi (*elāt.*) **mō elām Vidlas** – no šī gada mēs dzīvojam Vidlā
viga (vigan, vigoīd) – kļūda; vaina;
kirjuteses om vigoīd – rakstā ir kļūdas;
sinun vigan tagut – tavas vainas dēļ
viha (vihan, vihoīd) – dusmas, niknums
vihand (vihandan, vihandoīd) – zaļš
vihan|kandai (~|kandajan, ~|kandajid) – ienaidnieks, pretinieks;
aznoita vihankandajale – atriebties ienaidniekam
vihelta (viheldab, vihelzi) – svilpot;
dōl viheldab – vējš svilpo
viher (viheran, viherid) – zaļš
vihm (vihman, vihmoīd) – lietus;
babukvihm – beku lietus;
sen'vihm – sēņu lietus;
taivaz alestui, vihm linneb – debesis ir apmākušas, līs;
tegi vihman – lija;
vihman heiti – lietus mitējies;
vihman robaiduz – lietus troksnis
vihmakaz (vihmakahan, vihmakast, vihmakasid) – lietais
vihmasine (vihmasižen, vihmasiš, vihmasižid) – lietais
vihmda (vihmub, vihmui) – līt (*par lietu*);
hoikaižel vihmda – smidzināt;
sipsitada vihmda – smidzināt;
vihmub – līst;
joga (migo) päivān vihmda – katru dienu līt;
 ◇ **vihmda valab kuči kauhaspāi** – lietus gāz kā ar spaiņiem (*burt.*: līt kā no kausa);
 ◇ **vihmda ka ed kel'dā, i vihmda ed kāske** (*paruna*) – līt un neaizliegsi, un līt nepavēlēsī
vihm|kuro (~|kuron, ~|kuroīd) – lietusgāziens, (Īsa) lietusgāze
vihm|pil'v (~|pil'ven, ~|pil'vid) – lietus mākonis
vihōtada (vihōtab, vihōti) – zaļot, zelt
vikateh (vikatehen, vikateht, vikatehid) – izkaps
vil'da (vileb, vili) – piegriezt (*piem., audumu*);
vil'da rācin – piegriezt kreklu
viletiž (viletišen, viletišt, viletišid) – piegrieztne
vill 1. (villan, villoīd) *lietv.* – vilna; (vilnas) dzija;
kezerta vill – vērpt dziju;
lambazvill – aitu vilna;
tal'vvill – ziemas vilna;
villlang – vilnas dzija
vill 2. *kād.* – vilnas-
vill' (villān) – labība;
tāl vodel āi villād – šogad daudz labības
villaine (villaižen, villašt, villaižid) *kād.* – vilnas-;
villaine lang – vilnas dzija
villak (villakon, villakoīd) – veltenis
villasine (villasižen, villasišt, villasižid) *kād.* – vilnas-;
villasīzed alaižed – vilnas cimdi
vill|kangaz (~|kanghan, ~|kangast, ~|kanghid) – vilnas audums
vill|lang (~|langan, ~|langoīd) – vilnas dzija
vill|paid (~|paidan, ~|paidoīd) – vilnas jaka, svīteris;
panda villpaid pal'ton alle – uzvilkt vilnas jaku zem mēteļa
vil'mda (vil'mab, vil'mi) – zibēt, pavīdēt
vil'skta (vil'skab, vil'ski) – zibēt, pavīdēt
vilu I (vilun, viluid) – aukstums;
a sā-se vilu oli, kül'mi hān tukhu – bet laiks gan auksts bija, sasala viņš ragā;
sāraita viluspāi – trīcēt no aukstuma
vilu II (vilun, viluid) – auksts, vēss;
purdevezi om lahed da vilu – avotu ūdens ir svaigs un vēss;

vilu vezi – auksts ūdens;
vilul sāl kala sūvās māneb – aukstā laikā zivs dziļi iet
vilugata (vilugandeb, viluganzi) – atdzist;
saupta uks', ika pertiš vilugandeb – aizver durvis, citādi māja atdzisīs
vilukaz (vilukahān, vilukast, vilukahid) – vēss
vilu|ku (~|kun, ~|kuid) – janvāris
vilu|lind (~|lindun, ~|linduid) – svilpis, sarkankrūtītis
vimata (vimadab, vimazi) – bēgt, mukt;
nāgištin kondjan da vimazin – ieraudzīju lāci un mūku [projām]
Vingl (Vinglan) – Vingla (*pilsēta*);
Ladvaspāi Vinglahasai – no Ladvas līdz Vinglai
vin|pun|edenoi (~|edenoin, ~|edenoid) – vīngliemezis
virī (virin, virid) – sērkociņš;
virīta viri, ei nāgu nimidā – iedezini sērkociņu, nekas nav redzams;
sūtutada viri – izdedzināt sērkociņu
virigata (virigandeb, viriganzi) – iedegties, uzliesmot
viritada (viritab, viriti) – iedegt, iededzināt, iekurt, aizdedzināt;
viritada lāmoi – aizdedzināt uguni, iekurt uguni
viritez (viritesen, viritest, viritesid) – iekurs, iekurināšana
virkeh (virkehen, virkeht, virkehid) – vārdkopa
viškaita (viškaidab, viškaiži) – izliet
viž (viden, vit) – pieci;
prihaizēle om viž vot, a neičukaine om koumevozne – zēnam ir pieci gadi, bet meitene ir trīsgadīga;
viž sadad – piecsimt
viž|kūmne (viden|kūmnēn, vit|kūmnēd) – piecdesmit;
ostan kirjan videskūmnes rubl'as – nopirku grāmatu par piecdesmit rubļiem
vižnik (vižnikān, vižnikoid) – piecīte, piecinieks
viž|tošt|kūmne (viden|tošt|kūmnēn, vit|tošt|kūmnēd) – piecpadsmit
vitkotada (vitkotab, vitkoti) – vilcināties, kavēties; stiept laiku
vodada (vodab, vodi) – sūkties cauri, tecēt cauri (*par laivu utt.*);
meiden veneh vodab – mūsu laiva tek cauri
vodnaz (vodnhan, vodnast, vodnhid) – jērs
voi (voin, void) – sviests; eļļa;
argvoi – krējuma sviests;
čuhonskii voi – izkausēts sviests;
leib voinke – sviestmaize, maize ar sviestu;
mašinvoi – mašīneļļa;
pūhā voi – augu eļļa
voib – var (*iespējams*)
voibaine (voibuižen, voibušt, voibuižid) – cīņa; sacensības, sacīkste;
voibuižen vāgestai – sacīkšu uzvarētājs;
vāgestada voibuižes – uzvarēt sacensībās;
ūl'dūtada voibuižemha – iedvesmot cīņai
voida I (voib, voi) – varēt, spēt;
ei voi – nevar;
ei voi purda ičeze kūnamburst – nevar iekost savā elkonī;
en voi muštištada, kut hāndast kuctas – nevaru atcerēties, kā viņu sauc;
kaikutte, ken tahtoib lugeda necidā kirjad, voib pakita se minai – ikviens, kuŗš vēlas izlasīt šo grāmatu, var palūgt to man;
kut void-ik? – voin tervehelaze – kā iet? – labi (*burt.:* kā spēj? – spēju, vesels);
mil voim, sil abutam – kā varēsim, tā palīdzēsim;
minā en voi mānda sinunke – es nevaru iet ar tevi;
void-ik? – kā tev iet?;
voit-ik? – kā jums iet?;
 ◇ **en voi mel't mārāle antta** – nespēju apjēgt
voida II (voib, voi) – ziest, smērēt
voik (voikun, voikuid) – raudas, raudāšana;
laskta voikud – raudāt
voikaškata (voikaškandeb, voikaškanzi) – ieraudāties
voik|kogo (~|kogon, ~|kogoid) – raudulis
voikta (voikab, voiki) – raudāt

voiktas (voikase, voikihe) – gausties, sūkstīties
voimuz (voimusen, voimust, voimusid) – iespēja;
avarod voimused – plašas iespējas
voiže (voišken, voižet, voiškid) – ziede; krēms
voita (voidab, voidi) – ziest, ieziest;
voita voil – ziest ar eļļu (vai sviestu)
voita voiškel – ziest ar ziedi
voivotada (voivotab, voivoti) – sūkstīties
vokalʹ (vokalin, vokalʹt, vokalid) – patskanis;
ezivokalʹ – priekšējās rindas patskanis;
kesʹkvokalʹ – vidējās rindas patskanis;
neciš vaihes om kaksʹ vokalid – šai vārdā ir divi patskaņi;
ājak vokalid vaihes om? – cik patskaņu ir vārdā?
vokalʹ|- – patskaņa-;
vokalʹtūvi – patskaņa celms
vokaline (vokaližen, vokališt, vokaližid) *kād.* – patskaņa-;
vokaline tūvi – patskaņa celms
volaz (volhan, volast, volhid) – grūts (*par laiku*);
volaz aig – grūtie laiki;
volhad voded – grūtie gadi
vološada (vološtab, vološti) – sāpēt;
kurkun vološtāb – kakls sāp
vozʹ (voden, vot, vozid) – gads;
ajeltas ekspedicijahā migo vot – braukāt ekspedīcijās ik gadu;
edel Ut Vot – pirms Jaungada;
hānele seičemekūnnenzʹ nellānzʹ vozʹ astub – viņam septiņdesmit ceturtais gads rit;
kaksʹ vot tagaze – pirms diviem gadiem;
kogonaizes vodes en voi ehtā! – pa veselu gadu nevaru paspēt!;
mō čomitam Uden Voden kuzen (*akuz.*) – mēs rotājam Jaungada egli;
neciš vodespāi (*elāt.*) **mō elām Vidlas** – kopš šī gada mēs dzīvojam Vidlā;
nellʹkūmne vot – četrdesmit gadu;
poigale nellānzʹ vozʹ astub – dēlam iet ceturtais gads;
prihaizēle om viž vot, a neičukaine om koumevozne – zēnam ir pieci gadi, bet meitene ir trīsgadīga;
tulebas vodes – nākamgad;
tāl vodel – šogad;
tāl vodel āi villād – šogad daudz labības;
uden voden – nākamgad, jaunā gadā;
Uden Vodenke! – Laimīgu Jauno gadu!;
Uzʹ Vozʹ – Jaungads;
voden lopus – gada beigās;
vodespāi vodehe – no gada gadā;
vozʹ voden jālghe – gadiem, gadu no gada;
ūmbri kahtes vodes – ap diviem gadiem, aptuveni divus gadus
vozʹ|aig (~|aigan, ~|aigoid) – gadalaiks
vozʹ|sada (~|sadan, ~|sadoid) – gadsimts
vouvaz (vouvhan, vouvast, vouvhid) – gaišs;
kezaõil (*ades.*) **om vouvaz** – vasaras nakts ir gaišs;
pedaižomas om vouvaz – silā ir gaišs;
vouvaz taivhanrõun – gaišs apvārsnis
vuitte (vuiččen, vuittušt, vuiččid) (*piev. ar ģen.*) – kâ, līdzīgs;
prihaizel om minun vuitte šapuk – zēnam ir manējai līdzīga cepure
vāčkuine (vāčkuižen, vāčkušt, vāčkuižid) – mazumiņš, pavisam maz;
kaksʹ mārād jauhoin, a ani vāčkuine tegihe – divus daudzumus samalu, bet pavisam nedaudz sanāca
vāčkuižin – pamazam
vādr (vādran, vādrid) – spainis;
kirbotada vādr kaivho – nomest spaini akā;
neciš vādraspāi valub – no šī spaiņa tek cauri;
paganvādr – samazgu spainis, atkritumu grozs;
vādrad seižuba laval čogas, nikelle ei telustagoi – spaiņi stāv uz grīdas kaktā, nevienam netraucē;
ūnāine vādr vet – pilns spainis ūdens
vāgehine (vāgehižen, vāgehišt, vāgehižid) – spēcīgs; *pārn.* stiprs (*par dzērieniem*)
vāgekaz (vāgekahan, vāgekast, vāgekahid) – spēcīgs

vāgestada (vāgestab, vāgesti) – uzvarēt, pārspēt, pieveikt;
vāgestada voibuižes – uzvarēt sacensībās
vāgestai (vāgestajan, vāgestajid) – uzvarētājs;
voibuižen vāgestai – sacīkšu uzvarētājs
vāgestoitta (vāgestoitab, vāgestoiti) – pastiprināties
vāgestuz (vāgestusen, vāgestust, vāgestusid) – uzvara
vāgev (vāgevan, vāgevid) – spēcīgs; *pārn. stiprs (par dzērieniem);*
vāgev čai – stipra tēja
vāgi (vāgen, vāgid) – spēks;
ei ole vāgid – nav spēku;
otta vāged – pieņemies spēkā;
sōteltas verhal vāgel – dzīvot uz sveša rēķina;
ūhtenzoitta vāged – apvienot spēkus;
 ◇ **verhal vāgel ajada** – dzīvot uz sveša rēķina;
 ◇ **ūlenvāgen** – visā spēkā, ar visiem spēkiem
vāgi|mez' (~|mehen, ~|mest, ~|mehid) – spēkavīrs; varonis
vāgitoi (vāgitoman, vāgitont, vāgitomid) – vājš, vārgs, nevarīgs
vāheta I (vāhendab, vāhenzi) – mazināt, samazināt
vāheta II (vāheneb, vāheni) – mazināties, samazināties
vāhā – maz, nedaudz;
vāhā aigad – maz laika
vāhāhk (vāhāhkōn, vāhāhkōid) – pamazs, nepietiekošs
vāhāine (vāhāižen, vāhāšt, vāhāižid) – mazumiņš, mazliet, drusciņ, pavisam maz
vāhāižel – viegli, mazliet;
īstuhta vāhāižel, ajatiž! – pasēdi mazliet, nerimša!
vāhāižin – pamazām
vāhā|luguine (~|luguizen, ~|lugušt, ~|lugužid) *kād.* – mazskaitlīgs
vāll' (vāllān, vāllid) – vājš;
vāll' čai – vāja tēja;
vāll' segoitez – vājš šķidums
vālliš|pā (~|pān, ~|pāid) – viltnieks
vānd (vāndon, vāndōid) – spēle, spēlēšana (*arī par mūziku*); rotaļa;
kulub garmonjan vānd – dzirdama harmoniku spēlēšana;
tusttuda kezavāndōid – ilgoties pēc vasaras rotaļām
vāndand (vāndandon, vāndandōid) – (*mūzikas*) spēle, spēlēšana, atskaņošana
vānttuda (vānttub, vānttui) – vīst;
kodiānikod vānttuiba – istabas augi novītuši
vār (vāran, vārid) – 1) šķībs, greizs; 2) vainīgs; 3) aplams, nepareizs
vārin – 1) šķībi, greizi; 2) aplami, nepareizi
vārišta (vārižeb, vāriži) – raudāt
vārištada (vārištāb, vārišti) – liekt, locīt;
vārištada pu – liekt koku
vāzuda (vāzub, vāzui) – nogurt
vāta (vāndab, vāndi) – spēlēt (*spēles, mūziku*), atskaņot;
kažinpoigad vāndaba čogas – kaķēni spēlējas kaktā;
lapsed vāndaba begucal – bērni spēlē "trešo lieko";
vāta garmonjal – spēlēt harmonikas;
vāta kakhu – spēlēt "ripu" (*nacionālā vepsu spēle*)
vāvu (vāvun, vāvuid) – znots
vō (vōn, vōid) – josta; sikсна;
nahkvō – ādas josta;
vōhōsai – līdz jostai, līdz jostas vietai
vōhišt (vōhišton, vōhištōid) – (*klimatiskā*) josla
vōl – vēl;
aigasta lāhtta vōl! – pakavējies vēl!;
keda vōl ei ole? – kā vēl nav?;
vōl kerdan – vēlreiz;
vōl-ik sinā hamoiš? – vai esi savā prātā?

Ü

A B C Ā D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö

- übuz** (übusen, übust, übusid) – kupena;
ajoi korktad übused – sadzina augstas kupenas;
minā vajun süvihe übusihe (*illāt.*) – es stiegu dziļās kupenās
- ūhesa** (ūhesan, ūhesid) – deviņi;
lauk avaitas ūhesa časud aigad – veikalu atvērs pulksten deviņos;
ūhesa tuhad – deviņi tūkstoši
- ūhesa|kümne** (ūhesan|kümnen, ūhesad|kümned, ūhesid|kümnid) – deviņdesmit
ūhesa|tošt|kümne (ūhesan|tošt|kümnen, ūhesid|tošt|kümnid) – deviņpadsmit
ūhesanz' (ūhesanden, ūhesant, ūhesanzid) – devītais;
ūhesandes časus – devītajā stundā
- ūhtejitte** (ūhtejiččen, ūhtejittušt, ūhtejiččid) – vienāds;
ūhtejiččed kazvol – vienāda auguma-, viena auguma-
- ūhten|surtte** (~|surččen, ~|surttušt, ~|surččid) – vienāda izmēra-, vienizmēra-
ūhtenzoitta (ūhtenzoitab, ūhtenzoiti) – vienot, apvienot; saistīt;
mi meid ūhtenzoitab? – kas mūs saista?;
ūhtenzoitta vāged – apvienot spēkus
- ūhtes** – kopā; vienlaikus;
olda ūhtes – būt kopā;
tomotada mānda ūhtes mecha – aicināt iet kopā uz mežu
- ūhteta** (ūhtneb, ūhtni) – apvienoties;
ūhtnegam sebrha! – apvienosimies biedrībā!
- ūhtheze** – kopā
- ūhtnāgoi** – pēkšņi, piepeši, uzreiz
- ūks'** (ūhten, ūht, ūksid) – viens;
hūpta ūhtel jaugal – lēkāt uz vienas kājas;
seišta ūhtel jaugal – stāvēt uz vienas kājas;
tal'vaigal külās elāb vaiše ūks' vanh ak – ziemā ciemā dzīvo tikai viena veca sieviete;
ūhtel čomal pāivāl (*ades.*) **hān ajab lidnha** – vienā skaistā dienā viņa brauks uz pilsētu
- ūks'jāine** (ūks'jāižen, ūks'jāšt, ūks'jāižid) – vienīgais; vientuļš
ūks'|kerdaine (~|kerdaižen, ~|kerdašt, ~|kerdaižid) – vienkāršs
ūks'|tošt|kümne (ūhten|tošt|kümnen, ūht|tošt|kümned, ūksid|tošt|kümnid) – vienpadsmit
ūks'|lugu (~|lugun, ~|luguid) – vienskaitlis
- ūksnāin** (*vsk. 1.pers.*) – viematnē
ūksnāiž (*vsk. 2.pers.*) – viematnē
ūksnāze (*vsk. 3.pers.*) – viematnē
- ūks'žiruine** (~|žiruižen, ~|žirušt, ~|žiruižid) *kād.* – vienstāvīgs; vienkārtīgs
ūl'dūtada (ūl'dūtab, ūl'dūti) – iedvesmot, uzmundrināt, iedrošināt; musināt, kūdīt;
ūl'dūtada voibuižemha – iedvesmot cīņai
- ūlembaine** (ūlembaižen, ūlembašt, ūlembaižid) – augšējs, austākais
ūlen|pāine (~|pāižen, ~|pāšt, ~|pāižid) – lepns;
olda ūlenpāiš – lepoties
- ūlen|vāgen** – visā spēkā, ar visiem spēkiem
ūles|kāt – augstu (*augstāk par izstiepto augšā roku*);
riputada ūleskāt – uzkārt augstu
- ūlez** (*priev. ar part.*) – augšup, uz augšu;
ūlez joged – augšup pa upi
- ūlez|-** – augšup pa
ūlez|jogen – augšup pa upi
- ūliči** (*priev. ar ines.*) – gar pa; pāri, pa virsu;
ajada ūliči joges – braukt pāri upei;
ūliči ojas – pāri strautam
- ūlā|-** – augš-
ūlāh (ūlāhan, ūlāhid) – augša
ūlāhāine (ūlāhāižen, ūlāhāšt, ūlāhāižid) – augšējais, augstākais;
ūlāhāine rivi – augšējā rinda
- ūlāhāks** – augšup, uz augšu

ülähäli – pa augšu;
 mānda **ülähäli** – iet pa augšu
ülähän – augšā
ülähānpāi – no augšas;
 ülähānpāi **alahaks** – no augšas lejup
ülä|josmuz (~|josmuse*n*, ~|josmus*id*) – augštece
ülä|openik (~|openika*n*, ~|openiko*id*) – students;
 tō **olet** **üläopenikad** – jūs esat studenti;
üläopenikad tuleba opendusele ühesa časud – studenti nāk uz mācībām pulksten deviņos
ülä|škol (~|školan, ~|školo*id*) – esmu pasniedzējs, strādāju augstskolā,
olen opendai, radan üläškolas – esmu pasniedzējs, strādāju augstskolā
ümbri (*priev. vai piev. ar ines.*) – apkārt, ap, aptuveni, par;
ala nagra minus ümbri – nesmejies par mani;
hän nagra minus ümbri – viņa smejas par mani;
jarves ümbri – ap ezeru;
ümbri kahtes časus – ap divām stundām, aptuveni divas stundas;
ümbri kahtes vodes – ap diviem gadiem, aptuveni divus gadus;
ümbri Kanneljärved kaiken hizaižiba pil'ved – apkārt Kanēļezeram vienmēr klejoja mākoņi;
ümbri külās – apkārt ciemam;
 ◇ **ümbri keles punose** – uz mēles griežas
ümbrioli (ümbriolija*n*, ümbriolijo*id*) – apkārtējs
ümbrišt (ümbrišt*on*, ümbrišt*o*id) – apkaime, apkārtne, [apkārtējā] vide
ümbruz (ümbruse*n*, ümbrust, ümbrus*id*) – aploce, apkārtmērs; aplis;
 kehkeruse*n* **ümbruz** – aploce, riņķa līnija;
 ümbruse*n* **keskznam** – apļa centrs
ümbārta (ümbārdab, ümbārzi) – apiet; ieskaud;
ümbārta pert' – apiet ap māju
ünäine (ünäize*n*, ünāšt, ünäiž*id*) – viss, vesels; pilns;
hänel ei ole ünāšt hamad – viņš nav veselā prātā;
ünäizen päivän lugin – visu dienu lasīju;
ünäine vädr vet – pilns spainis ūdens
ürgiš (ürghen, ürgiš*t*, ürg*hid*) – kamene;
ürgiš buzaidab – kamene dūc
üs'kha (*līdzskaņa celms: üs'ka-*) – rokās (*roku stāvoklis, turot bērnu*);
otta laps' üs'kha – paņemt bērnu rokās

Ä

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ü Ä Ö

äi – daudz;
 täl vodel äi villād – šogad daudz labības
äjak – cik;
 äjak aigad om? – cik ir pulkstenis?;
 äjak maksab? – cik maksā?;
 äjak mest sinun kanzas om? – cik cilvēku ir tavā ģimenē?;
 äjak vot om sinei? – cik gadu ir tev?
äjjan – daudz;
 kaikjal oli äjjan rahvast – visur bija daudz tautas;
 minai om äjjan abunikoid – man ir daudz palīgu
äkkid – pēkšņi
än' (änen, än't, änid) – balss;
 antta än' – ierunāties;
 komed än' – skaļa balss;
 korged än' – augsta balss;
 mam pagīžeb hüvātabaižel änel (*ades.*) – mäte runā labsirdīgā balsī;
 rän' än' – pikta balss
änetada (änetab, äneti) – ieskaņot, ierakstīt skaņu
änetoi (änetoman, änetont, änetomid) – nebalsīgs (*valodniecībā*);
änetoi konsonant – nebalsīgs līdzskanis
änekaz (änekahan, änekast, änekahid) – balsīgs;
änekaz konsonant – balsīgs līdzskanis

ānik (ānikon, ānikoid) – zieds, puķe;
kerata ānikoid – plūkt ziedus
ānikoita (ānikoičeb, ānikoiči) – ziedēt, uzziedēt, izplaukt, uzplaukt
ānikpada (~|padan, ~|padoid) – puķu pods
Ānīne (Ānīžen) – Oņegas ezers
ān'kulund (~|kulundan, ~|kulundoid) – patskanis;
eziān'kulund – priekšējās rindas patskanis;
kes'kān'kulund – vidējās rindas patskanis;
ājak ān'kulundoid vaihes om? – cik patskaņu ir vārdā?
āraitā (āraidab, āraiži) – ņurdēt, burkšķēt, pīkstēt
āred (āredan, āredoid) – ļauns, nežēlīgs, cietsirdīgs; pikts

Ö

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

ö (ön, öid) – nakts;
kes'kō – pusnakts;
minā heraštuin keskōd – es pamodos nakts vidū;
pol'ō – pusnakts;
ö oli se kābed, se hond – nakts bija te jauka, te slikta;
öidme – pa naktīm, naktīs;
öks libui tullei – pirms nakts sacēlās vējš
öduda (ödub, ödui) – nakšņot;
kenennoks mānda ödumaha? (*3.nenot.*) – pie kā iet nakšņot?
ökōtada (ökōtab, ökōti) – murmināt (*neskaidri runāt*)
ö|lāpak (ö|lāpakon, ö|lāpakoid) – sikspārnis
ö|lāpakaine (ö|lāpakaižen, ö|lāpakašt, ö|lāpakaižid) – sikspārnis

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [Z](#) [Ž](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Ü](#) [Ä](#) [Ö](#)

Pielikums

[Skaitļa vārdi](#)
[Mēneši](#)
[Krāsas](#)

[Nedēļas dienas](#)
[Diennakts daļas](#)
[Noderīgi izteicieni](#)

[Gadalaiki](#)
[Debespuses](#)
[Mīklas](#)

Lugusanad – skaitļa vārdi

üks' – viens
kaks' – divi
koume – trīs
nell' – četri
viž – pieci
kuz' – seši
seičeme – septiņi
kahesa – astoņi
ūhesa – deviņi
kūmne – desmit
üks'toštkūmne – vienpadsmit
kaks'toštkūmne – divpadsmit
koumetoštkūmne – trīspadsmit
nell'toštkūmne – četrpadsmit
vižtoštkūmne – piecpadsmit
kuz'toštkūmne – sešpadsmit
seičemetoštkūmne – septiņpadsmit
kahesatoštkūmne – astoņpadsmit
ūhesatoštkūmne – deviņpadsmit
kaks'kūmne – divdesmit

ezmäine – pirmais
toine – otrais
koumanz' – trešais
nellānz' – ceturtais
videnz' – piektais
kudenz' – sestais
seičemenz' – septītais
kahesanz' – astotais
ūhesanz' – devītais
kūmnenz' – desmitais

nellānz'toštkūmnenz' – četrpadsmitais

kaks'kümne kuz' – divdesmit seši
koumekümne – trīsdesmit
koumekümne koume – trīsdesmit trīs
nell'kümne – četrdesmit
vižkümne – piecdesmit
kuz'kümne – sešdesmit
seičmekümne – septiņdesmit
kahesakümne – astoņdesmit
ūhesakümne – deviņdesmit
sada – simts
kaks' sadad – divsimt
viž sadad – piecsimt
tuha – tūkstotis **tuhanz'** – tūkstošais
ūhesa tuhad – deviņi tūkstoši
kaks'kümne tuhad seičeme sadad vižkümne viž – divdesmit tūkstoši septiņsimt piecdesmit pieci

Nedalin päivād – nedēļas dienas

ezmārg – pirmdiena;
 ezmārgehesai – līdz pirmdienai;
 ezmārgeks – uz pirmdienu;
 ezmārgen – pirmdien
tožnarg – otrdiena
koumanz'päiv – trešdiena;
 koumanz'päivān – trešdien
nellānz'päiv – ceturtdiena;
 nellānz'päivān – ceturtdien
videnz'päiv – piektdiena;
 videnz'päivān – piektdien
sobat – sestdiena;
 sobatan – sestdien
pūhāpäiv – svētdiena

Voz'aigad – gadalaiki

keväz' – pavasaris;
 keväz'pol' – pavasaŗa sākums;
 kevädel – pavasarī
keza – vasara;
 kezaaig – vasaras laiks;
 kezal – vasarā
sūgūz'keza – vasaras beigas
sūgūz' – rudens;
 sūgūzel – rudenī
sūgūz'tal'v – ziemas sākums
tal'v – ziema;
 tal'vel – ziemā

Kud – mēneši

viluku – janvāris (aukstuma mēnesis)
uhoku – februāris (puteņu mēnesis)
keväz'ku – marts (pavasaŗa mēnesis)
sulaku – aprīlis (atkušņu mēnesis)
semendku – maijs (labības [sējas] mēnesis)
kezaku – jūnijs (vasaras mēnesis)
heinku – jūlijs (siena mēnesis)

eloku – augusts (bagātības mēnesis)
sügüz'ku – septembris (rudens mēnesis);
 sügüz'kus – septembrī
reduku – oktobris (dubļu mēnesis)
kül'mku – novembris (salnu mēnesis)
tal'vku – decembris (ziemas mēnesis)

Päivänaigad – diennakts daļas

homendez – rīts;
 homen – rīt;
 homendesidme – no rītiem
päiv – diena
eht – vakars;
 ehtal – vakarā
ö – nakts;
 öidme – pa naktīm, naktīs
pol'päiv – pusdiena, dienas vidus
ehtpol' – pēcpusdiena, pievakare, vakarpuse
kes'kö; pol'ö – pusnakts

Poled – debespusēs

pohjoine – ziemeļi;
 pohjoine pol' – ziemeļpuse;
 pohjoižnaba – ziemeļpols;
 pohjoižtullei – ziemeļis
päivnouzm – austrumi;
 päivnouzmpol' – austrumpuse;
 päivnouzmahapāi – uz austrumiem;
 päivnouzmanpol'he – uz austrumpusi;
 päivnouzmaspāi – no austrumiem
suvi – dienvidi;
 suvipol' – dienvidpuse;
 pohjoižespāi suvehpāi – no ziemeļiem uz dienvidiem;
 suvitullei – dienvidvējš
päivlaskm – rietumi;
 päivlaskmpol' – rietumpuse

Mujud – krāsas

lehed – (*sulīgi*) zaļš, zāleszaļš, zaļumzaļš
must – melns
mustalaz – melngans
pakuine – dzeltens
rusked – sarkans; ruds
sinine – zils
vauged – balts
vauktalaz – bālgans, baltans, baltgans, iebalts, pabalts
vihand – zaļš
viher – zaļš

Sanundan – noderīgi izteicieni

Hüväd homendest! – Labrīt!
Kut azjad oma? – Kā iet?
Kut sinun radod? – Kā tev iet?

Olgat hüväd – Esiet tik labi
Äjak om aigad? – Cik ir pulkstenis?

Ozoitesed – mīklas

Haug' meres, a händ ülähän. (Kauh vezilačus) – Līdaka jūrā, bet aste žogā. (Kauss toverī)
Ivoi itkeb mägen pās. (Tohuz palab) – Ivojs raud kalna galā. (Svece deg)
Midā ei sa kavele panda? (Munad) – Ko uz mieta nevar uzlikt? (Olas)
Mārg vaza aidan taga (Kel' sus) – Slapjš tejš aiz žoga. (Mēle mutē)
Kehker ku kudmaine, viher ku vast. (Nagriž) – Apaļš kâ mēness, zaļš kâ pirtsslota. (Rācenis)

A B C Č D E F G H I J K L M N O P R S Š Z Ž T U V Ū Ä Ö